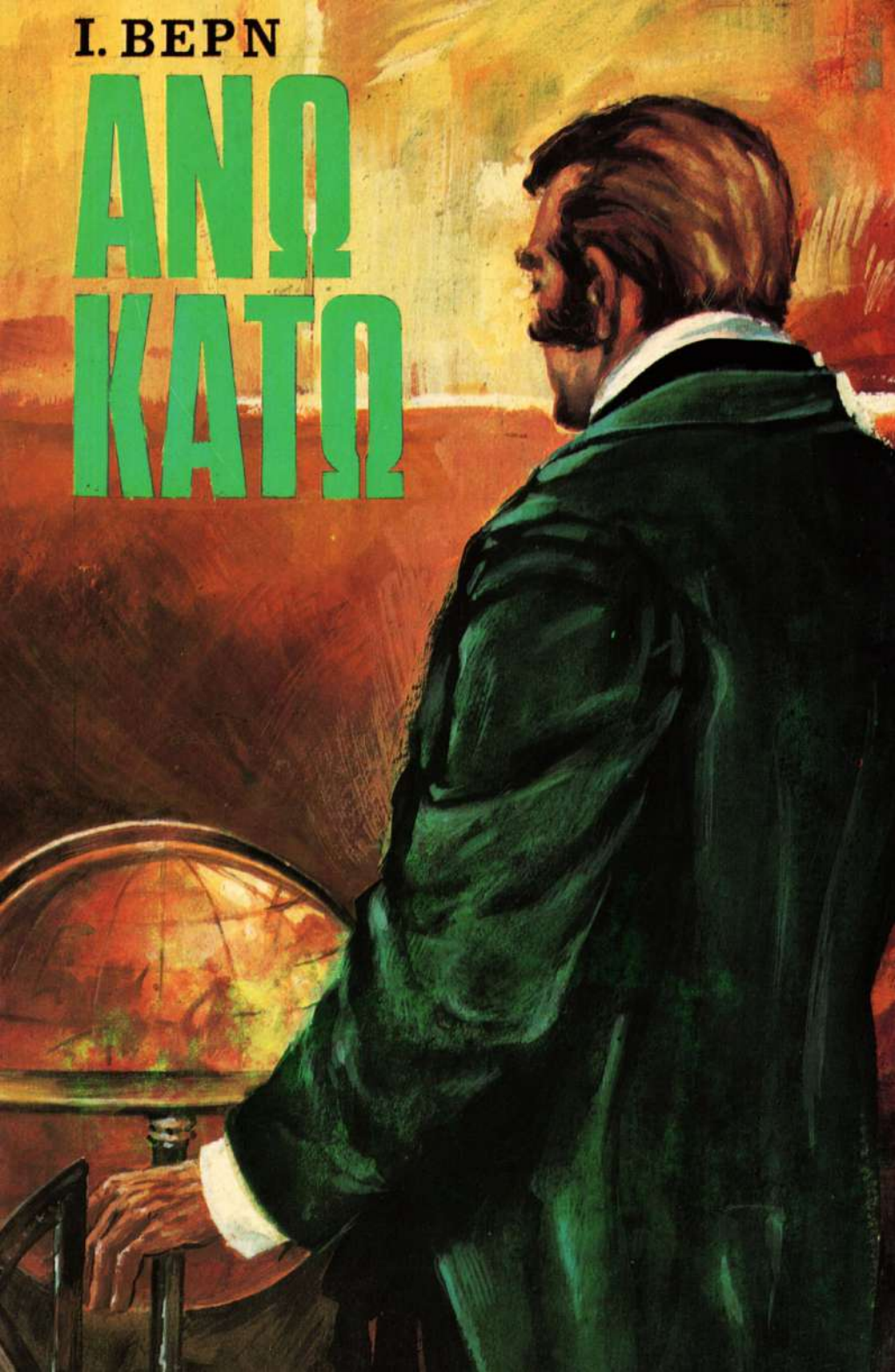

I. BEPN

AND
KATO

Α Ν Ω Κ Α Τ Ω

JULES VERNE

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΑΝΩ ΚΑΤΩ

(SANS DESSUS DESSOUS)

Μετάφραση: ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ
Εικονογράφηση: GEORGE ROUX

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΑΣΤΗΡ»
ΑΛ. & Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΟΔΟΣ ΑΓΚΟΥΡΓΙΟΥ 10—ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

Τὸ « Ἄνω - Κάτω », πὸν γράφτηκε τὸ 1889, εἶναι ἡ φρονικὴ συνέχεια τῶν δυὸ « διαστημικῶν » μυθιστορημάτων τοῦ Ἰουλίου Βέρν: « Ἀπὸ τῆ Γῆ πρὸς Σελήνην » καὶ « Γύρω ἀπὸ τῆ Σελήνην ». Ξαναβρίσκονται σ' αὐτὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνάπηρους καὶ ἀμετανόητους ἐφευρέτες, κατασκευαστὲς καὶ δοκιμασιῆς κανονιστῶν, πὸν εἶχαν θράσει σιὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῆς Ἀμερικῆς τοῦ 19ου αἰῶνα. Τούτῃ τῇ φορᾷ, ὁμως, τὰ ἀναπηρικὰ μέλη τοῦ « Τηλεβολικοῦ Συλλόγου » τῆς Μπάλτιμορ δὲ χρησιμοποιοῦν τὴν πολεμικὴ ἐμπειρία τους γιὰ ν' ἀλληλοσκοπιῶνται ἢ ἀπλῶς γιὰ νὰ σκοπιῶν... τὴν ὥρα τους! Ἀλλὰ τὴν διαθέτουν γιὰ ἐξυπηρέτηση ἀνωτέρων ἐπιχειρηματικῶν ἐπιδιώξεων.

Τὸ « Ἄνω - Κάτω » ἐξεχωρίζει ἀνάμεσα στὰ ἐπιστημονικὰ μυθιστορήματα τοῦ Βέρν, σ' ἃ ν' ἰ ὀ π ἰ ὀ σ ο σ ο φ ὀ... Καὶ γιὰτὶ, κατὰ σύμπτωση, τὸ θέμα του τὸ κάνει ἐξαιρετικὰ ἐπίκαιρο φέτος ἢ ὑπερίμνηση κι' ὁ περιορισμὸς τῶν καναίμων (1975).

Τὸ περιπειειῶδες στοιχεῖο ἀνακαταμενὸ μὲ τὸ κωμικὸ (σάτιρα, χιούμορ, κέφι), εἶναι πλούσιο σιὸ « Ἄνω - Κάτω », πὸν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ σὺν ἓνα διασκεδαστικὸ ἐπιστημονικὸ σῆμα.

Ὁ ἀναγνώστης, ἀπολαμβάνοντάς το, θὰ διερωτᾶται ἂν ἡ τωρινὴ ἐπιστῆμη θὰ μελετήσῃ τὰ σοφὰ δεδομένα τοῦ συγγραφέα γιὰ νὰ δώσῃ τὴν ἐπιθυμητὴ λύση σ' ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ κανιὰ προβλήματα τοῦ μέλλοντος, ἔστω κι ἂν παρασιτῇ ἀνάγκη νὰ ἀναιτραποῦν οἱ κλιματολογικὲς συνθῆκες, καὶ μαζὶ μ' αὐτὲς νὰ ἐληρεαστῇ ὁ χαρακτήρας τῶν ἀνθρώπων, σὲ ὄλες τὶς περιοχὲς τῆς Γῆς.

Πάντως, ὁ Ἰούλιος Βέρν ἔκανε τὸ καθῆκον του σιὸ δικὸ του τομέα. Καὶ σιὸ « Ἄνω - Κάτω » ὅπως καὶ σ' ὄλα τὰ ἔργα του, ἀποδεικνύει πὼς ἡ δημιουργικὴ φαντασία του ξέρει ν' ἀξιοποιεῖ καὶ τὶς πιὸ ἀσύλληπτες ἐμπνεύσεις, καὶ νὰ θροσίξῃ μὲ μιὰ ποιητικὴ πνοὴ ἀκόμα καὶ τὸν πιὸ ἄγουστο κανεῶνα τῆς ἐπιστῆμης τῶν Μαθηματικῶν.

Πὸλ Μενεσιρῆλ

PRINTED IN GREECE 1979

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνοδημοσίευσις τῆς μεταφράσεως
χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐκδότου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ἡ « Ἐκμεταλλευτική Ἑταιρία » κεραυνοβολεῖ
τὴν Οἰκουμένην

— Ὡστε, κύριε Μάστον, ὑποστηρίζετε, πὸς ποτὲ γυναῖκα δὲν φάνηκε ἄξια νὰ βοηθήσῃ γιὰ νὰ προοδέψουν οἱ μαθηματικὲς καὶ οἱ πειραματικὲς ἐπιστῆμες;

— Μὲ μεγάλη μου λύπη εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ ὑποστηρίξω, μίστρες Σκόρμπιτ. ἀπάντησε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον. Παραδέχομαι πρόθυμα, πὸς ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχουσε μερικὲς γυναῖκες ἱκανὲς στὰ μαθηματικά, προπάντων στὴ Ρωσία. Ἄν ὅμως κρίνουμε ἀπὸ τὸ σχηματισμὸ τοῦ γυναικείου μυαλοῦ, βλέπουμε, πὸς δὲν ὑπάρχει γυναῖκα, ἱκανὴ νὰ γίνῃ Ἀρχιμήδης καὶ ἀκόμη λιγώτερο Νεύτωνα.

— Ἄ! κύριε Μάστον, ἐπιτρέψτε μου νὰ διαμαρτυρηθῶ ἀπὸ μέρους τῶν γυναικῶν.

— Οἱ γυναῖκες, μίστρες Σκόρμπιτ, εἶναι τόσο περισσότερο θελκτικὲς, ὅσο λιγώτερο εἶναι καμωμένες γιὰ νὰ καταγίνονται σὲ ὑψηλὲς μελέτες.

— Λοιπὸν κατὰ τὴν ἰδέα σας, κύριε Μάστον, ἀπὸ τὸ πέσιμον ἑνὸς μήλου καμιὰ γυναῖκα δὲν θὰ μποροῦσε ν' ἀνακαλύψῃ τοὺς νόμους τῆς παγκόσμιας βαρύτητας, ὅπως ὁ διάσημος Ἄγγλος σοφὸς κατὰ τὸ τέλος τοῦ δέκατου ἑβδομοῦ αἰῶνα;

— Ἀπὸ τὸ πέσιμον ἑνὸς μήλου, μίστρες Σκόρμπιτ, μιὰ μονάχα ἰδέα θὰ ἐρχόντανε στὸ κεφάλι γυναικάς. . . : νὰ τὸ φράῃ, ὅπως ἔκαμε καὶ ἡ Εὐᾶ!

— "Ας εἶναι! Βλέπω καθαρά, πὸς μᾶς ἀρνιέστε κάθε ταλέντο γιὰ τὰ ἀνώτερα μαθηματικά.

— Κάθε ταλέντο. . . ὄχι βέβαια, μίστρες Σκόρμιτ. Καὶ ὅμως ὀφείλω νὰ σᾶς φέρω τὴν ἀντίρρηση, πὸς ἀπὸ τὸν καιρὸ πὸν ὑπάρχουν ἄνθρωποι στὴ Γῆ, ἄρα καὶ γυναῖκες, δὲν βρέθηκε ἀκόμη γυναικεῖο κεφάλι, πὸν νὰ τοῦ χροιστᾶμε μιὰν ἐπιστημονικὴ ἀνακάλυψη, ὅπως στὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Εὐκλείδη, τὸν Κέπλερ, τὸ Λαπλάς.

— Αὐτὸ δὲν ἔχει μεγάλη σημασία· λέτε τὸ παρελθὸν νὰ μᾶς παίρνη κάθε ἐλπίδα γιὰ τὸ μέλλον;

— Χμ! ὄ,τι δὲν ἔγινε χιλιάδες χρόνια δὲν θὰ γίνη ποτέ, σίγουρα!

— Ὡστε βλέπω, πὸς πρέπει νὰ τὸ πάρουμε ἀπόφαση, κύριε Μάστον, πὸς δὲν εἴμαστε κατάλληλες.

— Παρὰ μόνο γιὰ νὰ στολιζετε τὴ ζωὴ μας, ἀπάντησε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον.

Καὶ τὸ εἶπε αὐτὸ μ' ὄλη τὴ φιλοφροσύνη, πὸν μπορεῖ νὰ διαθέσῃ ἕνας σοφός, ζωμένος ὡς τὸ λαϊκὸ μέσα στὰ Χ καὶ τὰ Ψ τῆς ἄλγεβρας.

Ἡ κ. Εὐαγγελία Σκόρμιτ δέχτηκε τὸ κομπλιμέντο καὶ δὲν ἐπέμεινε περισσότερο.

— "Ας εἶναι, κύριε Μάστον, συνέχισε, ἄς μείνῃ ὁ καθένας ὅπου βρέθηκε στὸν κόσμο αὐτόν. Μείνετε καὶ σεῖς, ὅπως εἴσατε: ἕνας μαθηματικὸς ἀπαράμιλλος! Λοθῆτε μὲ ὅλες σας τὶς δυνάμεις στὸ κολοσσιαῖο ἐκεῖνο ἔργο, πὸν σεῖς καὶ οἱ φίλοι σας πρόκειται νὰ τοῦ ἀφιερῶσετε ὄλη σας τὴ ζωὴ! Ἐγὼ ἔχω μονάχα τὸ καθήκον, νὰ μένω «ἡ καλὴ γυναῖκα», πὸν δίνει στὸ ἔργο σας τὴ χρηματικὴ τῆς ὑποστήριξη.

— Πὸν θὰ σᾶς εὐγνωμονοῦμε γι' αὐτὴν αἰώνια, ἀπάντησε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον.

Ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμιτ κοκκίνισε καταγοητευμένη, γιὰτὶ αἰσθανόταν ἂν ὄχι γιὰ ὅλους τοὺς σοφοὺς γενικά, τουλάχιστο γιὰ τὸν κ. Μάστον, μιὰ παράξενη στ'

αλήθεια συμπάθεια. Ἡ καρδιά τῆς γυναίκας δὲν εἶναι μιστήριο;

Πραγματικὰ ἡ ἐπιχείρηση, πὺν γι' αὐτὴν ἡ πλοῦσια αὐτὴ Ἀμερικανίδα χήρα εἶχε ἀποφασίσει νὰ θυσιάσῃ σπουδαία κεφάλαια, ἦτανε τεράστια. Νὰ γιὰ τί ἐπρόκειτο καὶ πούος ἦταν ὁ σκοπός, πὺν οἱ εἰσηγητές τῆς ἔλεγαν πὺς θὰ πετύχαιναν.

Στὶς βορεινὲς πολικὲς χῶρες, πὺν ὀρίζει ὁ ἑβδομηκοστὸς ὄγδος παράλληλος, ἡ στεριά ἔχει ἔκταση ἓνα ἑκατομμύριο τετρακόσιες χιλιάδες τετραγωνικὰ χιλιόμετρα καὶ ἡ θάλασσα ἑφτακόσιες χιλιάδες. Πὺν πέρα ἀπὸ τὸν παράλληλον αὐτό, μερικοὶ τολμηροὶ θαλασσοπόροι ἀπὸ τοὺς νεώτερους κατάφεραν νὰ εἰσχωρήσουν ὡς τὴν ὄγδοηκοστὴ τέταρτη μοῖρα βόρειο πλάτος καὶ ἀνακαλύψαν μερικὲς παραλίαι κρυμμένες πίσω ἀπὸ ψηλὰς σειρὰς παγόβουνα καὶ ἔδωκαν ὀνομασίες σὲ ἀκρωτήρια, κόλπους καὶ ὄρμους τῶν ἀπέραντων ἐκείνων τόπων, πὺν μποροῦμε νὰ πῶμε πὺς εἶναι τὰ ὀρεινὰ μέρη τοῦ πόλου. Μὰ πέρα ἀπὸ τὴν ὄγδοηκοστὴ τέταρτη μοῖρα ἦτανε κατὰ τὴν ἐποχὴ τούτη, δηλαδὴ κατὰ τὸ 1890, τὸ ἄγνωστο, οἱ ἄδειες ἐπιφάνειες, πὺν μᾶς δείχνουν οἱ γεωγραφικοὶ χάρτες. Κανεὶς ἀκόμη δὲν ἤξερε ἂν ὁ ἀπάτητος σοφὸς τῶν πάγων τοῦ Βόρειου Πόλου ἔχουθε στεριὰς ἢ θάλασσας. . .

Μὰ ἐκεῖ κατὰ τὸ 1891 ἡ Κυβέρνηση τῶν Ἰνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἶχε τὴν ἐμπνευση νὰ προτείνει νὰ πουληθοῦνε μὲ δημοπρασία οἱ χῶρες τοῦ Πόλου, πὺν δὲν εἶχαν ἀκόμη ἀνακαλυφθῆ. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ εἶχε ζητήσει τὴν παραχώρησίν τους μιὰ νεοσύστατη ἀμερικανικὴ εἰταιρία, πὺν ζητοῦσε νὰ πάρῃ τὸν Πόλο μὲ ὅλες τὶς γύρω του ἀνεξερεύνητες περιοχάς. Λίγα χρόνια προτύτερα εἶχε κανονιστῆ μὲ ἰδιαιτέρου κώδικα ἀπὸ τὴ Σινδιδιάσκεψη τοῦ Βερολίνου ὁ τρόπος, πὺν οἱ Μεγάλαις Δυνάμεις θὰ ἐπαιρναν στὴν κατοχὴ τους ξένες χῶρες μὲ τὴν πρόφαση τοῦ ἀποικισμοῦ ἢ τάχα γιὰ νὰ δημιουργήσουν ἀγορές, πὺν νὰ ξοδεύουνε τὰ ἐμπορεύματά τους. Μὰ σὲ τούτη τὴν περίστα-

ση οί διατάξεις του κώδικα εκείνου ήταν ανεφάρμοστες, γιατί οί πολικὲς χώρες εἶναι ἔρημες. Ἐπειδὴ ὅμοις ὅ,τι δὲν ἀνήκει σὲ κανένα, ἀνήκει σὲ ὅλους, ἡ νέα ἔταιρία δὲν ζητοῦσε «νὰ κἀνὴ κατοχή», ἀλλὰ «ν' ἀγοράσῃ νόμιμα» τὸ μέρος, γιὰ ν' ἀποφύγῃ ἀργότερα φασαρίες ἀπὸ ἄλλους, πὺν μπορεῖ νὰ διεκδικούσανε δικαιώματα γιὰ τὶς χώρες αὐτές.

Στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, γιὰ ὅποιοδήποτε σχέδιο καὶ γιὰ τὰ πιὸ παράτολμα καὶ σχεδὸν ἀπραγματοποίητα, βρίσκονται ἄνθρωποι πὺν κάθονται καὶ ψάχνουν τί πρακτικὴ χρησιμότητα μποροῦν νὰ ἔχουν καὶ βρίσκονται ἀκόμη καὶ κεφάλαια γιὰ τὴν πραγματοποίησή τους. Αὐτὸ ἀποδείχθηκε λίγα χρόνια πρὶν, ὅταν ὁ «Τηλεβολικὸς Σύλλογος» τῆς Μπάλτιμορ διανοήθηκε νὰ στείλῃ μιὰν ὁδίδα στὸ φεγγάρι, μὲ σκοπὸ νὰ ἐγκαινιάσῃ συγκαινωνία μὲ τὸ δορυφόρο τῆς Γῆς. Ἀμερικανοὶ δὲν ἦταν ὅσοι ἐπιχειρηματίες ἔβαλαν τὰ τεράστια ποσά, πὺν χρειάζονταν γιὰ τὴ σπουδαία ἐκείνη ἐπιχείρηση, ὅπως διηγηθήκαμε τὰ καθέκαστα στὸ βιβλίον μας «Ἀπὸ τὴ Γῆ στὴ Σελήνη»;

Ἄν καμμιά φορὰ ἕνας δεῦτερος Λεσέψ προτεῖνῃ ν' ἀνοίξῃ μιὰ διώρυγα, πὺν νὰ περνᾷ τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀσία ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ ὡς τὶς θάλασσες τῆς Κίνας, ἂν κανένας μεγαλοφυῆς μηχανικὸς ζητήσῃ νὰ τρυπήσῃ τὴ γῆ ὡς τὰ βάθη τῆς, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴ φωτιά, πὺν βρίσκεται ἐκεῖ μέσα, ἂν κανένας μεγάλος ἠλεκτρολόγος θελήσῃ νὰ συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ ἠλεκτρικὰ ρεῖματα, πὺν βρίσκονται σκορπισμένα στὴ σφαῖρα μας, γιὰ νὰ φτιάξῃ μιὰ πηγὴ, πὺν νὰ δίνῃ ἀτέλειωτα φῶς καὶ θερμότητα, ἂν κανένας τολμηρὸς μηχανικὸς σκεφθῇ νὰ μαζέψῃ σὲ μεγάλες ἀποθήκες τὸ περίσσευμα τῆς καλοκαιριάτικης ζέστης, γιὰ νὰ τὸ δίνῃ τὸ χειμῶνα στὶς χώρες, πὺν τὶς παγώνει τὸ κρῦο, ἂν κανένας ἔξοχος ὑδραυλικὸς δοκιμάσῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴ δύναμη, πὺν ἔχουν οἱ παλίρροιες, γιὰ νὰ βγάλῃ κινητήρια δύναμη γιὰ μηχανές, ἂν γίνουν ἀνώνυμες ἢ ἄλλες ἔταιρίες γιὰ νὰ ἐκτελέσουν τέτοια σχέδια,

—Βρήκα ένα χοντράνθρωπο με μαύρα ρούχα, ψηλό καπέλο και με μιάν άσπρη ποδιά από τὸ σαγόνι του ὡς τις μύτες τῶν παπουτσιῶν του (σελ. 26).

θὰ τρέξιονε πρώτοι νὰ γραφτοῦνε μέτοχοι Ἀμερικάνοι καὶ τὰ δολλάρια θὰ χυθοῦνε ποτάμι στὰ ταμεία τῶν ἐταιριῶν, ὅπως τὰ ρεῦματα τῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς Βόρειας Ἀμερικῆς χύνονται καὶ χάνονται στυγὲς ὠκεανούς.

Λοιπὸν φυσικὸ ἦτανε τὸ κοινὸ νὰ βρισκεται σὲ πυρετὸ ὑστερα ἀπὸ μιὰ τόσο περιέργη εἶδηση, πὼς τὶς πολιτικὲς χώρες θὰ τὶς ἔπαιρνε δικῆς του, ὅποιος στὴ δημοκρασία θὰ ἔδινε τὰ περισσότερα λεφτά. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ ἐταιρεία, πού ζητοῦσε νὰ τὶς ἀγοράσῃ, δὲν εἶχε προκηρῦξει καμμιὰ δημόσια ἐγγραφή, γιατί, ὅπως φαινόταν, εἶχε κίολας τὰ κεφάλαια, πού χρεοιάζοταν. Ἴσως νὰ ζητοῦσε ἀργότερα νέα ποσὰ μὲ ἐγγραφές, ὅταν θὰ ἐπρόκειτο νὰ χρησιμοποιήσῃ τὶς νέες χώρες, πού μετὰ τὴ δημοκρασία θὰ ἦτανε πιά ἰδιοκτησία τῆς.

Ὅμως τὸ νὰ χρησιμοποιηθοῦνε κτήματα στὸ Βόρειο Πόλο, φαίνεται στ' ἀλήθεια ἰδέα, πού μόνο σὲ κεφάλαια τρελλῶν μποροῦσε νὰ φανρώσῃ.

Κι ὅμως τὸ σχέδιο αὐτὸ ἦτανε σοβαρότατο! Σ' ὅλες τὶς ἐφημερίδες στὰ δυὸ ἡμισφαίρια δημοσιεύθηκε μιὰ δήλωση, πού πρῶτος κατάφερε νὰ τὴ δώσῃ ὁ «Κήρυκας τῆς Νέας Ἰόρκης». Τὸ πλῆθος οἱ συνδρομητὲς τῆς ἐφημερίδας αὐτῆς τοῦ Γκόρντον Μπένετ διαβάσανε στὸ φύλλο τῆς 7 Νοεμβρίου 1891 τὴν ἀκόλουθη δικαίηρυξη, πού διαδόθηκε στὴ στιγμή καὶ σχολιάσθηκε μὲ μύριους τρόπους ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες καὶ τοὺς βιομήχανους.

Διακήρυξη πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Γῆς

«Οἱ χώρες τοῦ Βόρειου Πόλου, ὅσες βρίσκονται πέ-
ρα ἀπὸ τὴν 84ῃ μοίρα βορεινὸ πλάτος, μένουν ἀκόμη ἀνεκ-
μετάλλευτες, γιὰ τὸν ἀπλούστατο λόγο, πὼς δὲν ἔχουν ἀ-
κόμη ἀνακαλυφθῆ.

» Πραγματικὰ τὰ τελευταῖα ὄρια πού φτάσανε ὡς τώ-
ρα θαλασσοπόροι ἀπὸ διάφορες χώρες εἶναι αὐτὰ ἐδῶ:

» 82° 45', ὅπου ἔφθασε ὁ Ἀγγλὸς Πάρι τὸν Ἰού-

λιο τοῦ 1847, πάνω στὸν 280 δυτικὸ μεσημβρινὸ στὰ βόρεια τῆς Σπίτσμπεργκ.

» 83°, 20', 28'', ὅπου ἔφθασε ὁ Ἀμερικανὸς Μάρχαμ, παρακολοῦθώντας τὸν Ἀγγλο σὲν Τζὼν Τζῶρτζ Νάρες, τὸ Μάϊο τοῦ 1876, ἀπάνω στὸν 50 δυτικὸ μεσημβρινό, στὰ βόρεια τῆς χώρας τοῦ Γκρίνελ.

» 83°, 35'', ὅπου ἔφθασαν οἱ Ἀμερικανοὶ Λόγγοντ καὶ Μπρένιο παρακολοῦθώντας τὴν ἀμερικάνικη ἀποστολὴ τοῦ Γκρίλη τὸ Μάϊο τοῦ 1882, πάνω στὸ 450 δυτ. μεσημβρινό, στὰ βόρεια τῆς χώρας τοῦ Νάρες.

» Ὡστε ἡ χώρα ἀπὸ τὴν 84η μοίρα ὡς τὸν Πόλο, δηλαδή χώρα, ποὺ ἔχει ἔκταση ἑξὶ μοῖρες, μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ, πὼς ἀνήκει ὁλόκληρη σ' ὅλα τὰ κράτη τῆς Γῆς καὶ μπορεῖ νὰ γίνῃ κτῆμα ἰδιωτικὸ μὲ δημόσιο πλειστηριασμό.

» Ἐπειδὴ, σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς τοῦ δικαίου, κάθε ἕξ ἀδαιρέτου συγκύριος" σ' ἓνα κτῆμα ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ τὸ μοίρασμα του, οἱ Ἠνωμένους Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς, σύμφωνα πάντα μὲ τὴν ἀρχὴ αὐτή, λαβαίνουν τὴν πρωτοβουλία νὰ προκαλέσουν τὴν ἀπαλλοτρίωση τῆς κοινῆς ἰδιοκτησίας τῶν πολικῶν χωρῶν.

» Γι' αὐτὸ ἰδρύθηκε στὴ Μπάλτιμορ ἑταιρία μὲ τ' ὄνομα "Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Βόρειου Πόλου" (North Polar Practical Association), ποὺ ἀντιπροσωπεύοντας ἐπίσημα τὴν ἀμερικάνικη Ὁμοσπονδία, σκοπεύει ν' ἀποκτήσῃ τὴν πολικὴ χώρα μὲ πράξη, ποὺ θὰ γίνῃ σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους καὶ ποὺ θὰ τῆς δίνῃ ἀποκλειστικὸ δικαίωμα κυριότητος στὶς στεριές, στὰ νησιά, νησάκια, βράχους, θάλασσες, λίμνες, ποτάμια καὶ ποταμάκια, ποὺ ἀποτελοῦνε σήμερα τὸ ἀκίνητο κτῆμα τοῦ Βόρειου Πόλου. Ἡ κυριότητα θὰ ἰσχύῃ καὶ ὅσο τὸ κτῆμα βραϊσκεται σκεπασμένον μὲ πάγους καὶ ὅταν οἱ πάγοι τήχῃ καὶ λιώσουν.

» Ἰδιαίτερα γνωστοποιεῖται, πὼς τὸ δικαίωμα αὐτὸ τῆς κυριότητος δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ προσβληθῆ γιὰ ἄκυρο, ἀκόμα καὶ ἂν ἀποιεσθῆποτε μεταβολές θὰ ἄλλαζαν τὴ γε-

ωγραφική ἢ τὴ μετεωρολογικὴ κατάσταση τῆς γήινης σφαίρας.

» Κάνουμε αὐτὸ γνωστὸ στοὺς κατοίκους καὶ τῶν δυὸ ἡμισφαιρίων καὶ τοὺς εἰδοποιούμε μαζί, πὼς ὅλα τὰ κράτη εἶναι δεκτὰ νὰ πάρουνε μέρος στὸν πλειστηριασμό, πού θὰ εἶναι σὲ ὄφελος τοῦ τελευταίου ὑπερθεματιστῆ.

» Ἡμέρα τοῦ πλειστηριαμοῦ ὁρίσθηκε ἡ 3η Δεκεμβρίου τῆς ἐφετεινῆς χρονιάς καὶ τόπος ἡ αἴθουσα τῶν πλειστηριασμῶν τῆς Μπάλτιμορ, πολιτεία Μέριλαντ, στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖς τῆς Ἀμερικῆς.

» Περισσότερες πληροφορίες ζητήστε ἀπὸ τὸν Οὐίλιαμ Σ. Φόρστερ, προσωρινὸ πρᾶκτορα τῆς ἐταιρίας, στὴ Μπάλτιμορ, Ἀπάνω Δρόμος, ἀριθμὸς 93».

Ἡ διακήρυξη αὐτὴ μποροῦσε νὰ θεωρηθῆ παράλογη, μὰ δὲν χωροῦσε ἀντίρρηση, πὼς ἦτανε καὶ σαφέστατη καὶ ἐντελῶς εἰλικρινής. Ἐνα πράμα πού τῆς ἔδινε πολλὴ σπουδαιότητα ἦτανε, πὼς ἡ κυβέρνησις τῆς Ὁμοσπονδίας παραχωροῦσε ἀπὸ πρὶν τὰ δικαιώματά της γιὰ τὶς πολιτικὲς χῶρες στὴν ἐταιρία, ἂν ἐτούτη κατάφερνε νὰ τῆς κατακυρωθοῦν. Καὶ ὅμως κανεὶς δὲν πίστευε, πὼς ἐπρόκειτο γιὰ δουλειὰ παστρική. Ἄλλοι ἐπιμένανε πὼς ἦτανε καμμιά ἀπὸ κείνες τὶς τολμηρὲς ἀμερικάνικες ἀγυρτεῖες, πού δὲν θὰ κατάφερναν ποτὲ νὰ ἔχουνε τόση πέραση στίς ἀμερικάνικες χῶρες, ἂν ἡ εὐκολοπιστία τῶν ἀνθρώπων δὲν ἦταν ἀπέραντη. Ἄλλοι πάλι εἶχανε τὴ γνώμη, πὼς ἡ πρότασις αὐτὴ ἄξιζε τὸν κόπο νὰ μελετηθῆ σοβαρά, προβάλλοντας πρὶν ἀπ' ὅλα τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα, πὼς ἡ νέα ἐταιρία δὲν γύρευε μὲ κανένα τρόπο ν' ἀρμέξῃ τὴν τσέπη τοῦ κοσμάκη, μόνον ζητοῦσε μὲ τὰ δικά της μονάχα κεφάλαια ν' ἀγοράσῃ τὶς πολιτικὲς χῶρες. Καὶ στ' ἀλήθεια δὲν ἔκανε τὴν παραμικρὴ ἐνέργεια, γιὰ νὰ τραβήξῃ στὰ ταμεῖα της τὰ δολλάρια, τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια, τὸ χρυσάφι ἢ τὸ ἀσήμι εὐκολόπιστων κεφαλαιούχων.

Ὅσοι ἀκόμη στοχάζονταν τὰ πράματα βαθύτερα, λέγανε πὼς γιὰ τὴν ἐταιρία θὰ ἦτανε καὶ συμφορότερο καὶ

άπλούστερο να εξασφαλίση για τὸν ἑαυτό της τὸ δικαίωμα τοῦ πρώτου κυρίαρχου κάνοντας πρώτη αὐτὴ κατοχὴ στὴ χώρα, ἀντὶ νὰ προκαλῆ τὸ ξεπούλημα μὲ δημοπρασία. Μὰ ἴσα ἴσα ἐδῶ ἦταν ἡ δυσκολία, πὼς μέχρι τώρα ὁ Πόλος νομιζόταν ἀπλησίαστος ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἐπίτηδες γιὰ τοῦτο οἱ ἀγοραστὲς τῶν δικαιωμάτων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶχανε τὴν ἀπαίτηση ἂν καμμιά μέρα ἢ Κυβέρνησή τους ἔπαιρνε στὴν κατοχὴ της τὶς πολιτικὲς χώρες, νὰ ἔχουνε συμβόλαια, πὺ νὰ τοὺς εξασφαλίζονε τὴν κυριότητα, ὥστε νὰ μὴ τοὺς ἀμφισβητήση κανένας ἀργότερα τὰ δικαιώματά τους. Θὰ ἦταν ἄδικο νὰ τοὺς κατηγορήση κανεὶς γιὰ τοῦτο. Ἐνεργούσανε γνωστικά· καὶ ὅταν γίνωνται τέτοιες συμφωνίες, ὁ καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτῆ κάθε νόμιμη ἀσφάλεια.

Ἔπειτα ἡ διακήρυξη εἶχε μέσα κι ἓναν ὄρο, πὺ ἐξασφάλιζε τὴν ἐπιχείρηση ἀπὸ μελλοντικούς κινδύνους. Ὁ ὄρος αὐτὸς μποροῦσε νὰ ἐξηγηθῆ μὲ πολλοὺς καὶ ἀντίθετους τρόπους, γιὰτὶ ἀκόμη καὶ ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς πὺ ἐπιδέξιους στὸ νὰ ξετρυπῶνουν ὅ,τι κρύβεται στὸ βάθος, δὲν μποροῦσαν νὰ βροῦνε τὸν πραγματικὸ του σκοπὸ. Ἦταν ὁ ὄρος πὺ ἔλεγε, πὼς «τὸ δικαίωμα αὐτὸ τῆς κυριότητος δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ προσβληθῆ γιὰ ἄκυρο, ἀκόμη καὶ σὲ περίπτωσι, πὺ ὅποισδήποτε μεταβολὲς θὰ ἄλλαζαν τὴ γεωγραφικὴ ἢ τὴ μετεωρολογικὴ κατάστασι τῆς γῆινης σφαίρας».

Τί νὰ ἐσήμαινε ἄραγε ἡ φράσι αὐτή; Ποιὰ ἦταν ἡ περίπτωσι πὺ πρόβλεπε; Πὼς ἦτανε ποτὲ δυνατὸ ἢ Γῆ νὰ πάθῃ μεταβολή, πὺ νὰ ἐπιδράσῃ στὴ γεωγραφικὴ καὶ στὴ μετεωρολογικὴ τῆς κατάστασι καὶ πρὸ πάντων στὶς χώρες αὐτές;

«Εἶναι φανερό, ἔλεγαν οἱ ἐξυπνότεροι· κάτι θὰ κρύβεται κάτω ἀπ' αὐτά».

Διάφορες ὑποθέσεις ἔδιναν κι ἔπαιρναν, πὺ βάζανε σὲ σκέψεις τοὺς ἐπιστήμονες καὶ κούρντιζαν τοὺς περιεργούς.

Μιά ἐφημερίδα τῆς Φιλαδέλφειας, ὁ «Lodger», ἄρχισε δημοσιεύοντας τὴν ἀκόλουθη πειρακτικὴ σημείωση:

«Λὲν χωρεῖ ἀμφιβολία, πὼς οἱ μελλοντικοὶ ἀγοραστῆς τῶν πολικῶν χωρῶν προεΐδανε, πὼς κάποιος κομῆτης μὲ στερεὸ πυρῆνα πρόκειται νὰ συγκρουσθῆ μετὰ τῇ Γῆ, καὶ μὲ τέτοιον τρόπο, ὥστε νὰ προκληθῶν οἱ μετεωρολογικῆς καὶ γεωγραφικῆς μεταβολῆς, πού γι' αὐτῆς προνοεῖ μ' αὐτὸν τὸν ὄρο ἢ διακέρυξη».

Ἡ φράση αὐτὴ ἦτανε πραγματικὰ μακαρονίστικη, ὅπως χρειάζεται ἄλλωστε σὲ φρασεολογία, πού ἔχει ἐπιστημονικῆς ἀξιῶσεις, μὰ δὲν ἐξηγεῖ τίποτα. Λὲν ἦτανε βέβαια δυνατὸ, σοβαροὶ ἄνθρωποι νὰ θεωρήσουνε πιθανὴ τέτοια σύγκρουση μετὰ κομῆτη. Ὅπως κι ἂν ἦτανε τὰ πράματα, φαινότανε παράλογο, πὼς ἡ ἔταιρία θὰ στηριζότανε ποτὲ σὲ μιὰν ἀπλὴ ὑπόθεση γιὰ πιθανὴ σύγκρουση.

Ἄλλη ἐφημερίδα τὸ «Λέλλα» τῆς Νέας Ὁρλεάνης ἔγραφε: «Μήπως ἡ νέα ἔταιρία νομίζει, πὼς μετακίνηση τοῦ Ἰσημερινοῦ θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ προκαλέσῃ μεταβολῆς εἰναικῆς γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν κτημάτων της».

«Καὶ γιατί ὄχι; ἀπάντησε ἡ γερμανικὴ ἐφημερίδα ὁ Ἄνταποκριτῆς τοῦ Ἀμβούργου», ἀφοῦ ἡ κίνηση αὐτὴ ὀλοένα ἀλλάζει τὸν παραλληλισμὸ τοῦ ἄξονα τῆς Γῆς»:

«Καὶ σ' ἀλήθεια, ἀπάντησε ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρηση» τῶν Παρισίων, μήπως ὁ Ἄντεμάρ στὸ σύγγραμμά του Ἐναστατώσεις τῆς θάλασσης» δὲν εἶπε, ὅτι ἡ μετακίνηση τοῦ Ἰσημερινοῦ μαζί μετὰ τὴν κίνηση τοῦ μεγάλου ἄξονα τῆς τροχιάς τῆς Γῆς εἶναι ἱκανὴ νὰ φέρῃ μετὰ τὸν καιρὸ ἀλλαγῆς στὴ μέση θερμοκρασία, πού ἔχουνε τὰ διάφορα σημεῖα τῆς ἐπιφάνειας τῆς Γῆς καὶ νὰ μετακινήσῃ τοὺς σωρούς τοῦ πάγου ἀπὸ τοὺς δύο τῆς πόλους»;

«Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι βέβαιον, ὑποστήριξε ἀντίθετον ἡ Ἐπιθεώρηση» τοῦ Ἐδιμβούργου. Ἄλλὰ καὶ ἂν τὸ παραδεχθῶμε, χρειάζονται δώδεκα χιλιάδες χρόνια, γιὰ νὰ γίνῃ ὁ Βέγας πολικὸ ἀστὲρ καὶ ν' ἀλλάξῃ τὸ κλίμα στὶς πολικῆς χώρες».

«Τότε λοιπόν, απάντησε τὸ "Ντάγκμπλατ" τῆς Κοπεγχάγης, ἃς περιμένη ἡ ἔταιρία, νὰ τὶς πληρώσουμε τὶς μετοχές τῆς ὕστερα ἀπὸ δώδεκα χιλιάδες χρόνια. Μὰ πρὶν περάσῃ τὸ διάστημα τοῦτο, οὔτε λεπτὸ ἄς μὴ ριψοκινδυνέψουμε!».

Ὅμως καὶ σωστὴ νὰ ἦταν ἡ γνώμη τοῦ Ἀντεμάο, πού υἰοθέτησε ἡ «Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρηση», ἡ Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Βορείου Πόλου δὲν στήριξε τοὺς ὑπολογισμούς τῆς σ' αὐτή.

Τὸ βέβαιο εἶναι, ὅτι κανεὶς δὲν κατώρθωσε νὰ μάθῃ, τί σήμαινε μὲ τὸν ὄρο τῆς ἐκείνη ἡ περιβόητη διακήρυξη, οὔτε ποιά ἦταν ἡ μελλούμενη μεταβολὴ τοῦ κόσμου, πὺν ἀνέφερε.

Πληροφορίες γι' αὐτὰ ὅλα μπορούσε βέβαια νὰ δώσῃ τὸ διοικητικὸ συμβούλιο τῆς νέας ἔταιρίας καὶ πῶς εἰδικὰ ὁ πρόεδρος. Μὰ ὁ πρόεδρος ἦταν ἄγνωστος!

Ἄγνωστος ἦταν ἀκόμα καὶ ὁ γραμματέας καθὼς καὶ τὰ μέλη ἐκείνου τοῦ συμβουλίου. Καὶ οὔτε ἤξερε κανεὶς, ἀπὸ πού ἐρχόταν ἡ διακήρυξη, πὺν τὴν εἶχε φέρεῖ στὰ γραφεῖα τοῦ «Κήρυκα τῆς Ν. Ὑόρκης», κάποιος Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ ἀπὸ τῆ Μπάλτιμορ, ἕνας τίμιος ἔμπορος παστῶν ψαριῶν καὶ πράκτορας τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Ἄρτρινελ καὶ Σία τῆς Νέας Γῆς.

Φανερό, πὺς πίσω ἀπ' αὐτόν, κρύβονταν ἄλλοι. Ἀπ' αὐτόν, πὺν ἦτανε πῶς ἀφαινοῦς ἀπὸ τὰ παστὰ ψάρια, πὺν πουλοῦσε, δὲν κατάφεραν νὰ πάρουν καμμιά πληροφορία ἀκόμα κι οἱ πῶς ἱκανοὶ δημοσιογράφοι. Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Βορείου Πόλου, ἦταν ἀληθινὰ «ἀνόνημη».

Ἄλλὰ ἂν αὐτοὶ πὺν βάλανε μπρὸς τὴν ἐπιχείρηση, ἔμεναν στὴν ἀφάνεια, δὲν θὰ μπορούσες νὰ πῆς τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ στόχο τῆς, πὺν τὸν πρόβαλαν πολὺ καθαρὰ στὴ διακήρυξη.

Ἡ ἐπιχείρηση εἶχε σκοπὸ νὰ ἐκμεταλλευτῇ μιὰ ἔκταση ὀλότελα ἀπάτητη ἀπὸ ἀνθρώπινο πόδι.

Τὸ διάστημα ἀπὸ τὸν 840 παράλληλο ὡς τὸν 90ὸ πάνει ἕξη μοῖρες. Αὐτὲς οἱ μοῖρες ἔχουν 60 μίλια ἢ κάθε μιὰ καὶ ἔτσι δίνουν μιὰν ἀκτίνα ἀπὸ 360 μίλια, μὲ διάμετρο 720 μίλια. Ἐκείνη λοιπὸν ἡ περιφέρεια ἀπλωνόταν σὲ 2.260 μίλια καὶ εἶχε ἐμβαδὸν 407.000 τετραγωνικὰ μίλια. δηλαδὴ περίπου τὸ ἕνα δέκατο ὅλης τῆς Εὐρώπης!

Στὴ διακήρυξη, καθὼς εἶδαμε, ἦταν γραμμένο πὼς οἱ περιοχὲς ἐκεῖνες, πού σὲ κανέναν δὲν ἀνῆκαν, ἀνῆκαν σὲ ὅλους. Ἦταν ὅμως πιθανό, τὰ κράτη πού συνόρευαν μαζί τους, νὰ τὶς διεκδικούσαν σὰν φυσικὴ συνέχεια τῶν ἐδαφῶν τους. Καὶ — γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια — μιὰ τέτοια ἀξιῶση θὰ ἦταν λογικὴ. Γιατὶ οἱ πλὴ πολλὲς ἀνακαλύψεις περιοχῶν στὸν Πόλο, εἶχαν πραγματοποιηθῆ ἀπὸ τολμηροὺς ὑπηκόους, ἀκριβῶς αὐτῶν τῶν κρατῶν.

Ἔτσι, ἡ Κυβέρνηση τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, πού τὴν ἐκπροσωποῦσε ἡ Ἐταιρία, καλοῦσε αὐτὰ τὰ κράτη νὰ παρουσιάσουν τοὺς τίτλους τους καὶ νὰ ἀποζημιωθοῦν στὸν πλειστηριασμό, ἀνάλογα μὲ τὰ δικαιώματά τους. Καὶ τὰ κράτη αὐτὰ ἦταν ἕξη: Ἀμερικὴ, Ἀγγλία, Λανία, Σουηδία καὶ Νορβηγία (τὰ δυὸ αὐτὰ ἦταν ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἕνα κράτος), Ὁλλανδία καὶ Ρωσία.

Ἀλλὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτὰ τὰ κράτη. Κι ἄλλα ἀκόμα μπορούσαν νὰ ἀπαιτήσουν κυριότητα, φέρνοντας σὰν ἐπιχείρημα ἀνακαλύψεις πού εἶχαν κάνει δικοὶ τους θαλασσοπόροι ἢ ἐξερευνητές.

Παράδειγμα, ἡ Γαλλία. Πραγματικά, σὲ κάποιες ἀποστολὲς γιὰ τὴν κατάκτηση περιοχῶν στὸν Πόλο, εἶχαν λάβει μέρος καὶ Γάλλοι. Ἀνάμεσά τους, ὁ θαλασσοπόρος Βελό, πού εἶχε βρῆ τὸν θάνατο τὸ 1853 στὴν ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ Μπίτσι. Ἡ ὁ γιατρὸς Ὀκτιάβιος Παβύ, πού ἡ ζωὴ του τελείωσε τὸ 1884, στὸ ἀκρωτήρι Σαβινύ. Ἡ ὁ Μαρτέν, ὁ Μαρμιέ καὶ ὁ Μπραβέ, πού εἶχαν προχωρήσει ὡς τὴ θάλασσα τῆς Σπίτσμπεργκ, τὸ 1838 — 39.

Ὡστόσο, ἡ Γαλλία δὲν ἔκρινε τὴ στιγμὴ κατάλληλη γιὰ νὰ πάρῃ μέρος σ' ἐκεῖνο τὸ ἐγχείρημα, πού ὁ σκοπὸς

Οι πληρεξούσιοι μιλούσανε, χωρίς νά κρύβουνε τὸ θυμὸ τους καὶ κοντεύανε νά ξεστομίσουνε ἄσκημα λόγια, δταν ὁ Τούντριγκ μπήκα στὴ μέση (σελ. 27).

του ήταν πὸ πολὺ ἐμπορικὸς παρὰ ἐπιστημονικὸς. Ἐφησε λοιπὸν χωρὶς διεκδίκηση τὸ μερίδιό της στὴν τούρτα ἐκείνη τοῦ Πόλου, ὅπου τὰ ἄλλα κράτη ἦταν φόβος νὰ σπάσουν τὰ δόντια τους. Ἴσως μάλιστα καὶ νὰ εἶχε δίκιο.

Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ τὴ Γερμανία, παρ' ὅλο πὸ εἶχε στὸ ἐνεργητικὸ της ἀπὸ τὰ 1761 τὸ ταξίδι στὴ Σπίτσμπεργκ τοῦ Φρειδερίκου Μάρτεν ἀπὸ τὸ Ἀμβούργο καὶ ἀκόμα καὶ τὶς ἀποστολὰς τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἄνσας στὰ 1869 — 1870 μὲ κυβερνήτη τὸν Κόλδερβεϊ Ἐγκεμαν, πὸ ἀνέβηκαν τ' ἀκρογιάλια τῆς Γροιλανδίας καὶ φτάσανε ὡς τὸ ἀκρωτήρι τοῦ Βίσμαρκ. Ὅμως, μὲ ὅλες τὶς λαμπρὰς ἀνακαλύψεις, δὲν νόμισε ἡ Γερμανικὴ Αὐτοκρατορία, πὸς μπορούσε νὰ ζητήσῃ τὸ μεγάλωμά της μὲ ἓνα κομμάτι τοῦ Πόλου.

Τὸ ἴδιο καὶ ἡ Αὐστρία, ἂν καὶ ἦταν κυρία τῆς Γῆς τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ, πὸ βρίσκεται κατὰ τὸ Βορῆά ἀπὸ τὴν παραλία τῆς Σιβηρίας.

Ἡ Ἰταλία, ἂν καὶ δὲν εἶχε κανένα δικαίωμα νὰ βγῆ στὴ μέση κι αὐτὴ, δὲν βγῆκε κι ἄς μὴ φανῆ τοῦτο ἀπίθανο. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους μπορούσαν νὰ λογαριαστοῦνε γιὰ κύριοι καὶ οἱ Σαμογέτες τῆς Σιβηρίας καὶ οἱ Ἐσκιμῶοι πὸ κατοικοῦνε τὶς βορειότατες γῶρες τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Γροιλανδίας, τοῦ Λαμπραντόρ, τοῦ Πολύνησου Μπάφιν Πάρι τῶν Ἀλεούτων νήσων, οἱ Τσουχτσοί, πὸ κατοικοῦνε τὴν πρὶν Ρωσικὴ Ἀλάσκα, πὸ ἀπὸ τὰ 1867 λογαριάζεται μὲ τὶς γῶρες τῆς Ἀμερικάνικης Ὀμοσπονδίας. Οἱ λαοὶ ὅμως ἐτούτοι, ἀληθινὰ καὶ ἀναμφισβήτητα γεννήματα καὶ θρέμματα τῶν πολικῶν χωρῶν, δὲν θὰ εἶχανε ψῆφο σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἐπειτα μὲ ποῖο τρόπο οἱ δύστυχοι αὐτοὶ θὰ μπορούσαν νὰ πάρουνε μέρος στὸν πλειστηριασμὸ πὸν προκηρύχθηκε καὶ μὲ ποῖο νόμισμα θὰ κατόρθωναν νὰ πληρώσουνε τὸ ποσό; Μὲ κοχύλια, μὲ δόντι ἀπὸ θαλάσσιους ἐλέφαντες ἢ μὲ λάδι ἀπὸ φῶκες; Καὶ ὅμως ἀνῆκε κάπως καὶ σ' αὐτοῖς, σὰν πρώτους πὸ τὴν

κατέχοννε, ή χώρα πού ἔμελλε νά βγῆ σέ πλειστηριασμό. . . Ἄλλά. . . Ἐσκιμῶοι! Τσουχτσοί! Σαμογέτες! . . . Οὔτε καί τοὺς ρώτησαν.

Τέτοιοι εἶναι ὁ κόσμος!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ἀγγλίας, Ὁλλανδίας, Σουηδίας, Δανίας καί Ρωσίας

Τὸ ἔγγραφο ἄξιζε ἀπάντηση. Οἱ δυνάμεις, πού οἱ κτίσεις τους προσεγγίζοννε λίγο πολὺ στὴν ὀγδοηκοστὴ τέταρτη μοίρα, ἀποφασίσανε νά ἐξασκήσουνε τὰ δικαιώματά τους στέλνοντας εἰδικοὺς πληρεξουσίους. Μὰ δὲν ἐννοοῦσαν νά γίνονν ἀγοραστὲς τῶν χωρῶν, πού θὰ ἔβγαιναν στὸν πλειστηριασμό, πέρα ἀπὸ ἓνα ποσὸ σχετικὰ μέτριο, ἀφοῦ ἐπρόκειτο γιὰ ἔδαφος, πού ἡ κατοχὴ του θὰ ἦταν ἴσως ἀδύνατη. Ἡ ἀπληστη ὅμως Ἀγγλία θεώρησε χρέος τῆς νά δώση στὸν πρᾶκτορά τῆς πίστωση ὅποισδήποτε σπουδαία.

Ἔμεναν λοιπὸν στὸ πεδίο τοῦ συναγωνισμοῦ ἡ Ἀγγλία, ἡ Δανία, ἡ Ὁλλανδία, ἡ Σουηδία, ἡ Νορβηγία καὶ ἡ Ρωσία, πού θὰ ὑπερθεματίζανε μπροστὰ στὸν ὑπάλλληλο τῶν πλειστηριασμῶν τῆς Μπάλτιμορ. Σὲ κείνον πού θὰ ἔδινε τὰ πιὸ πολλὰ θὰ κατακυρωνόταν ἡ παγομένη σκούφια τῆς Γῆς.

Ἄμα κανεῖς ζύγιζε τὰ δικαιώματα, πού παρουσίαζε κάθε κράτος, ἔβλεπε πὼς οἱ Ἀμερικάνοι εἶχανε τὸ πιὸ μεγάλο συμφέρον, νά προσαρτήσουνε στὴν ἐπικράτειά τους τὸ ἀπάτητο ἐκεῖνο μέρος τῆς σφαίρας μας.

Δέν χωροῦσε ὅμως ἀντίρρηση, πὼς καὶ ἡ Μεγάλῃ Βρεταννία ἐπρόβαλλε δυνατὰ ἐπιχειρήματα καὶ ζητοῦσε νά πάρη τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Γῆς μέσα στὸ πλατὺ ἀποικιακὸ

της κράτος. Ἐτσι οἱ ἀγγλικὲς ἐφημερίδες μὲ μακρὲς ἀρθρογραφίες καὶ μὲ πάθος ρίχτηκαν στὴ συζήτηση.

Προβλέπανε λοιπόν, ὅτι πάλι ζωηρὴ θὰ γινότανε μὲ τὰ δολλάρια καὶ τὶς στερλίνες. Τὰ χρήματα τοῦ πλειστηριασμοῦ κανονίστηκε νὰ τὰ μοιραστοῦνε ἀνάμεσά τους οἱ πέντε ἄλλοι, ἔξω δηλαδὴ ἀπὸ τὸν τελευταῖο πλειοδότη, καὶ νὰ τὰ πάρουνε σὰν ἀποζημίωση γιὰ νὰ παραιτηθοῦν στὸ μέλλον ἀπὸ κάθε δικαίωμα πάνω στὶς γῶρες ποῦ θὰ κατακυρωθοῦν.

Οἱ πληρεξούσιοι λοιπὸν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν μαζί μὲ τὰ πληρεξούσιά τους καὶ τὶς πιστωτικὲς ἐπιστολὲς ἀναχώρησαν ἀπὸ τὸ Λονδίνο, τὴ Χάγη, τὴ Στοκχόλμη, τὴν Πετρούπολη καὶ τὴν Κοπεγχάγη καὶ ἔφτασαν στὶς ἠνωμένες Πολιτεῖες τρεῖς βδομάδες πρὶν ἀπὸ τὴν ὀρισμένη μέρα γιὰ τὴ δημοπρασία.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἓνας μονάχα πληρεξούσιος τῆς Ἀμερικῆς παρουσιαζόταν. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Β. Πόλου Οὐίλλιαμ Κ. Φόρστερ, ἐκεῖνος ποῦ τὸ ὄνομά του ἀναφερότανε μόνο στὸ ἔγγραφο, ποῦ δημοσιεύθηκε στὶς 7 Νοεμβρίου στὸν «Κήρυκα τῆς Νέας Ὑόρκης».

Πληρεξούσιοι τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν εἶχαν ἐκλεγῆ οἱ ἀκόλουθοι: τῆς Ὀλλανδίας ὁ Ἰακώβ Γιάνσεν ἀρχαῖος σύμβουλος στὶς Ὀλλανδικὲς Ἰνδίες, πενήντα τριῶν χρονῶν, παχὺς, κοντός, μὲ πλατύτατο στήθος, κοντὰ χέρια καὶ στραβὰ πόδια, γουρλωτὰ μάτια, στρογγυλοπρόσωπος, ροδοκόκκινος, μὲ ψαρὲς μαρμαρέτες· καλὸς ἄνθρωπος, δὺσπιστος λιγάκι γιὰ τὴν ἐπιχείρηση, γιὰτὶ δὲν μπορούσε νὰ διακρίνῃ τὴν πρακτικὴ τῆς ὠφέλεια.

Τῆς Δανίας ὁ Ἔρικ Βάλντενακ, ἄλλοτε ὑποδιοικητῆς στὴ Γροιλανδία, μὲ ἀνάστημα μέτριο, ὤμους στραβούς, λίγο κοιλαράς, μὲ πολὺ μεγάλο κεφάλι στρογγυλό, μύωπας, τόσο πολὺ, ποῦ ἡ ἄκρια τῆς μύτης του εἶχε φαγωθῆ ἀπὸ τὸ νὰ τρίβεται ὀλοένα στὰ χειρόγραφα καὶ τὰ βιβλία

του, ἀλύγιστος καὶ ἀσυμβίβαστος σὲ ὅ,τι ἔχει σχέση μετὰ τὰ δικαιώματα τῆς πατρίδας του. Τῇ Δανία θεωροῦσε νόμιμο κυρίαρχο τῶν πολιτικῶν χωρῶν.

Τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας ὁ Γιάν Χάραλντ, καθηγητῆς τῆς κοσμογραφίας στὴ Χριστιανία καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς θερμότερους ὑποστηρικτῆς τῆς ἀποστολῆς τοῦ Νορβενσκιόλντ, γνήσιος τύπος βορεινοῦ ἄντρα, κοκκινωπὸς στὸ πρόσωπο μὲ μαλλιά καὶ γένεια ξανθὰ, σὰ γινωμένα στάχια. Αὐτὸς εἶχε γιὰ βέβαιο, πὼς ἡ περιφέρεια τοῦ Πόλου, ἐπειδὴ τὴ σκεπάζει ὀλάκερη ἡ παλαιοκρυσταλλικὴ θάλασσα, δὲν εἶχε καμμιάν ἀξία καὶ γι' αὐτὸ ὀλωσδιόλου ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς δημοπρασίας. Πῆρε μέρος μόνο γιὰ νὰ ἀποδειχθῇ, πὼς καὶ ἡ πατρίδα του εἶχε συμφέροντα στὶς πολιτικὰς χῶρας.

Τῆς Ρωσίας ὁ συνταγματάρχης Βόρις Καρκόφ, στρατιωτικὸς καὶ διπλωμάτης, ψηλὸς, σβέλτος, μὲ πυκνὰ μαλλιά καὶ γένεια καὶ μουστάκια μακριά. Φοροῦσε μὲ στενοχώρια τὰ πολιτικὰ καὶ κάθε τόσο ἔφερεν ἀθελά του τὸ χέρι του στὸ πλευρό, σὰ γιὰ ν' ἀρπάξῃ τὴ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ, ποὺ φοροῦσε ἄλλοτε. Ἦτανε περιέργος πολὺ νὰ μάθῃ τί ἔκρυβε ἡ πρόταση τῆς ἀμερικάνικης ἐταιρίας, γιὰτὶ φοβοῦτανε πρὸ πάντων μήπως φέρῃ στὸ μέλλον διεθνεῖς περιπλοκὰς.

Τέλος, τῆς Ἀγγλίας ἀντιπρόσωποι ἦταν ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν καὶ ὁ γραμματικὸς του Ντὴν Τούντριγκ. Καὶ οἱ δύο τους ἀντιπροσώπευαν ὅλες συνολικὰ τὶς ἐπιθυμίας καὶ τὶς ἐρέξεις τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου, τὶς ἐμπορικὰς του καὶ βιομηχανικὰς του ροπὰς, τὴν τάση τῶν Ἑγγλέζων νὰ θεωροῦν κατὰ φυσικὸ νόμο δικὰς τους ὅλες τὶς ἀδέσποτες χῶρας τοῦ Βορρᾶ, τοῦ Νότου καὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ. Αὐτὸς ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν ἦταν ὁ πιὸ γνήσιος τύπος Ἑγγλέζου: ψηλὸς, ἀδύνατος, κοκκαλιάρης, νευρικός, ὄλο γωνιές, μὲ σβέρκο ξυλόκοτας, μὲ ἕνα κεφάλι σάν τοῦ Πάλμερστον ἐπάνω σὲ ὦμους λίγο σκυφτούς, μὲ πόδια στρουθοκαμήλας, πολὺ καλοβαστούμενος, ζωηρὸς καὶ

ἀκούραστος ἂν καὶ ἐξηντάρης. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο τὸ εἶχε ἀποδείξει, ὅταν χάραξε τὰ Ἰνδικὰ σύνορα μὲ τὴ Βιομα-
νία. Δὲν γελούσε ποτὲ καὶ ἴσως νὰ μὴν εἶχε γελάσει ποτὲ
στὴ ζωὴ του. Μὰ τί ἔχει νὰ κἀνῃ αὐτό; Γελᾶνε ποτὲ οἱ
ἀτμομηχανές;

Αὐτὴ ἦταν ἡ μεγάλη διαφορὰ τοῦ ταγματάρχη ἀπὸ
τὸ γραμματικὸ του Ντὴν Τούντριγκ. Τοῦτος ἦτανε ἕνας
νέος πολυλογάς, γεμάτος κέφι καὶ ἀστεῖα. Εἶχε μεγάλο
κεφάλι, κατσαρὰ μαλλιά καὶ μικρὰ ζαρωμένα μάτια. Βα-
στοῦσε ἀπὸ τὴ Σκωτία καὶ ἦτανε πολὺ γνωστὸς στὸν τόπο
του γιὰ τὰ πειράγματά του καὶ τὴν ἀκράτητη φλυαρία
του. Μ' ὅλο τὸ ζωηρό του χαρακτήρα ἦταν ἀποκλειστικὸς
καὶ ἀσυμβίβαστος, ὅσο καὶ ὁ ταγματάρχης του, ἅμα ἐπρό-
κειτο γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας, ἀ-
κόμη καὶ τὰ πιὸ ἀστήριχτα.

Ἦταν ὀλοφάνερο, πὼς αὐτοὶ οἱ δυὸ πληρεξούσιοι θὰ
ἦταν οἱ πιὸ λυσσασμένοι ἀντίπαλοι τῆς ἀμερικάνικης ἐται-
ρίας. Ὁ Βόρειος Πόλος ἦτανε δικὸς τους ἀπὸ τὴν προϊ-
στορικὴ ἐποχὴ, λὲς καὶ τοὺς εἶχε ἀναθέσει ὁ Πλάστης νὰ
προσέχουνε τὴ Γῆ, μὴν πάη καὶ φύγη ἀπὸ τὸν ἄξονά της.
Ἦταν ἱκανοὶ νὰ καταφύγουνε σ' ὅλα τὰ μέσα, ἀρκοῦσε νὰ
μὴν ἔπαρτε ὁ Πόλος σὲ ξένα χέρια. Δὲν πρέπει νὰ παρα-
λείψουμε, πὼς ἂν καὶ ἡ Γαλλία θεώρησε περιττὸ νὰ στεί-
λῃ ἀντιπρόσωπο, εἴτε ἐπίσημο εἴτε ἡμιεπίσημο, ἕνας Γάλ-
λος μηχανικὸς, πὸν θὰ τὸν γνωρίσουμε ἀργότερα, ἦρθε ἀ-
πὸ ἀπλὴ «ἐπιστημονικὴ περιέργεια», νὰ παρακολοιθῆσῃ ἀ-
πὸ κοντὰ τὴν παράξενη αὐτὴ ὑπόθεση.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν βορεινῶν κρατῶν τῆς Εὐρώ-
πης φτάσανε στὴ Μπάλτιμορ, ὁ καθένας μ' ἄλλο βαπόρι,
σὰν νὰ ἠθελαν ν' ἀποφύγουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, γιὰτὶ φοβόν-
τανε τὶς προκαταβολικὲς συζητήσεις καὶ τὰ τουμπαρίσματα.
Ἦταν ἀντίπαλοι. . . Καθένας τους εἶχε γιὰ ὄπλο στὴν τσέ-
πη του τὴν πίστωση πὸν χρειαζόταν, μὰ τὰ ὄπλα τους ἦτα-
νε πολὺ ἄνισα. Ἄλλος εἶχε στὴ διάθεσή του λιγώτερο ἀπὸ
ἑκατομμύριο, ἄλλος πᾶρα πάνω. Καὶ πραγματικά, γιὰ ν'

ἀγοράση κανείς ένα μέρος τῆς Γῆς, πού ἡ κατοχή του νομιζότανε πράμα ἀδύνατο, κάθε χρηματικό ποσὸ ἔπρεπε νὰ φαίνεται ὑπερβολικό. Ὁ πιὸ δυνατὸς ἦταν ὁ * Ἀγγλος πληρεξούσιος, πού εἶχε ἀπὸ τὸ κράτος του μεγάλη πίστωση. Μ' αὐτὴ ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν θὰ μπορούσε εὐκόλα νὰ ρίξη κάτω τοὺς Εὐρωπαίους ἀντιπάλους του. Μὲ τοὺς Ἀμερικάνους ὅμως τὰ πράματα ἦταν πολὺ διαφορετικά, γιατί δὲν ἦταν εὐκόλο νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὰ δολλάρια τῆς Ἀμερικῆς· καὶ ἀλήθεια ἦταν πολὺ πιθανό, πὼς ἡ μυστηριώδης ἐταιρία εἶχε πολὺ σπουδαία κεφάλαια. Κατὰ τὰ φαινόμενα ἡ νέα πάλη τῶν ἑκατομμυρίων θὰ περιοριζόταν ἀνάμεσα σὲ δύο, τὴν Ἀμερικὴ καὶ τὴν Ἀγγλία.

Μόλις ἔφτασαν οἱ Εὐρωπαῖοι πληρεξούσιοι, ἡ κοινὴ γνώμη ἄρχισε ν' ἀνησυχῆ περισσότερο· οἱ ἐφημερίδες δημοσιεύανε, χωρὶς νὰ περιμένουν βεβαίωση, χίλιων εἰδῶν πληροφορίες καὶ διαδόσεις. Οἱ πιὸ περιεργες ὑποθέσεις κικλοφοροῦσανε γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ Βόρειου Πόλου. Τί σκοπὸ εἶχε τὸ ἀγόρασμά του; Σὲ τί θὰ χρησίμευε; Σὲ τίποτα, ἐκτὸς ἂν εἶχανε σκοπὸ νὰ φέρουν ἀπὸ κεῖ τὸν πάγο, πού ἔσοδεύανε τὰ δύο ἡμισφαίρια. Μάλιστα μιὰ ἐφημερίδα τοῦ Παρισιοῦ, ὁ «Φιγκαρό», κοροϊδεύοντας ὑποστήριξε τὴ γνώμη αὐτή. Μὰ καὶ γι' αὐτὴν ἀκόμη τὴ δουλειὰ θὰ ἔπρεπε νὰ πηγαίνουνε πέρα ἀπὸ τὴν 84ῃ μοῖρα.

Οἱ πληρεξούσιοι ὅμως, πού στὸ ταξίδι τους εἶχαν ἀποφύγει ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ἅμα φτάσανε στὴ Μπάλτιμορ, ἀλλάξανε τακτικὴ. Καὶ τὸ ἔκαναν γιὰ τοῦτο τὸ λόγο.

Καθένας τους μόλις ξεμπάρκαρε στὴ Μπάλτιμορ, γύριψε νὰ ἐρθῆ σὲ συνεννόηση μὲ τὴν Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Βόρειου Πόλου. Καθένας τὸ κρατοῦσε κρυφὸ ἀπὸ τοὺς ἄλλους· ζητοῦσανε νὰ μάθουν ποιὸς ἦταν ὁ σκοπός, πού ἔκρυβε ἡ ἐταιρία καὶ τί κέρδος περιέμενε, ὥστε νὰ ὠφεληθοῦνε κι αὐτοὶ ἅμα τοὺς δινότανε ἡ εὐκαιρία. Μὰ ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα τίποτα δὲν ἔδειχνε, πὼς ἡ ἐταιρία εἶχε ἐγκατασταθῆ στὴ Μπάλτιμορ· δὲν φαινότανε πούθενά οὔτε γραφεῖο οὔτε υπάλληλός της. Ἡ διακήρυξη ἔγραφε:

«Κάθε πληροφορία ζητήστε τη ἀπὸ τὸν κ. Οὐίλλιαμ Φόρστερ, στὸν Ἀπάνω Δρόμο». Μὰ αὐτὸς ὁ τιμώτατος προμηθευτὴς μπακαλιάρων φαινότανε πὼς γι' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση δὲν ἤξερε πέρα πάνω ἀπὸ ὅ,τι καὶ ὁ τελευταῖος χαμάλης τῆς πόλης.

Μιὰ καὶ δὲν μπόρεσαν νὰ μάθουνε τίποτα θετικὸ οἱ κύριοι πληρεξούσιοι, ἀκούγανε καὶ σχολιάζανε τὶς πὺδ παρὰξενες ἱστορίες, πού τοὺς ἔφερνε ἡ φήμη. Ὡστε δὲν θὰ ξετρυπιότανε λοιπὸν τὸ μυστικὸ τῆς ἐταιρίας, παρὰ μόνο ὅταν ἡ ἴδια θ' ἀποφάσιζε νὰ τὸ φανερώση; Αὐτὸ συλλογίζοντανε καὶ φτάνανε στὸ συμπέρασμα, πὼς σίγουρα μόνον ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀγορὰ τοῦ Πόλου θὰ ἄφηνε ἡ ἐταιρία τὴ σιωπὴ.

Καθὼς βρίσκονταν ὅλοι σὲ ἀμηχανία, φτάσανε μοιραῖα νὰ συναντηθοῦν, ν' ἀνταλλάξουν ἐπισκέψεις, νὰ βολιδοσκοπήσουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ νὰ συνεννοηθοῦνε. Μποροῦσαν ἴσως νὰ ἐνωθοῦν ἀπέναντι στὸν κοινὸν ἐχθρό, δηλαδὴ στὴν ἀμερικάνικη ἐταιρία.

Στις 22 λοιπὸν Νοεμβρίου, κατὰ τὸ βράδι, μαζεύτηκαν ὅλοι τοὺς γιὰ σύσκεψη στοῦ ταγματάρχη Ντόνελαν, στὸ ξενοδοχεῖο «Οὐόλεσλι». Ἡ προσπάθεια αὐτὴ νὰ συνεννοηθοῦνε ἐναντίον τῶν Ἀμερικάνων, ἦτανε πρὸ πάντων τοῦ συνταγματάρχη Βόρι Καρκόφ, τοῦ Ρώσου διπλωμάτη. Εἶχε ἐνεργήσει πολὺ ἐπιτήδεια, γιὰ νὰ τὸ καταφέρει.

Στὴν ἀρχὴ ἡ κουβέντα περιορίστηκε στὰ ἐμπορικὰ ἢ τὰ βιομηχανικὰ κέρδη, πού περιέμενε ἡ ἐταιρία ἀπὸ τὴν ἀγορὰ τῶν πολικῶν χωρῶν. Ὁ καθηγητὴς Γιὰν Χάραλντ ρώτησε, ἂν κανεὶς ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του εἶχε καταφέρει νὰ πάρη πληροφορίες γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ ὅλοι σιγὰ - σιγὰ ὁμολογήσανε, πὼς εἶχανε πάει γιὰ τοῦτο στὸν Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ, πού ὅπως ἔλεγε ἡ διακήρυξη θὰ τοὺς ἔδινε πληροφορίες.

— Μὰ δὲν πέτυχα τίποτα, εἶπε ὁ Ἔρικ Βάλντενακ.

—'Η δημοπρασία ἀρχίζει, εἶπε μὲ βροντερή φωνή ὁ ὑπάλληλος τοῦ πλειστηριασμοῦ, παίζοντας στὸ χέρι του τὸ φιλντισένιο σφυρί (σελ. 39)

— Καὶ γὰρ τίποτα δὲν κατάφερα, πρόσθεσε ὁ Ἰακώβ Γιάνσεν.

— Ἐγώ, ἄρχισε τότε ὁ Ντὴν Τούντριγκ, ὅταν παρουσιάστηκα ἀπὸ μέρους τοῦ ταγματάρχου Ντόνελαν στὶς ἀποθήκες τοῦ Ἀπάνω Δρόμου, βρῆκα ἓνα χοντράνθρωπο μὲ μαῦρα ροῦχα, ψηλὸ καπέλο καὶ μὲ μιὰν ἄσπρη ποδιὰ ἀπὸ τὸ σαγόνι του ὡς τὶς μύτες τῶν παπουτσιῶν του. Ἄμα τοῦ γύρεψα πληροφορίες γιὰ τὴν «ὑπόθεση», μού ἀπάντησε πὼς τὸ ἀτμόπλοιο «Νότιο Ἀστέρι» μόλις εἶχε φτάσει ἀπὸ τὴ Νέα Γῆ φορτωμένο ὡς ἀπάνω καὶ πὼς ἂν ἤθελα, ἦτανε σὲ θέση νὰ μού παραδώσῃ μιὰ μεγάλη ποσότητα ἀπὸ φρέσκους μπακαλιάρους γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Ἄρντρινελ καὶ Σία.

— Ἐ, ἔ! ἔκανε ὁ πρόωγν σύμβουλος στὶς Ἀνατολικὲς Ἰνδίες, θὰ ἦτανε προτιμότερο ν' ἀγοράσῃ κανεὶς ἓνα τέτοιο φόρτωμα, παρὰ νὰ ρίξῃ τὰ λεφτὰ του στὸν πάτο τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ!

— Δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ζήτημά μας, εἶπε τότε ὀρθὰ κοφτὰ ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν. Δὲν πρόκειται ν' ἀγοράσουμε μπακαλιάρη, ἀλλὰ τὸν ἄσπρο σκουῖφο τῆς Γῆς, πὸν λέγεται Βόρειος Πόλος. . .

— Καὶ πὸν θέλει ἡ Ἀμερικὴ καλὰ καὶ σώνει νὰ τὸν φορέσῃ στὸ κεφάλι της, πρόσθεσε ὁ Ντὴν Τούντριγκ, γελώντας γιὰ τὸ ἀστεῖο του.

— Φοβᾶμαι ὅμως, πὼς θὰ συναχοιθῇ, εἶπε μὲ φινέτσα ὁ συνταγματάρχης Καρκόφ.

— Δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ζήτημά μας, ξαναεἶπε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν, καὶ δὲν ξέρω τί ἔχει νὰ κάνῃ τὸ συνάχι μὲ τὴ συνδιάσκεψή μας. Τὸ βέβαιο εἶναι, πὼς γιὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνο τὸ λόγο ἡ Ἀμερικὴ, πὸν ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὴν Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Β. Πόλου — προσέξτε, κύριοι, τὴ λέξη Ἐ κ μ ε τ α λ λ ε υ τ ι κ ῆ — ἡ Ἀμερικὴ, λέω, θέλει ν' ἀγοράσῃ γύρω ἀπὸ τὸν Πόλο τετρακόσιες ἑφτά χιλιάδες τετραγωνικὰ χιλιόμετρα ἐπιφάνεια, ἐπιφά-

νεια, πού όρίζεται σήμερα — προσέξτε, κύριοι, τή λέξη σ ή μ ε ρ α — από τήν 84η μοίρα βορεινόν πλάτος. . .

— Όλα αυτά τὰ ξέρουμε μέ τὸ παραπάνω, κύριε ταγματάρχη, τοῦ παρατήρησε ὁ Γιάν Χάραλντ. Ἐκεῖνο πού δὲν ξέρουμε εἶναι: μέ τί τρόπο ἔννοεῖ ἡ ἔταιρία αὐτὴ νὰ ἐκμεταλλευθῆ βιομηχανικά τὶς στεριᾶς ἐκεῖνες, ἂν εἶναι στεριᾶς, ἢ τὶς θάλασσες, ἂν εἶναι θάλασσες. . .

— Δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἄρχισε γιὰ τρίτη φορὰ ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν. Ἐνα κράτος ζητάει πληρώνοντας λεφτὰ νὰ πάρη ἕνα μέρος ἀπὸ τὴ Γῆ, πού ἂν λογαριάση κανεὶς τὴ γεωγραφικὴ του θέση εἶναι ὀλοφάνερο πὼς ἀνῆκει στὴν Ἄγγλια.

— Στὴ Ρωσία, εἶπε ὁ συνταγματάρχης Καρκόφ.

— Στὴν Ὀλλανδία, εἶπε ὁ Ἰακώβ Γιάνσεν.

— Στὴ Σουηδία καὶ Νορβηγία εἶπε ὁ Γιάν Χάραλντ.

— Στὴ Δανία, εἶπε ὁ Ἔρικ Βάλντενακ.

Οἱ πέντε πληρεξούσιοι μιλούσανε, χωρὶς νὰ κρύβουνε τὸ θυμὸ τους καὶ κοντεύανε νὰ ξεστομίσουν ἄσκημα λόγια, ὅταν ὁ Ντὴν Τούντριγκ δοκίμασε νὰ μπῆ στὴ μέση.

— Κύριοι, εἶπε μέ τόνο συμβιβαστικό, δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ζήτημα, ὅπως συνηθίζει νὰ λήη καὶ ὁ προϊστάμενός μου ταγματάρχης Ντόνελαν. Μιὰ καὶ ἀποφασίστηκε νὰ πουληθοῦν οἱ πολιτικὲς χώρες μέ πλειστηριασμό, θὰ τὶς πάρη ἀναγκαστικά τὸ κράτος, πού θὰ κάνη τὴ μεγαλύτερη προσφορά. Λοιπόν, δὲν θὰ ἦτανε προτιμότερο, νὰ ἐνώσετε τὶς πιστώσεις, πού ἔχετε ὁ καθένας γιὰ λογαριασμό τοῦ κράτους του, καὶ νὰ σχηματίσετε ἕνα συνδικάτο, πού νὰ ἔχη τόσα κεφάλαια, ὥστε ἡ ἀμερικανικὴ ἔταιρία νὰ μὴ μπορῆ νὰ τὸ συναγωνισθῆ;

Οἱ ἀντιπρόσωποι κοίταξαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ὁ Ντὴν Τούντριγκ βρῆκε ἴσως τρόπο γιὰ συνεννόηση. Συνδικάτο... Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ τὰ συνδικάτα συνηθίζονται πολὺ καὶ σχηματίζονται μέ μεγάλη εὐκολία. Εἶναι ἡ πιὸ τελευταία ἐφεύρεση καὶ ἐφαρμόζεται τὸ ἴδιο στὴν πολιτικὴ, ὅπως καὶ σὲ κάθε ἐπιχείρηση.

“Ομως μιὰ παρατήρηση ἢ καλύτερα μιὰ ἐξήγηση ἦταν ἀναγκαία καὶ ὁ Ἰακώβ Γιάνσεν διατυπώνοντας τὴ σκέψη ὄλων εἶπε:

— Καὶ ἔπειτα;

Βέβαια! . . . Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀγορὰ πὺ θὰ ἔκα-
νε τὸ συνδικάτο, τί θὰ γινότανε;

— Μὰ νομίζω, πὺς ἢ Ἄγγλία. . . εἶπε ὁ ταγματάρχης
ἀπότομα.

— Καὶ ἢ Ρωσία! . . . εἶπε ὁ συνταγματάρχης ζαρόνοντας
τὰ φρούδια.

— Καὶ ἢ Ὀλλανδία! . . . εἶπε ὁ πρῶην σύμβουλος.

— “Ὅταν ὁ Θεὸς ἔδωκε στοὺς Δανούς τὴ Λανία. . . παρα-
τήρησε ὁ Ἔρικ Βάλντενακ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, τὸν ἔκοψε ὁ Ντὴν Τούντριγκ, μιὰ
μόνο εἶναι ἡ χώρα πὺ ἔδωσε ὁ Θεός: ἡ Σκωτία.

— Καὶ γιατί; ρώτησε ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Σουηδίας.

— Γιατὶ τὸ εἶπε ὁ ποιητής:

«deus nobis haec omnia fecit»

ἀπάντησε ὁ γραμματικὸς, πὺ συνηθίζε νὰ λήη ἐξυπνάδες.
ἐξηγώντας μὲ τὸ δικό του τρόπο τὸ τέλος τοῦ ἔκτου στί-
χου τῆς πρώτης Ἐκλογῆς τοῦ Βιργίλιου.

“Ὅλοι γελάσανε, ἐκτὸς ἐννοεῖται ἀπὸ τὸν ταγματάρχη
Ντόνελαν. Καὶ τὸ ἀστεῖο τοῦτο ἔσθησε γιὰ δεύτερη φορὰ
τὸν καυγά, πὺ κόντευε νὰ φουντώσῃ σοβαρά.

Τότε ὁ Ντὴν Τούντριγκ μπόρεσε νὰ προσθέσῃ:

— Γιατὶ, κύριοι, νὰ μαλλώνουμε; “Ἄς σχηματίσουμε κα-
λύτερα τὸ συνδικάτο. . .

— Κι ἔπειτα; ξαναεἶπε ὁ Γιὰν Χάραλντ.

— “Ἐπειτα; ἀπάντησε ὁ Ντὴν Τούντριγκ. Τὸ θέμα, κύ-
ριοι, μοῦ φαίνεται ἀπλούστατο. “Ἡ ἢ κυριότητα τοῦ Βό-
ρειου Πόλου, ἂν τὸν πάρετε σεις, θὰ μείνῃ ἀδιαίρετη με-
ταξὺ σας, ἢ μὲ μιὰ δίκαιη ἀποζημίωση θὰ τὴ μεταβιβάσετε
σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ κράτη, πὺ θὰ εἶναι συνιδιοκτῆτες. Μὰ πρῶ-
τα πρῶτα πρέπει νὰ καταφέρουμε τὸν πρῶτο μας σκοπό,

νά απομακρύνουμε δηλαδή τούς ἀντιπρόσωπους τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ πρόταση αὐτὴ εἶχε καὶ τὴν καλὴ τῆς ὄψης, τουλάχιστον προσωρινά. Γιατὶ ἀμέσως ὕστερα οἱ ἀντιπρόσωποι δίχως ἄλλο θὰ πιάνονταν μαλλιά μὲ μαλλιά — καὶ τὰ εἶχανε τόσο πυκνὰ ὄλοι τους! — ὅταν θὰ θέλανε νὰ διαλέξουν ἐκείνον, πού ὀριστικὰ θὰ ἀγόραζε αὐτὸ τὸ ἀχρηστο «μῆλο τῆς ἔριδος».

Μιά φορά, ὅμως, σύμφωνα μὲ τὴν ἔξυπνη παρατήρηση τοῦ Ντὴν Τούντριγκ, οἱ Ἰνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς θὰ εἶχανε νικηθῆ στοὺς συναγωνισμοὺς.

— Μοῦ φαίνεται πολὺ λογικὸ τοῦτο, εἶπε ὁ Ἔρικ Βάλντενακ.

— Ἐπιδέξιο, εἶπε ὁ συνταγματάρχης Καρκόφ.

— Πετυχημένο, εἶπε ὁ Γιάν Χάραλντ.

— Ἐξυπνο, εἶπε ὁ Ἰακώβ Γιάνσεν.

— Ὀλότελα ἐγγλέζικο, εἶπε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν.

Καθένας βιάστηκε νὰ συμφωνήσῃ μ' αὐτὴ τὴ γνώμη, μέσα του ὅμως ἔκρυβε τὴν ἐλπίδα νὰ ἀπατήσῃ ἀργότερα τοὺς ἐντίμους συναδέλφους του.

— Λοιπὸν, κύριοι, πρόσθεσε ὁ συνταγματάρχης Καρκόφ, εἴμαστε ὀλότελα σύμφωνοι, ὅτι ἂν ἰδρῦσουμε σινδικάτο, τὰ δικαιώματα καθενὸς κράτους θὰ διατηρηθοῦνε ἀξέρρα γιὰ τὸ μέλλον.

Ἦτανε βέβαια σύμφωνοι.

Ἔμεινε μόνον νὰ γίνῃ γνωστὸ ποιὲς πιστώσεις διαθέτανε οἱ πληρεξούσιοι ἀπὸ τὰ διάφορα κράτη. Ἀπὸ τὸ σύνολό τους δὲν χωροῦσε ἀμφιβολία, πὼς θὰ σχηματιζόταν ἓνα πολὺ μεγάλο ποσό, πού θὰ ξεπερνοῦσε τοὺς πόρους τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἑταιρίας τοῦ Β. Πόλου. Τὸ ζήτημα λοιπὸν τὸ εἶχε θέσει πολὺ καλὰ ὁ Ντὴν Τούντριγκ. Τότε ὅμως παρουσιάσθηκε ἄλλη δυσκολία. Ἀκολούθησε νεκρικὴ σιωπή. Κανεὶς δὲν ἔπαιρνε τὸ λόγο. Νὰ δείξῃ καθένας τὸ πορτοφόλι του; Νὰ ἀδειάσῃ τίς τσέπες του στοὺς ταμείο τοῦ σινδικάτου; Νὰ κἀνῃ ἀπὸ πρῖν γνωστὸ ἴσαμε ποῖο ποσὸ θ' ἀ-

νέβαινε ἢ προσφορά του; . . . Δὲν ἦτανε καμμιὰ βία γιὰ τοῦτο! Καὶ ἂν ἀργότερα παρουσιαζότανε κάποια ἀσυμφωνία ἀνάμεσα στὰ μέλη τοῦ καινούργιου συνδικάτου; Καὶ ἂν οἱ περιστάσεις τοὺς ὑποχρέωναν νὰ πάρουνε μέρος στὸν ἀγώνα καθένας γιὰ δικό του λογαριασμό;

Καὶ ἂν ὁ διπλωμάτης Καρχὼφ τύχαινε νὰ προσβληθῆ ἀπὸ τὶς μικροπονηρίες τοῦ Γιάνσεν καὶ αὐτὸς πάλι ἀπὸ τὶς μηχανορραφίες τοῦ Ἔρικ Βάλντενακ καὶ αὐτὸς πάλι ἐρεθιζότανε ἀπὸ τὶς καυχησιὲς τοῦ Γιὰν Χάραλντ καὶ ὁ Χάραλντ δὲν ὑπέφερε τὰ ἀλαζονικά φερσίματα τοῦ ταγματάρχη Ντόνελαν; Καὶ τελευταία, ἂν φανέρονε καθένας τὶς πιστώσεις του, ἦτανε τὸ ἴδιο σὰν νὰ ἐπαιξε μὲ φανερὰ χαρτιά, ἐνῶ εἶχε συμφέρον νὰ τὰ κρύβῃ ὅσο μπορούσε καλύτερα. Μὰ στ' ἀλήθεια μονάχα μὲ δυὸ τρόπους μπορούσε καθένας νὰ ἀπαντήσῃ στὴ σωιστὴ μὰ καὶ ἀδιάκριτη ἐρώτηση τοῦ Ντὴν Τούντριγκ: ἢ νὰ πῆ πὼς εἶχε στὴ διάθεσή του ποσὸ πολὺ μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ πραγματικὸ — αὐτὸ ὅμως θὰ τὸν στενοχωροῦσε πολὺ, ὅταν θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ τὸ βάλῃ στὸ κοινὸ ταμεῖο — ἢ νὰ ὁμολογήσῃ ἓνα ποσὸ τιποτένιο, ὥστε νὰ φανῆ ἀστείον τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ παραιτηθοῦνε ἀπὸ τὴν πρόταση. Ἡ τελευταία αὐτὴ ἰδέα ἦρθε πρῶτα στὸ νοῦ τοῦ Ὀλλανδέζου· καὶ ἐνῶ δὲν ἦτανε διόλου σοβαρὴ, ὅλοι οἱ συνάδελφοί του βιάστηκαν, ὅχι μονάχα νὰ τὸν μιμηθοῦνε μὰ καὶ νὰ τὸν ξεπεράσουνε.

— Κύριοι, εἶπε αὐτός, λυπᾶμαι πολὺ, μὰ γιὰ τὴν ἀγορὰ τῶν Πολικῶν Χωρῶν δὲν μπορῶ νὰ διαθέσω περισσότερα ἀπὸ πενήντα ριξντάλερ.

— Καὶ ἐγὼ μόνο τριανταπέντε ρούβλια, εἶπε ὁ Ρῶσος.

— Καὶ ἐγὼ μόνο εἴκοσι κρόνον, εἶπε ὁ Σουηδονορβηγός.

— Καὶ ἐγὼ ὅχι περισσότερα ἀπὸ δεκαπέντε κρόνε, εἶπε ὁ Δανός.

— Τότε λοιπόν, κύριοι, ἀπάντησε ὁ ταγματάρχη Ντόνελαν μὲ τόνο, πού φανέρονε ὅλη τὴ φυσικὴ περηφάνεια

του Βρεταννοῦ, ἡ κατακρίρωσις θὰ γίνῃ στὸ ὄνομά σας, γιατί ἡ Ἀγγλία, γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό, δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ περισσότερα ἀπὸ ἓνα σελίνι καὶ ἑξὶ πένες.

Καὶ ἡ εἰρωνικὴ αὐτὴ δήλωσις, ἔβαλε τέλος στὴ διασκηψὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Εὐρώπης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ὅπου γίνεται ὁ πλειστηριασμός τῶν χωρῶν τοῦ Β. Πόλου

Γιὰ ποιὸ λόγο ἡ πώλησις αὐτὴ θὰ γινότανε στὶς 3 Δεκεμβρίου στὴν αἴθουσα τῶν πλειστηριασιῶν, ἐκεῖ ποὺ συνηθίζανε νὰ πουλᾶνε μόνο πράματα κινητά, ἔπιπλα, μηχανές, ἐργαλεῖα ἢ καλλιτεχνήματα, πίνακες, ἀγάλματα, μετάλλια, ἀρχαιοτήτες; Γιατί, ἀφοῦ ἐπρόκειτο γιὰ τὴ μοιρασιά ἀκινήτου, δὲν γινόταν ἡ πράξις μπροστὰ στὸ συμβολαιογράφο ἢ στὸ ἀρμόδιο δικαστήριον, μόνο ὀρίστηκε νὰ γίνῃ μὲ τὸν ὑπάλληλον τῶν πλειστηριασιῶν, ποὺ δουλειὰ του εἶχε νὰ πουλᾶ ἡ κινητὰ πράματα; Μήπως ἦτανε δυνατό νὰ παρομοιάσῃ κανεὶς μὲ κάτι κινητὸ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς σφαίρας τῆς Γῆς τὸ ὁλότελον ἀκίνητον;

Καὶ κάτι τέτοιο, ἂν καὶ φαίνεται παράλογο, ὅμως, ἦταν ἀληθινόν. Τὸ σύνολον τῶν Πολικῶν Χωρῶν μὲ τέτοιους ὄρους θὰ πουλιότανε καὶ τὸ συμβόλαιον δὲν θὰ εἶχε γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ λιγώτερον κύρος. Ἦθελαν νὰ δείξουνε τάχα, πὼς κατὰ τὴν κρίσιν ἐκείνων, ποὺ ἔκαναν τὴν εταιρία, τὸ ἀκίνητον αὐτὸ ἦτανε καὶ κινητό, σὰν νὰ μπορούσε νὰ μετατοπιστῇ; Ἡ παράδοξις αὐτὴ ἐξαιρέσις ἔβαλε σὲ ἀπορία καὶ τοὺς πρὸ ἑξυπνοὺς ἄντρες, πολὺ λίγους ὅμως, γιὰ τὴν αὐτὴν δὲν ἦτανε πολλοὶ οὔτε στὶς Ἠνωμένους Πολιτείας.

Ἐπῆρχε ὅμως καὶ κάποιον προηγουμένον παρόμοιον πε-

ριστατικό. "Ένα μέρος τοῦ πλανήτη μας εἶχε πωληθῆ στὴν αἴθουσα τῶν πλειστηριασμῶν στὴν Ἀμερικὴ μὲ δημόσιο κήρυκα.

Πραγματικά, ὅπως εἶδαμε στὸ βιβλίο μας «Ἡ Σχολὴ τῶν Ροβινσώωνων», πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια στὸν Ἅγιο Φραγκίσκο τῆς Καλιφόρνιας, ἓνα νησι τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, ἡ νῆσος Σπένσερ, πωλήθηκε γιὰ τέσσερα ἑκατομμύρια δολλάρια στὸν Οὐίλλιαμ Β. Κόλντερουπ, ποῦ ἔδωκε 500 χιλιάδες δολλάρια περισσότερα ἀπὸ τὸν ἀνταγωνιστὴ του Ἴ. Ρ. Γάσκιναρ, ἀπὸ τὸ Στόκτον. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι πὼς τὸ νησι αὐτὸ ἦτανε κατοικήσιμο καὶ βρισκότανε λίγες μίλλες μονάχα μακριὰ ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τῆς Καλιφόρνιας καὶ εἶχε δάση, ποταμάκια, γῆ καρπερὴ καὶ πεδιάδες καλλιεργήσιμες. Δὲν ἦτανε χώρα ἄγνωστη ἢ θάλασσα σκεπασμένη ἀπὸ αἰώνιους πάγους καὶ φραγμένη ἀπὸ ἀδιάβατα παγόβουνα, ποῦ πιθανώτατα κανένας ποτὲ δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴν κατακτήσει. Ὑποθέτανε λοιπὸν, πὼς ἡ ἀβέβαιη ιδιοκτησία τοῦ Πόλου δὲ θὰ ἀγοραζότανε στὴ δημοπρασία σὲ τόσο μεγάλῃ τιμῇ.

Ἐκεῖνῃ ὅμως τῇ μέρᾳ, ἐπειδὴ τὸ πρᾶμα ἦτανε τόσο παράδοξο, εἶχανε μαζευτῆ ἂν ὄχι σπουδαῖοι ἄντρες, τουλάχιστον ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπὸ περιέργους, ποῦ ἦταν ἀντιπρόμονοι νὰ ἰδοῦνε, τί τέλος θὰ ἔπαιρνε αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις.

"Ἄς προσθέσουμε ἀκόμα, πὼς ἅμα ἔφτασαν οἱ Εὐρωπαῖοι πληρεξούσιοι στὴ Μπάλτιμορ, πολλοὶ τοὺς τριγυροῖσανε καὶ ζητούσανε νὰ πιάσουνε μαζί τους γνωριμῖα, μὰ καὶ οἱ δημοσιογράφοι δὲν καθυστέρησανε καὶ ἀδιάκοπα τοὺς ἐνοχλοῦσαν μὲ συνεντεύξεις. Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα αὐτὰ γινόντανε στὴν Ἀμερικὴ, δὲν εἶναι καθόλου παράξενο πὼς ἡ περιέργεια τοῦ κοινοῦ εἶχε κεντηθῆ στὸ μεγαλύτερο βαθμὸ. Ἀποτέλεσμα ἦτανε τὰ πρὸ πολλὰ στοιχίματα. Γιατὶ στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες τὸ στοιχίμα εἶναι ὁ πρὸ συνηθισμένος τρόπος, νὰ φανερώνη τὸ κοινὸ τὴ συγκίνησή του. Κολλητικὸ πρότυπο, ποῦ ἄρχισε πρόθυμα νὰ τὸ ἀντιγράφη καὶ ἡ Εὐρώπη. Ὅμως, ἂν καὶ οἱ πολῖτες τῆς Ἀμερικάνικης

Πάνω σ' αυτά άκριβώς συζητούσανε ο ταγματάρχης Ντόνελαν με το γραμματικό του, καθισμένοι στή σκοτεινότερη γωνιά τοῦ καφενεῖου τῶν «Δύο Φίλων» (σελ. 59).

Ὁμοσπονδίας εἶχανε μοιρασθῆ σὲ διάφορες ομάδες μὲ διαφορετικὰς γνώμες. ὅλοι στὸ βάθος ποθοῦσαν νὰ νικήσῃ ἡ πατρίδα τους καὶ ὅλοι ἐλπίζανε πὼς ὁ Βόρειος Πόλος θὰ μπῆ κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τῆς σημαίας τους. Οὔτε τῆς Ρωσίας, οὔτε τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, οὔτε τῆς Δανίας, οὔτε τῆς Ὁλλανδίας ὁ ἀσήμαντος ἀνταγωνισμὸς τοὺς ἔβαζε σὲ ἀνησυχία ἦταν ὅμως ἐδῶ καὶ ἡ Ἀγγλία. Ὅλοι ξέφρανε τὴν ἀπληστία τῆς γιὰ ἔδαφικὰς προσαρτήσεις, τὶς ἀπορροφητικὰς τάσεις τῆς, τὴν ἀλύγιστη ἐπιμονή τῆς καὶ τὶς παντοδύναμες λίρες τῆς. Ἔτσι βάλανε στοιχίματα γιὰ μεγάλα ποσὰ καὶ στοιχηματίζανε γιὰ τὴν Ἀμερικὴ καὶ τὴ Μεγάλῃ Βρεταννία, ἀκριβῶς ὅπως κάνουμε στὰ ἵπποδρόμια γιὰ τὰ ἄλογα. Καὶ αὐτὰ τὰ δυὸ κράτη τὰ λογαριάζανε ἰσότιμα, γιὰ τὰ ἄλλα ὅμως, πού τὰ ἐκτιμοῦσαν γιὰ 12 ἴσαμε 13 1)2 μονάχα στὰ ἑκατό, δὲν στοιχημάτιζε κανένας.

Ἔωρα γιὰ τὴ δημοπρασία εἶχε ὀριστῆ τὸ μεσημέρι. Ἀπὸ τὸ προῖ ὅμως οἱ περίεργοι, πού συγκεντρωθῆκανε, ἐμποδίζανε τὴ συγκοινωνία στὴν ὁδὸ Βόλτον, ὅπου ἦτανε ἡ αἴθουσα τῶν πλειστηριασμῶν. Ἀπὸ τὴν προηγούμενη μέρα ἡ συγκίνηση εἶχε φτάσει στὸ μεγαλύτερο βαθμὸ.

Ἀπὸ τὸ ὑπερωκεάνειο καλῶδιο οἱ ἐφημερίδες πληροφορήθηκαν ὅτι τὰ περισσότερα στοιχίματα, πού πρότειναν οἱ Ἀμερικάνοι, τὰ δέχτηκαν οἱ Ἑγγλέζοι καὶ τὰ ποσὰ ὁ Ντὴν Τούντριγκ τὰ τοιχοκόλλησε ἀμέσως στὴν αἴθουσα πλειστηριασμῶν.

Ἐλεγαν ἀκόμα, πὼς ἡ κυβέρνηση τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας εἶχε ὑπέρογκες πιστώσεις στὴ διάθεση τοῦ ταγματάρχη Ντόνελαν. . .

Καὶ ὅπως ἀνάγγειλε ὁ «Κήρυκας τῆς Νέας Ὑόρκης», στὸ Ἑπιτελεῖο τῶν Ναυτικῶν οἱ λόρδοι τοῦ ναυαρχείου προτρέπανε ν' ἀγοραστοῦνε μὲ κάθε θυσία οἱ Πολικὲς Χῶρες, πού ἦταν προορισμένες ἀπὸ πρὶν νὰ πάρουνε θέση ἀνάμεσα σὲ τὶς ἐγγλέζικες ἀποικίες.

Κανένας δὲν ἤξερε ἂν ἦτανε ἀληθινὲς ἢ πιθανὲς αὐ-
τὲς οἱ διαδόσεις καὶ τὰ παραμύθια.

Ἄλλὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνοι οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι στὴ
Μπάλτιμορ στοχάζονταν ὅτι, ἂν ἡ Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐται-
ρία τοῦ Β. Πόλου ἦτανε ἀφημένη μόνο στοὺς δικούς της
πόρους, πιθανὸ νὰ μὴ νικοῦσε τὴν Ἀγγλία στὸ συνα-
γωνισμό. Γιὰ τοῦτο οἱ Γιάγκηδες ἔκαμαν τὶς πὺρ γερεὲς
προσπάθειες, γιὰ νὰ πῆσουνε τὴν κυβέρνηση τῆς Οὐάσιγ-
κτον νὰ βοηθήσῃ τὴν ἔταιρία.

Μέσα ὅμως στὸ γενικὸ ἐρεθισμό ἡ νέα ἔταιρία, ἂν
ἔκρινε κανεὶς ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ ταπεινοῦ της πράκτορα
κ. Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ, δὲν φαινότανε ν' ἀνησυχῆ διόλου
ἀπὸ τὴν παραζάλη τοῦ κοινοῦ, σὰν νὰ εἶχε ἀναμφισβήτητα
ἐξασφαλισμένη τὴν ἐπιτυχία.

Ὅσο ἡ ὥρα πλησίαζε, τὸ πλῆθος πυκνονότανε σ' ὅλη
τὴν ἔκταση τῆς ὁδοῦ Βόλτον. Τρεῖς ὥρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἀρ-
χὴ τῆς δημοπρασίας δὲν μποροῦσε πιά κανεὶς νὰ μπῆ στὴν
αἴθουσα τοῦ πλειστηριασμοῦ. Τὸ μέρος τὸ ὀρισμένο γιὰ τὸ
κοινὸ εἶχε κιάλας γεμίσει ἔτσι, πὺρ κόντευαν νὰ γκρεμι-
στοῦν οἱ τοῖχοι. Λίγες μονάχα θέσεις φραγμένες ὀλόγυρα
μὲ χωρίσματα ἀπὸ δρῦ, εἶχανε φυλαχθῆ γιὰ τοὺς Εὐρω-
παίους πληρεξούσιους, γιὰ νὰ μποροῦνε τουλάχιστο νὰ πα-
ρακολουθοῦνε τὰ διάφορα στάδια τοῦ πλειστηριασμοῦ καὶ
νὰ πλειοδοτοῦνε, ὅταν θὰ ἦτανε καιρὸς.

Εἶχανε μαζευτῆ ἐκεῖ ὁ Ἔρικ Βάλντενακ, ὁ Βόρις Καρ-
κόφ, ὁ Ἰακώβ Γιάνσεν καὶ ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν μὲ τὸ
γραμματικὸ του Ντὴν Τούντριγκ. Ἀποτελοῦσαν ἕναν ὁ-
μιλο πυκνὸ σὰν στρατιῶτες, πὺρ ἐτοιμάζονε φάλαγγα γιὰ
ἔφοδο.

Καὶ πραγματικὰ ἐτοιμάζανε τὴν ἔφοδο γιὰ τὸ Βόρειο
Πόλο! Κανένας ὅμως δὲν εἶχε παρουσιασθῆ γιὰ τὴν Ἀμε-
ρικὴ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔμπορο μπακαλιάρων, πὺρ τὸ χυ-
δαῖο του πρόσωπο φανέρωνε τὴ μεγαλύτερη ἀδιαφορία.

Φαινότανε λιγώτερο συγκινημένος ἀπὸ ὅλους καὶ δι-

χωσ ἄλλο θὰ στοχαζότανε μονάχα, πῶς θὰ ξεπουλοῦσε τὰ φορτία, πὺν περίμενε νὰ παραλάβῃ ἀπὸ τὴ Νέα Γῆ.

Ποιοὶ νὰ ἦτανε ἄραγε οἱ κεφαλαιοῦχοι πὺν ἀντιπροσώπευε αὐτὸς ὁ ἀσήμαντος ἔμπορος καὶ πὺν θὰ ἔβαζαν στὴν πλάστιγγα ἑκατομμύρια δολλάρια; Ἡ ἀπορία αὐτὴ ἄναθε δικαιολογημένα τὴν περιέργεια τοῦ κοινοῦ. Κανένας στ' ἀλήθεια δὲν μπορούσε νὰ ὑποπτευθῆ, ὅτι ὁ Ἰ. Τ. Μάστον καὶ ἡ κ. Εὐαγγελία Σκόρμπιτ εἶχανε κάποια σχέση μετὴν ὑπόθεσι αὐτῆ. Καὶ πῶς νὰ ὑποθέσουνε κάτι τέτοιο; Ὅμως καὶ οἱ δυὸ βρίσκονταν ἐκεῖ, ἀλλὰ ἀνακατεμένοι μετὸν κόσμον καὶ τριγυρισμένοι ἀπὸ μερικά ἐκλεκτὰ μέλη τοῦ «Τηλεβολικοῦ Συλλόγου», συναδέλφους τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον. Ἐδειχναν νὰ παρακολουθοῦνε σὰν ἀπλοὶ θεατῆς καὶ ὀλότελα ἀδιάφοροι. Οὔτε αὐτὸς ὁ Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ ἔδειχνε πῶς τοὺς γνώριζε. Καταλαβαίνει κανεῖς, ὅτι, ἀντίθετα μετ' ὅ,τι συνηθίζεται στὶς αἴθουσες τῶν πλειστηριασμῶν, τὸ κινητὸ κτῆμα τῆς δημοπρασίας δὲν τὸ εἶχανε ἐκθέσει στὰ βλέμματα τοῦ κοινοῦ.

Δὲν ἦτανε βέβαια δυνατό, νὰ περνᾶνε τὸ Βόρειο Πόλο ἀπὸ χερὶ σὲ χερὶ καὶ νὰ τὸν ἐξετάζουνε σὲ ὅλα του τὰ μέρη καὶ νὰ τὸν παρατηροῦνε μετὸ μικροσκόπιο καὶ νὰ τὸν δοκιμάζουνε μετὸ δάχτυλο, γιὰ νὰ βεβαιωθοῦνε ἂν τὸ χρῶμα του εἶναι ἀύθεντικὸ ἢ τεχνητό, ὅπως κάνουνε γιὰ τὰ ἀρχαῖα καλλιτεχνήματα στὶς δημοπρασίες.

Καὶ ὅμως, ἀρχαῖος ἦτανε καὶ ὁ Πόλος, πὺν ἀρχαῖος μάλιστα ἀπὸ τὴ σιδερένια καὶ ἀπὸ τὴ χάλκινη καὶ ἀπὸ τὴ λίθινη ἐποχῆ, δηλαδὴ ἀπὸ ὅλες τὶς προϊστορικῆς ἐποχῆς, ἀφοῦ ὑπῆρχε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου!

Μὰ ἂν δὲν ἦτανε ὁ Πόλος ἀκουμπισμένος ἐκεῖ ἐπάνω στὸ γραφεῖο τοῦ κήρυκα, τὸν ἀναπλήρωνε ὅμως ἕνας μεγάλος γεωγραφικὸς πίνακας κρεμασμένος σὲ μέρος, πὺν νὰ φαίνεται καλά. Στὸν πίνακα αὐτὸν ἔβλεπε κανεῖς καθαρὰ μετ' ἡρώματα τὸ σχηματισμὸ τῶν Πολικῶν Χωρῶν. Δεκαεφτὰ μοῖρες πέρα ἀπὸ τὸν κύκλον τὸν πολικὸν μιὰ κόκκινη γραμμὴ πολὺ φανερὴ, πὺν περνοῦσε ἴσα - ἴσα ἀπὸ τὸν

ὀγδοηκοστό τέταρτο παράλληλο, ἔδειχνε τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς σφαίρας τῆς γῆς, πού ἔβγαινε στὸν πλειστηριασμό. Ἡ χώρα αὐτὴ φαινότανε νὰ κατέχεται ἀπὸ θάλασσα σκεπασμένη μὲ παχύτατο στρώμα πάγου. Οἱ ἀγοραστὲς μιὰ φορὰ δὲν εἶχανε δικαίωμα νὰ παραπονεθοῦνε πὼς γελαστήκανε γιὰ τὸ ἐμπόρευμα.

Ἀκριβῶς τὸ μεσημέρι, ὁ ὑπάλληλος τοῦ πλειστηριαμοῦ Ἀντρέας Ρ. Τζίλμπουρ μπῆκε ἀπὸ μιὰ μικρὴ πόρτα στὸ βάνος καὶ πῆρε θέση μπροστὰ στὸ γραφεῖο του. Τὴν ἴδια στιγμή καὶ ὁ δημόσιος κήρυκας, ὁ Φλίντ, μὲ τὴ μεγάλη φωνή, περπατοῦσε μὲ τὸ βαρὺ του περπάτημα μέσα στὸ ξύλινο χῶρισμα, πού κράταγε σὲ κάποια ἀπόσταση τὸ πλῆθος, σὰν ἀρκούδα σὲ κλουβί. Καὶ οἱ δυὸ ἐνωϊθὰν ἀγαλλίαση μὲ τὴ σκέψη, πὼς στὴ δημοπρασία αὐτὴ θὰ παίρνανε μεγάλη πληρωμὴ ἀπὸ τὰ ποσοστὰ τοῦ πλειστηριαμοῦ. Ἐννοεῖται, πὼς ἡ πούληση γινότανε «τοῖς μετρητοῖς», cash ὅπως λένε οἱ Ἀμερικάνοι.

Τὸ ποσό, ὅσο μεγάλο κι ἂν ἦτανε, θὰ παραδινότανε ἀκέρω στὰ χέρια τῶν πληρεξουσίων καὶ γιὰ λογαριασμὸ τῶν κρατῶν πού λάβανε μέρος στὸν πλειστηριασμό, ἔξω ἀπὸ ἐκεῖνο πού θὰ ἀγόραζε τὸν Πόλο. Ἐκείνη τὴ στιγμή τὸ κουδούνι τῆς αἴθουσας σήμανε δυνατὰ, φέροντας τὴν ἀγγελία σὲ ὅσους βρισκόνταν στὶς ἀκτὲς καὶ στὶς πόλεις καὶ στὴν οἰκουμένη, urbi et orbi ὅπως θὰ μπορούσε νὰ πῆ κανεὶς στὴν περίσταση τούτη.

Τί ἐπίσημη στιγμή! Ὅλες οἱ καρδιὲς χτυποῦσανε καὶ μιὰ βουὴ μεγάλη σηκώθηκε ἀπὸ τὴν ὁδὸ Βόλτον καὶ τοὺς τριγύρω δρόμους, ξαπλώθηκε πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο πού πῆγαινε καὶ ἐρχότανε καὶ μπῆκε μέσα στὴν αἴθουσα.

Ὁ Ἀντρέας Ρ. Τζίλμπουρ ἀναγκάστηκε νὰ περιμένῃ λίγο, ὅσο νὰ περάσῃ ἡ ταραχὴ. Ὅσοτερα σηκώθηκε, κοίταξε ὀλόγυρα καὶ ἀφοῦ ἄφησε τὰ γυαλιά του νὰ πέσουνε στὸ στήθος του, εἶπε μὲ φωνὴ πού φανέρωνε κάποια κρυφὴ συγκίνηση:

«Κύριοι, σύμφωνα μὲ ὅ,τι πρότεινε ἡ ἀμερικάνικη Κυ-

βέρνηση και ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὰ διάφορα κράτη τοῦ Νέου καὶ τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, βγαίνουνε σὲ δημοπρασία τὰ ἀκίνητα κτήματα, γύρω ἀπὸ τὸ Β. Πόλο, ὅπως εἶναι καὶ βρίσκονται μέσα στὸν ὀγδοηκοστὸ τέταρτο παράλληλο καὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ στεριές, θάλασσες, στενά, νησιά μεγάλα καὶ μικρά, παγόβουνα καὶ γενικά ἀπὸ ὅ,τιδήποτε στερεὸ ἢ ὑγρὸ ὑλικό».

Ἐπειτα, δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλο τὸν τοῖχο ἀπὸ πίσω του:

« Ἄν ἔχετε τὴν καλωσύνη, ρίξτε μιὰ ματιὰ σ' αὐτὸ τὸ γεωγραφικὸ χάρτη, ποὺ χαράχτηκε σύμφωνα μὲ τὶς τελευταῖες ἀνακαλύψεις. Θὰ δῆτε πὼς τὸ ἀκίνητο, ποὺ βγαίνει στὸν πλειστηριασμό, ἔχει ἐμβαδὸν σχεδὸν τετρακόσιες ἑφτά χιλιάδες τετραγωνικὰ μίλια καὶ ἀποτελεῖ ἓνα ἐνωμένο καὶ ἀδιαίρετο κτήμα. Γιὰ τὴν εὐκολία τῆς δημοπρασίας, ὀρίστηκε, οἱ προσφορὲς νὰ γίνωνται γιὰ κάθε τετραγωνικὸ μίλι. Ἔτσι, ὅταν προσφέρῃ κανεὶς ἓνα ἑκατοστὸ τοῦ δολλαρίου, θὰ πληρώσῃ συνολικὰ γιὰ τὶς πολικὲς χῶρες τετρακόσιες ἑφτά χιλιάδες ἑκατοστά, ἂν προσφέρῃ ἓνα δολλᾶριο θὰ πληρώσῃ τετρακόσιες ἑφτά χιλιάδες δολλᾶρια. — Ἦσυγία, παρακαλῶ, κύριοι!».

Ἡ τελευταία αὐτῆ σύσταση δὲν ἦτανε περιττή, γιατί τὸ πλῆθος ἀνωπομονοῦ: ε καὶ ἡ βουή του θὰ ἔπνιγε τὶς φωνὲς αὐτῶν ποὺ πλειοδοτοῦσαν.

Μόλις ἔγινε λίγη ἠσυχία, πρὸ πάντων χάρη στὸν κήρυκα Φλίντ, ποὺ μούγγρισε, ὅπως οἱ σάλπιγγες τοῦ κινδύνου μέσα στὴν ὁμίχλη, ὁ Ἄντρέας Ρ. Τζίλμπουρ ἐξακολούθησε μ' αὐτὰ τὰ λόγια:

«Πρὶν ἀρχίσουμε, ὀφείλω, κύριοι, νὰ σᾶς ξαναθυμίσω ἓναν ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς δημοπρασίας, δηλαδὴ ὅτι τὸ γύρω ἀπὸ τὸν Πόλο ἀκίνητο κτήμα θὰ κατακυρωθῇ ὀριστικὰ καὶ ἡ κυριότητα πάνω σ' αὐτό, ὅπως ὀρίζεται σήμερα ἀπὸ τὸν 840 παράλληλο σὲ βορινὸ πλάτος, δὲν θὰ μπορῇ νὰ ἀμφισβητηθῇ ἀπὸ τοὺς πωλητές, ὅποιες ἀλλαγὲς γεωγραφικὲς ἢ μετεωρολογικὲς καὶ ἂν γίνοντε στο μέλλον».

Δηλαδή, ὁ δημόσιος κήρυκας τόνιζε καὶ πάλι τὴν περίεργη ἐκείνη παράγραφο, πού στὴν προκήρυξη εἶχε προκαλέσει τὶς κοροϊδίες μερικῶν, μὰ καὶ τὴν προσοχὴ ὄχι λίγων.

«Ἡ δημοπρασία ἀρχίζει!», εἶπε μὲ φωνὴ βροντερῆ ὁ ὑπάλληλος τοῦ πλειστηριαμοῦ. Ἀμέσως ὕστερα, παρασυρμένος ἀπὸ τὰ συνηθισμένα λόγια πού ἔλεγε σὲ κάθε πλειστηριασμό, καθῶς ἔπαιζε στὸ χέρι του τὸ φιλντισένιο σφυρί, πρόσθεσε μὲ φωνή, πού ἔβγαινε ἀπὸ τὴ μύτη του:

«Ἐπάρχει μιὰ πρώτη προσφορὰ δέκα ἑκατοστὰ τὸ τετραγωνικὸ μίλι!».

Δέκα ἑκατοστὰ, δηλαδή ἓνα δέκατο τοῦ δολλαρίου, κάνανε γιὰ τὸ σύνολο τοῦ Πόλου σαράντα χιλιάδες ἑφτακόσια δολλάρια.

Χωρὶς νὰ ξέρη κανεὶς, ἂν ὑπῆρχε ἢ ὄχι τέτοια προσφορὰ, παρουσιάσθηκε ἀμέσως πλειοδότης ὁ Ἔρικ Βάλντεναι γιὰ λογαριασμὸ τῆς Δανίας.

— Εἴκοσι ἑκατοστὰ! εἶπε.

— Τριάντα ἑκατοστὰ! εἶπε ὁ Ἰακῶβ Γιάνσεν γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ὀλλανδίας.

— Τριανταπέντε! εἶπε ὁ Χάραλντ, γιὰ λογαριασμὸ τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας.

— Σαράντα! εἶπε ὁ συνταγματάρχης Καρκὸφ γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ρωσίας.

Ἡ προσφορὰ αὐτὴ ἀντιστοιχοῦσε γιὰ ἑξηνταδύο χιλιάδες δολλάρια καὶ ὅμως εἴμαστε ἀκόμη στὴν ἀρχὴ τῆς δημοπρασίας.

Ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἀγγλίας δὲν εἶχε ἀκόμη ἀνοίξει τὸ στόμα του, μὰ οὔτε κἀν τὰ χεῖλια του· τὰ κρατοῦσε σφιγμένα μὲ δύναμη.

Τὸ ἴδιο καὶ ὁ πράκτορας τῶν μπακαλιάρων, ὁ Οὐίλιαμ Σ. Φόρστερ, ἔμενε βουβὸς καὶ ἀτάραχος· μάλιστα τὴν ὥρα ἐκείνη φαινότανε βυθισμένος στὸ διάβασμα τοῦ «Ἐμπορικῆ ἀγγελιαφόρου τῆς Νέας Ζηλανδίας», μιάς ἐ-

φημερίδας πού ἔγραφε τὰ φορτία, πού φτάνανε στὰ λιμάνια καὶ τὶς τιμὲς τῆς ἡμέρας στὶς ἀμερικάνικες ἀγορές.

«Σαράντα ἑκατοστὰ τὸ τετραγωνικὸ μίλι!», ξαναεἶπε ὁ κήρυκας Φλίντ μὲ φωνή, πού τέλειωνε σὰν λαρυγγισμός, «σαράντα ἑκατοστὰ!».

Οἱ τέσσερις συνάδελφοι τοῦ ταγματάρχου Ντόνελαν κοιταχθήκανε. Εἶχανε κίολας σώσει τὶς πιστώσεις τους καὶ ἦταν ἀπὸ τώρα ἀναγκασμένοι νὰ σοπάσουν.

«Ἐμπρός, κύριοι!», εἶπε ὁ Ἀντρέας Τζίλιμπουρ, «σαράντα ἑκατοστὰ! . . . Δὲν ἔχει ἄλλος; . . . Σαράντα ἑκατοστὰ μονάχα! . . . Ἡ ἀξία τοῦ Πόλου, βέβαια, εἶναι πολὺ μεγαλύτερη. . .».

« . . . Ἀφοῦ εἶναι ὅλο πάγος ὀλοκάθαρος καὶ μὲ ἐγγύηση, κύριοι!», περίμενες νὰ προσθέσει.

Μὰ ὁ Δανὸς πληρεξούσιος φώναξε:

— Πενήντα ἑκατοστὰ!

Ὁ Ὀλλανδέζος πρόσθεσε ἀκόμη δέκα.

— Ἐξήντα ἑκατοστὰ τὸ τετραγωνικὸ μίλι! φώναξε ὁ Φλίντ. Ἐξήντα ἑκατοστὰ. Κανεὶς δὲν βάζει παραπάνω;

Τὰ ἐξήντα ἑκατοστὰ κάνανε τὸ σεβαστὸ ποσὸ διακόσιες σαράντα χιλιάδες διακόσια δολλάρια.

Τὴν προσφορὰ αὐτὴ τῆς Ὀλλανδίας τὸ πλῆθος τῆ δέχθηκε μὲ ψιθυρίσματα ἐπιδοκιμάζοντας. Πρᾶγμα παράξενο, μὰ ἐντελῶς ἀνθρώπινο, οἱ ἀλῆτες, πού ἦταν ἐκεῖ, μὲ τὶς τσέπες τους πανὶ μὲ πανί, ἦταν ἐκεῖνοι πού νοιαζόντουσαν τὸ πιὸ πολὺ γιὰ τὸν ἀγῶνα τῶν δολλαρίων. Μετὰ ὅμως ἀπὸ τὴν τελευταία προσφορὰ τοῦ Ἰακῶβ Γιάνσεν, ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν γύρισε τὸ κεφάλι του καὶ κοίταξε τὸ γραμματικὸ του, τὸν Ντὴν Τούνριγκ. Μὰ αὐτὸς τοῦ ἔκαμε ἓνα νόημα, πού μόλις φάνηκε, σὰν νὰ τοῦλεγε ὅχι κι ὁ ταγματάρχης ἔμεινε ἀκόμη μὲ τὸ στόμα κλειστό.

Ὁ Οὐίλλιαμ Φόρστερ ἐξακολουθοῦσε νᾶναι βυθισμένος στὶς ἐμπορικές του ἐφημερίδες, σημειώνοντας ἐδῶ κι ἐκεῖ κάτι στὰ περιθώρια μὲ τὸ μολύβι του.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ἀπαντοῦσε μ' ἑλαφρὰ κουνήματα

Τὸ γραφεῖο αὐτὸ ἦταν ἀληθινὸ μοναστήρι γιὰ ἓναν ἐπιστήμονα καὶ σοφὸ. Μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς τοίχους πόσο σπουδαῖα μαθηματικὰ προβλήματα δὲν λυθήκανε! (σελ. 71).

τοῦ κεφαλιοῦ στα χαμόγελα τῆς μίστρες Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ.

«Ἐμπρός, κύριοι! Δείξτε λίγη ζωή! Θὰ νυστάξουμε!.. Βλέπω χαλάρωμα», εἶπε ὁ Ἄντρεας Τζίλμπουρ. «Λοιπόν! Τίποτε; Θὰ κατακυρωθῆ!...».

Καὶ ἀνεβοκατέβαζε τὸ σφυρί του, ὅπως ὁ παπᾶς τὸ βασιλικό, ὅταν ραντίζη μὲ ἁγιασμό.

— Ἐβδομήντα ἑκατοστά! εἶπε ὁ Γιὰν Χάραλντ μὲ φωνή, πὸ μισότρεμε.

— Ὀγδόντα, πρόσθεσε ἀμέσως ὁ συνταγματάρχης Καρόφ.

— Ἐμπρός... ὀγδόντα ἑκατοστά! φώναξε ὁ Φλίντ, πὸ οἱ στορογγυλές του ματάρες ἀστράφτανε, ὅσο ζωήρευε ἡ δημοκρασία.

Σ' ἓνα νόημα τοῦ Ντὴν Τούντριγκ ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν σηκώθηκε, σὰν νὰ τὸν τίναξε κανένα ἐλατήριο.

— Ἐκατὸ ἑκατοστά! εἶπε ἀπότομα ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Αὐτὲς μονάχα οἱ λέξεις φορτώσανε τὴν Ἀγγλία μὲ τετρακόσιες χιλιάδες δολλάρια βάρους.

Ὅσοι εἶχανε στοιχηματίσει γιὰ τὴν Ἀγγλία ἀρχίσανε τὰ ζήτω καὶ σὰν ἡχὸ τοὺς ἀπαντήσανε πολλοὶ ἀπὸ τὸ πλῆθος.

Ὅσοι εἶχανε στοιχηματίσει γιὰ τὴν Ἀμερικὴ κοιτάχτηκαν μὲ ἀπελπισία. Τετρακόσιες χιλιάδες δολλάρια! Ἦτανε πολὺ νὰ δώσῃ κανεὶς τέτοιο ποσό, γιὰ ν' ἀγοράσῃ παγόβουνα στὸ Βόρειο Πόλο!

Μὰ κι ἐκεῖνος πάλι ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἑταιρίας τοῦ Βόρειου Πόλου νὰ μὴν πῆ οὔτε λέξη, οὔτε νὰ σηκώσῃ κὰν τὸ κεφάλι; Μήπως δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ πάρῃ μέρος; Ἄν ὁ σκοπὸς του ἦτανε ν' ἀφήσῃ πρῶτα τοὺς πληρεξούσιους τῆς Δανίας, τῆς Σουηδίας, τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς Ρωσίας νὰ σώσουν τίς πιστώσεις τους, ἦτανε πὰ ὦρα, γιὰτὶ ἀπὸ τὴ στάση τους φαινόταν, πὼς ἄκουσαν

τὰ «ἑκατὸ ἑκατοστὰ» τοῦ ταγματάρχη Ντόνελαν κι ἀποφάσισαν νὰ τραβηχτοῦν.

— Ἐκατὸ ἑκατοστὰ τὸ τετραγωνικὸ μίλι! φώναξε δυὸ φορὲς ὁ ἰπάλληλος τοῦ πλειστηριασμοῦ.

— Ἐκατὸ ἑκατοστά! . . . ἑκατὸ ἑκατοστά! . . . ἑκατὸ ἑκατοστά! ἐξακολούθησε ὁ κήρυκας Φλιντ βάζοντας τὰ χέρια του χωνί, γιὰ νὰ δυναμώη τὴ φωνή του.

— Κανεὶς δὲν δίνει περισσότερα; εἶπε ὁ Ἄντρέας Τζίλμπουρ. Εἶναι ἡ τελευταία προσφορά; Ἄλλος. . . Κανεὶς; Θὰ πάρη τέλος.

Καὶ κουνώντας τὸ σφυρὶ σήκωνε τὸ μπράτσο του ρίχνοντας γύρω γύρω προκλητικὲς ματιές. Τὰ ψιθυρίσματα τοῦ κόσμου πάψανε. Ἐγινε σιωπὴ νεκρική.

— Μία. . . Δύο. . .

— Ἐκατὸν εἴκοσι ἑκατοστά, εἶπε ἡσυχα ὁ Οὐίλλιαμ Φόρστερ, γυρίζοντας τὸ φύλλο τῆς ἐφημερίδας του, χωρὶς οὔτε νὰ σηκώση τὰ μάτια.

— Ζήτω! . . . Ζήτω! . . . Ζήτω! . . . φώναξαν ὅσοι εἶχανε στοιχηματίσει γιὰ τὴν Ἀμερική.

Ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν κόρδωσε τὸ σῶμα του στρίβοντας μηχανικὰ τὸ λαιμὸ του ἀπάνω στοὺς ὤμους του, πὺν κόβανε γωνία καὶ βγάζοντας τὰ χεῖλια του μπροστὰ σὰ μύτη πουλιοῦ. Ζητοῦσε νὰ κεραυνοβολήσῃ μὲ τὴ ματιὰ του τὸν ἀτάραχο ἀντιπρόσωπο τῆς ἀμερικάνικης ἐταιρίας, ἐκεῖνος, ὅμως, χωρὶς νὰ τὸν προσέχη καθόλου, οὔτε κὰν κουνιόταν.

— Ἐκατὸν σαράντα! εἶπε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν.

— Ἐκατὸν ἐξήντα, εἶπε ὁ Φόρστερ.

— Ἐκατὸν ὀγδόντα! φώναξε ὁ ταγματάρχης.

— Ἐκατὸν ἐνενηντα, μουρμούρισε ὁ Φόρστερ.

— Ἐκατὸν ἐνενηντα πέντε! οὐρλιασε ὁ πληρεξούσιος τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας.

Καὶ ἀφοῦ σταύρωσε τὰ χέρια πάνω στὸ στήθος, ἔκανε σὰν νὰ προκαλοῦσε ἀγέρωχα καὶ τίς σαραντατέσσερις Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικάνικης Ὁμοσπονδίας.

Ἐκείνη τὴν ὥρα θὰ μοροῦσε ν' ἀκουστῆ τὸ περπάτημα τοῦ μυρμηγκιοῦ, τοῦ ψύλλου τὸ πήδημα, τὸ κολύμπημα τῆς σαρδελίτσας καὶ τὸ πέταμα τῆς πεταλούδας, τοῦ σκουληγκιοῦ τὸ σούρσιμο καὶ τοῦ μικρόβιου ἡ κίνηση. Ὀλοῶν οἱ καρδιὲς χτυποῦσαν. Κρατώντας τὴν ἀναπνοή τους καρφώνανε μὲ ἀγωνία τὰ μάτια τους στὰ χεῖλια τοῦ ταγματάρχη Ντόνελαν, ποῦ εἶχε πάψει πιά νὰ κουνᾷ τὸ ἀεικίνητο κεφάλι του. Ὁ γραμματικὸς του Ντὴν Τούντριγκ ἔβλεπε τὸ σβέροκο του, σὰ νὰ ἤθελε νὰ τὸν γδάρη.

Ὁ Ἀντρέας Τζίλμπουργε περίμενε νὰ περάσουνε λίγες στιγμὲς, ποῦ φάνηκαν «μακριὲς σὰν αἰῶνες». Ὁ πράκτορας τῶν μπακαλιάρων ἐξακολουθοῦσε νὰ διαβάξῃ τὴν ἐφημερίδα του, νὰ σημειώῃ στὰ περιθώρια νούμερα, ποῦ ὅπως φαινότανε δὲν εἶχανε καμμιά σχέση μὲ τὸν πλειστηριασμό. Τοῦ σόθηκε ἄραγε κι αὐτινοῦ ἡ πίστωση; Δὲν θὰ ἔδινε πάρα πάνω; Ἡ μήπως τὰ ἑκατὸν ἐνενηντα πέντε ἑκατοστὰ τὸ τετραγωνικὸ μίλι, δηλαδὴ οἱ ἑφτακόσιες ἐνενηντα τρεῖς χιλιάδες πεντακόσια δολλάρια γιὰ ὀλόκληρο τὸ κτήμα τοῦ φαινότανε, πὼς ἦτανε τὸ ἀνώτατο ὄριο τῆς τρέλλας;

— Ἐκατὸν ἐνενηντα πέντε ἑκατοστὰ! Ξαναεἶπε ὁ ὑπάλληλος τοῦ πλειστηριαμοῦ· θὰ πάρῃ τέλος. . .

Τὸ σφουρί του ἦταν ἔτοιμο νὰ χτυπήσῃ τὸ τραπέζι.

— Ἐκατὸν ἐνενηντα πέντε ἑκατοστὰ, συνέχισε ὁ κήρυκας.

— Νὰ κατακυρωθῆ! . . . Νὰ κατακυρωθῆ! . . . φωνάξανε πολλοί, ποῦ δὲν τοὺς ἄρεσαν οἱ δισταγμοὶ τοῦ Τζίλμπουργε.

— Μία. . . δύο. . . , φώναξε αὐτός.

Ὅλοι κοιτούσανε τὸν ἀντιπρόσωπο τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Β. Πόλου.

Καὶ ὁμως, ὁ περιέργος αὐτὸς ἄνθρωπος ἐκείνη τὴν ὥρα φουσοῦσε τὴ μύτη του ἀργὰ ἀργά, μ' ἓνα μεγάλο μαντήλι μὲ χρωματιστὰ τετράγωνα, σφίγγοντας μὲ δύναμη τὰ ρουθούνια του. Τὰ μάτια τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον ἦτανε καρφωμένα πάνω του. Τῆς μίστρες Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ ἀκολουθοῦσανε τὴν ἴδια διεύθυνση. Τὸ χρῶμα τους εἶχε ἀλ-

λάξει κι ἔδειχνε πόσο δυνατὴ ἦταν ἡ συγκίνηση, πὸν και οἱ δυὸ τους πολεμοῦσαν νὰ κρῖθουν. Γιατὶ ἄραγε ὁ Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ δὲν ἀποφάσιζε νὰ πῆ πάρα πάνω;

Ὁ Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ φύσηξε τὴ μύτη του και γιὰ δευτέρη και γιὰ τρίτη φορὰ κάνοντας μεγάλη φασαρία, μὰ ἀνάμεσα στὶς δυὸ τελευταῖες φορὲς μουρμούρισε ἤρεμα και ταπεινά.

— Διακόσια ἑκατοστά.

Ἄνατριχίλα σκορπίστηκε στὴ σάλα, μὰ ἀμέσως ὕστερα, ἀντηγήσανε βροντερὰ ἀμερικάνικα ζήτω, πὸν κόντευαν νὰ σπάσουνε τὰ τζάμια.

Ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν, βαρὺς, τσακισμένος, ἔπεσε σὰν νὰ τὰ εἶχε χαμένα, δίπλα στὸ γραμματικὸ του, πὸν και αὐτονοῦ τὰ χάλια δὲν πηγαιναν πίσω. Μὲ τὴν προσφορὰ αὐτὴ, διακόσια ἑκατοστά τὸ τετραγωνικὸ μίλι, τὸ ποσὸ ἔφτανε τὶς ὀχτακόσιες δεκατέσσερις χιλιάδες δολλάρια και ἦταν ὀλοφάνερο, πὸς ἡ ἀγγλικὴ πίστωση δὲν ἔσωνε γιὰ νὰ πῆ πάρα πάνω.

— Διακόσια ἑκατοστά!, ξαναεἶπε ὁ Ἄντρέας Τζίλμπουρ.

— Διακόσια ἑκατοστά!, φώναξε ὁ Φλίντ.

— Μία! . . . Δύο! . . ., ἔξακολούθησε ὁ ὑπάλληλος τοῦ πλειστηριασμοῦ. Ἄλλος;

Ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ξανασηκώθηκε και κοίταξε τοὺς ὑπόλοιπους πληρεξούσιους. Μὰ ἐκεῖνοι περιμέναν ἀπ' αὐτὸν μονάχα νὰ μὴ χάσουνε τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης τὴν ἰδιοκτησία τοῦ Β. Πόλου. Αὐτὴ ὅμως ἢ προσπάθεια ἦταν ἡ τελευταία. Ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν ἀνοιξε τὸ στόμα του σὰν νὰ ἤθελε νὰ πῆ κάτι, μὰ τὸ ξανάκλεισε και ξανάπεσε στὴν καρέκλα του μαζί του και ἡ Ἄγγλια.

— Κατακυρώθηκε! φώναξε ὁ Ἄντρέας Τζίλμπουρ, χτυπώντας τὸ τραπέζι μὲ τὸ σφυρί του.

— Ζήτω! . . . Ζήτω! . . . Ζήτω ἡ Ἄμερική!, φωνάξανε ὄσοι κερδίζανε μὲ τὴν ἀμερικάνικη νίκη.

Κι ἀμέσως ἡ εἶδηση διαδόθηκε στὴν πόλη ὕστερα μὲ

τὰ ἐναέρια σύρματα διαδόθηκε σ' ὄλη τὴν Ὀμοσπονδία καὶ μὲ τὰ ὑποθαλάσσια σύρματα ἔφτασε στὸν Παλιὸ Κόσμο, πού ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.

Ἔτσι λοιπὸν ἡ Ἐκμεταλλευτικὴ Ἑταιρεία τοῦ Βορείου Πόλου ἀπέκτησε τὶς Πολικὲς Χῶρες.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ὁ Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ ὑπέβαλε τὴ δήλωσή του γιὰ τὴν ἴδρυση τῆς ἐταιρείας, τὸ ὄνομα πού παρουσίασε ἦταν ὁ Ἴμπεϋ Βαρδικάν. Αὐτὸς ἀντιπροσώπευε ἐπὶ τέλους τὴν ἐταιρεία, πού ἰδρύθηκε μὲ τὸ ὄνομα
« Β α ρ δ ι κ ἄ ν κ α ἰ Σ ί α »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ὅπου ξαναφαίνονται παλιὲς γνωριμιές
τοῦ ἀναγνώστη μας

Βαρδικάν καὶ Σία. . . Ὁ Πρόεδρος τοῦ «Συλλόγου Πυροβολητῶν»! Περίεργο! Τί γυρεύανε πυροβολητὲς σὲ τέτοια ἐπιχείρηση; . . . Θὰ τὸ μάθουμε σὲ λίγο.

Πρέπει ἄραγε νὰ παρουσιάσουμε ἐπίσημα τὸν Ἴμπεϋ Βαρδικάν, πρόεδρο τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου τῆς Μπάλτιμορ, τὸ λοχαγὸ Νίσιολ, τὸν Ι. Τ. Μάστον, τὸν ξυλοπόδαρο Τὸμ Κούντερ, τὸν ὄλο ζωὴ Μπίλσμιπαϋ, τὸ συνταγματάρχην Μπλάμομπερν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συνεταιροὺς; Ὅχι βέβαια. Οἱ παράξενοι αὐτοὶ ἄνθρωποι, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού εἶχανε τραβήξει τὴν προσοχὴ ὅλου τοῦ κόσμου, εἶχανε γεράσει εἴκοσι χρόνια ὁ καθένας, μὰ εἶχανε μείνει οἱ ἴδιοι, σακάτηδες ὅπως καὶ πρὶν, μὰ πάντα ζωηροὶ καὶ ριψοκίνδυνοι. Τὰ χρόνια πού εἶχανε περάσει δὲν εἶχανε ἀλλάξει καθόλου τὴ λεγεώνα αὐτὴ τοὺς ἀπόστρατους πυροβολητὲς καὶ τοὺς εἶχανε σεβαστῆ, ὅπως σέβονται ὅλοι τὰ ἀχρηστα κανόνια, πού στολίζουνε τὰ μουσεῖα καὶ τὰ παλιὰ ὄπλοστάσια.

Ὁ Τηλεβολικός Σύλλογος ἅμα ἰδρύθηκε, εἶχε ὀχτακόσια τριάντα τρία μέλη — πρόκειται γιὰ πρόσωπα καὶ ὄχι γιὰ μέλη ἀνθρώπινα, δηλαδὴ ποδάρια καὶ χέρια, πὺν σχεδὸν ὅλοι τους τὰ εἶχανε χάσει ἀπὸ χρόνια — καὶ εἶχε ἀκόμη καὶ τριάντα χιλιάδες πεντακόσιους ἑβδομηνταπέντε ἀντεπιστέλλοντες ἑταίρους, πὺν καμάρωναν γιὰ τὴν σχέση, πὺν εἶχανε μὲ τὸ σύλλογο. Αὐτὰ τὰ νούμερα δὲν εἶχανε λιγαστέψει ἀπὸ τότε. Τὸ ἐναντίον μάλιστα, χάρη στὴν ἀπίστευτη προσπάθεια τοῦ Συλλόγου ν' ἀνοίξη συγκοινωνία ἀπὸ τὴ Γῆ στὴ Σελήνη, ἢ φήμη του εἶχε πολὺ μεγαλώσει.

Βέβαια κανεὶς δὲν εἶχε ξεχάσει τὴ μεγάλη ἐντύπωση, πὺν εἶχε κάνει ἢ τολμηρὴ ἐκείνη δοκιμὴ.

Ὅλοι θυμοῦνται, ὅτι λίγα χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο, μερικοὶ ἑταῖροι τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, στενοχωρημένοι ἀπὸ τὸ καθησιό, στοχαστίσανε νὰ στείλουνε μιὰν ὀβίδα στὴ Σελήνη μ' ἓνα τεράστιο κανόνι, πὺν εἶχε μᾶκρος ἑννιακόσια πόδια καὶ πλάτος ἑννιά. Τὸ εἶχανε χύσει μ' ἐπισημότητα στὴ Σεληνόπολη, στὴ χερσόνησο τῆς Φλόριντας καὶ τὸ εἶχαν γεμίσει μὲ τετρακόσες χιλιάδες λίτρες μπαρούτι. Μιὰ ὀβίδα φτιαγμένη ἀπὸ ἀλουμίνιο ἑξακοντίστηκε ἀπὸ τὸ κανόνι αὐτὸ μὲ πίεση ἀπὸ ἑξῆς δισεκατομμύρια λίτρα ἀέριο ἴσια γιὰ τὸ φεγγάρι. Μὰ ἐπειδὴ τὸ βόλι ξέφυγε λίγο ἀπὸ τὴν τροχιά, πὺν ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ, ἀφοῦ ἔκανε ἓναν κύκλο γύρω ἀπὸ τὴ Σελήνη, ξανάπεσε στὴ Γῆ καὶ βυθίστηκε στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανὸ στὴν 27^ο 7' βορεινὸ πλάτος καὶ 41^ο 37' δυτικὸ μῆκος. Ἐμα ξαναῆρθε στὴν ἐπιφάνεια τὸ βρῆκε ἡ ἀμερικάνικη φρεγάτα «Σουσκουεχάνα» καὶ τὸ περιμάζεψε γιὰ μεγάλη εὐχαρίστηση ἐκεινῶν πὺν ἦτανε μέσα.

Γιατί, πραγματικά, βρῖσκονταν ἄνθρωποι μέσα σ' ἐκείνη τὴν ὀβίδα! Δυὸ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὁ πρόεδρος του Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ μαζὶ μ' ἓνα Γάλλο πολὺ γνωστὸ γιὰ τὸ ρισκοκίνδυνό του, εἶχαν ἐγκατασταθῆ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ ἐναέριο βαγόνι. Καὶ οἱ τρεῖς γυρῖσανε μιὰ χαρὰ ἀπὸ τὸ ταξίδι τους στὶς οὐράνιες χῶ-

ρες. Οί δυὸ Ἀμερικάνοι βρισκόνταν ἐκεῖ, πρόθυμοι πάντα νὰ μποῦνε σὲ νέες περιπέτειες. Ὁ Γάλλος ὄμιος Μισέλ Ἀρντὰν ἔλειπε. Ξαναγύρισε στὴν Εὐρώπη, ἔκαμε ὅπως φαίνεται μεγάλη περιουσία πράγμα πού σὲ πολλοὺς φάνηκε παράξενο καὶ τώρα ζοῦσε ἡσυχὰ καλλιεργώντας τὰ λάχανά του, πού τὰ ἔτρωγε καὶ μάλιστα καὶ τὰ χώνευε, ὅπως βεβαίωσαν ἀξιόπιστοι Ἀμερικάνοι δημοσιογράφοι.

Μετὰ τὴ δοκιμὴ ἐκείνη, πού εἶχε καταπλήξει τὸν κόσμο, ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ, ζώντας σὲ μιὰ σχετικὴ ἡσυχία, ἀναπαύονταν στὶς δάφνες τους, μὰ ἦταν πάντα ἀνυπόμονοι νὰ ξαναρχίσουν τοὺς ἀθλοὺς τους καὶ ὄνειρευόνταν μεγάλα σχέδια. Χρήματα δὲν τοὺς ἔλειπαν, γιατί ἀπὸ τὰ πεντέμισα δισεκατομμύρια δολλάρια, πού τοὺς εἶχε δώσει ἡ δημόσια συνεισφορά, πού εἶχε γίνει στὸν Παλιὸ καὶ τὸ Νέο Κόσμο γιὰ τὸ πείραμα ἐκεῖνο, ἔμενε ἕνα περίσσειμα ἀπὸ διακόσιες χιλιάδες δολλάρια ἀπάνω κάτω. Ἐξω ἀπ' αὐτὸ εἶχανε ἐκθέσει σὲ διάφορες πόλεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τὴν ὀβίδα, πού τοὺς εἶχε πάη ὡς τὴ Σελήνη. Τὶς ὥρες πού ἦταν ἀνοιχτὴ ἡ ἐκθεση, κλείνονταν κι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μέσα στὴν ὀβίδα σὰν περιεργὰ τέρατα μέσα στὸ κλουβί τους καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο εἶχαν μαζέψει σημαντικό ποσὸ καὶ τιμές, πού μπορούσαν νὰ ἰκανοποιήσουνε καὶ τὶς πὺ ἀχόρταγες φιλοδοξίες.

Λοιπὸν ὁ Ἴμπεϋ Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ μπορούσανε περιφάνεια νὰ ζήσουν ἡσυχοί, ἂν δὲν τοὺς ἔτρωγε ἡ πλῆξη. Καὶ σίγουρα ἀγόρασαν τὶς Πολικὲς Χῶρες, γιὰ νὰ τινάξουν ἀπὸ πάνω τους τὴ νάρκη, πού τοὺς εἶχε πιάσει.

Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅμως, πὼς τὴν ἀγορὰ τούτη, πού τοὺς ἐστοίχισε ὀχτακόσιες δεκατέσσερις χιλιάδες δολλάρια, δὲν θὰ μπορούσανε νὰ τὴν πραγματοποιήσουνε μονάχοι τους χωρὶς τὴ βοήθεια τῆς μίστρης Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ, πού συμπλήρωσε ἀπὸ τὴν τσέπη της ὅσα ἔλειπαν ἀπὸ τὸ ταμεῖο τοῦ «Τηλεβολικοῦ Συλλόγου». Ἡ Εὐρώπη νικῆθηκε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ χάρη στὴ γενναϊόδωρη αὐτὴ γυναίκα.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, ἀφοῦ ἔγραψε μιὰ περιφέρεια κύκλου, σημείωσε στὴ γωνιά τοῦ πίνακα τὸν ἀριθμὸ 40.000.000, ποὺ φανερώνει τὴν περιφέρεια τῆς Γῆς (σελ. 76).

Μὰ ποιὰ ἦταν ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς γενναιοδωρίας;

Βέβαια ἡ δόξα τοῦ προέδρου Βαρβικὰν καὶ τοῦ λοχαγοῦ Νίκολ ἦταν πολὺ μεγάλη ἅμα γύρισαν ἀπὸ τὸ Φεγγάρι, μὰ κι ἓνας τρίτος τῆ μοιραζότανε καὶ μὲ τὸ δίκιο του. Αὐτὸς ἦτανε, τὸ μαντεύετε εὐκόλα, ὁ Ἴ. Τ. Μάστον. ὁ δραστήριος γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Γιατὶ μόνο ἡ ἰκανότητα τοῦ ἔξυπνου αὐτοῦ λογιστῆ βρῆκε τοὺς μαθηματικοὺς τύπους, πὺν ἐπιτρέψανε νὰ πετύχη ἡ παράτολμη ἐκείνη ἐπιχείρηση.

Καὶ δὲν εἶχε βέβαια ἀκολουθήσει τοὺς φίλους του στὸ ταξίδι ἐκεῖνο, πὺν κάμανε ἔξω ἀπὸ τὴ Γῆ, μὰ δὲν ἦταν ἀπὸ φόβο, μὰ τὴν ἀλήθεια! Ὁ ἄξιος αὐτὸς πυροβολητῆς ἦταν σακάτης: τοῦ ἔλειπε τὸ δεξιὸ χέρι καὶ εἶχε ψεύτικο κρανίο ἀπὸ λάστιχο, γιατί τὸ δικό του τοῦ τὸ εἶχε πάρει ὀλάκερο μιὰ σφαῖρα στὸν πόλεμο· κατάλαβαν λοιπὸν, πὺς ἅμα τὸν βλέπανε ἔτσι οἱ κάτοικοι τῆς Σελήνης, θὰ σηματοῖζανε τὴ χειρότερη ἰδέα γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς Γῆς, πὺν ἡ Σελήνη τῆς εἶναι μονάχα ἓνας ταπεινὸς δορυφορῶκος.

Λοιπὸν ἂν καὶ λυπότανε πολὺ, γιατί δὲν μποροῦσε νὰ μπῆ κι αὐτὸς μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους μέσα στὴν ὀβίδα, ἀναγκάστηκε νὰ μένη στὴ Γῆ, χωρὶς ὅμως νὰ καθίση μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Ἔβαλε καὶ τοῦ ἔφτιαξαν ἓνα τεράστιο τηλεσκόπιο καὶ τὸ ἔστησε ἀπάνω σὲ μιὰν ἀπὸ τὶς ψηλότερες κορυφὲς στὰ Βραχοβούνια. Καὶ ἀπὸ τὴν ὥρα πὺν φάνηκε ἡ ὀβίδα στὸν οὐρανὸ γράφοντας τὴν ἀτέλειωτη τροχιά της, δὲν σταμάτησε οὔτε στιγμή τὶς παρατηρήσεις του, μὰ ἔμεινε διαρκῶς στὴ θέση του. Ἀπὸ κεῖ μὲ τὸ φακὸ τοῦ τεράστιου αὐτοῦ ἐργαλείου παρακολουθοῦσε προσεκτικὰ τὸ ταξίδι τῶν φίλων του μέσα στὸ ἄπειρο.

Ὅλοι πιστεύανε πὺς ἦταν ἀδύνατο νὰ ξαναγυρῖσυνε στὴ Γῆ οἱ τολμηροὶ κοσμοναῦτες. Γιατὶ ὅλοι νομίζανε πὺς ἀφοῦ τὸ βλῆμα μὲ τὴν ἔλξη τῆς Σελήνης ἄρχισε νὰ κινιέται σὲ νέα τροχιά, θὰ ἔξακολουθοῦσε νὰ γυρῖζη αἰώνια γύρω της, σὰν ἓνας ὑποδορυφόρος τοῦ δορυφόρου

τῆς Γῆς. Εὐτυχῶς ὅμως, δὲν ἔγινε τέτοιο πρᾶγμα! Μία μικρὴ παρέκκλιση, πὸν μπορεῖ κανεῖς νὰ πῆ, πὸς ἦταν ἀπὸ θεία πρόνοια, εἶχε ἀλλάξει τὴ διεύθυνση τῆς ὀβίδας. Αὐτῆ, ἀφοῦ ἔφερε βόλτα γύρω ἀπὸ τὴ Σελήνη, ἀντὶ νὰ πέση ἐπάνω μὲ δύναμη, πὸν θὰ μεγάλωνε ὀλοένα, ξαναγύρισε στὸν πλανήτη μας μὲ ταχύτητα, πὸν τὴν ὦρα πὸν βούτηξε στὰ τρισάθια τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ ἦτανε πενηνταεφτά χιλιάδες ἑξακόσιες λεῦγες τὴν ὦρα.

Εὐτυχῶς τὰ ὑγρά στρώματα τοῦ Εἰρηνικοῦ εἶχανε μετριάσει τὸ πέσιμο, πὸν τὸ παρακολούθησε μάρτυρας ἡ ἀμερικάνικη φρεγάδα «Σουσκουεχάνα». Ἡ εἶδηση διαβιβάστηκε στὴ στιγμή στὸ γραμματεῖα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου Ἰ. Τ. Μάστον, καὶ ἐκεῖνος ἄφησε μὲ βιασίνη τὸ ἀστεροσκοπεῖο του, γιὰ νὰ γλιτώση τοὺς φίλους του.

Βολιδοσκοπήσανε τὸ μέρος πὸν εἶχε βουτήξει ἡ ὀβίδα καὶ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, πὸν ἡ αὐταπάρνησή του δὲν εἶχε ὄρια, δὲν δίστασε καθόλου νὰ ντυθῆ τὴ φορεσιά τοῦ βουτηχτῆ, γιὰ νὰ βρῆ τοὺς συναδέλφους του.

Ἀποδείχθηκε ὅμως, πὸς καμμιά ἀνάγκη δὲν ἦτανε γιὰ τόσους κόπους καὶ ἀγῶνες. Ἡ ὀβίδα, πὸν ἦτανε ἀπὸ ἀλουμίνιο, μετατοπίζοντας ὄγκο νεροῦ, μὲ βάρος μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ δικό της, ἀνέβηκε στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ὠκεανοῦ, ἀφοῦ ἔκαμε μιὰν ὠραία βουτιά. Ἔτσι, βρήκανε τὸν πρόεδρο Βαρδικάν, τὸ λοχαγὸ Νίκολ καὶ τὸ Μιχαήλ Ἀρντάν νὰ παίζουνε ντόμινο μέσα στὴν πλεούμενη φυλακὴ τους.

Εὐκόλο λοιπὸν εἶναι νὰ καταλάβῃ κανεῖς, ὅτι μὲ τόσες περιπέτειες καὶ τόσα κατορθώματα, ὁ Ἰ. Τ. Μάστον εἶχε μιὰ θέση πολὺ σπουδαία.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον δὲν ἦτανε βέβαια ὠραῖος ἄντρας, ἀφοῦ εἶχε τὸ μισό του κρανίο ἀπὸ γουταπέρικα καὶ ἀντὶ γιὰ χέρι ἓνα μεταλλικὸ ἀγκίστρι ἐφαρμοσμένο στὸ δεξί του ἀγκῶνα.

Κοντὰ σ' αὐτὰ δὲν ἦτανε οὔτε νέος, ἀφοῦ εἶχε κλείσει τὰ πενήντα ὀχτῶ χρόνια του, τὴν ἐποχὴ πὸν ἀρχίζει ἐτούτῃ δῶ ἡ ἱστορία. Ἀλλὰ χάρη στὸν ἰδιότυπο χαρακτῆρα

του, στη φρεσκάδα του μυαλού του και στη ζωηρότητα, που έδειχνε για κάθε ζήτημα, ή μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ τὸν ἔβλεπε σὰν τὸν πιὸ τέλειο καὶ ἰδανικὸ ἄντρα. Κοντὰ σ' αὐτά, καὶ τὰ μυαλά του φυλαγμένα μὲ ἐπιμέλεια κάτω ἀπὸ τὸ σκέπασμα τῆς γουταπέρκας, ἦτανε σῶα καὶ ἀκέραια. Καὶ ὁ νοικοκύρης τους περνοῦσε ἀκόμα, καὶ μὲ τὸ δίκιο του, γιὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐξοχοτεροὺς μαθηματικὸς τοῦ καιροῦ του.

Ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ, πού τὴν ἔπιανε πονοκέφαλος μόλις ἔκανε τὸ μικρότερο λογαριασμό, ἀγαποῦσε τοὺς μθηματικὸς κι ἄς μὴν ἀγαποῦσε τὰ μαθηματικά. Γιατὶ τοὺς ἔβλεπε σὰν πλάσματα ἐξαιρετικὰ καὶ ἀνώτερα. Καὶ πῶς ἀλλιῶς: Κεφάλια πὸ μέσα τους οἱ ἄγνωστοι Χ κυλιοῦνται σὰν καρύδια στὸ σακκί, ἐγκέφαλοι πὸν διασκεδάζουνε μὲ τὰ σημεῖα τῆς ἀλγεβρας, χέρια πὸν παίζουνε μὲ τριπλοὺς λογαριασμοὺς, ὅπως οἱ ταχυδακτυλογραφοὶ μὲ τὶς μποτίλιες καὶ τὰ ποτήρια, μυαλά, πὸν καταλαβαίνουνε τί σημαίνουνε τύποι, σωστοὶ γρίφοι, τέτοιοι σοφοὶ φρονοῦσε ὅτι ἀξίζουνε κάθε θαυμασμό καὶ ἦτανε ἱκανοὶ νὰ τραβήξουνε τὴ συμπάθεια μιᾶς γυναίκας, ἀνάλογα μὲ τὸν ὄγκο τους καὶ ἀντιστρόφως ἀνάλογα μὲ τὸ τετράγωνο τῆς ἀπόστασης. Καὶ ἀκριβῶς ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ἦτανε ἀρκετὰ χοντρός γιὰ νὰ ἀσκήση ἀπάνω τῆς ἔλλη ἀκατανίκητη.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε, πῶς αὐτὸ ἀνησυχοῦσε κάπως τὸ γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, πὸν δὲν φαινότανε νὰ ἔχη ὄρεξη νὰ ἀποζητήση τὴν εὐτυχία σὲ τόσο στενὲς ἐνώσεις. Χώρα ἀπ' αὐτό, ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ δὲν ἦτανε καὶ πολὺ νέα, ἀφοῦ εἶχε σαράντα πέντε χρονάκια καὶ μαλλιά ξεθωριασμένα καὶ κολλημένα στοὺς κροτάφους τῆς καὶ στόμα παραγεμισμένο μὲ δόντια μακρύτερα ἀπὸ τὸ κανονικὸ, χορὶς νὰ λείπη οὔτε ἕνα, καὶ σῶμα δίχως μέση καὶ βῆμα δίχως χάση. Μ' ἕνα λόγο, ὁποιος τὴν ἔβλεπε τὴν ἔπαιρνε γιὰ γεροντοκόρη, ἂν καὶ εἶχε κάνει παντρεμένη, γιὰ λίγο ὅμως καιρό. Μὰ κατὰ τὰ

άλλα, ήτανε αγαθή και ἐξαιρετη κυρία και πίστευε, πὼς θὰ ήτανε ὀλότελα εὐτυχισμένη, ἂν ἓνα μόνο ἀξιωνότανε στὸν κόσμο τοῦτο. Νὰ τὴ λένε κυρία Μάστον. Ἡ περιουσία τῆς χήρας αὐτῆς ήτανε τεράστια. Δὲν ήτανε βέβαια πλούσια ὅσο οἱ Γούλντ, οἱ Μάκεϋ, οἱ Βάντερμπιλτ, οἱ Γκόρντον, ὁ Μπένετ, πὸν τοῦ καθενὸς ἡ περιουσία ξεπέρανε τὸ δισεκατομμύριο και πὸν κοντὰ σ' αὐτοὺς ὁ Ρότσιλντ φαίνεται φτωχός! Οὔτε εἶχε τὰ τρακόσια ἑκατομμύρια δολλάρια τῆς μίστρης Κάσπερ, οὔτε τὰ διακόσια τῆς μίστρης Στιούαρτ, οὔτε τὰ ὀγδόντα τῆς μίστρης Κρόκερ — ἄς σημειωθῆ πὼς και οἱ τρεῖς ήτανε χήρες — οὔτε τὰ πλούτη μερικῶν ἄλλων Ἀμερικανίδων, ὅπως τῆς μίστρης Χάμερσλυ, τῆς μίστρης Ἐλλυ Γκρήν, τῆς μίστρης Μάφιτ, τῆς μίστρης Μάρσαλ, τῆς μίστρης Πάρα Στήβενς, τῆς μίστρης Μίντουρου και ὀλονῶν, πὸν τοὺς μοιάζουν. Ὅμως θὰ εἶχε και αὐτὴ ἂν ἤθελε τὸ δικαίωμα νὰ καθίση στὸ περίφημο συμπόσιο, πὸν ἔγινε στὸ ξενοδοχεῖο τῆς Πέμπτης Λεωφόρου στὴ Νέα Ὑόρκη, σὲ κείνο πὸν μόνο ὅσοι εἶχανε πάνω ἀπὸ δύο ἑκατομμύρια λάβανε μέρος.

Και στ' ἀλήθεια, ἡ μίστρης Εὐαγγελία Σκόρμπιτ εἶχε τέσσερα στρογγυλὰ ἑκατομμύρια δολλάρια κληρονομιά ἀπὸ τὸν ἄντρα της τὸν Τζὼν Σκόρμπιτ, πὸν πλούτισε ἀπὸ τὸ διπλὸ ἐμπόριο: τοὺς νεωτερισμοὺς και τὰ παστὰ χοιρινὰ κρέατα. Αὐτὴ τὴν περιουσία ἡ γενναιοδωρη χήρα θὰ ήτανε εὐτυχισμένη ἂν τῆς παρουσιαζόταν εὐκαιρία νὰ τὴ μεταχειριστῆ γιὰ ὠφέλεια τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον, γι' αὐτὸν πὸν εἶχε και ἄλλους θησαυροὺς ἀκόμα πιὸ πολύτιμους, θησαυροὺς στοργῆς.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ μίστρης Εὐαγγελία Σκόρμπιτ μόλις τὸ ζήτησε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον δέχθηκε πρόθυμα νὰ δώσει μερικὲς ἑκατοσταριῆς χιλιάδες δολλάρια γιὰ τὴν Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Βόρειου Πόλου, χωρὶς καν νὰ ξέρη τί ήτανε ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία. Μὰ ἐπειδὴ ἔβλεπε ἀνακατεμένο και τὸν Ἰ. Τ. Μάστον, ήτανε πιὸ πολὺ ἀπὸ βέβαιη, πὼς τὸ ἔργο θὰ εἶναι μεγάλο, ἔξοχο, ὑπεράνθρωπο!

Τὸ παρελθὸν τοῦ γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἔδινε κάθε ἐξασφάλιση γιὰ τὸ μέλλον.

Ἡ ἐμπιστοσύνη της αὐτὴ στερεώθηκε ἀκόμα πιὸ πολὺ, ὅταν ὕστερα ἀπὸ τὴν κατακύρωση ἔμαθε, ἀπὸ τὴν ἀναγνώριση τὴν ἐπίσημη τῆς νέας ἐτερορρυθμῆς ἐταιρίας μὲ τὸ ὄνομα Βαρβικὰν καὶ Σία, πὼς διευθυντὴς της θὰ ἦτανε ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Ἄφου λοιπὸν καὶ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον βρισκότανε μέσα στὸ «καὶ Σία», δὲν εἶχε δίκιο νὰ χαίρεται ἢ μίστρεζ Εὐαγγελία Σκόρμπιτ. πὸν γινότανε ἔτσι δὰ ὁ μεγαλύτερος μέτοχος:

Νά λοιπὸν, πὸν ἡ πλούσια χήρα ἔγινε ἡ κυρίαρχη στὸ πιὸ μεγάλο μέρος ἀπὸ τὶς γῶρες. πὸν βοίσκονταν πέρα ἀπὸ τὴν ὀγδοηκοστὴ τέταρτη μοῖρα. Πολὺ καλὸ βέβαια κι αὐτό! Μὰ τί θὰ τὰ ἔκανε τὰ κτήματα ἐκεῖνα, ἢ καλύτερα μὲ ποιὸ τρόπο ἢ νέα ἐταιρία σκόπευε νὰ ἐκμεταλλεῖθῃ ὁποσδήποτε τὴ μακρινὴ ἐκείνη γῶρα; Γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ πὸν ἔμενε ἀκόμα ἄλυτο, εἶχε σοβαρὸ ἐνδιαφέρον ἢ κ. Εὐαγγελία Σκόρμπιτ. Μὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἦτανε περιέργος νὰ μάθῃ. Ἡ ἀξιόλογη αὐτὴ γυναίκα εἶχε προσπαθίσει, μὰ μὲ μεγάλη δειλία, νὰ μάθῃ κάτι σχετικὸ ἀπὸ τὸν Ἰ. Τ. Μάστον, πρὶν παραδώσῃ τὰ κεφάλαιά της στὰ χέρια τῶν ἰδρυτῶν. Αὐτὸς ὅμως σόπαινε μ' ἐπιμονή.

Ὅταν θὰ ἐρχόταν ὁ κατάλληλος καιρὸς, θὰ μάθαινε ἢ μίστρεζ Εὐαγγελία Σκόρμπιτ, τί ἦταν ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία. Δηλαδὴ θὰ τὸ μάθαινε, ὅταν θὰ τὸ ἀκουγε μὲ κατάπληξη καὶ ὄλος ὁ ἄλλος κόσμος..

Δὲν εἶχε χαμμιά ἀμφιβολία, ὅτι ἦτανε μιὰ ἐπιχείρηση πὸν τῆς ταίριαζε ὁ λόγος τοῦ Ρουσσώ: «οὔτε παράδειγμά της ὑπάρχει, οὔτε μιμητὲς της θὰ βρεθοῦν». ἓνα ἔργο προορισμένο νὰ ξεπεράσῃ πολὺ τὴν ἀπόπειρα, πὸν ἔκαναν τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, γιὰ νὰ ἀποκαταστήσουνε συγκοινωνία ἀνάμεσα στὴ Γῆ καὶ στὸ δορυφόρο της.

Ὅσες φορὲς ὅμοις βίαζε μὲ τὶς ἐρωτήσεις της τὸν Ἰ. Τ. Μάστον, αὐτὸς ἔβαζε τὸ ἀγκίστρο τοῦ χεριοῦ του στὰ μισοκλεισμένα χεῖλια του καὶ τῆς ἔλεγε μονάχα τοῦτο:

— 'Αγαπητή μίστρες Σκόρμπιτ, ἔχετε πεποιθήση σὲ μᾶς!

'Αφοῦ λοιπὸν ἡ μίστρες Σκόρμπιτ εἶχε πεποιθήση ἀπὸ π ρ ῖ ν, εὐκόλο εἶναι νὰ καταλάβῃ κανεὶς τὴν ἀμέτρητη χράτῃ μ ε τ ᾶ, ὅταν δηλαδὴ ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου τῆς ἀνακοίνωσε τὸ θρίαμβο τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν τῆς 'Αμερικῆς καὶ τὸ πῶς νικῆθηκε ἡ Βόρεια Εὐρώπη.

— Τώρα τουλάχιστο δὲν θὰ μπορέσω νὰ μάθω; . . . ρώτησε, χαμογελώντας, τὸν ἔξοχο μαθηματικό.

— Σὲ λίγο θὰ τὸ μάθετε, ἀπάντησε ὁ 'Ι. Τ. Μάστον καὶ τίναξε δυνατὰ τὸ χέρι τῆς συντροφισσᾶς του σύμφωνα μὲ τὴν ἀμερικάνικη συνήθεια. Τὸ τίναγμα αὐτὸ τοῦ χεριοῦ ἔφτασε, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ ἀμέσως τὴν ἀνυπόμονη κυρία Εὐαγγελία Σκόρμπιτ.

Ἐπιπλέον ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ Παλιὸς καὶ ὁ Νέος Κόσμος τινάχτηκαν ὄχι λιγώτερο — καὶ δὲν ἐννοοῦμε τὸ τίναγμα ποῦ τοὺς περιέμενε ἀργότερα — ὅταν διαλαλήθηκε τὸ πραγματικὰ τεράστιο σχέδιο, ποῦ γι' αὐτὸ σκόπευε ἡ 'Εκμεταλλευτικὴ 'Εταιρία τοῦ Β. Πόλου νὰ προκηρύξῃ δημόσια ἐγγραφή.

Διαδόθηκε δηλαδὴ πῶς ἡ ἐταιρία εἶχε ἀγοράσει τὶς γῶρες γύρω ἀπὸ τὸν Πόλο, μὲ τὸ σκοπὸ μονάχα νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὰ . . . ἀνθρακωρυχεῖα τοῦ Β. Πόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Εἶναι βέβαιο πῶς ὑπάρχουν ἀνθρακωρυχεῖα
στὸ Βόρειο Πόλο:

Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο ἐρώτημα, ποῦ ἦρθε στὸ νοῦ τῶν ἀνθρώπων, ποῦ στοχαζόντανε κάπως λογικά.

«Γιὰτὶ νὰ ὑπάρχουν γύρω στὸν Πόλο στρώματα κάρβουνο;», ἔλεγε μερικοί.

«Γιατί νὰ μὴν ὑπάρχουν;», λέγανε οἱ ἄλλοι.

Ξέρουμε ὅτι τὰ στρώματα τοῦ πετροκάρβουνοῦ εἶναι μοιρασμένα σὲ πολλὰ σημεῖα στὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς. Ὑπάρχουνε πολλὰ στίς χώρες τῆς Εὐρώπης καὶ πολὺ πλούσια στὴν Ἀμερική, πρὸ πάντων στίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, τὸ ἴδιο καὶ στὴν Ἀσία καὶ στὴν Ἀφρική καὶ στὴν Ὠκεανία.

Ὅσο προοδεύουν οἱ ἐξερευνήσεις καὶ συμπληρώνεται ἡ γνώση ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸ ἔδαφος τῆς Γῆς, τέτοια σωριάσματα βρίσκονται σ' ὅλα τὰ γεωλογικὰ στρώματα. Στὰ βαθύτερα καὶ παλιότερα στρώματα βρίσκεται ἀνθρακίτης, στὰ ψηλότερα πετροκάρβουνο, στὰ δευτερογενῆ σιλιπίτης καὶ στὰ τριτογενῆ λιγνίτης. Αὐτὸ τὸ ὕλικὸ γιὰ φωτιά, ποὺ βγάζουμε ἀπὸ τὴ γῆ, δὲν θὰ ἔχη σωθῆ πρὶν περάσουνε κάμποσες κατοσταριῆς χρόνια.

Καὶ ὅμως, κάθε χρόνο βγαίνουνε ἀπὸ τὴ γῆ τετρακόσια ἑκατομμύρια τόννοι κάρβουνο καὶ κάθε χρόνο περισσότερο. Μονάχη ἡ Ἀγγλία βγάζει ἑκατὸν ἑξήντα ἑκατομμύρια τόννους. Μὰ ὀλοένα, κοντὰ στὸ μέγαλωμα τῆς βιομηχανίας, μεγαλώνει ἀναγκαστικὰ καὶ ἡ ἔξοδψη ἀπὸ κάρβουνο. Κι ἂν ἀκόμη ὁ ἠλεκτρισμὸς ἀντικαταστήσῃ τὸν ἀτμὸ γιὰ τὴ δύναμη, ποὺ χρειάζεται ἡ λειτουργία τῶν μηχανῶν, θὰ χρειάζεται ἀνάλογο ποσὸ κάρβουνο γιὰ νὰ βγῆ ἡ δύναμη αὐτή.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, τὸ κάρβουνο δὲν εἶναι μονάχα ὕλικὸ γιὰ φωτιά, εἶναι καὶ μιὰ οὐσία τῆς γῆς, ποὺ ἀπ' αὐτὴν ἡ ἐπιστήμη σήμερα βγάζει ἕνα σωρὸ προϊόντα. Μὲ τίς μεταμορφώσεις ποὺ παθαίνει ἡ ὕλη αὐτὴ στὰ χωνευτήρια τῶν χημικῶν ἐργαστηρίων, μᾶς δίνει χρώματα, ὕλικὰ γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς ζάχαρης, ὕλικὰ γιὰ τὰ ἀρώματα, γιὰ φωτισμὸ καὶ γιὰ χίλια ἄλλα πράγματα. Εἶναι χρήσιμη αὐτὴ ἡ ὕλη ὅσο καὶ τὸ σίδηρο κι ἀκόμα περισσότερο.

Εὐτυχῶς, αὐτὸ τὸ τελευταῖο μέταλλο δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ λιγοστέψῃ ποτέ, γιατί εἶναι τὸ κυριώτερο στοιχεῖο ἀπὸ ὅσα ἀποτελοῦνε τὸν πλανήτη μας.

—“Α! έσείς είστε, μίστρος Σκόρμπιτ;

—Έγώ, αγαπητέ κύριε Μάστον. Ήθελα νά σ'αξ ειδοποιήσω ότι σέ λίγο θά ξεσπάσῃ καταιγίδα (σελ. 77).

Πραγματικά, ἡ Γῆ πρέπει νὰ θεωρηθῆ πὼς εἶναι ἕνα πυρωμένο καὶ ἀναλυτὸ μίγμα ἀπὸ σίδηρο ἢ καλύτερα ἀπὸ σιδερίτη ἀνακατωμένο μὲ κάρβουνο.

Τὸ μίγμα τοῦτο βρίσκεται στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Γῆς περιτριγυρισμένο ἀπὸ ἄλατα καὶ πάνω σ' αὐτὸ κάθονται τὰ βουνά, οἱ στεριᾶς καὶ οἱ θάλασσεσ.

Ἡ ἀναλογία τῶν ἄλλων μετάλλων, καθὼς καὶ τῆς πέτρας, μέσα στὰ συστατικὰ τοῦ πλανήτη μας εἶναι σχεδὸν ἐλάχιστη.

Λοιπὸν, ὅσο γιὰ τὸ σίδηρο εἴμαστε ἐξασφαλισμένοι ὡς τὴ συντέλεια τῶν αἰῶνων, ὄχι ὁμῶς καὶ γιὰ τὸ κάρβουνο. Γι' αὐτὸ οἱ προνοητικοί, ὅσοι νιάζονται γιὰ τὸ μέλλον, ἀκόμη καὶ γιὰ τὸ πολὺ μακρινό, πρέπει νὰ ζητᾶνε τὰ στρώματα τοῦ κάρβουνου παντοῦ, ὅπου βρίσκονται.

«Πολὺ καλά!», λέγανε ὅσοι εἶχαν ἀντίθετη γνώμη.

Γιατί καὶ στὴν Ἀμερικὴ, ὅπως καὶ στὰ ἄλλα μέρη τῆς Γῆς, ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποὺ εἶτε ἀπὸ φθόνον, εἶτε ἀπὸ ἄλλη αἰτία κατηγοροῦνε τὰ πάντα καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ λένε πάντα τ' ἀντίθετα ἀπὸ πνεῦμα ἀντιλογίας.

«Πολὺ καλά!» λέγανε αὐτοί. «Μὰ γιατί νὰ ὑπάρξη κάρβουνο στὸ Βόρειο Πόλο;».

«Γιατί;», ἀπαντούσανε οἱ θαυμαστὲς τοῦ προέδρου Βαρβικάν. «Γιατί, ὅπως φαίνεται, κατὰ τὴ θεωρία τοῦ Μπλαντέ, τὴν ἐποχὴ τοῦ γεωλογικοῦ σχηματισμοῦ τῆς Γῆς ὁ ὄγκος τοῦ ἡλίου ἦτανε τόσο μεγάλος, ποὺ ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας τοῦ Ἰσημερινοῦ ἀπὸ τοὺς Πόλους ἦτανε λιγιστή. Ἀτέλειωτα δάση σκεπάζανε τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη τὶς βόρειες χῶρες, πολὺ πρὶν φανῆ ὁ ἄνθρωπος, τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ πλανήτη μας δοκίμαζε ἀδιάκοπα τὴν ἐπίδραση τῆς ζέστης καὶ τῆς ὑγρασίας».

Αὐτὴ τὴ θεωρία τὴν ὑποστηρίζανε οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ ποὺ ἦτανε μὲ τὸ μέρος τῆς ἐταιρίας, μὲ λογιῆς λογῆς ἄρθρα, ἄλλα ἐλαφριά καὶ ἀστεία, ἄλλα σοβαρὰ καὶ ἐπιστημονικά. Ὑποστηρίζανε στὰ ἄρθρα αὐτά, πὼς

τὰ δάση ἐκεῖνα βουλιάζανε βαθιὰ στὴ γῆ τὴν ἐποχὴ τῶν μεγάλων κλονισμῶν, ποὺ τὴν ἐτρόνταζαν πρὶν διαμορφωθῆ ὀριστικά, καὶ θὰ μεταμορφωθῆκανε μὲ τὴν ἐπίδραση τοῦ καιροῦ, τοῦ νεροῦ, τῆς ζέστης, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ κέντρο τῆς Γῆς, σὲ κάρβουνο. Ἄπ' αὐτὰ ἔβγαине ὀλοφάνερα τὸ συμπέρασμα, πὼς ἡ πολικὴ χώρα θὰ ἔχη μεγάλο πλοῦτο ἀπὸ στρώματα κάρβουνο, ποὺ δὲν περιμένουν γιὰ νὰ ἔρθουν στὸ φῶς, παρὰ τὸ ξινάρι τοῦ ἀνθρακωρύχου.

Οἱ πρακτικοὶ ἄνθρωποι, ἐκεῖνοι ποὺ δὲν στηρίζονταν σὲ ἀπλὲς ὑποθέσεις, δὲν μπορούσαν νὰ ἀμφισβητήσουν ὄλ' αὐτὰ καὶ παραδεχόντανε, πὼς ἦτανε πολὺ λογικὸ νὰ ζητήσῃ κανεὶς κάθε εἶδους κάρβουνο στὴν ἐπιφάνεια τῶν χωρῶν τοῦ Βορρᾶ.

Πάνω σ' αὐτὰ ἀκριβῶς συζητοῦσαν λίγες μέρες ἀργότερα ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν μὲ τὸ γραμματικὸ του καθισμένοι στὴ σποτεινότερη γωνιά τοῦ καφενεῖου τῶν «Δύο Φίλων».

— Τί λοιπόν; εἶπε ὁ Ντὴν Τούντριγκ, μίπως ἄραγε ἔχει δίκιο αὐτὸς ὁ κύριος Βαρβικάν;

— Ἴσως, ἀποκρίθηκε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν, ἢ καλύτερα μοῦ φαίνεται βέβαιο.

— Μὰ τότε ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν Πολικῶν Χωρῶν θὰ κερδίσουνε ἄπειρα πλούτη!

— Δίγως ἀμφιβολία! ἀποκρίθηκε ὁ ταγματάρχης. Ἄφοῦ ἡ Βόρεια Ἀμερικὴ ἔχει ἀπέραντες ἐκτάσεις μὲ στρώματα ἀπὸ κάρβουνο, ἀφοῦ κάθε μέρα παρουσιάζονται καινούργια, δὲν εἶναι διόλου ἀπίθανο ὅτι πολλὰ καὶ σπουδαῖα μένουν ἀκόμα νὰ ἀνακαλυφθοῦν, κύριε Τούντριγκ. Καὶ οἱ Πολικὲς Χῶρες φαίνονται σὰν μιὰ προέκταση τῆς ἀμερικανικῆς γῆς. Γιατὶ ἔχουνε τὸν ἴδιο σχηματισμὸ καὶ τὰ ἴδια συστατικά. Πρὸ πάντων ἡ Γροιλανδία φαίνεται σὰν ἓνα ἐξάρτημα τοῦ Νέου Κόσμου καὶ εἶναι βέβαιο, πὼς ἡ Γροιλανδία πάει συνέχεια μὲ τὴν Ἀμερικὴ.

— Ὅπως τὸ κεφάλι τοῦ ἀλόγου — ἔχει δὰ καὶ τὸ σῆμα

του — ενώνεται με τ' άλλο σῶμα τοῦ ζῶου, εἶπε ὁ γραμματικὸς τοῦ Ντόνελαν.

— Προσθέτω, ἐξακολούθησε αὐτός, ὅτι ὁ καθηγητὴς Νόρνευσκιολντ στίς ἐξερευνήσεις πού ἔκανε σ' ὅλη τὴ Γροιλανδία, παρατήρησε πετρώματα σχηματισμένα ἀπὸ ἀμμόλιθο καὶ σχιστόλιθο καὶ μαζὶ λιγνίτη καὶ ἀπολιθώματα ἀπὸ μεγάλες ποσότητες φυτικῆς οὐσίας. Ὁ Λανὸς Στόενστρουπ παρατήρησε ἐβδομήντα ἕνα στρώματα, πού εἶχανε πάρα πολλὰ ἀποτυπώματα φυτικά. Καὶ αὐτὰ δίχως ἀμφιβολία εἶναι ὑπόλοιπα ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἰσχυρὴ βλάστηση, πού ἄλλοτε φύτρωνε πυκνὴ καὶ γιγάντια γύρω στὸν πολικὸ ἄξονα.

— Πιὸ πέρα, ὅμως, ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο: ρώτησε ὁ Τούντριγκ.

— Καὶ πέρα ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ πιὸ πέρα ἀκόμα κατὰ τὸ Βοριᾶ εἶναι βεβαιωμένο, πὼς ὑπάρχει κάρβουνο καὶ φαίνεται μάλιστα, πὼς φτάνει νὰ σκύψη κανεὶς γιὰ νὰ μαζέψῃ. Ἀφοῦ λοιπὸν καὶ ἀπάνω στὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς ὑπάρχει κάρβουνο τόσο πολὺ, δὲν μπορούμε νὰ φτάσουμε μὲ βεβαιότητα στὸ συμπέρασμα, πὼς τὰ στρώματά του φτάνουνε καὶ σὲ πολὺ μεγάλο βάθος:

Ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν εἶχε χωρὶς ἀμφιβολία δίκιο. Καὶ ἴσα ἴσα ἐπειδὴ ἤξερε πολὺ καλὰ τὸ ζήτημα τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Γῆς στὸ Βόρειο Πόλο, ἀγανακτοῦσε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον Ἑγγλέζο στὴν περίσταση αὐτή! Θὰ μιλοῦσε πολὺ ἀκόμα πάνω στὸ ἴδιο θέμα, ἂν δὲν παρατηροῦσε, πὼς οἱ πελάτες τοῦ καφενεῖου περιέργοι προσπαθοῦσαν ν' ἀκούσουνε, τί ἔλεγε. Γι' αὐτὸ ὁ ταγματάρχης καὶ ὁ γραμματικὸς του κρίνανε, πὼς ἦτανε φρόνιμο νὰ διακόψουνε τὴ συνομιλία τους, ὕστερ' ἀπὸ τὴν τελευταία αὐτὴ παρατήρηση τοῦ Ντὴν Τούντριγκ.

— Δὲν σᾶς φαίνεται παρὰξενη μιὰ λεπτομέρεια, κύριε ταγματάρχῃ;

— Ποιά;

— Ὅτι στὴν ὑπόθεση αὐτὴ, πού περιμένε κανεὶς νὰ δῇ

μηχανικούς ἢ τουλάχιστο ναυτικούς, ἀφοῦ πρόκειται γιὰ τὸν Πόλο, βλέπομε μονάχα πυροβολητὲς νὰ καταγίνωνται μὲ τὴν ὑπόθεσιν!

— Ἀλήθεια! ἀπάντησε ὁ ταγματάρχης. Τὸ θέμα εἶναι πολὺ παράξενο!

Μὰ οἱ γκρινιάρηδες, ὑποχωρώντας στὸ ζήτημα ἂν ὑπάρχουσε κάρβουνα στὸν Πόλο, πού γι' αὐτὸ δὲν χωροῦσε πιά ἀμφιβολία, ἔπαιρναν τώρα τὸ ζήτημα ἀπὸ ἄλλη μεριά.

— Ἐγώ, εἶπε μιὰ μέρα ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν, σὲ μιὰ συζήτηση πού προκάλεσε μέσα στὴν αἴθουσα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου μ' αὐτὸ τὸν ἴδιο τὸν πρόεδρο Βαρβικάν, ἐγὼ τὸ παραδέχομαι, τὸ βεβαιῶναι μάλιστα, ἂν θέλετε, πὼς ὑπάρχει κάρβουνο στὰ μέρη, πού ἀγόρασε ἡ ἐταιρία σας! Μὰ κοπιάστε σὰν μοροῦτε νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῆτε! . . .

— Θὰ τὸ κάνουμε, ἀπάντησε ἤρεμα ὁ Ἴμπεϋ Βαρβικάν.

— Θὰ μπορέσετε νὰ περάσετε πέρα ἀπὸ τὴν 84ῃ μοίρα πού κανένας ἐξερευνητὴς ὡς τώρα δὲν μπόρεσε νὰ περάσει! . . .

— Θὰ τὴν περάσουμε!

— Θὰ φτάσετε ὡς τὸν Πόλο!!

— Θὰ φτάσουμε!

Ἡ ἀπάθεια καὶ ἡ πεποίθησις, πού ἔδειχνε ἀπαντώντας ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὁ ὑπερήφανος καὶ ξεκάθαρος τρόπος, πού ἔλεγε τὴ γνώμη του, κλονίζανε καὶ τοὺς πιδὲ πεισματάρχηδες. Γιατὶ ἔβλεπαν, πὼς ὁ ἀντίπαλός τους διατηροῦσε ἀκέραιες τὶς παλιές του ἀρετές: ἔμεινε πάντα ἤρεμος καὶ ἀπαθὴς καὶ μὲ πνεῦμα ἐξαιρετικὰ θετικό, ἐπιφυλακτικός, ἀκριβὴς σ' ὅλα του σὰν χρονόμετρο, τολμηρὸς μὰ καὶ πολὺ πρακτικὸς συνάμα καὶ σ' αὐτὲς τὶς πιδὲ ριψοκίνδυνες ἐπιχειρήσεις του.

Ἄν τὸν ταγματάρχη Ντόνελαν τὸν ἔπιανε συχνὰ ἀκράτητη ὄρεξις, νὰ στρίψει τὸ λαρύγγι τοῦ ἀντιπάλου, αὐτὸ μπόρουν νὰ μᾶς τὸ βεβαιώσουν ὅσοι γνώρισαν ἀπὸ κον-

τὰ τὸ βίαιο χαρακτῆρα τοῦ τίμου αὐτοῦ εὐπατριδίῃ. Ὅμως οἱ ἐχθροὶ τοῦ προέδρου Βαρβικὰν καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς καὶ ὁ ταγματάρχης, ξέρανε πολὺ καλά, πὼς ὁ πρόεδρος εἶχε σωματικὴ δύναμη ὄχι λιγώτερη ἀπὸ τὴν ψυχικὴ του καὶ λοιπὸν ἦταν ἰκανὸς ν' ἀντισταθῇ σ' ὅποιονδῆποτε πού θὰ τὰ ἔβαζε μαζὶ του.

Ὅμως, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ ἐμποδίσῃ τὰ πειράγματα καὶ τὶς ἐνοχλητικὰς πὰ ἐξυπνάδες ἐκείνων πού δὲν ἔχουν ἄλλη δουλειὰ παρὰ νὰ κοροϊδεύουν, ὅσοι τὰ εἶχανε μὲ τὴ νέα ἐταιρία, ἔσπούσανε μ' αὐτά. Φορτώνανε στὸν πρόεδρο τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου τὰ πιὸ παράλογα σχέδια, ὅ,τι τοὺς κατέβαινε, καὶ μαζὶ ὀργιάζε καὶ ἡ γελοιογραφία, περισσότερο στὴν Εὐρώπῃ καὶ πρὸ πάντων στὴν Ἀγγλία, πού δὲν μπορούσε ἀκόμα νὰ χωνέψῃ τὴ νίλα, πού εἶχε πάθει ἡ λίρα ἀπὸ τὸ δολλάριο.

Τί ἔκανε λέει; Αὐτὸς ὁ Γιάγκης τόλμησε νὰ βεβαιώσῃ πὼς θὰ φτάσῃ στὸ Βόρειο Πόλο; Ὅτι θὰ βάλῃ τὸ πόδι του ἐκεῖ, πού κανεὶς ὡς τώρα δὲν εἶχε πατήσῃ; Ὅτι θὰ στήσῃ τὴ σημαία τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν στὸ μόνο σημεῖο τῆς Γῆς, πού μένει αἰώνια ἀκίνητο, ἐνῶ ὅλα τ' ἄλλα φέρνουν βόλτες διαρκῶς, καθὼς γυρίζει ἡ Γῆ γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά της; Αὐτὸ ἦτανε πάρα πολὺ!

Οἱ γελοιογράφοι λοιπὸν ἔπασαν μὲ τὰ ὅλα τους στὴ δουλειά.

Στὶς βιτρίνες τῶν κεντρικώτερων βιβλιοπωλείων καὶ στὰ κίσκια τῶν ἐφημερίδων, στὶς πιὸ μεγάλες πολιτεῖες τῆς Εὐρώπῃς καὶ τῆς Ἀμερικῆς, παρουσιάσανε ζωγραφίαι, σκίτσα, πού παρασταίνανε τὸν πρόεδρο Βαρβικὰν νὰ πολεμᾷ νὰ φτάσῃ τὸ Βόρειο Πόλο μὲ τὸν πιὸ παράξενο τρόπο.

Στὴ μιὰ παρασταίναν τὸν τολμηρὸ Ἀμερικάνο μαζὶ μὲ τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου νὰ βαστᾶνε ἀξίνες καὶ νὰ σκάβουνε μιὰ ὑποβρύχια σήραγγα, πού πήγαινε ἀπὸ τὰ πρῶτα παγόβουνα ὡς τὴν 90ῆ μοίρα. Καὶ βάζανε ἀκόμα νὰ φαίνεται τὸ στόμιό της ἀκριβῶς στὴ θέση, πού θὰ ἔβγαινε ὁ ἄξονας τῆς Γῆς.

Σὲ μιὰν ἄλλη ζωγραφιὰ ὁ "Ἴμπεϋ Βαρβικὰν μαζὶ μὲ τὸν 'Ι. Τ. Μάστον — πὸν τὸν πετύχαιναν ἐξαιρετικὰ σ' ὄλα τὰ σκίτσα — καὶ μὲ τὸ λοχαγὸ Νίκολ κατεβαίνανε μὲ ἀερόστατο στὸ περίφημο κτῆμα τους, ὕστερ' ἀπὸ χίλιες περιπέτειες καὶ κινδύνους, γιὰ νὰ βροῦν ἐπὶ τέλους ἓνα κομμάτι κάρβουνο, μισὴ λίτρα ὄλο ὄλο, τὸ μόνο κομμάτι πὸν βρισκότανε σ' ὅλη τὴν πολιτικὴ χώρα.

Μὰ οἱ κοροϊδίες τῶν γελοιογράφων δὲν ἀφήνανε κανέναν ἥσυχο. Σ' ἓνα φύλλο τῆς σατιρικῆς ἐφημερίδας τοῦ Λονδίνου, τοῦ «Punch», ὁ γελοιογράφος παράστανε τὸ γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, νὰ τὸν τραβάη μὲ δύναμη ὁ μαγνήτης τοῦ Βόρειου Πόλου κι αὐτὸς νὰ γαντζώνεται στὴ γῆ μὲ τὸ μεταλλικὸ ἀγκίστρι, πὸν τοῦ χρησίμευε γιὰ χέρι. . .

Ὁ 'Ι. Τ. Μάστον, καθὼς ἄναβε εὐκόλα, ἀντὶ νὰ γελάσῃ, ἀγανάκτησε τρομερὰ μ' αὐτὸ τὸ ἀστεῖο, πὸν κοροΐδευε ἓνα σωματικὸ του ἐλάττωμα. Περιττὸ νὰ προσθέσουμε, πὼς τὴν ἀγανάκτησή του τὴ συμμερίστηκε πρώτη ἀπ' ὄλους ἡ μίστρις Εὐαγγελία Σκόρμπιτ.

Μιὰ ἄλλη γελοιογραφία, πὸν δημοσιεύτηκε στὸ «Μαγικὸ Φανὸ» πὸν βγαίνει στὶς Βρυξέλλες, παράστανε τὸν "Ἴμπεϋ Βαρβικὰν καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας νὰ δουλεύουν ἀνάμεσα σὲ φωτιές, ἴδιες σαλαμάντρες. Γιὰ νὰ λιώσουν τοὺς πάγους τοῦ Παλαιοκρισταλλικοῦ Ὠκεανοῦ, τοὺς εἶχε κατέθει ἡ ἰδέα, νὰ χύσουνε σ' ὅλη τους τὴν ἐπιφάνεια ὀλόκερη θάλασσα ἀπὸ οἰνόπνευμα, νὰ βάλουνε ὕστερα φωτιὰ κι ἔτσι ὅλη ἡ λεκάνη τοῦ Πόλου νὰ ἀνάψῃ σὰν πόντσι. Ὁ Βέλγος γελοιογράφος παίζοντας μὲ τὴν ἐγγλέζικη λέξη punch ἄφησε κατὰ μέρος κάθε ὄριο εὐγένειας καὶ ἔφτιαξε τὸν πρόεδρο τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου σὰν φασουλή.*

'Απ' ὄλες ὁμοῦς αὐτὲς τὶς γελοιογραφίες ἡ πιὸ πετυχε-

(*) Punch, στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα, σημαίνει: φασουλή.

μένη ήτανε τῆς γαλλικῆς ἑφημερίδας «Charivari», πού τὴν εἶχε σχεδιάσει ὁ ζωγράφος Στόπ. Μέσα στὴν κοιλιά μιᾶς φάλαινας ἐπιπλωμένη σὰν ἀναπνευστικότατο σαλονάκι, ὁ Ἴμπεϋ Βαρβικὰν καὶ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον παίζανε σκάκι, περιμένοντας νὰ φτάσουν μὲ τὸ καλὸ στοὺς λιμάνι. Νέοι Ἰωνάδες, δὲν εἶχανε δειλιάσει νὰ βάλουνε τὸ τεράστιο αὐτὸ κῆτος νὰ τοὺς καταπιῇ, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ περάσουνε μὲ τὴν πρωτότυπη αὐτὴ μηχανὴ κάτω ἀπὸ τὰ παγόβουνα καὶ νὰ φτάσουνε στὸν πόλο, ὅπου κανεὶς ἀκόμα δὲν εἶχε πατήσει.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἀτάραχος διευθυντὴς τῆς ἐταιρίας δὲν ἔδινε πεντάρια γι' αὐτὰ παρὰ ἐξακολουθοῦσε τὴ δουλειά του. Σύμφωνα μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἡ ἐταιρία μόλις ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν Πόλο, προκήρυξε δημόσια ἐγγραφή γιὰ δεκαπέντε ἑκατομμύρια δολλάρια.

Κάθε μετοχὴ ἔκανε ἑκατὸ δολλάρια, πού ἔπρεπε νὰ πληρωθοῦνε σὲ μιὰ μονάχα δόση. Τὸ ὄνομα τῆς ἐταιρίας «Βαρβικὰν καὶ Σία» ἔδινε τόση ἐμπιστοσύνη, πού οἱ μέτοχοι τρέξανε νὰ γραφτοῦνε σωρός. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσουμε, πὼς ὅλοι σχεδὸν οἱ μέτοχοι ἦτανε πολῖτες τῶν σαραντατεσσάρων Πολιτειῶν τῆς Ὁμοσπονδίας.

«Τόσο τὸ καλύτερο», λέγανε οἱ θιασῶτες τοῦ ἐγχειρήματος, «τὸ ἔργο θὰ εἶναι καθαρὰ ἀμερικάνικο».

Γενικὰ οἱ ἐγγυήσεις πού ἔδινε ἡ ἐταιρία Βαρβικὰν καὶ Σία ἦτανε πολὺ σίγουρες. Οἱ κερδοσκόποι ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριὰ πιστεύανε πραγματικά, πὼς βρισκότανε κάρβουνο καὶ πολὺ μάλιστα στὸ Βόρειο Πόλο καὶ πὼς ἦτανε μπορετὸ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθοῦν. Ἔτσι τὸ μετοχικὸ κεφάλαιο τῆς ἐταιρίας σκεπάστηκε τρεῖς φορές.

Χρειάστηκε λοιπὸν νὰ ἐλαττωθοῦν οἱ ἐγγραφεῖς κατὰ τὰ δύο τρίτα καὶ στὶς 16 Δεκεμβρίου τὸ μετοχικὸ κεφάλαιο τῆς ἐταιρίας, δεκαπέντε ἑκατομμύρια δολλάρια, πέρασε στὰ ταμεῖα τῆς.

“Επειτα, καθώς ο σπινθήρας πέρασε από το σιδερένιο άγκιστρι του χεριού του, αναποδογυρίστηκε και χτύπησε πάνω στο μαυροπίνακα (σελ. 78).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Ἕνα τηλεφώνημα πού κόβεται ξαφνικά

Ὁ πρόεδρος Βαρθικάν ὄχι μόνο δήλωσε, πὼς θὰ πετύχαινε τὸ σκοπὸ του καὶ πὼς μὲ τὰ κεφάλαια πού εἶχε τώρα θὰ νικοῦσε κάθε ἐμπόδιο, μὰ καὶ δὲν θὰ εἶχε ποτὲ τὸ θάρρος νὰ ζητήσῃ ξένα κεφάλαια, ἂν δὲν ἦτανε βέβαιος γιὰ τὴν ἐπιτυχία.

Ὁ ἄνθρωπος, πού τολμᾷει τὸ πᾶν, ἐπρόκειτο ἐπὶ τέλους νὰ κατακτήσῃ τὸ Βόρειο Πόλο!

Χωρὶς ἀμφιβολία, ὁ πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς νέας ἐταιρίας εἶχανε βρῆ τὸν τρόπο, γιὰ νὰ πετύχουνε ἐκεῖ, ὅπου τόσοι ἄλλοι εἶχανε ναυαγήσει. Θὰ κατορθώνων ὅ,τι δὲν εἶχανε καταφέρει οὔτε ὁ Φράνκλιν, οὔτε ὁ Κάνε, οὔτε ὁ Ντελόγκ, οὔτε ὁ Νάρες, οὔτε ὁ Γκορῆλυ. Θὰ περνούσανε τὴν 84ῃ μοίρα καὶ θὰ ἔπαιρναν πιά στὴν κατοχὴ τους τὸ μεγάλο αὐτὸ κομμάτι τῆς Γῆς, πού τὸ εἶχαν ἀγοράσει μὲ δημοπρασία, προσθέτοντας στὴν ἀμερικάνικη σημαία τὸ 45ο ἀστέρι τῆς 45ῆς πολιτείας, πού θὰ ἐνσωματωνόταν στὴν ἀμερικάνικη Ὁμοσπονδία.

Καὶ ὅμως, αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια. Τὸν πρακτικὸ, λογικὸ, ἀπλὸ ὅσο δὲν παίρνει καὶ ἀπόλυτα σίγουρο τρόπο, γιὰ νὰ κατακτηθῇ ὁ Βόρειος Πόλος, τὸν εἶχε βρῆ ὁ Ἴ. Τ. Μάστον. Ἀπὸ τὸ μυαλὸ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἓνα μυαλὸ, πού μέσα του βράζαν ἀδιάκοπα ιδέες, βγῆκε καὶ τὸ σχέδιο γιὰ τὴ μεγάλη γεωγραφικὴ ἐπιχείρηση καὶ ὁ τρόπος, γιὰ νὰ πετύχῃ τὸ σχέδιο αὐτό.

Λὲν εἶναι περιττὸ νὰ ξαναποῦμε πὼς ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἦταν ἔξοχος μαθηματικός. Γι' αὐτόν, νὰ λύνῃ τὰ πιὸ περίπλοκα μαθηματικὰ προβλήματα, ἦτανε παιχνιδάκι. Περιφρονοῦσε κάθε δυσκολία πού

παρουσιάζεται στην έπιστήμη τῶν μεγεθῶν, δηλαδή στην ἄλγεβρα, καὶ στην τέχνη τῶν ἀριθμῶν, δηλαδή στην ἀριθμητική. Καὶ ἦτανε στ' ἀλήθεια περίεργο θέαμα, νὰ τὸν ἔβλεπε κανεὶς πῶς μεταχειρίζοτανε τ' ἄλγεβρικά σημεῖα καὶ ἐκεῖνα, πού παρασταίνουνε ποσότητες ἢ μεγέθη, ὅπως τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα, πού δείχνουνε τὶς σχέσεις, πού ἔχουν μεταξύ τους οἱ ποσότητες καὶ τὶς πράξεις, πού γίνονται μ' αὐτές, ὅπως εἶναι οἱ γραμμές, πού συνδυάζονται καὶ διασταυρώνονται μὲ διάφορους τρόπους.

Οἱ συντελεστές, οἱ ἐκθέτες, οἱ δείκτες, οἱ ρίζες καὶ τὰ ἄλλα σύμβολα τῆς ἄλγεβρικής γλώσσας στριφογυρίζανε κάτω ἀπὸ τὴν πέννα του ἢ καλύτερα γύρω στὴν κυωλία του, πού τραβοῦσε τὸ διάβολό τῆς στὴν ἄκρη τοῦ σιδερένιου ἀγκιστριοῦ, πού ἀναπλήρωνε τὸ χέρι. Τοῦ ἄρρεσε πολὺ νὰ γράφῃ στὸν πίνακα. Μπροστὰ στὴ μαύρη ἐπιφάνεια τῶν δέκα τετραγωνικῶν μέτρων — δὲν μπορούσε νὰ ἐργασθῆ σὲ μικρότερο πίνακα — ἀφηνόταν ἀκράτητος στὴν ἄλγεβρική του ὁρμή. Τὰ σημεῖα πού μεταχειρίζοτανε στοὺς ὑπολογισμοὺς του, δὲν ἦτανε καθόλου μικρά. Ἀπεναντίας ἦταν ὅλων τῶν εἰδῶν ψηφία, χαραγμένα ἀπὸ χέρι τρελλοῦ ἀπάνω στὸν τεράστιο πίνακα. Τὰ 2 καὶ τὰ 3 στρογγυλεύονταν σὰν χάρινα πετεινάκια, τὰ 7 διαγράφονταν σὰν κρεμάλες, πού τοὺς ἔλειπε μονάχα ὁ κρεμασμένος, τὰ 8 μοιάζανε σὰν μεγάλα ματογυάλια, τὰ 6 καὶ τὰ 9 καταλίγαγε σ' ἀτέλειωτες οὐρές.

Τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, πού χρησιμοποιοῦσε γιὰ τοὺς τύπους του, τὰ πρῶτα α,β,γ, πού παρασταίνουνε τὶς γνωστὲς ἢ δοσμένες ποσότητες καὶ τὰ τελευταῖα χ,ψ,ω, πού παρασταίνουνε ὅσες ἄγνωστες ἀναζητᾶμε, τί καθαρὰ πού τὰ ἔγραφε! Παχιά, χωρὶς ψιλογραμμές καὶ πρὸ πάντων τὰ χ καὶ τὰ ψ σταυρώνανε ἀγέρωχα τὶς γραμμές τους. Καὶ τ' ἄλλα ἑλληνικὰ ψηφία, τὸ π, τὸ λ καὶ τὸ δ, ἦτανε τόσο μεγαλότρεπα, πού θὰ τὸ εἶχανε καύχημά τους,

ἂν τὰ γράφανε ἔτσι ἀκόμη καὶ ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ὁ Εὐκλείδης.

Τὰ μαθηματικὰ σημάδια πὺ τὰ χάραξε ἡ κωμωλία κατακάθαρα, χωρὶς τὸ παραμικρὸ ψεγάδι, ἦταν ἀπαράμιλλα. Τὰ + δείχνανε ὀλοφάνερα πὺς σήμαιναν τὴν πρόσθεση δυὸ ποσῶν τὰ — ἦτανε ταπεινότερα, ἀφοῦ σημαίνανε ἀφαίρεση, μὰ ἀρκετὰ εὐπρόσωπα· τὰ X ὀρθώνονταν σὰν ἀνάποδοι σταυροὶ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέα· τὰ = μὲ τις δυὸ γραμμὲς ἐντελῶς ἴδιο μέγεθος, δείχνανε σὰν νὰ ἦτανε πραγματικὰ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον πολίτης ἐνὸς κράτους, ὅπου ἡ ἰσότητα γιὰ ὅλους τοὺς πολίτες δὲν εἶναι μόνο τύπος.

Τὰ ἴδια μεγαλόπρεπα σχήματα παρουσιάζανε τὰ <, τὰ >, τὰ \leq , γραμμένα μὲ τεράστιες γραμμὲς. Μὰ ἀληθινὸς θρίαμβος ἦτανε τὸ σημεῖο V, πὺν παρασταίνει τὴν τετραγωνικὴ ρίζα ἀριθμοῦ ἢ ποσοῦ. Ὅταν πὰ τὸ συμπλήρωνε καὶ μὲ τὴν ὀριζόντια γραμμὴ ἀπάνω δεξιά, φαινότανε σὰν ἓνα χέρι, πὺν ξεπερνώντας τὰ σίνορα τοῦ πίνακα, ἤθελε νὰ ὑποτάξῃ ὀλάκερο τὸν κόσμο στὶς ἀξιώσεις τοῦ κ. Μάστον.

Κι ἄς μὴ νομίση κανεὶς, πὺς τὸ μαθηματικὸ ταλέντο τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον περιοριζότανε μονάχα στὰ στοιχεῖα τῆς ἀλγεβρας. Δὲν τοῦ ἦτανε ἀγνωστος οὔτε ὁ διαφορικός, οὔτε ὁ ὀλοκληρωτικός λογισμὸς, οὔτε ὁ λογισμὸς τῶν πιθανοτήτων.

Τὸ ἴδιο γινότανε καὶ μὲ τὸ γράμμα Σ, πὺν παρασταίνει τὸ ἄθροισμα ὀρισμένου ἀριθμοῦ στοιχείων ὀρισμένων καὶ τὸ ἴδιο γινότανε μὲ τὸ σημεῖο ∞ , πὺν μ' αὐτὸ οἱ μαθηματικοὶ σημειώνουνε τὸ ἄπειρο καὶ μ' ὄλα τ' ἄλλα μυστηριώδη σύμβολα, πὺν χρησιμοποιεῖ ἡ ἀκατανόητη στοὺς κοινὸς ἀνθρώπους μαθηματικὴ γλώσσα.

Μὲ λίγα λόγια, ἐκεῖνος ὁ ἔκτακτος ἄνθρωπος ἦτανε ἱκανὸς ν' ἀνέβῃ ὡς τις ψηλότερες κορυφὲς τῶν ἀνώτερων μαθηματικῶν.

Αὐτὸς ἦταν ὁ Ἰ. Τ. Μάστον. Καὶ γι' αὐτὸ οἱ συνέται-

ροί του μπορούσαν να του έχουν απόλυτη εμπιστοσύνη, ὅποτε ἀναλάβαινε να λύση τὰ πιὸ ἀπίθανα προβλήματα. πὸν ξεφουρνίζανε τὰ τολμηρὰ κεφάλια τους! Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Τηλεβολικὸς Σύλλογος εἶχε ἄλλοτε ἀναθέσει στὸ Μάστον νὰ κάνη τοὺς ὑπολογισμούς, πὸν χρειάζονταν γιὰ νὰ στείλουνε μιὰ σφαῖρα ἀπὸ τὴ Γῆ στὴ Σελήνη! Γι' αὐτὸ ἀκόμη ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ, μεθυσμένη ἀπὸ τὴ δόξα του, αἰσθανότανε θαυμασμό, πὸν ἔφθανε σχεδὸν στὸν ἔρωτα!

Ἄλλωστε σ' αὐτὴ τὴν περίσταση, δηλαδή στὴ λύση τοῦ προβλήματος γιὰ τὴν κατάκτηση τοῦ Βόρειου Πόλου, δὲν ἦταν ἀνάγκη ν' ἀνέβη ὁ 'Ι. Τ. Μάστον στὶς αἰθέρες σφαῖρες τῆς μαθηματικῆς ἀναλύσεως. Γιὰ νὰ τὸ πετύχῃ αὐτὸ ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, δὲν εἶχε παρὰ νὰ λύση ἓνα πρόβλημα μηχανικῆς, πρόβλημα μετρεμένο, δίχως ἀμφιβολία, καὶ πὸν θὰ ἀπαιτοῦσε ἔξυπνους καὶ καινούργιους ἴσως τύπους, μὰ πὸν ἡ λύση του δὲν θὰ ἦταν δύσκολη γι' αὐτόν.

Ναί! Μπορούσανε νὰ ἔχουνε ἀπόλυτη εμπιστοσύνη στὸν 'Ι. Τ. Μάστον, ἂν καὶ ἀπὸ τὸ πιὸ μικρὸ λάθος κινδυνεύανε νὰ ζημιωθοῦνε ἑκατομμύρια. Μὰ ὁ 'Ι. Τ. Μάστον ποτὲ σ' ὄλη του τὴ ζωὴ, ἀπὸ τὸν καιρὸ πὸν ἦτανε ἀκόμα πιαιδι καὶ ἄρχιζε νὰ γυμνάζεται στὶς πρώτες πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς, δὲν εἶχε λαθέψει οὔτε στὸ χιλιοστὸ τοῦ χιλιοστοῦ στοὺς λογαριασμούς, πὸν ἔκανε γιὰ καταμέτρηση ἐπιφανειῶν. Καὶ ἂν καμμιά φορὰ τοῦ τύχαινε νὰ λαθέψῃ ἓνα εἰκοστὸ τοῦ δεκατημόριου, δὲν θὰ δυσκολευότανε νὰ τινάξῃ στὸν ἀέρα τὸ γουταπέγκινο κρανίον του.

Ἦταν ἀνάγκη νὰ κάνουμε λόγο γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ αὐτὴ ικανότητα τοῦ 'Ι. Τ. Μάστον. Καὶ τώρα, μιὰ πὸν ἔχουμε νὰ τὸν παρουσιάσουμε σὲ δράση, κρίνουμε ἀπαραίτητο νὰ γυρίσουμε μερικὲς βδομάδες πίσω στὰ περασμένα.

Κοντὰ ἓνα μῆνα πρὶν νὰ δημοσιευθῇ ἡ διακήρυξη στοὺς κατοίκους τῶν δυὸ Κόσμων, εἶχανε παραγγεῖλει στὸν

Ἰ. Τ. Μάστον, νὰ καταστρώσῃ σὲ ἀριθμοὺς τὰ διάφορα στοιχεῖα ἑνὸς σχεδίου μὲ θαυμαστὰ ἀποτελέσματα, πού αὐτὸς εἶχε παρουσιάσει στοὺς συναδέλφους του.

Ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ὁ Ἰ. Τ. Μάστον κατοικοῦσε στὴν ὁδὸ Φραγκλίνου ἀριθμὸς 179, ἕνα ἀπὸ τοὺς πῶδ ἡσυχους δρόμους τῆς Μπάλτιμορ, μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀγορὰ καὶ τὸ θόρυβο.

Ἐκεῖ μέσα στὸ ἀπλὸ σπίτι του, πού τὸ γνώριζαν μὲ τὸ ὄνομα « Β α λ ι σ τ ι κ ῆ Β ἱ λ λ α », ἔχοντας μονάχο εἰσόδημα τὴ σύνταξη, πού ἔπαιρνε σὰν ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τὸ μισθὸ του σὰν γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ζοῦσε μονάχος μὲ τὸ μαῦρο ὑπηρετὴ του, τὸ Φάϊρ, δηλαδὴ Φωτιά.

Ὁ μαῦρος αὐτὸς, πού τὸ ὄνομά του ταίριαζε σὲ ὑπηρετὴ πυροβολητῆ, εἶχε θέση ἀνώτερη ἀπὸ ὑπηρετῆς. Ἦτανε, νὰ ποῦμε, σὰν στρατιώτης, πού περιποιότανε τὸν ἀφέντη του, ὅπως θὰ περιποιότανε τὸ κανόνι του!

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ἔμεινε ἀνύπαντρος ἀπὸ πεποίθησης, γιατί πίστευε, πὼς μόνο ἡ ζωὴ τοῦ ἀνύπαντρου εἶναι ὑποφερτὴ σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν κόσμο. Καὶ ἐπειδὴ ἤξερε τὴ σλάβικη παροιμία «περισσότερα σέρνει μιὰ τριχὰ γυναικεῖα, παρὰ δυὸ ζευγάρια βόδια», δὲν καλόβλεπε τὸ γάμο.

Καὶ ὅμως αὐτὸς μονάχα ἦτανε ὁ αἴτιος καὶ κανένας ἄλλος, πού πέρανε ζωὴ μοναχικὴ στὴν ἔπαυλή του.

Ξέρουμε, πὼς ἔφτανε μιὰ ματιὰ του, γιὰ νὰ ἀλλάξῃ τὴ μοναξιά του μὲ συντροφιά καὶ νὰ προσθέσῃ στὸ φτωχὸ του εἰσόδημα τὰ πλούτη ἑκατομμυριοῦχου. Δὲν τοῦ ἐπιτρεπότανε νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἡ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρμπιτ θὰ ἦταν εὐτυχισμένη... Μὰ ἴσαμε τώρα τουλάχιστο ὁ Ἰ. Τ. Μάστον δὲν εἶχε τὸ εὐτύχημα νά... τὸ πάρῃ στὰ σοβαρά.

Καὶ φαινότανε βέβαιο, πὼς οἱ δυὸ τους, πού ἦτανε τόσο ταιριασμένοι, κατὰ τὴ γνώμη μάλιστα τῆς εὐαίσθητης χήρας, ποτέ τους δὲν θὰ τὰ κατάφεραν νὰ συνδεθοῦν πῶς στενά.

Τὸ σπίτι τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον ἦταν, ὅπως εἶπαμε, πολὺ ἀπλό· ἓνα ισόγειο μὲ τζαμαρία καὶ ἀκόμα ἓνα πάτωμα πάνω ἀπὸ τὸ ισόγειο. Αὐτὸ τὸ ισόγειο εἶχε μιὰ μικρὴ αἶθουσα καὶ τραπεζαρία. Πρὸς τὸν κῆπο εἶχανε προσθέσει τὴν κουζίνα καὶ τὸ κελλάρι. Στὸ ἀπάνω πάτωμα ἦτανε μιὰ κρεβατοκάμαρα, ποὺ εἶχε τὰ παράθυρα στὸ δρόμο καὶ τὸ γραφεῖο στὸ μέρος τοῦ κήπου. Κι ἔτσι δὲν ἔφθανε κανέναν θόρυβος ἀπ' ἔξω.

Τὸ γραφεῖο αὐτὸ ἦτανε ἀληθινὸ μοναστήρι γιὰ ἓναν ἐπιστήμονα καὶ σοφὸ καὶ θὰ τὸ ζήλευαν ὁ Νεύτονας, ὁ Λαπλάς ἢ ὁ Κοσύ. Μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς τοίχους πόσο σπουδαῖα μαθηματικὰ προβλήματα δὲν λυθῆκανε!

Πόσο μεγάλη διαφορὰ εἶχε αὐτὸ τὸ σπίτι ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς μίστρης Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ, ποὺ ὑψωνότανε μεγαλόπρεπο στὴν πλούσια συνοικία τοῦ Νέου Ἄλσοϋς! Καὶ εἶχε τὸ μέγαρο αὐτὸ στὴν ὄψη του ἔξωστες καὶ σκαλιστά παραξένα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ προτιμᾷ ἡ ἀγγλοσαξωνικὴ ἀρχιτεκτονικὴ, αὐτὸ τὸ ἀνακάτωμα τοῦ γοθικοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως. Μέσα στὸ παλάτι ἦταν αἶθουσες πλούσιες, διπλῆς σκάλες, στοῦς μεγαλόπρεπες, πινακοθήρη μὲ ἔργα προπάντων Γάλλων ζωγράφων, καὶ ὑπνρέτες πολλοί. Γύρω ἦτανε στάβλοι, ἀμαξοστάσια, καὶ κῆπος μὲ ἀπέραντη πρασινάδα καὶ ψηλὰ δέντρα καὶ συντριβάνια. Καὶ μέσα σὲ ὅλες τὶς οἰκοδομές, ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ μέγαρο, ξεχώριζε ἓνας πύργος ποὺ στὴν κορυφὴ του κυμάτιζε ἡ γαλάζια καὶ χρυσὴ σημαιοῦλα τῶν Σκόρμπιτ!

Τὸ μέγαρο αὐτὸ στὸ Νέο Ἄλσος βρισκόταν τρεῖς μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴν ἑπαυλὴ, τρεῖς σωστὰ μίλια. Ἰδιαιτέρω τηλεφωνικὸ σύρμα ἔνωνε τὶς δυὸ κατοικίες καὶ μ' αὐτὸ εἶχανε συχνὴ ἐπικοινωνία καὶ μιλοῦσαν οἱ κάτοικοι τῶν δυὸ σπιτιῶν. Δὲν βλεπόνταν μὰ μπορούσαν ν' ἀκοῦν ὁ ἓνας τὴ φωνὴ τοῦ ἄλλου. Κανένας βέβαια δὲν θὰ ἀπορήσει μαθαίνοντας, ὅτι πιὸ συχνὰ ἢ μίστρης Εὐαγγελία καλοῦσε τὸν Ἰ. Τ. Μάστον στὸ τηλέφωνο, παρὰ αὐτὸς ἐκεῖνη. Ὁ Ἰ.

Τ. Μάστον, ἄφηνε τότε τὴν ἐργασία του, ὄχι χωρὶς κάποιαν ἀνορεξιά, πήγαινε στὸ τηλέφωνο, δεχόταν ἓνα φιλικὸ χαιρετισμὸ, ἀπαντοῦσε μ' ἓνα γρυλλισμὸ, πὺν τοὺς τόνους του, πολὺ λίγο εὐγενικούς, μετρίαζε ὅποσοδήποτε τὸ ἠλεκτρικὸ σύρμα κι ἔπειτα ξαναγύριζε στὰ προβλήματά του.

Στὶς 3 λοιπὸν Ὀκτωβρίου, ἀφοῦ συζητήσανε πολλὴ ὥρα γιὰ τελευταία φορὰ αὐτὴ τὴν ὑπόθεση, ὁ Ἰ. Τ. Μάστον χωρίστηκε τοὺς συναδέλφους του, γιὰ νὰ ριχτῆ στὸ ἔργο του. "Ἐργο πῦν σπουδαῖο ἀπ' ὄλα, ὅσα εἶχε καταπιαστῆ ἴσαμε τώρα, γιὰτι εἶχε νὰ λογαριάσῃ τοὺς μηχανικούς τρόπους, πὺν μ' αὐτοὺς θὰ μπορούσε νὰ φτάσῃ κανεῖς στὸ Βόρειο Πόλο καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῆ τὰ στρώματα, πὺν βρίσκονταν χωμένα κάτω ἀπὸ τοὺς πάγους.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον λογάριασε, πὺς θὰ χρειάζόταν ὀχτὼ μέρες, γιὰ νὰ φέρῃ σὲ τέλος αὐτὴ τὴ μυστικὴ ἐντολή, ἐπειδὴ ἡ ἐργασία ἦτανε μπερδεμένη καὶ λεπτὴ μαζί καὶ ἀπαιτοῦσε νὰ λύσῃ κανεῖς διάφορες ἐξισώσεις τῆς μηχανικῆς, τῆς ἀναλυτικῆς γεωμετρίας καὶ τῆς τριγωνομετρίας.

Γιὰ ν' ἀποφύγῃ λοιπὸν κάθε ἀνησυχία, συμφώνησαν ὄλοι νὰ μὴν ἐπισκεφθῆ κανεῖς τὸ γραμματεῖα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ὄλο τὸν καιρὸ, πὺν θὰ βαστοῦσε ἡ ἐργασία του.

Αὐτὸ βέβαια λύτησε πολὺ τὴ μίστρες Εὐαγγελία, ἀλλὰ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ τὸ παραδεχθῆ.

Κατὰ τὸ δειλινὸ λοιπὸν ἔκαμε σὶν Ἰ. Τ. Μάστον τὴν τελευταία ἐπίσκεψη μαζί μὲ τὸν πρόεδρο Βαρβικάν, τὸ λοχαγὸ Νίκολ καὶ τοὺς ἄλλους συναδέλφους, δηλαδὴ τὸν Μπίλσμπαιῦ, πὺν ἦταν ἀεικίνητος, τὸ συνταγματάρχη Μπάλσμπερν καὶ τὸν ξυλοπόδαρο Χοῦντερ.

— Θὰ τὸ κατορθώσετε, ἀγαπητὲ Μάστον! τοῦ εἶπε καθὼς τὸν ἀποχαιρετοῦσε ἡ μίστρες Εὐαγγελία.

— Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὄλα, προσέξτε νὰ μὴν κάνετε κανένα λάθος! πρόσθεσε χαμογελώντας ὁ πρόεδρος Βαρβικάν!

— Λάθος! . . . αὐτός! . . . ξεφώνισε ἡ μίστρες Εὐαγγελία.

“Γυσερ’ από μικρή διακοπή, ὁ πρόεδρος Βαρδικάν φώναξε:
—Λαιπόν, κύριοι μέτοχοι, σηκωθήτε, ἀκολουθήστε με, πηγαίνουμε
στον Πόλο! (σελ. 85).”

— "Αν ἔκαμε λάθος καὶ ὁ Θεός, ὅταν ἔβαζε τοὺς νόμους τῆς οὐράνιας μηχανικῆς, θὰ κάμω καὶ ἐγώ, ἀπάντησε μὲ μετριοφροσύνη ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Ἦτοτερα ἀπὸ θερμῆς χειραφίης τῶν φίλων του καὶ μερικὸν στεναγμὸν τῆς κυρίας Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ, πὺν χώρια ἀπὸ τῆς εὐχῆς γιὰ τὴν ἐπιτυχία του, βρῆκε καιρὸν νὰ τοῦ ψιθυρίσῃ καὶ μερικῆς συστάσεις γιὰ νὰ μὴν κουρασθῇ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ἐργασία, χωρίστηκαν.

Ἡ πόρτα τῆς βίλλας κλείστηκε καὶ ὁ Φωτιάς πῆρε διαταγὴν νὰ μὴν τὴν ἀνοίξῃ σὲ κανένα, οὔτε σ' αὐτὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀμερικάνικης Συμπολιτείας.

Τῆς δυὸ πρώτης μέρες πὺν ἔμεινε μονάχος του ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, μελέτησε μὲ τὸ νοῦ του τὸ πρόβλημα, πὺν τοῦ δώσανε, χωρὶς νὰ πάρῃ στὰ χέρια τὴν κλωβία. Διάβασε ξανά μερικὰ συγγράμματα, πὺν μιλοῦσανε γιὰ ὅσα στοιχεῖα θὰ τοῦ χρησιμεύανε σὰν στήριγμα στοὺς λογαριασμοὺς του, δηλαδὴ γιὰ τὴ Γῆ, τὸν ὄγκο τῆς, τὸ σχῆμα τῆς, τὸ εἰδικὸ βάρος τῆς καὶ τῆς κινήσεις τῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά τῆς καὶ γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Τὰ κυριώτερα ἀπ' αὐτὰ ἦτανε τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ σχῆμα τῆς Γῆς εἶναι ἔλλειψη, πὺν ἡ μεγαλύτερη ἀκτίνα τῆς εἶναι 6.377.398 μέτρα καὶ ἡ μικρότερη 6.356.080 μέτρα, διαφορὰ δηλαδὴ 21.318 μέτρα ἀνάμεσα στῆς δυὸ ἀκτίνες, ἐξ αἰτίας πὺν ὁ πλανήτης μας εἶναι συμπιεσμένος στοὺς πόλους.

Ἡ περιφέρειά τῆς στὸν Ἰσημερινὸ εἶναι 40.000 χιλίόμετρα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς κατὰ προσέγγιση εἶναι 510 ἑκατομμύρια τετραγωνικὰ χιλίόμετρα.

Ὁ ὄγκος τῆς Γῆς εἶναι κοντὰ χίλια δισεκατομμύρια κυβικὰ χιλίόμετρα.

Τὸ εἰδικὸ βάρος τῆς Γῆς εἶναι σχεδὸν πέντε φορές μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ εἰδικὸ βάρος τοῦ νεροῦ, δηλαδὴ λίγο ἀνώτερο ἀπὸ τὸ ἀστρικό καὶ σχεδὸν ἴσο μὲ τὸ εἰδικὸ βάρος τοῦ ἰώδιου, μὲ ἄλλα λόγια 5.480 χιλιόγραμμα μέσο βάρος

για κάθε κυβικό μέτρο γῆς, ἂν ὑποθέσουμε πὼς μπορούμε νὰ τὴ ζυγίσουμε, μοιράζοντάς τὴ σὲ κομμάτια, πὸν νὰ τὰ φέροουμε στὴν ἐπιφάνεια, τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τὸν ἀριθμὸ αὐτὸ τὸν βρῆκε ὁ Κάβεντις μὲ μιὰ πλάστιγγα, πὸν τὴν ἐπιτόησε καὶ τὴν κατασκεύασε ὁ Μίτσελ.

Μὲ τοὺς ἀκριβέστερους ὁμῶς λογαριασμοὺς τοῦ Μπαλύ, τὸ εἰδικὸ βάρος τῆς Γῆς εἶναι 5.670 χιλιόγραμμα στὸ κυβικὸ μέτρο.

Στὰ ἴδια συμπεράσματα φτάσανε καὶ οἱ νεώτερες ἔρευνες τοῦ Οὐίλλισγκ, τοῦ Κορνὺ καὶ ἄλλων.

Ὁ καιρὸς πὸν χρειάζεται ἡ Γῆ γιὰ νὰ κάμῃ μιὰ στροφὴ γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο, εἶναι 365 μέρες καὶ ἕνα τέταρτο τῆς μέρας. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἡλιακὸ ἔτος. Καὶ μὲ μεγαλύτερη μάλιστα ἀκρίβεια 365 μέρες, 6 ὥρες, 9 λεπτά, 10 δευτερόλεπτα καὶ 37 ἑκατοστά. Αὐτὸ θὰ πῆ πὼς ἡ Γῆ γυρίζει γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο μὲ ταχύτητα 30.400 μέτρα στὸ δευτερόλεπτο.

Τὸ διάστημα πὸν τρέχουνε τὰ σημεῖα τῆς Γῆς, ὅσα βρισκονται πάνω στὸν Ἴσημερινό, κατὰ τὴν κίνησή της γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά της εἶναι 463 μέτρα στὸ δευτερόλεπτο.

Οἱ μονάδες πὸν μεταχειρίστηκε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον στοὺς λογαριασμοὺς του, μονάδες γιὰ τὴν ἀπόσταση, τὴ δύναμη, τὸν καιρὸ, τὶς γωνίες, ἦτανε τὸ μέτρο, τὸ χιλιόγραμμο, τὸ δευτερόλεπτο καὶ ἡ ἐπίκεντρο γωνία κύκλου, πὸν μὲ τὶς πλευρὲς της κόβει ἀπὸ τὴν περιφέρεια κύκλου τόξο ἴσο μὲ τὴν ἀκτίνα του.

Στις 5 Ὀκτωβρίου λοιπὸν, κατὰ τὶς πέντε τὸ ἀπομειήμερο — μιὰ πὸν μιλάμε γιὰ ἔργο τόσο σπουδαῖο, οἱ λεπτομέρειες αὐτὲς εἶναι ἀναγκαῖες — ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ἀφοῦ μελέτησε καλὰ τὸ ζήτημα, καταπιάστηκε νὰ τὸ διατυπώσῃ γραφτὰ ξεκινώντας ἀπὸ τὴ βάση τοῦ προβλήματος, δηλαδὴ τὸν ἀριθμὸ πὸν παρασταίνει μὲ χιλιόμετρα τὴν περιφέρεια τῆς Γῆς σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγάλους κύκλους της, δηλαδὴ τὸν Ἴσημερινό.

Ὁ μαυροπίνακας βρισκόταν στημένος ἐκεῖ, πάνω στὸν

τρίποδά του, ἀπὸ δρυῦ, καὶ φωτιζότανε ζωηρὰ ἀπὸ ἓνα παρὰθυρο τοῦ κήπου. Μικρὰ κομμάτια κιμωλία ἦτανε βαλμένα τακτικὰ στὸ σανίδι, πὺν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ πίνακα καὶ τὸ σφουγγάρι, πὺν χρειαζότανε γιὰ σβήσιμο ἦτανε πρόχειρο κοντὰ στὸ ἀριστερὸ χέρι τοῦ μαθηματικοῦ, ἐνῶ τὸ δεξιὸ του χέρι, ἢ καλύτερα τὸ προσθετὸ, τὸ ἀγκίστρι, θὰ ἔγραφε τὰ σχήματα, τοὺς τύπους καὶ τοὺς ἀριθμούς. Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, ἀφοῦ στὴν ἀρχὴ ἔγραψε στὸν πίνακα μιὰ περιφέρεια κύκλου πὺν ἔδειχνε τὸν πλανήτη τῆς Γῆς μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες στὶς καμπύλες γραμμὲς τῆς, καὶ παράστησε τὸν ἄξονά τῆς μὲ γραμμὴ κάθετη ἀπάνω στὴ γραμμὴ τοῦ Ἰσημερινοῦ, σημείωσε ἔπειτα στὴ γωνιὰ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ πίνακα τὸν ἀριθμὸ

40.000.000

πὺν φανερώνει τὴν περιφέρεια τῆς Γῆς σὲ μέτρα. Ἀφοῦ τέλειωσε κι αὐτό, ἐτοιμάστηκε νὰ καταγίνη μὲ τὴ σειρὰ τῶν λογαριασμῶν του. Ἐχοντας συγκεντρωμένη ὅλη τὴν προσοχὴ του στὴν ἐργασία αὐτή, δὲν παρατήρησε τὴν κατάσταση τῆς ἀτμοσφαιράς, πὺν ἄλλαξε πολὺ κατὰ τὸ δέιλι. Γιατὶ μιὰ ὥρα πρὶν, ὁ καιρὸς γύρισε στὴ θύελλα καὶ φαινόταν πὺς θὰ ἔρθη καταιγίδα φοβερὴ, ἀπὸ κείνες πὺν ἢ ἐπίδρασή τους πάνω στοὺς ὀργανισμούς, κάνει νὰ τὶς αἰσθάνωνται ἀπὸ πρὶν ὅλα τὰ ὄντα στὴ φύση. Πυκνὰ σύννεφα, σταχτόασπρες τουλίπες, μαζεύονταν πάνω στὸ βᾶθος τὸ σκοτεινὸ, ἀνέβαιναν βαρεῖες πάνω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ μακρινὰ μουγγρίσματα ἀντηχοῦσανε στὶς κοιλότητες τῆς Γῆς καὶ στὸ ἄπειρο. Μερικὲς ἀστραπὲς εἶχανε λάμψει στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν ἀτμόσφαιρα τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς εἶχε φτιάσει στὸ ἀποκορύφωμά του.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ὀλοτέλα ἀπασχολημένος οὔτε ἔβλεπε, οὔτε ἄκουγε.

Ἄξαφνα ὅμως, γρήγορα χτυπήματα κουνουνοῦ, τὸ ἓνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο, ταραξάνε τὴν ἡσυχία τοῦ γραφείου.

— Ὁραϊά! φώναξε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, ὅταν οἱ ἐνοχλητικοὶ δὲν μποροῦν νὰ μποῦν ἀπὸ τὴν πόρτα, ἔρχονται ἀπὸ

τὸ σύρμα τοῦ τηλεφώνου! . . . λαμπρὴ ἐφεύρεση γι' αὐτούς. Εἶναι, βλέπω, ἀνάγκη νὰ διακόψω τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα. ὅσον καιρὸ θὰ βαστάξῃ ἡ ἐργασία μου!

Καὶ προχωρώντας κοντὰ στὸ τηλέφωνο ρώτησε:

— Τί ἀγαπάτε;

— Νὰ μὲ ἀκούσετε γιὰ μιὰ στιγμὴ! ἀπάντησε φωνὴ γυναικεία.

— Ποιὸς εἶναι;

— Πῶς, δὲν ἀναγνωρίζετε τὴ φωνή μου, ἀγαπητὲ κύριε Μάστον;. Εἶμαι ἐγώ. . . ἡ μίστρες Σκόρμιτ!

— Ἡ μίστρες Σκόρμιτ! . . . Μὰ δὲν θὰ μ' ἀφήσετε λοιπὸν οὔτε στιγμὴ ἤσυχο;

Εἶχε ὁμως τὴ φροντίδα νὰ πῆ ψιθυριστὰ αὐτὲς τὶς τελευταῖες λέξεις, πού ἦταν βέβαια πολὺ λίγο εὐγενικὲς γιὰ τὴν ἀξιαγάπητη χήρα, μακριὰ ἀπὸ τὸ τηλέφωνο.

Ἐπειτα ὁ Ἰ. Τ. Μάστον καταλαβαίνοντας ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ ξεφύγῃ καὶ νὰ μὴν ἀπαντήσῃ μὲ μιὰ τὸ λιγώτερο φράση εὐγενικιά, ξαναεἶπε:

— Ἄ! ἐσεῖς εἶστε, μίστρες Σκόρμιτ;

— Ἐγώ, ἀγαπητὲ κύριε Μάστον.

— Καὶ τί ἐπιθυμεῖτε;

— Νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι σὲ λίγο θὰ ξεσπάσῃ καταιγίδα δυνατὴ.

— Ἐ, ἔπειτα; Μήπως μπορῶ νὰ τὴν ἐμποδίσω;. . .

— Ὁχι, ἀλλὰ ἤθελα νὰ σᾶς ρωτήσω ἂν φροντίσατε νὰ κλείσετε τὰ παράθυρα. . .

Ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμιτ δὲν εἶχε ἀκόμα τελειώσει τὴ φράση τῆς αὐτῆς, ὅταν ἀκούστηκε τρομερὴ βροντή. σὰν καὶ νὰ σκίζοταν ἓνα ἀτέλειωτο κομμάτι ὕφασμα μεταξωτό. Ὁ κεραυνὸς ἔπεσε κοντὰ στὴν ἑπανλὴ καὶ ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθήρας, περνώντας ἀπὸ τὸ σύρμα τοῦ τηλεφώνου, ἔκανε ἔφοδο στὸ γραφεῖο τοῦ μαθηματικοῦ μὲ ὄρμην στ' ἀλήθεια ἠλεκτρικὴ. Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον σκυμμένος ὅπως ἦτανε στὸ τηλέφωνο, δέχθηκε τὸ βολταϊκὸ σκαμπίλι, τὸ πιὸ δυνατὸ σκαμπίλι, ἀπ' ὅσα πέσανε σὲ μάγου-

λο σοφοῦν ἔπειτα, καθὼς ὁ σπινθίρας πέρασε ἀπὸ τὸ σιδερένιο ἀγκίστρι τοῦ χεριοῦ του, ἀναποδογυρίστηκε σὰν ἓνα παιγνίδι γάρτινο καὶ χτύπησε ἀπάνω στὸ μαυροπίνακα πὺν τινάχτηκε στὴν ἄλλη γωνιὰ τοῦ δωματίου.

Ἔτσι ἀπ' αὐτὸ ὁ κεραυνὸς βγήκε ἀπὸ μιὰ πολὺ μικρὴ τρουπίτσα τοῦ τζαμιοῦ, ἔπεσε μέσα σ' ἓνα νεροσωλήνα καὶ χάθηκε μέσα στὴ γῆ.

Σαστισμένος ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, σηκώθηκε, ψηλάφησε τὰ διάφορα μέρη τοῦ κορμιοῦ του καὶ βεβαιώθηκε, πὼς δὲν εἶχε πληγωθῆ. Τότε διατηρώντας τὴ γαλήνη του, ὅπως ταίριαζε σὲ παλιὸ σκοπευτὴ, ταχτοποίησε τὸ γραφεῖο του, ξανάβαλε πάνω στὸν τρίποδα τὸν πίνακα, συμμαζεψε τὶς ζιμολίες πὺν εἶχανε σκορπισθῆ καὶ ξανάρχισε τὴν ἐργασία του, πὺν ἔτσι ἀπότομα εἶχε κοπῆ. Παρατήρησε ὅμως, τότε, ὅτι ἀπὸ τὸ πέσιμο τοῦ πίνακα ὁ ἀριθμὸς πὺν παρῶστανε σὲ μέτρα τὴν περιφέρεια τῆς Γῆς στὸν Ἰσημερινὸ εἶχε μισοσθηθῆ. Ἐτοιμαζότανε νὰ τὸν ξαναγράψῃ, ὅταν τὸ κουδούνι τοῦ τηλεφώνου ἀκούστηκε νὰ χτυπάει δαιμονισμένα.

— Πάλι! ξεφόνισε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, καὶ πῆγε βιαστικὰ στὴ συσκευή.

— Ποιὸς εἶναι; ρώτησε.

— Ἡ μίστρες Σκόρμπιτ.

— Καὶ τί μὲ θέλει ἡ μίστρες Σκόρμπιτ;

— Ὁ τρομερὸς αὐτὸς κεραυνὸς μήπως ἔπεσε στὸ σπίτι σας;

— Ἐτσι νομίζω!

— Θέ μου, φύλαγε! Ὁ κεραυνὸς. . .

— Ἦσυχάστε, μίστρες Σκόρμπιτ!

— Δὲν ἐλάθατε τίποτα, ἀγαπητὴ κύριε Μάστον;

— Ὁχι.

— Εἴσαστε πραγματικὰ βέβαιος, ὅτι ὁ κεραυνὸς δὲν οἶσπραίραξε;

— Πάρα πολὺ βέβαιος.
 — Ἄλλὰ θὰ εἴσαστε τουλάχιστο συγκινημένος;
 — Τὸ μόνο ποὺ μὲ συγκινεῖ τῇ στιγμῇ αὐτῇ, εἶναι ἡ φιλία σας!, νόμισε πὼς εἶχε χρέος νὰ ἀπαντήσῃ μ' εὐγένεια ὁ Ἰ. Τ. Μάστον.

— Καληνύχτα σας, ἀγαπητὲ Μάστον!

— Καληνύχτα σας, ἀγαπητὴ μίστρες Σκόρμπιτ!

Καὶ καθὼς ξαναγύριζε στὴ θέση του, πρόσθεσε σιγανά:

— Ὁ διάβολος νὰ πάρῃ αὐτὴ τὴν ἀξιοτίμη κυρία! Ἄν δὲν μὲ καλοῦσε στὸ τηλέφωνο, δὲν θὰ κινδύνευα νὰ πάω ἀπὸ κεραυνό!

Ὅλα ὁμοῦ τέλειωσαν πιά. Κανένας δὲν θὰ ἐνοχλοῦσε τὸν Ἰ. Τ. Μάστον στὶς ἀσχολίες του. Ὅπωςδήποτε, γιὰ νὰ σιγουρευθῇ ἀπὸ κάθε ἐνόχληση, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἔρθῃ, καὶ γιὰ νὰ τὸν ἀφήσουν ἤσυχο, φρόντισε νὰ κάνη ὀλότελα βουδὸ τὸ τηλέφωνο, κόβοντας τὴν ἠλεκτροικὴ ἐπικοινωνία.

Ἦστερα, μὲ βάση στοὺς λογαριασμοὺς του τὸν ἀριθμὸ ποὺ ἔγραψε λίγο πρὶν στὸν πίνακα, ἔβγαλε ἀπ' αὐτὸν διάφορους τύπους καὶ στὸ τέλος ἕναν ὀριστικὸ, ποὺ τὸν σημείωσε καθαρὰ στὸν πίνακα ἀριστερά, ἀφοῦ πρῶτα ἴσθησε ὅλους τοὺς ἄλλους.

Τότε πιά βυθίστηκε σὲ μιὰ ἀτέλειωτη σειρὰ ἀπὸ σημεία τῆς ἀλγεβρας καὶ ἐξισώσεις.

Σὲ ὀχτὼ μέρες, δηλαδὴ στὶς 11 Ὀκτωβρίου, ὁ θαυμασίος ἐκεῖνος μηχανικὸς ὑπολογισμὸς εἶχε τελειώσει. Ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἔφερε θριαμβευτικὰ στοὺς συνεταίρους του τὴ λύση τοῦ προβλήματος ποὺ τὴν περίμεναν ἀνυπόμονα.

Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, τὰ μαθηματικὰ εἶχανε δείξει ποιὸς ἦταν ὁ πρακτικὸς τρόπος νὰ πᾶνε στὸ Βόρειο Πόλο, γιὰ νὰ ἐκμεταλλευτοῦνε τὸ κάρβονό του. Ἀμέσως ἰδρύθηκε μιὰ ἐταιρεία μὲ τὸν τίτλο «Ἐκμεταλλευτικὴ Ἑταιρεία τοῦ

Βόρειου Πόλου καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Οὐάσιγκτον τῆς παρὰχώρησε τὴν κυριότητα τῆς πολιτικῆς χώρας, ἐὰν βέβαια θὰ κατακυρωνότανε στὴν ἑταιρία. Ξέρομε τώρα ἐμεῖς μὲ τί τρόπο, ἅμα ἔγινε ἡ κατακύρωσις, ἡ νέα ἑταιρία προκάλεσε τὴ χρηματικὴ συμμετοχὴ τῶν κεφαλαιούχων τοῦ Παλιοῦ καὶ τοῦ Νέου Κόσμου.

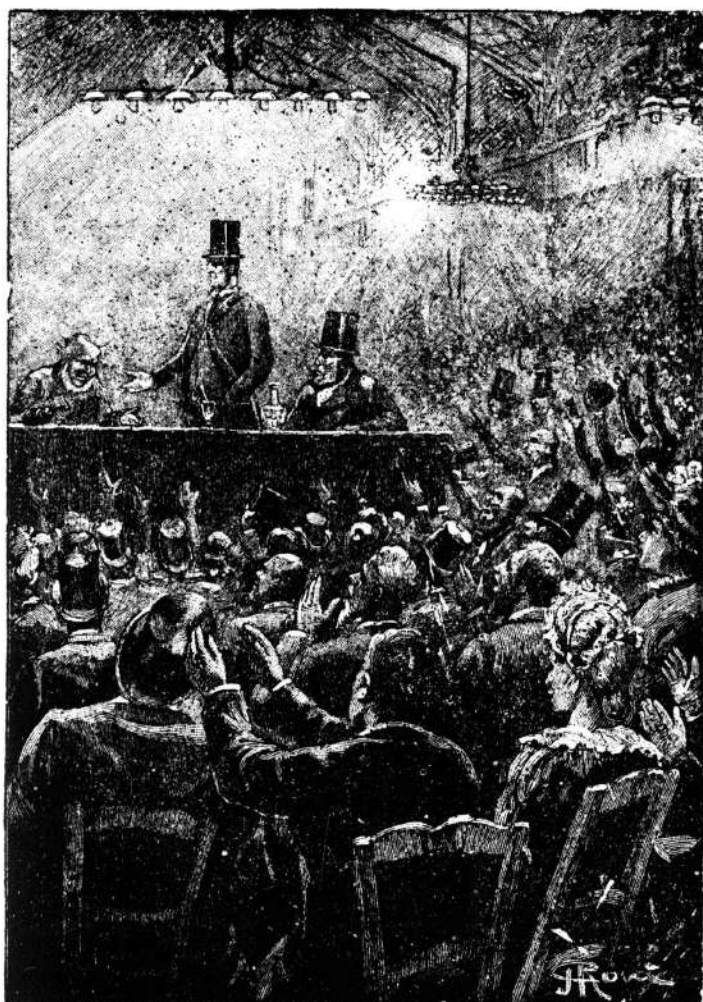
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Ὅπου ὁ Βαρβικὰν δὲν λείπει περισσότερα
ἀπὸ ὅσα τὸν συμφέρει

Στις 22 Δεκεμβρίου, ὅσοι γραφτήκανε μέτοχοι στὴν Ἑταιρία Βαρβικὰν ἐκλήθησαν σὲ γενικὴ συνέλευσις. Φυσικὰ ὀρίστηκε νὰ μαζευτοῦνε στὸ κατάστημα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου μὲ τὶς μεγάλες του αἴθουσες στὴν πλατεία τῆς «Ἐνώσεως». Μὰ καὶ ὀλάκερη ἡ πλατεία δὲν ἔφτανε νὰ χωρέσῃ τὸν κόσμον, πὺν μαζεύτηκε τὴν ὀρισμένη μέρα ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ ἄλλοιῶς. Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τὸ θερμοόμετρο ἔδειχνε δέκα βαθμοὺς κάτω ἀπὸ τὸ μηδέν. Ἦταν ἀδύνατον νὰ συνεδριάσῃσιν στὸ ὑπαίθρον.

Ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἦταν πάντα στολισμένη μὲ διάφορα μηχανήματα τοῦ πυροβολικοῦ ἦταν ἓνα πραγματικὸ ὀπλοστάσιον. Ἀκόμη καὶ τὰ ἔπιπλα, οἱ πολυθρόνες, οἱ καρέκλες, τὰ τραπέζια εἶχαν ὄλα παράξενον σχῆμα· μοιάζανε φονικά ὄργανα, πὺν ἔχονε στείλει στὸν ἄλλον κόσμον πλῆθος ἀθώων ἀνθρώπων, ἐνῶ ἄλλον δὲν ὄνειρευόντανε, παρὰ νὰ πεθάνουν μὲ ἡσυχὰ γεραιά.

Καὶ ὅμως ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, ὄλος αὐτὸς ὁ σωρὸς χρειάστηκε νὰ κουβαληθῇ σὲ ἄλλες αἴθουσες. Ἡ συνέλευσις πὺν θὰ προέδρευε ὁ Ἰμπεῦ Βαρβικὰν, δὲν ἦτανε συνάθροισις φιλοπόλεμων ἀνθρώπων, μὰ φιλειωνικὴ καὶ βιο-

-Ζήτω, ζήτω ο Μάστον!... φώναζε βλη ή συνέλευση, που ηλεκτρίστηκε από την παρουσία του έξοχου μὰ και παράδοξου αυτού ανθρώπου (σελ. 91).

μηχανική συνέλευση. Ἐτοιμάστηκε τόπος γιὰ τοὺς μετόχους, πού εἶχαν ἔρθει ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Συμπολιτείας. Στὴ μεγάλη αἴθουσα, καθὼς καὶ στὶς διπλανές τῆς ὁ συνωστισμὸς ἦτανε μεγάλος. Κοντεύανε νὰ σκάσουνε καὶ τὸ πίσω μπρὸς, πού γινόταν ἀπὸ τὸ σπρώξιμο ἐκείνων, πού δὲν εἶχανε χωρέσει στὶς αἴθουσες, ἔφτανε σὰν κόμα ὡς τὴ μέση τῆς πλατείας.

Τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, σὰν ἰδρυτὲς καὶ πρῶτοι μέτοχοι τῆς νέας ἐταιρίας, εἶχανε φυσικὰ τὶς θέσεις τὶς πρὸ κοντινὲς στὸ προεδρεῖο.

Ἀνάμεσά τους ξεχωρίζανε, καμαρωτοὶ ὅσο ποτὲ γιὰ τὸ θρίαμβό τους, ὁ συνταγματάρχης Μπλάσμπερν, ὁ ξυλοπόδαρος Τὸμ Χούντερ καὶ ὁ γεμάτος ζωὴ σύντροφός τους Μπίλσμπαῦ. Γιὰ τὴ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ εἶχε ὀρισθῆ εὐγενικὰ μιὰ καλὴ θέση. Ἄλλωστε αὐτὴ σὰν μεγαλύτερη μέτοχος τῆς ἐταιρίας, μποροῦσε, ἂν ἤθελε, νὰ καθίσω καὶ δίπλα στὸν πρόεδρο Βαρβικάν.

Κι ἄλλες ἀκόμα κυρίες, ἀπ' ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις στόλιζαν μὲ τὰ καπέλα τους, γεμάτα λουλούδια, φτερά καὶ κορδέλες, ὅλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος πού στριμωχότανε θορυβώντας κάτω ἀπὸ τὸν τζαμόφραχτο θόλο τῆς αἴθουσας.

Οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς μετόχους, πού εἶχανε ἔρθει στὴ συνέλευση, ὄχι μονάχα ἦτανε σύμφωνοι μὲ τὶς ιδέες τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρίας, μὰ εἶχανε καὶ τὶς πρὸ φιλικὲς διαθέσεις.

Βρίσκονταν ὅμως καὶ ἐξαιρέσεις. Ἔτσι π.χ. οἱ πληρεξούσιοι τῆς Εὐρώπης, ὁ Σουηδός, ὁ Δανός, ὁ Ἄγγλος, ὁ Ὄλλανδός, ὁ Ρῶσος κρατοῦσανε ξεχωριστὲς θέσεις. Εἶχαν ἔρθει στὴ συνέλευση, γιατί καθένας ἀπ' αὐτοὺς εἶχε φροντίσει γὰ γραφτὴ γιὰ ὀρισμένο ἀριθμὸ μετοχῆς, πού τοῦ ἔδιναν τὸ δικαίωμα γιὰ μιὰ ψήφο. Ἀφοῦ πρῶτα ἐνώθησαν — καὶ εἶδαμε δὲ μὲ πόση ἐπιτυχία — γιὰ ν' ἀγοράσουνε τὶς Πολικὲς Χῶρες, δὲν παραλείψανε νὰ ἐνωθοῦνε καὶ πάλι μόνο καὶ μόνο μὲ τὸ σκοπὸ νὰ κακοσυτήσουνε

και τους αγοραστές και την επιχείρησή τους. Είναι λοιπόν εύκολο να καταλάβη κανείς με πόση περιέργεια περίμεναν ν' άκούσουν την ανακοίνωση του προέδρου Βαρβικάν και δέν άμφιβάλλανε πώς θα τους φώτιζε για τους τρόπους, πού βρήκανε να πάνε στο Βόρειο Πόλο. 'Ο πηγαίμους αυτός στον Πόλο παρουσίαζε δυσκολίες πολύ μεγαλύτερες από την έκμετάλλευση του κάρβουνου. Και φυσικά άν τους δινόταν άφορμή, ούτε ο Έρικ Βάλντενακ, ούτε ο Βόρις Καρκόφ, ούτε ο Ίακώβ Γιάνσεν, ούτε ο Γιάν Χάραλντ θα διατάζανε να άντιμιλήσουνε και να ζητήσουνε το λόγο. 'Ο ταγματάρχης Ντόνελαν μάλιστα έχοντας ύποβολέα του τον Ντήν Τούντριγκ είχε σταθερή άπόφαση να κάνη έξετάσεις άυστηρότατες και να καταστενοχωρήση τον άντίπαλό του Ίμπεϋ Βαρβικάν.

Χτυπήσανε οι όχτω το βράδι.

'Η μεσαία αίθουσα και οι άλλες όλόγυρα, οι διάδρομοι και οι αϋλές του Τηλεβολικού Συλλόγου άστραφταν από τα ήλεκτρικά φώτα.

'Από τη στιγμή πού οι πόρτες άνοιχτήκανε στον κόσμο, πού τις πολιορκούσε, άδιάκοπος θόρυθος από ψιθυρίσματα γέμιζε τις αίθουσες, αλλά με μιās όλοι σώπασαν, όταν ο κλητήρας άνάγγειλε, πώς μπαίνει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Και μπήκανε πραγματικά, ο πρόεδρος Βαρβικάν, ό γραμματέας Ί. Τ. Μάστον, ό σύντροφός τους λοχαγός Νίκολ και πήσανε τις θέσεις τους στη στολισμένη έξέδρα. Έκει πάνω βρισκόταν ένα τραπέζι σκεπασμένο με γαλάζια τσόχα και φωτισμένο δυνατά από ψηλά. Τριπλές ζητωκραυγές γεμίσανε την αίθουσα και επαναλήφθηκαν από τον κόσμο έξω. 'Ο Ί. Τ. Μάστον και ο λοχαγός Νίκολ, καθίσανε έπίσημα με όλη τους τη δόξα. 'Ο πρόεδρος Βαρβικάν στάθηκε όρθιος, έβαλε το άριστερό χέρι του στην τσέπη του γιλέκου του, το δεξι στην τσέπη του πανταλονιού και άρχισε να λέη αυτά:

«Κύριοι και κυρίες μέτοχοι,

»Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἑκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Β. Πόλου σᾶς κάλεσε στὶς αἰθουσες τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, γιὰ νὰ σᾶς κάμη μιὰν ἀνακοίνωσι σπουδαία.

»Ἀπὸ τῆ συζήτησι στὶς ἐφημερίδες πληροφορηθῆκατε, ὅτι σκοπὸς τῆς εταιρίας μας εἶναι νὰ ἐκμεταλλευθοῦμε τὰ στρώματα τὸ κάρβουνο, ποὺ βρίσκονται στὸ Βόρειο Πόλο καὶ ὅτι ὁ Πόλος παραχωρήθηκε σὲ μᾶς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι τῆς Ὀμοσπονδίας. Τὸ κτῆμα αὐτὸ ἤρθε στὴν κατοχὴ καὶ τὴν κυριότητά μας σὲ δημόσιο πλειστηριασμό. Καὶ μὲ τὰ κεφάλαια ποὺ ἔχουμε στῆ διάθεσί μας ἀπὸ τὴν ἐγγραφὴ στὶς 11 Δεκεμβρίου, θὰ μπορέσουμε νὰ ὀργανώσουμε τὴν ἐπιχείρησι αὐτή. Περιμένουμε κέρδη, ποὺ δὲν ἀκούστηκαν ὡς τώρα σὲ καμμιάν ἐπιχείρησι ἐμπορικὴ ἢ βιομηχανική».

Τὰ πρῶτα ψιθυρίσματα ἐπιδοκιμασίας διακόψανε ἐδῶ τὸ ρήτορα.

«Δὲν σᾶς εἶναι ἄγνωστο, ἐξακολούθησε, ἀπὸ ποιά σκέψι ξεκινᾶμε καὶ παραδεχόμαστε, πὼς ὑπάρχουνε πλούσια στρώματα κάρβουνο, ἴσως ἀκόμα καὶ ὀρυκτὸ ἐλεφαντόδοντο στὶς χῶρες τοῦ Πόλου. Τὰ ἐπιχειρήματα, ποὺ γραφτήκανε στὸν τύπο ὄλου τοῦ κόσμου, δὲν ἀφήνουνε καμμιά ἀμφιβολία, πὼς ὑπάρχουνε στρώματα κάρβουνο.

»Καὶ στὸ κάρβουνο χρωστᾶμε ὅλη τὴν πρῶδο τῆς νεώτερης βιομηχανίας. Δὲν κάνω λόγο γιὰ τὸ πετροκάρβουνο καὶ τὸ κόκ, ποὺ χρησιμεύουνε στῆ θέρμανσι καὶ στὸν αἰτμὸ καὶ στὸν ἠλεκτρισμὸ. Σᾶς ἀναφέρω μονάχα τὰ διάφορα ὑλικά, ποὺ ἡ βιομηχανία βγάζει ἀπ' αὐτό, λ.χ. τὰ χρώματα, τὸ ἐρυθρόδανο, τὴν ὀρκίνη, τὸ λουλάκι τῆς φουξίνας, ἀρώματα, τὴ βανίλια, τὸ ἀμύγδαλο, τὸ καρυοφύλλι, τὴν καφουρά, τὸ γλυκάνισο, τὴ μέντα, τὸ ἠλιοτρόπιο, ἄλλες οὐσίες, τὴν ἀμμωνία, τὸ ναφθόλιο, τὸ φανόλιο, τὴν ἀντιπυρίνη, τὴ βενζίνη, τὴ ναφθαλίνη, τὸ πυρογγαλικὸ

όξύ, τὴν τανίνη, τὴ ζαχαρίνη, τὴν ὑγρὴ πίσσα, τὴν ἄσφαλτο, τὴν πίσσα, τὰ λιπαρὰ λάδια, τὸ φωταέριο κλπ. κλπ.».

Καὶ ἀφοῦ ἀρίθμησε ὅλα αὐτὰ ὁ ρήτορας, σταμάτησε λαχανιασμένος σὰν δρομέας πρὸ ἀπόκαμπε. Πῆρε μιὰ βαθειὰν ἀναπνοή κι ἔτσι μπόρεσε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ λόγο του.

«Εἶναι δυστυχῶς βέβαιο, εἶπε, πὼς τὸ κάρβουνο, αὐτὴ ἢ τόσο πολὺτιμη ὕλη, ὕστερα ἀπὸ καιρὸ, ὄχι καὶ πολὺ μακρινό, θὰ ἐξαντληθῇ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ του κατανάλωσι. Τὸ κάρβουνο θὰ λείψῃ ὀλίγερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνθρακωρυχεῖα πρὸς λειτουργοῦνε σήμερα, πρὶν περάσουν πεντάκωσια χρόνια».

— Τριακόσια! φώναξε ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀκροατές.

— Διακόσια! ἀπάντησε ἄλλος.

«Ἄς εἶναι! Ἄς ποῦμε λοιπόν, ὅτι τὰ ἀνθρακωρυχεῖα θὰ ἐξαντληθοῦνε σὲ χρονικὸ διάστημα ὄχι πολὺ μεγάλο, ἐξακολούθησε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, καὶ ἄς προσπαθήσουμε νὰ ἀνακαλύψουμε νέους τόπους παραγωγῆς, σὰν νὰ ἦτανε νὰ λείψῃ τὸ κάρβουνο πρὶν ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ δέκατου ἑνατου αἰῶνα».

Καὶ ὕστερα ἀπὸ μικρὴ διακοπή, πρὸς τὴν ἔκαμε ἐπιτηδες, γιὰ νὰ τεντώσῃ τὴν προσοχή τους οἱ ἀκροατές, ὁ πρόεδρος φώναξε:

«Λοιπόν, κύριοι καὶ κυρίες μέτοχοι, σηκωθῆτε, ἀκολουθήστε με, πηγαίνουμε στὸν Πόλο!».

Πραγματικά, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἀνθρωποὶ σηκωθῆσαν μὲ μιᾶς, σὰ νὰ ἦτανε νὰ δέσουνε τὶς ἀποσκευές τους. Λὲς καὶ τοὺς ἔδειξε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν τὸ πλοῖο, ἔτοιμο νὰ ἐκινήσῃ γιὰ τὶς Πολικὲς Χῶρες.

Ἄλλὰ μιὰ παρατήρησι, πρὸς τὴν ἔκαμε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν μὲ φωνὴ δυνατὴ καὶ καθαρὴ, σταμάτησε τὸ παράλογο καὶ γεμάτο ἐνθουσιασμὸ κίνημά τους.

— Πρὶν σηκώσουμε τὴν ἄγκυρα, εἶπε, ρωτῶ μὲ ποῖο τρόπο θὰ πάμε στὸν Πόλο. Φαντάζεστε πὼς θὰ πάμε ἀπὸ τὴ θάλασσα;

— Ούτε ἀπὸ τῆ θάλασσα, οὔτε ἀπὸ τῆ στεριά, οὔτε ἀπὸ τὸν ἀέρα, ἀπάντησε ἤσυχα ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

“Ὅσοι εἶχανε σηκωθῆ ξανακάθισαν, γιατί τοὺς ἔπιασε ἀκατανίκητη περιέργεια.

«Δὲν πᾶς εἶναι ἄγνωστες βέβαια, εἶπε ὁ ρήτορας, οἱ ἀπόπειρες πὺ γινήκανε ἀπὸ πολλοὺς, γιὰ νὰ φτάσουνε στὸ μακρινὸ ἐκεῖνο σημεῖο τῆς σφαίρας τῆς Γῆς.

»Μὰ καθὼς ξέρετε ἐπίσης, τόση ἀφοσίωση καὶ τόσο θάρρος πήγανε ἄδικα. Κανεῖς δὲν πέρασε ὡς τώρα τὴν ὀγδοηκοστὴ τέταρτη μοῖρα! Καὶ εἶναι βέβαιο μάλιστα, πὼς οὔτε θὰ μπορέση ποτὲ κανεῖς νὰ τὴν ξεπεράσῃ μὲ τὰ μέσα, πὺ χρησιμοποιοῦμε σήμερα. Οὔτε πλοῖο, οὔτε σχεδιά θὰ μπορέση ποτὲ νὰ περάσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς πάγους. Δὲν ἐπιτρέπεται στὸν ἄνθρωπο ν’ ἀφηγᾶται τέτοιους κινδύνους, οὔτε ἀντέχει σὲ τόσο χαμηλὲς θερμοκρασίες. Λοιπὸν μόνο μὲ ἄλλον τρόπο θὰ φτάσουνε στὸν Πόλο!».

Ἐπὸ τὴν ἀνατριχίλα πὺ πέρασε στὸ ἀκροατήριον καταλαβαίνει κανεῖς, ὅτι ἐδῶ ἀκριβῶς ἦτανε τὸ πὺ σπουδαῖο μέρος τοῦ λόγου, τὸ μυστικόν, πὺ περιμέναν ὅλοι μὲ τὸ πὺ μεγάλο ἐνδιαφέρον.

— Καὶ πὼς θὰ τὸν βρῆτε αὐτὸ τὸν τρόπο; ρώτησε ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἀγγλίας.

— Σὲ δέκα λεπτὰ θὰ τὸ μάθετε, κύριε ταγματάρχῃ, ἀποκρίθηκε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν καὶ προσθέτω ἀκόμη — αὐτὸ τὸ λέω γιὰ ὅλους τοὺς μετόχους — : ἔχετε ἐμπιστοσύνη σ’ ἐμᾶς, γιατί αὐτοί, πὺ ἔχουν ἀναλάβει τὴν ἐπιχείρηση, εἶναι οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι, πὺ κλείστηκαν σ’ ἓνα βλήμα κυλινδροκομικόν. . .

— Κυλινδροκομικόν! φώναξε ὁ Ντὴν Τούντριγκ.

— . . . καὶ τόλμησαν νὰ ταξιδέψουν ὡς τὴ Σελήνη.

— Γιὰ νὰ γυρίσουνε σεληνιασμένοι! πρόσθεσε καλαμπουρίζοντας ἄπρεπα ὁ γραμματικὸς τοῦ ταγματάρχῃ Ντόνελαν.

Ἡ ἀδιαντροσιά του ἄρχισε κίβλας νὰ προκαλῆ ζωηρὲς διαμαρτυρίες.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ὅμως σήκωσε τοὺς ὄμους του καὶ ἐπανελάβε μὲ σταθερὴ φωνή:

— Μάλιστα, κύριοι καὶ κυρίες μέτοχοι. Σὲ δέκα λεπτὰ θὰ ξέρετε κατὰ βάθος τὴν ὑπόθεσι.

Βουὴ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ ζωηρὲς φωνὲς σκέπασαν αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ ρήτορα, πού ἦτανε σὰν νὰ ἔλεγε στὴ συνέλευσι: «ἡσυχάστε! Σὲ δέκα λεπτὰ θὰ φτάσουμε στὸν Πόλο!».

Καὶ ἐξακολούθησε:

— Πρῶτα πρῶτα, εἶναι ἄραγε στεριά ἢ σκούφια τούτου τοῦ Πόλου; Ἡ μήπως εἶναι θάλασσα, καὶ ὁ πλοίαρχος Νάρες εἶχε δίκιο πού τὴν ὀνόμασε Παλαιοκρυσταλλική, δηλαδὴ θάλασσα τῶν πολικῶν πάγων; Ἀπαντῶ σ' αὐτὴ τὴν τελευταία ἐρώτησι καὶ λέω: δὲν τὸ πιστεύουμε!

— Δὲν φτάνει νὰ μὴν τὸ πιστεύετε! φώναξε ὁ Ἔρικ Βάλντενακ, πρέπει νὰ εἰστε βέβαιοι!

— Λοιπόν, ναί! Εἴμαστε βέβαιοι! ἀπαντῶ σ' αὐτὸν πού μ' ἔκοψε. Ναί! Εἶναι στεριά καὶ ὄχι θάλασσα ἢ χώρα, πού ἀγόρασε ἡ ἐταιρία καὶ πού ἀνήκει σήμερα στὶς Ἠνωμένους Πολιτεῖες, χωρὶς νὰ ἔχη δικαίωμα καμμιά Λύναμη τῆς Εὐρώπης νὰ σηκώσῃ ἀξιώσεις γι' αὐτή!

Ψιθυρισμοὶ ἀκουστήκανε ἀπὸ τὶς θέσεις τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου.

— Μπᾶ! ἡσυχάστε, παρακαλῶ! . . . εἶναι θάλασσα καὶ θὰ κάνετε μιὰ τρύπα στὸ νερό! φώναξε ξανά ὁ Ντὴν Τούντριγκ, καὶ ὅλοι του οἱ σύντροφοι μὲ θόρυβο συμφωνήσανε μαζί του.

— Ὅχι, κύριε, ἀπάντησε ζωηρὰ ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν, δὲν εἶναι θάλασσα, εἶναι στεριά καὶ μάλιστα ὄροπέδιο, πού ὑψώνεται ἴσως ὅπως ἡ ἔρημος τοῦ Γόβι στὴν κεντρικὴ Ἀσία, τρία ἢ τέσσερα χιλιόμετρα πάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας.

»Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ βγαίνει εὐκόλα καὶ λογικὰ ἀπὸ τὶς χῶρες, πού συνορεύουνε μὲ τὶς πολικὲς.

»Μιὰ προέκτασή τους εἶναι τὸ ἔδαφος τὸ πολικὸ. Ὁ

Νόρτενσκιολντ, ὁ Πήρυ, ὁ Μάϊγαρντ μὲ τὶς ἐξερευνήσεις τους βεβαιώσανε, πὼς τὸ ἔδαφος τῆς Γροιλανδίας γίνεται ψηλότερο στὰ βορεινά.

»Στὰ ἑκατὸν ἐξήντα χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ τὸ νησί Ντίσκε, τὸ ὕψος τῆς πάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας εἶναι δυὸ χιλιάδες τριακόσια μέτρα. "Ἄν λοιπὸν προσέξουμε σ' αὐτὲς τὶς παρατηρήσεις, ἀκόμα καὶ στὰ διάφορα προϊόντα τοῦ φυτικῆ καὶ ζωικῆ βασιλείου, ποὺ βρεθῆκανε στὸς προαιώνιους πάγους, ὅπως σκελετοὶ ἀπὸ μαστόδοντα, δόντια κοινὰ καὶ δόντια μεγάλα ἀπὸ ἐλέφαντες, κορμοὶ ἀπὸ κωνοφόρα δέντρα, σχηματίζουμε τὴν πεποιθήση, πὼς αὐτὴ ἦτανε ἄλλοτε μιὰ γόνιμη γῆ, ποὺ τὴν κατοικοῦσανε ζῶα, πολὺ πιθανὸ καὶ ἄνθρωποι. Μέσα σ' αὐτὴ καταχωθῆκανε τὰ πικνὰ δάση τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς καὶ σχηματίσανε τὰ στρώματα τοῦ κάρβουνου, ποὺ θὰ κατορθώσουμε νὰ βγάλουμε ἐμεῖς. Ναί! Γύρω ἀπὸ τὸν Πόλο ἀπλώνεται στεριά, στεριά ἀπάτητη. Καὶ πάνω σ' αὐτὴ ἐμεῖς θὰ ὑψώσουμε τὴ σημαία τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς».

Βροντερὰ ζήτη συνοδέψανε τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ ρήτορα. "Ἄμα καὶ οἱ τελευταῖοι τόνοι σθηστήκανε στὰ πῶ ἀπόμακρα τῆς πλατείας, ἀκούστηκε ἡ στριγγιὰ φωνὴ τοῦ ταγματάρχη Ντόνελαν νὰ λέη:

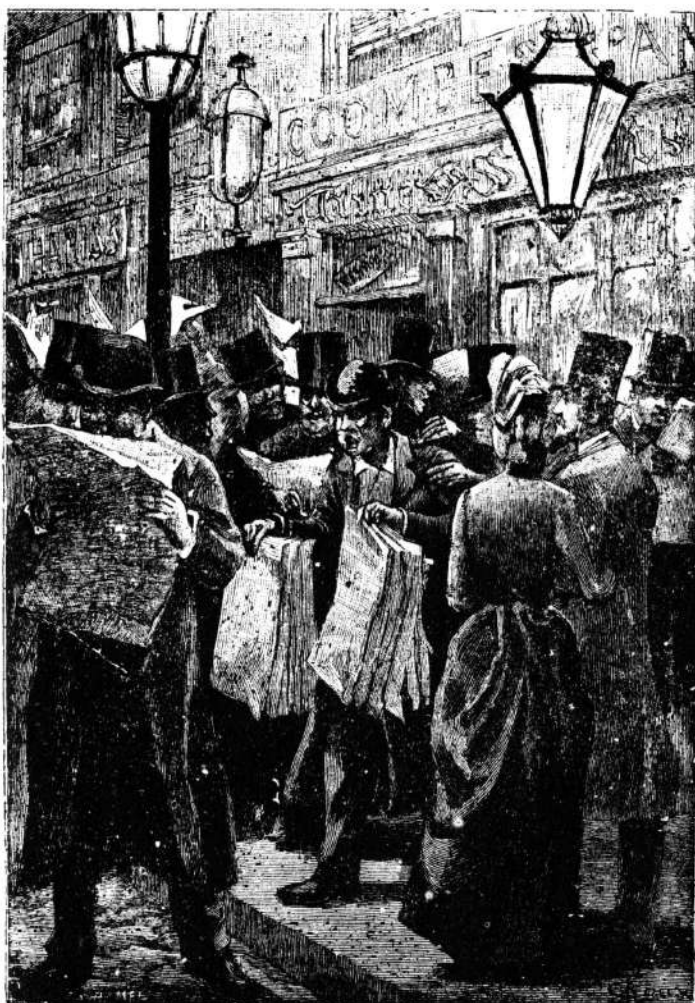
— Περάσανε κιόλας ἑφτὰ λεπτὰ ἀπὸ τὰ δέκα, ποὺ μᾶς χρειάζονται γιὰ νὰ φτάσουμε στὸν Πόλο!

— Σὲ τρία λεπτὰ θὰ φτάσουμε, ἀπάντησε ψυχρὰ ὁ πρόεδρος Βαρθικάν.

Καὶ ἐξακολούθησε:

— "Ἄν τὸ κτῆμα τῆς ἐταιρίας εἶναι στεριά καὶ ὅπως ἔχουμε λόγους νὰ πιστεύουμε ἢ στεριά αὐτὴ εἶναι ψηλότερη ἀπὸ τὴ θάλασσα, εἶναι βέβαιο πὼς σκεπάζεται ἀπὸ προαιώνιους πάγους καὶ φράζεται ἀπὸ ἀπάτητα παγόβουνα. Μὲ τέτοιους ὄρους ἢ ἐκμετάλλευσή τῆς θὰ ἦτανε δύσκολη.

— Ἀδύνατη! εἶπε ὁ Γιὰν Χάραλντ καὶ συνόδεψε τὴν παρατήρησή του μὲ ζωερὴ χειρονομία.

Ένα μέρος από τον Ἀμερικάνικο τύπο καί μάλιστα ἡ «Ἐφημερίδα τῆς Βοστώνης», τὸ «Βήμα» τῆς Νέας Ὑόρκης κλπ., ἐνοθήκανε μετὸν τύπο τῆς Ἑuropῆς (σελ. 111).

— “Ας είναι και αδύνατη! αποκριθήκε ὁ Ἴμπεϋ Βαροβικάν. Μὰ ἴσα ἴσα γι' αὐτὸ βάλουμε ὅλες μας τὶς προσπάθειες νὰ τὴν κάνουμε δυνατὴ. Καὶ ὄχι μόνον δὲν ἔχουμε ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς ἀνάγκη τὰ πλοῖα ἢ ἔλκυθρα, γιὰ νὰ πᾶμε στὸν Πόλο, μὰ μὲ τὴ δική μας μέθοδο οἱ πάγοι, νέοι, παλιοὶ θὰ λιώσουνε σὰν ἀπὸ μάγια, δίχως νὰ ἑξοδέψουμε γι' αὐτὸ οὔτε ἓνα δολλάριο ἀπὸ τὰ κεφάλαιά μας, δίχως νὰ χάσουμε οὔτε μιὰ στιγμή ἀπὸ τὴν ἐργασία μας!

Σιωπὴ ἀπλώθηκε. Ἦτανε φανερό, πὼς ἔφτανε ἡ μεγάλη στιγμή. Κάτι κοροϊδευτικὸ ψιθύρισε ὁ Ντὴν Τούντριγκ στ' αὐτὴ τοῦ Ἰακώβ Γιάνσεν.

— Κύριοι, ξαναεῖπε ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεθελικοῦ Συλλόγου, ὁ Ἀρχιμήδης ζητοῦσε μονάχα πού νὰ σταθῆ γιὰ νὰ κουνήσῃ τὴ Γῆ. Λοιπὸν αὐτὸ τὸ στήριγμα πὸν ζήτηγε τὸ βροῦκαμε ἐμεῖς! Τὸ μοχλὸ πὸν χρειαζότανε ὁ μεγάλος γεωμέτρης ἀπὸ τὶς Συρακοῦσες, ἐμεῖς τὸν κρατοῦμε στὰ χέρια μας! Εἴμαστε λοιπὸν σὲ θέση νὰ μετατοπίσουμε τὸν Πόλο! . . .

— Νὰ μετατοπίσετε τὸν Πόλο! φώναξε ὁ Ἔρικ Βάλντενακ.

— Σιγὰ δὰ νὰ μὴν τὸν φέρετε καὶ στὴν Ἀμερικὴ! εἶπε ὁ Γιὰν Χάραλντ.

Φαίνεται, πὼς ὁ πρόεδρος Βαροβικάν δὲν ἤθελε ἀκόμα νὰ ξεκαθαρίσῃ τὸ θέμα, γιὰτὶ ἐξακολούθησε νὰ λέῃ:

— Τὸ στήριγμα ἐκεῖνο. . .

— Μὴν τὸ πῆτε! . . . Μὴν τὸ πῆτε! . . . ξεφώνισε κάποιος μὲ βροντερὴ φωνή.

— Ὁ μοχλὸς ἐκεῖνος. . .

— Μὴ φανερώσετε τὸ μυστικὸ! . . . μὴ! φώναξαν οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς ἀκροατές.

— Δὲν θὰ τὸ φανερώσουμε! εἶπε τότε καὶ ὁ πρόεδρος Βαροβικάν.

Εὐκόλα καταλαβαίνει κανεὶς, πόσο ἡ ἀπάντησις αὐτὴ θύμωσε τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ μὲ ὅλες

τις διαμαρτυρίες τους ὁ ρήτορας δὲν θέλησε νὰ πῆ τίποτα περισσότερο καὶ περιορίστηκε μονάχα νὰ προσδέσῃ:

— Τώρα θὰ σᾶς πῶ, τί βγαίνει ἀπὸ τὴ μηχανικὴ μας ἐργασία — μιὰν ἐργασία πρωτότυπη καὶ πρωτάκουστη στὰ χρονικὰ τῆς βιομηχανίας — πού θὰ τὴν ἀναλάβουμε καὶ θὰ τὴ φέρουμε σὲ τέλος, μὲ τὴ βοήθεια τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων σας.

— 'Ακοῦστε! 'Ακοῦστε!

Ἦτανε περιττὴ αὐτὴ ἡ σύσταση, γιὰτι ὅλοι τέντωναν τ' αὐτιά.

«Καὶ πρῶτα, ἐξακολούθησε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ἡ ἰδέα τοῦ ἔργου μας ὀφείλεται σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς πῶ σοφοὺς, τοὺς πῶ ἀφοσιωμένους στὸ σύλλογο συναδέλφους μας. Δικὴ του ἀκόμα εἶναι καὶ ἡ δόξα, γιὰ τὴ διατύπωση ὅλων τῶν ὑπολογισμῶν, πού ἔκαμαν δυνατὴ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἰδέας. Γιὰτι ἡ ἐκμετάλλευση τῶν πολιτικῶν στρωμάτων τοῦ κάρβουνου εἶναι ἀπλὸ παιγνίδι, τοῦ Πόλου ὅμως ἡ μετατόπιση ἦτανε πρόβλημα πού ἡ λύση του μόνο μὲ μιὰ ἀνώτερη μηχανικὴ ἦτανε δυνατὴ. Γιὰ τὸ λόγο τοῦτο, ζητήσαμε τὴ συνδρομὴ τοῦ 'Ι. Τ. Μάστον, τοῦ ἀξιότιμου γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου».

— Ζήτη, ζήτη ὁ Μάστον! . . φώναξε ὅλη ἡ συνέλευση, πού ἠλεκτρίστηκε ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ ἔξοχου μὰ καὶ παράδοξου αὐτοῦ ἀνθρώπου.

'Απερίγραπτη ἦταν ἡ συγκίνηση, πού αἰσθάνθηκε ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ σὰν ἄκουσε τὶς ζητωκραυγὰς γιὰ τὸ δοξασιμένον μαθηματικόν. Ἀντήχησαν ὡς τὰ βάθη τῆς καρδιάς της καὶ τὴ γέμισαν ἀγαλλίαση.

'Εκεῖνος περιορίστηκε νὰ γείρη μὲ μετριοφροσύνῃ τὸ κεφάλι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ νὰ χαιρετίσῃ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ἀγκιστριοῦ του τὴν ἐνδουσιασμένη συνέλευση.

«Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἀκόμα, ἀγαπητοὶ μέτοχοι, τοῦ μεγάλου συλλαλητηρίου, ἐπανάλαβε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, πού ἔγινε, ὅταν ἦρθε στὴν Ἀμερικὴ ὁ Γάλλος Μιχαὴλ Ἀρντάν, λίγους μῆνες πρὶν νὰ ξεκινήσουμε γιὰ τὸ Φεγ-

γάρι. . . — και ὁ παράδοξος Γιάγκης μιλοῦσε μὲ τόση ἀφέλεια γιὰ τὸ ταξίδι ἐκεῖνο, σὰν νὰ μιλοῦσε γιὰ ἓνα ἀπλό πηγαμιὸ ἀπὸ τὴ Μπάλτιμορ στὴ Νέα Ὑόρκη — ὁ Ἰ. Τ. Μάστον εἶπε: "Ἄς σκεφθοῦμε νὰ φτιάξουμε μηχανές, ἄς βροῦμε τὸ κατάλληλο ὑπομόχλιο καὶ ἄς μετακινήσουμε τὸν ἄξονα τῆς Γῆς. Πρέπει νὰ μάθετε λοιπὸν ὅλοι σας, ὅσοι μὲ ἀκούτε τὴ στιγμή αὐτή, ὅτι οἱ μηχανές καὶ τὸ ὑπομόχλιο βρεθῆκανε καὶ ὅτι θὰ βάλουμε ὅλη μας τὴ δύναμη γιὰ νὰ μετατοπίσουμε τὸν ἄξονα τῆς Γῆς!».

Μερικὲς στιγμὲς ἢ συνέλευση ἔμεινε βυθισμένη σὲ κατάπληξη, πὺν θὰ μπορούσε νὰ μεταφρασθῆ μὲ τὶς λέξεις: «Τὸ παράκαμες».

— Πῶς! ἔχετε τὴν ἀξίωση νὰ μετατοπίσετε τὸν ἄξονα; φώναξε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν.

— Μάλιστα, κύριε, ἀπάντησε ὁ πρόεδρος Βαρθικάν, ἢ καλύτερα ἔχουμε τὸν τρόπο νὰ δημιουργήσουμε νέον ἄξονα, πὺν γύρω σ' αὐτὸν ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς θὰ γίνεται ἡ ἡμερήσια κίνηση τῆς Γῆς.

— Νὰ ἀλλάξετε τὴν κίνηση τῆς Γῆς! εἶπε ὁ συνταγματάρχης Καρκὸφ καὶ τὰ μάτια του ἄστραψαν.

— Βέβαια καὶ χωρὶς ν' ἀλλάξουμε τὴ διάρκειά της! ἀπάντησε ὁ πρόεδρος Βαρθικάν. Σκοπεύουμε ἀπλούστατα νὰ μετατοπίσουμε τὸν Πόλο σχεδὸν στὴν ἑβδομηκοστὴ ἑβδομη μοίρα, σὲ τρόπο πὺν νὰ μοιάσῃ ἡ Γῆ μὲ τὸν πλανήτη Λία, πὺν ὁ ἄξονάς του εἶναι σχεδὸν κάθετος στὸ ἐπίπεδο τῆς τροχιάς του. Καὶ ἡ μετατόπιση αὐτὴ τοῦ ἄξονα κατὰ εἴκοσι τρεῖς μοῖρες καὶ εἴκοσι ὀχτὼ πρῶτα λεπτά, θὰ εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ δεχθῆ τὸ πολικὸ κτῆμα μας ἓνα ποσὸ ἀπὸ ἡλιακὴ θερμότητα, ἀρκετὴ γιὰ νὰ λιώσῃ τοὺς πάγους, πὺν μαζεύτηκαν ἀπὸ χιλιάδες αἰῶνες.

Ἡ συνέλευση ἄκουγε μὲ ἀγωνία καὶ κανέναν δὲν φαντάστηκε ν' ἀντισκόψῃ τὸ ρήτορα οὔτε γιὰ ζήτω. Ὅλους εἶχε μαγέψει ἢ ἐξυπνότατη ὅσο καὶ ἀπλούστατη ἰδέα γιὰ νὰ μετατοπισθῆ ὁ ἄξονας τῆς Γῆς.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Εὐρώπης κατάπληκτοι, ἐστατικοὶ καὶ κυριολεκτικὰ ἐκηθρευμένοι, ἔμεναν βουβοί.

Γερά χειροκροτήματα ξέσπασαν ὁμως, ὅταν ὁ πρόεδρος τελείωσε τὸ λόγο του μὲ τὸ μεγάλο στὴν ἀπλότητά του συμπέρασμα:

— Λοιπόν, ὁ ἥλιος θ' ἀναλάβῃ τὴ φροντίδα νὰ λιώσῃ τοὺς πάγους καὶ τὰ παγόβουνα καὶ νὰ μᾶς εὐκολύνῃ νὰ πᾶμε στὸν Πόλο!

— Ὡστε, ρώτησε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ πᾶῃ στὸν Πόλο, θὰ πᾶῃ ὁ Πόλος σ' αὐτόν;

— Ἀκριβῶς! ἀπάντησε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

Ὅπου γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἀφομοίωση τῆς Γῆς μὲ τὸν πλανήτη Δία

Ἄφορμῃ στὴν πρόταση τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον, γιὰ ν' ἀλλάξῃ ὁ ἄξονας τῆς Γῆς, πού σὲ τόσο κατάλληλη ὥρα τὴν ἀνέφερε ὁ ρήτορας, εἶχε δώσει ὁ τολμηρὸς ἐκεῖνος Γάλλος Μιχαὴλ Ἀρντάν, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἥρωες τοῦ ταξιδιοῦ ἀπὸ τὴ Γῆ στὴ Σελήνη, σύντροφος τοῦ προέδρου Βαρβικάν καὶ τοῦ λοχαγοῦ Νίκολ. Στὸ συλλαλητήριον, πού ἔγινε γιὰ τὸν ἐρχομὸ του, εἶχε κάνει τὸν ὕμνον τοῦ πλανήτη μας, μὰ δὲν παρέλειψε νὰ τονίσῃ τὰ ξεχωριστὰ πλεονεκτήματα τοῦ Δία. Ἔτσι, σύμφωνα μὲ τὸ πρόβλημα, πού ἔλυσε ὁ ἔξοχος μαθηματικὸς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, νέος ἄξονας θὰ ἔμπαινε στὴ θέση τοῦ παλιοῦ καὶ αὐτὸς ὁ νέος ἄξονας θὰ ἦτανε κάθετος στὴν τροχιά τῆς. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸ κλίμα τοῦ Βόρειου Πόλου θὰ γινότανε ἀκριβῶς τὸ ἴδιον μὲ τοῦ Τρόντιεμ στὴ Νορβηγία τὸ καλοκαίρι. Κάτω ἀπὸ τὴς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, ὁ παλαιοκρυσταλλικὸς θώρακας τοῦ Πό-

λου θὰ ἔλιωνε μονάχος του καὶ ἡ κλιματολογικὴ διαίρεση τοῦ πλανήτη μας θὰ γινόταν ὅμοια μὲ τοῦ Δία.

Πραγματικὰ ἡ κλίση τοῦ ἄξονα τοῦ πλανήτη αὐτοῦ ἢ μὲ ἄλλα λόγια ἡ γωνία ποὺ σχηματίζει ὁ ἄξονας μὲ τὸ ἐπίπεδο τῆς ἐκλειπτικῆς του, εἶναι $88^{\circ} 16'$. Ἐὰν ἡ κλίση αὐτῆ εἶχε μιὰ μοῖρα καὶ 44 πρῶτα λεπτὰ παραπάνω, ὁ ἄξονας τοῦ Δία θὰ ἦταν μαθηματικὰ κάθετος στὸ ἐπίπεδο τῆς τροχιάς του γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ καταλάβουμε καλά, πῶς ἡ ἀπόπειρα ποὺ θὰ ἔκανε ἡ νέα ἑταιρία, γιὰ ν' ἀλλάξῃ τοὺς σημερινοὺς νόμους, ποὺ κινοῦνε τὴ Γῆ, δὲν εἶχε σκοπὸ τῆς πραγματικῆς νὰ μετατοπίσῃ τὸ σημερινὸ ἄξονά της.

Τέτοιο ἀποτέλεσμα κανένα μέσο μηχανικὸ καὶ καμμιά δύναμη δὲν μποροῦσε νὰ καταφέρει.

Ἡ Γῆ δὲν γυρίζει σὰν κότα στὴ σούβλα γύρω ἀπὸ πραγματικὸ ἄξονα, ποὺ νὰ μπορῆ κανεὶς νὰ τὸν πάρῃ στὰ χέρια καὶ νὰ τὸν βάλῃ ὅπου τοῦ ἀρέσει. Μὰ ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ τὸ ὑπομόχλιο τοῦ Ἀρχιμήδη καὶ ὁ μοχλὸς τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον ἦτανε στὴ διάθεση αὐτῶν τῶν παραδόξων μηχανικῶν, ἡ δημιουργία ἐνὸς καινούργιου ἄξονα ἦτανε δυνατὴ καὶ μάλιστα ὄχι καὶ πολὺ δύσκολη.

Ὅπωςδήποτε, ἀφοῦ αὐτοὶ ἐπιμένανε νὰ κρατήσουνε τὴν ἐφεύρεσή τους κρυφῆ, ἴσαμε ποὺ νὰ βγῆ νεώτερη διαταγή, ἀναγκαστικὰ ἔπρεπε νὰ περιοριστοῦνε καὶ οἱ ἄλλοι στὴ μελέτῃ τῶν ἀποτελεσμάτων της.

Καὶ αὐτὸ ἔκαμαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ ὅλου τοῦ κόσμου, θυμίζοντας σ' αὐτοὺς ποὺ ξέρανε καὶ διδάσκοντας σ' ἐκείνους ποὺ δὲν ἤξεραν, τὰ ἀποτελέσματα, ποὺ ἔχει ὁ σχεδὸν κάθετος ἄξονας τοῦ Δία.

Ὁ Δίας, ποὺ ἀποτελεῖ μαζὶ μὲ τὸν Ἑρμῆ, τὴν Ἀφροδίτη, τὴ Γῆ, τὸν Ἄρη, τὸν Κρόνο, τὸν Οὐρανὸ καὶ τὸν Ποσειδῶνα ἓνα μέρος ἀπὸ τὸ ἡλιακὸ σύστημα, κινεῖται διακόσια ἑκατομῦρια λεῦγες μακριὰ ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἔχοντας ὄγκο χίλιες τετρακόσιες φορὲς σχεδὸν μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν ὄγκο τῆς Γῆς.

"Αν λοιπόν υπάρχει εκεί ζωή, αν δηλαδή υπάρχουνε κάτοικοι στον πλανήτη Δία, έχουνε αυτά τὰ βέβαια πλεονεκτήματα.

Πρώτα πρώτα τὸ μερόνυχτο ἐκεῖ εἶναι μόνο ἑννὰ ὥρες καὶ πενήντα λεπτά. Οἱ μέρες εἶναι πάντα ἴδιες σὲ ὀποιοδήποτε πλάτος, δηλαδή ἡ μέρα βαστάει 4 ὥρες καὶ 77 λεπτά καὶ ἡ νύχτα τὸ ἴδιο, 4 ὥρες καὶ 77 λεπτά.

«Νὰ λαμπρὸ παράδειγμα γιὰ τακτικούς ἀνθρώπους. Θὰ καταχαροῦνε νὰ μποῦνε σὲ τέτοιους κανόνες!», εἶπαν αὐτοί, πὺν παραδέχονταν, ὅτι υπάρχουν ἀνθρώποι στὸ Δία.

Τὸ ἴδιο λοιπὸν θὰ γινότανε καὶ στὴ Γῆ, ἂν ὁ πρόεδρος Βαρδικὰν πραγματοποιοῦσε τὸ σχέδιό του. Μὲ μόνη τὴ διαφορά, ὅτι ἡ περιστροφή τῆς Γῆς γύρω στὸν ἄξονά της δὲν κρατοῦσε τὸν ἴδιο καιρὸ.

Εἰκοσιτέσσερις ὥρες πάντα θὰ χωρίζανε τὸ ἕνα μεσημέρι ἀπὸ τὸ ἄλλο. Οἱ νύχτες καὶ οἱ μέρες θὰ εἶχανε παντοῦ καὶ πάντα ἀπὸ δώδεκα ὥρες, θὰ ζούσαμε πάντα στὴν ἰσημερία πὺν ἔχουμε τώρα μόνο στίς 22 Μαρτίου καὶ στίς 22 Σεπτεμβρίου, ὅταν ὁ ἥλιος γράφει τὴν καμπύλη του στὸ ἐπίπεδο τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Τὸ πὺν περιέργο ὅμως καὶ τὸ πὺν σπουδαῖο φαινόμενο, προσθέτανε μὲ τὸ δίκιο τους αὐτοί, πὺν τοὺς ἐνθουσίαζε ἡ ἀλλαγὴ, θὰ εἶναι πὺν θὰ λείψουνε οἱ ἐποχὲς τοῦ χρόνου!

Στ' ἀλήθεια, αὐτὲς οἱ ἐποχὲς, ἀνοιξή, καλοκαίρι, φθινόπωρο καὶ χειμῶνας, γίνονται ἀπὸ τὴν κλίση τοῦ ἄξονα στὸ ἐπίπεδο τῆς ἐκλειπτικῆς. Οἱ κάτοικοι τοῦ Δία δὲν ξέρουνε ἐποχὲς καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς θὰ τὶς λησμονήσουνε.

Καὶ ἀπὸ τὴ στιγμή πὺν ὁ νέος ἄξονας θὰ εἶναι κάθετος στὴν ἐκλειπτικὴ, θὰ πάψουνε πὰ νὰ υπάρχουνε παγωμένες καὶ ζεστὲς ζώνες καὶ ἡ Γῆ θὰ ἔχει μιὰ μονάχα ζώνη, τὴν εὐκρατή.

Καὶ νὰ γιὰ ποιὸ λόγο:

Τί εἶναι ἡ ζεστὴ ζώνη; Εἶναι τὸ μέρος τῆς ἐπιφάνειας

τῆς Γῆς πού βρίσκεται ανάμεσα στο τροπικὸ τοῦ Καρκίνου καὶ στὸν τροπικὸ τοῦ Αἰγόκερου. Ὅλα τὰ σημεῖα στῆ ζώνη αὐτὴ ἔχουνε τὸ περιεργό, ὅτι βλέπουνε δυὸ φορὲς τὸ χρόνο τὸν ἥλιο στὸ ζενίθ, δηλαδὴ στὸ κατακόρυφο σημείο τοῦ οὐρανοῦ τους, ἐνῶ στὰ σημεῖα τῶν τροπικῶν τὸ φαινόμενο αὐτὸ παρουσιάζεται μιὰ μονάχα φορὰ τὸ χρόνο.

Τί εἶναι ἡ εὐκρατη ζώνη; Εἶναι τὸ μέρος τῆς Γῆς πού βρίσκεται ανάμεσα στοὺς τροπικοὺς καὶ στοὺς πολικοὺς κύκλους, δηλαδὴ ἀπὸ πλάτος $23^{\circ} 28'$ μέχρι $66^{\circ} 52'$ καὶ στὸ βόρειο καὶ στὸ νότιο ἡμισφαίριο. Σ' αὐτὲς τὶς χῶρες ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει κάθε μέρα πάνω ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα, μὰ ποτέ του δὲν φθάνει ὡς τὸ ζενίθ.

Καὶ ἡ παγωμένη ζώνη; Εἶναι οἱ χῶρες πού βρίσκονται γύρω στὸν Πόλο. Ἐκεῖ ὁ ἥλιος δὲν φαίνεται γιὰ πολὺν καιρὸ καὶ μάλιστα στὸν Πόλο χάνεται πιά ἔξι μῆνες.

Μιὰ καὶ τὸ ὕψος τοῦ ἡλιοῦ κάτω ἀπ' τὸν ὀρίζοντα διαφέρει τόσο πολὺ ἀπὸ ζώνη σὲ ζώνη, εἶναι φυσικὸ νὰ ὑπάρχη καὶ μεγάλη διαφορὰ στῆ θερμοκρασία. Στῆ ζεστῆ ζώνη ἡ ζέστη εἶναι ἀνυπόφορη· στὴν εὐκρατη μέτρια μὰ εἶναι πάντα περισσότερη κοντὰ στοὺς τροπικοὺς καὶ λιγώτερη ὅσο ἀπομακρυνόμαστε, τραβώντας κατὰ τὸν Πόλο· στὴν παγωμένη ζώνη βασιλεύει τρομερὸ κρύο, ἀπὸ τοὺς πολικοὺς κύκλους ὡς τοὺς Πόλους.

Ἄν ὅμως ὁ ἄξονας ἔπαιρνε κάθετη διεύθυνση, τὰ πράγματα θ' ἀλλάζανε στὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς. Ὁ ἥλιος θὰ ἔμενε πάντα στὸ ἐπίπεδο τοῦ Ἰσημερινοῦ, διαγράφοντας ὅλο τὸ χρόνο τὴν τακτικὴ του τροχιὰ καὶ θ' ἀνέβαινε πάντα ψηλὰ ὡς τὸ ζενίθ. Καὶ σὲ κάθε τόπο θὰ ἔφτανε κάθε μέρα τόσο ψηλά, ὥστε νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸ ζενίθ ὅσο εἶναι τὸ πλάτος τοῦ τόπου. Εἶναι γνωστὸ πὼς ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει τόσο ψηλότερα, ὅσο ἕνας τόπος εἶναι πιὸ κοντὰ στὸν Ἰσημερινό. Ἔτσι στοὺς τόπους πού βρίσκονται στὴν εἰκοστὴ μοῖρα πλάτος ὁ ἥλιος θ' ἀνεβαίη κάθε μέρα ἐβδομήντα μοῖρες πάνω ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα. Στους τόπους πού βρίσκονται στὴν τεσσαρακοστὴ ὄγδοη, θ' ἀνεβαίη σαράντα

Τοῦ κάκου ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ πλήρωνε δέκα δολλάρια τὸ στίχο κύρια ἄρθρα, χρονικά, ἐπιφυλλίδες, ποὺ ἀποδείχνανε πόσο γελοῖοι ἦτανε αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι (σελ. 111).

δύο μοῖρες. Καὶ σ' ἐκείνους πού βρῖσκονται στὴν ἐξηκοστὴ ἑβδομὴ μοῖρα θ' ἀνεβαίνει ὡς τὶς εἰκοσιτρεῖς μοῖρες. Καὶ στὸν Πόλο ὁ ἥλιος θὰ βρῖσκεται πάντα στὸν ὀρίζοντα. Οἱ ἡμέρες θὰ ἔχουν ὅλες τὴν ἴδια διάρκεια, γιατί ὁ ἥλιος θ' ἀνατέλλῃ καὶ θὰ βασιλεψῇ κάθε δώδεκα ὥρες.

«Πόσο ὠφέλιμο θὰ εἶν' αὐτό!», λέγανε οἱ φίλοι τοῦ προέδρου Βαρβικάν. «Καθένας, ἀνάλογα μὲ τὴν ἰδιοσυγκρασία του, θὰ μπορῇ νὰ διαλέγῃ τὸ σταθερὸ κλίμα, πού τοῦ κάνει καλὸ στοὺς ρευματισμούς του καὶ τὴν καταρροή του, θὰ μπορῇ νὰ μένῃ ἥσυχος γιὰ πάντα στὸ ἴδιο μέρος, ἀφοῦ θὰ εἶναι ἄγνωστες πιά στὴ Γῆ μας οἱ ἀλλαγές τῆς θερμοκρασίας».

Μὲ λίγα λόγια, ὁ πρόεδρος Βαρβικάν καὶ οἱ νεώτεροι Τιτάνες, πού τὸν τριγύριζαν, ἐπιχειροῦσαν ν' ἀλλάξουνε τὴν κατάσταση, πού ὑπάρχει ἀπὸ τὸν καιρὸ, πού ἡ γήινη σφαῖρα μὲ ἄξονα γυρτὸ ἄρχισε ν' ἀκολουθῇ τὴν τροχιά της, συμπυκνώθηκε κι ἔγινε ἡ Γῆ, ὅπως τὴν ξέρουμε σήμερα.

Εἶναι ἀλήθεια, πὼς οἱ ἀστρονόμοι δὲν θὰ βλέπανε πιά πάνω στὸ στερέωμα μερικὸς ἀπ' τοὺς ἀστερισμούς καὶ τ' ἀστέρια, πού πρὶν βλέπανε ἀπὸ κάθε τόπο. Οἱ ποιητὲς δὲν θὰ μπορούσαν νὰ χρησιμοποιοῦνε στὰ ποιήματά τους τὶς μακριᾶς μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ τὶς ἀτέλειωτες νύχτες τοῦ χειμῶνα. Μὰ ἂν ἔπαιρνε κανεὶς τὸ πρᾶγμα ἀπὸ μιὰ γενικὴ ἄποψη, ἡ ὠφέλεια θὰ ἦταν πολὺ μεγάλη.

«Ἀκόμη», ἔλεγαν οἱ ἐφημερίδες οἱ ἀφοσιωμένες στὸν πρόεδρο Βαρβικάν, «ἀφοῦ θὰ τακτοποιηθῇ καὶ ἡ παραγωγή τῶν προϊόντων τῆς Γῆς, ὁ γεωπόνος θὰ μπορῇ νὰ διαλέγῃ τὴ θερμοκρασία, πού χρειάζεται γιὰ κάθε φυτό».

«Καλὰ ὄλ' αὐτά», ἀπαντοῦσαν οἱ ἐχθρικές ἐφημερίδες, «μὰ μήπως δὲν θὰ ἔχουμε πάντα βροχές, χαλάζια, τρικυμίες, καταιγίδες, σίφουνες καὶ ὅλα τὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα πού φέρνουν τόσες καταστροφές στὶς σοδεῖς καὶ στὶς περιουσίες τῶν καλλιεργητῶν;».

«Βέβαια καὶ θὰ ἔχουμε!», ἀπαντοῦσαν μ' ἓνα στόμα

οί φίλοι, «μὰ οἱ καταστροφές αὐτές θὰ εἶναι σπανιότερες, γιατί θὰ ὑπάρχη μιὰ τάξη στο κλίμα, πού θὰ ἐμποδίζη τίς ταραχές τῆς ἀτμόσφαιρας.

»Ναί! ἡ ἀνθρωπότητα θὰ ὠφεληθῆ πολὺ ἀπὸ αὐτὴ τὴ νέα κατάσταση, πού θὰ φέρη ἀληθινὴ μεταμόρφωση στὴ γήινη σφαῖρα! Καὶ ἡ ἔταιρία Βαρβικὰν καὶ Σία θὰ προσφέρη πολὺ μεγάλη ἐκδούλευση στὴν τωρινὴ καὶ στίς ἐρχόμενες γενιές καταργώντας τὴν ἀδιάκοπη ἀνισότητα τῆς μέρας καὶ τῆς νύχτας καὶ τὴν τόσο ἐνοχλητικὴ ἀλλαγὴ τῶν ἐποχῶν τοῦ χρόνου! Μὲ τὴ μεταβολὴ αὐτὴ, ὅπως ἔλεγε ὁ Μιχαὴλ Ἀρντάν, ἡ γήινη σφαῖρα, πού ἄλλοῦ ψήνεται ἀπὸ τὴ ζέστη καὶ ἄλλοῦ παγώνει, θὰ πάψη πιά νὰ εἶναι ὁ πλανήτης τοῦ συναχιοῦ καὶ τῆς πνευμονίας. Καὶ ἂν κανεὶς κρουολογήσῃ θὰ φταίη μόνο αὐτός, γιατί θὰ εἶναι εὔκολο στὸν καθένα νὰ διαλέγῃ γιὰ νὰ κατοικήσῃ τὸν τόπο, πού ταιριάζει καλύτερα στοὺς βρόγχους του!».

Ὁ «Ἡλιος» τῆς Νέας Ὑόρκης, στὸ φύλλο τοῦ τῆς 27 Δεκεμβρίου, δημοσίευσε ἓνα καλογραμμένο ἄρθρο, πού ὁ ἐπίλογός του ἦταν αὐτός:

«Τιμὴ στὸν πρόεδρο Βαρβικὰν καὶ στοὺς συντρόφους του! Οἱ τολμηροὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι δὲν θὰ προσαρτήσουνε μονάχα μιὰ νέα ἐπαρχία, ἄς ποῦμε, στὴν ἀμερικάνικη ἡπειρο, ἀπλώνοντας ἔτσι τὸ τόσο μεγάλο κράτος τῆς ὁμοσπονδίας· θὰ κάνουνε τὴ Γῆ ὑγιεινότερη καὶ γονιμότερη, γιατί θὰ σπέρνεται ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὸ μάζεμα τῶν καρπῶν, καὶ ὁ σπόρος θὰ βγάξῃ γρήγορα βλαστό, ἀφοῦ δὲν θὰ γίνεταί χασομέρι ἐξ αἰτίας τοῦ χειμῶνα· ἡ Γῆ θὰ πλουτίσῃ σὲ κάρβουνο μὲ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν νέων στρωμάτων τοῦ Πόλου, πού θὰ μᾶς ἐξασφαλίσουν ὑλικὸ φωτιᾶς γιὰ χρόνια καὶ χρόνια· οἱ κλιματολογικοὶ ὄροι τῆς σφαίρας μας θὰ καλυτερέψουν. Ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοί του θὰ ἀλλάξουνε τὸ ἔργο τοῦ Λημιουργοῦ σὲ τρόπο, πού νὰ ὠφελήσουνε πολὺ τοὺς ἀδελφούς τους!

»Τιμὴ στοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, πού θὰ πάρουνε τὴν πρώτη θέση ἀνάμεσα στοὺς εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητας!».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

“Όπου παρουσιάζεται ένας «από μηχανής Θεός»
γαλλικής καταγωγής

Αυτὲς λοιπὸν θὰ ἦταν οἱ ὠφέλειες ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ, ποὺ θὰ ἔφερεν ὁ πρόεδρος Βαρβικάν στὸν ἄξονα τῆς Γῆς. Εἶναι γνωστό, πὼς ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ θὰ ἐπηρέαζε πολὺ λίγο τὸ στριφογύρισμα τῆς Γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ἡ Γῆ θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ γράφῃ σωστά τὴν τροχιά της μέσα στὸ ἄπειρο, χωρὶς ὁ ἡλιακὸς χρόνος νὰ πάθῃ καμμιά σημαντικὴ ἀλλαγὴ.

Καταπληκτικὴ αἴσθησις ἔκανε στὴν ὑφήλιο, ὅταν μαθεύτηκε, τί θὰ ἐπακολουθοῦσε τῇ μετατόπισι τῶν ἄξονα τῆς Γῆς. Στὴν ἀρχὴ αὐτὸ τὸ σπουδαῖο μηχανικὸ ἔργο ἀκούστηκε μὲ μεγάλη εὐχαρίστησις.

Ἦταν ὅλοι βέβαιοι πὼς σὲ λίγο θὰ εἶχαν ἓνα κλίμα σταθερό.

Καὶ ἡ πιὸ ἥσυχη φαντασία ἄναβε στὴν ιδέα, πὼς ὅλος ὁ κόσμος θὰ μπορούσε νὰ ἔχῃ αἰώνιο καλοκαίρι σὰν ἐκεῖνο ποὺ περιγράφουνε οἱ ἀρχαῖοι ποιητές, πὼς εἶχανε στὰ νησιά τῶν Μαζάρων ὄχι μόνον αὐτό, μὰ θὰ μπορούσε ὁ καθένας νὰ διαλέγῃ τὸ καλοκαίρι του δροσερό, ὅσο τοῦ ἄρεσε! Ὅμως, ποῖα θὰ ἦταν ἡ θέσις, ποὺ θὰ δίνανε στὸν ἄξονα τῆς Γῆς, αὐτὸ τὸ βραστούσανε μυστικόν· οὔτε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, οὔτε ὁ λοχαγὸς Νίκολ, οὔτε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον φαίνονταν νὰ ἔχουν σκοπὸ γιὰ νὰ τὸ φανερώσουν στὸ κοινόν. Θὰ τὸ φανέρωναν ἄραγε πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπιχείρησις ἢ μετὰ; Αὐτὸ καὶ μόνον ἀρκούσε, γιὰ νὰ βάλῃ σὲ ἀνησυχίεσ τὴν κοινὴ γνώμη.

Ἐπειτα ἦτανε καὶ μιὰ ἀπορία, ποὺ ἦρθε στὸ μυαλὸ ὄλων καὶ τὴ σχολίασαν ἀμέσως οἱ ἐφημερίδες: μὲ τί μη-

χανικό μέσο θὰ κατορθωνόταν αὐτὴ ἢ ἀλλαγὴ, ποὺ ἦταν ὀλοφάνερο, πὼς θ' ἀπαιτοῦσε τεράστια δύναμη;

Ἡ «Ἀγορά», ἓνα σοβαρὸ περιοδικὸ τῆς Νέας Ὑόρκης, παρατήρησε γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, πολὺ σωστά, ἐτοῦτα:

«Ἄν ἡ Γῆ δὲν γύριζε γύρω ἀπὸ ἄξονα, ἓνα σχετικὰ μικρὸ σπρώξιμο θ' ἀρκοῦσε γιὰ νὰ τῆς δώσῃ περιστροφικὴ κίνηση γύρω ἀπὸ ἄξονα, ποὺ θὰ τὸν ὀρίζαμε ὅπως θέλαμε· μὰ τώρα τῆ Γῆ μποροῦμε νὰ τὴν παρομοιάσουμε μ' ἓνα τεράστιο γυροσκόπιο ἢ σβούρα, ποὺ γυρίζει μὲ τρομερὴ ταχύτητα· γνωστὸς φυσικὸς νόμος ὀρίζει ὅτι ἓνα τέτοιο πράγμα ἔχει τὴν τάση νὰ γυρίξῃ ἀδιάκοπα γύρω στὸν ἴδιο ἄξονα. Αὐτὸ τὸ ἀποδείξανε θετικὰ τὰ περίφημα πειράματα τοῦ Λεὸν Φουκώ. Λοιπὸν θὰ εἶναι δύσκολο πολὺ, ἂν ὄχι ἀδύνατο, νὰ πετύχῃ ὁ ἄνθρωπος μιὰ τέτοια παρέκκλιση».

Ἡ παρατήρηση ἦταν πολὺ σωστή, μὰ δὲν περιορισθήκανε σ' αὐτή. Ἀφοῦ ἀρχίσανε νὰ συζητοῦνε τὴ δύναμη, ποὺ θὰ κατάφερνε αὐτὸ τὸ πράγμα, πιάσανε τὸ ἄλλο ζήτημα: οἱ μηχανικοὶ τῆς «Ἐκμεταλλευτικῆς» θὰ φέρνανε τὴν ἀλλαγὴ αὐτὴ σιγὰ σιγὰ ἢ ἀπὸτομα; Καὶ σ' αὐτὴ τῆ δευτέρῃ περιπτώσῃ μῆπως θὰ ἐπακολουθοῦσανε τρομερὲς καταστροφὲς ἀπάνω στὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς, τὴν ὥρα ποὺ θὰ γινόταν ἀλλαγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ ἄξονά της ἀπὸ τὴν ἐταιρία Βαρδικὰν καὶ Σία;

Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε, πὼς στὸ ζήτημα αὐτὸ ἦτανε πολλὰ σημεῖα ἀνησυχητικά, ποὺ βάζανε σ' ἔγνοιες ὄχι μόνο τοὺς σοφοὺς, μὰ καὶ τοὺς ἀμαθεῖς τῶν δυὸ Κόσμων. Μιὰ σύγκρουση, ὅσο καὶ νᾶναι, ὅ,τι καὶ νὰ πῆς δὲν εἶναι κάτι μικρὸ κι οὔτε εὐχάριστο νὰ δοκιμάσῃ κανεὶς τὸ χτύπο τῆς ἢ τὸν ἀντίχτυπό της.

Καὶ πραγματικὰ αὐτοὶ ποὺ τὴ σχεδιάσανε φαινόταν, πὼς οὔτε κἂν εἶχανε λογαριάσει τὴν ἀναστάτωση, ποὺ τὸ ἔργο τους μποροῦσε νὰ φέρῃ στὸ φτωχὸ μας πλανήτη. Κοιτάζανε μόνο τὶς ὠφέλειες. Φυσικὰ οἱ Εὐρωπαῖοι πληρεξούσιοι ἐπωφελήθησαν ἀπ' αὐτὸ τὸν κίνδυνον· θυμωμένοι ἀκόμα ποὺ τὴν εἶχαν πάθει στὸν πλειστηριασμὸ κι

ἔχοντας ἀπόφαση νὰ ἐκμεταλλευθοῦν αὐτὸν τὸν κίνδυνον, ἐργάσθησαν μὲ μεγάλη ἐπιτηδειότητα νὰ τρομοκρατήσουν τὴν κοινὴ γνώμη καὶ νὰ τὴν ἐρεθίσουν, ὥστε νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὸν πρόεδρον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Εἶπαμε παραπάνω, πὼς ἡ Γαλλία δὲν εἶχε διατυπώσει καμμιά ἀξίωση γιὰ τὶς Πολικὲς Χῶρες καὶ οὔτε εἶχε πάρει μέρος στὸν πλειστηριασμό. Μὰ ἂν καὶ ἡ Γαλλία ἐπίσημα δὲν ἀνακατεῦθηκε στὸ ζήτημα τοῦτο, ἕνας Γάλλος, ὅπως εἶπαμε, ἀποφάσισε νὰ πάῃ στὴ Μπάλτιμορ νὰ παρακολουθήσῃ γιὰ προσωπικὴ του εὐχαρίστηση τὰ καθέκαστα τοῦ τεράστιου ἐκείνου σχεδίου.

Αὐτὸς ὁ Γάλλος ἦταν μεταλλουργός. Δὲν ἦταν πᾶνω ἀπὸ τριανταπέντε χρονῶν. Εἶχε πάρει τὸν πρῶτο βαθμὸ στὴν ἐξέταση τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς, τὸ ἴδιο καὶ στὸ ἀπολυτήριό του. Τὸν θεωροῦσαν ὅλοι μαθηματικὸ πρῶτης σειρᾶς, πιθανότατα πολὺ ἀνώτερο καὶ ἀπὸ τὸν 'Ι. Τ. Μάστον.

Ὁ Μάστον, πού ἦταν ἀπλὸς λογιστικὸς μονάχα ἂν συγκρινότανε μὲ τὸ Γάλλο, θὰ ἦταν ὅ,τι ὁ Λεβεριέ ἀπέναντι στὸ Λαπλάς ἢ στὸ Νεύτονα.

Ὁ μηχανικὸς αὐτὸς — κι αὐτὸ δὲν τὸν ζημίωσε καθόλου — εἶχε πολὺ ἐξυπνάδα, περιέργες προτιμήσεις καὶ τρόπους ἐντελῶς δικούς του. Ἦταν ὁ συνηθισμένος τύπος τῶν μαθητῶν, πού βγαίνουν ἀπὸ τὴ Σχολὴ τῶν Γεφυροποιῶν, ἀντίθετα μὲ τὴ Μεταλλουργικὴ Σχολή, πού βγάζει πολὺ λίγους τέτοιους. Ἐλεγε τὶς ιδέες του μὲ πολὺ ἀστεῖο καὶ δικό του τρόπο. Μιλῶντας μὲ φίλους του, ἀκόμη καὶ γιὰ ἐπιστημανικὰ ζητήματα, εἶχε τὴν ἐλευθεροστομίαν παριζιάνου «μοσχομάγκα». Τοῦ ἄρεσαν οἱ μεταφορικὲς καὶ ἐκφραστικὲς λέξεις τῆς «ἀργκό», πού ἄλλωστε δὲν ἄργησαν νὰ γίνουνε καὶ τῆς μόδας, τόσο πού νὰ γράφονται κίχλας. Συχνά, γιὰ νὰ τοὺς δίνει πὺ γοῦστο, τὶς ἔντυνε καὶ μὲ τὸν ἐπίσημο τόνο τῆς κλασσικῆς γλώσσας. Ὅποιος τὸν ἄκουγε νὰ μιλάῃ μ' ὅλη τὴ συνηθισμένη του ἀφέλεια, θὰ ἔλεγε πὼς πολὺ βαρὺς τοῦ ἦταν ὁ ζυγὸς τῶν ἀκαδημαϊκῶν

τύπων πού ήταν ἀναγκασμένος νὰ τοὺς μεταχειρίζεται, ὅταν ἔγραφε· μὰ τὸ ἔκανε μὲ μεγάλη στενοχώρια καὶ δυσκολία. Ὅμως, πολὺ ἐργατικός, μποροῦσε νὰ κάθεται δέκα ὥρες συνέχεια μπρὸς στὸ γραφεῖο του· ἔγραφε τρέχοντας σελίδες ὀλάκερες ὄλο ἀλγεβρικούς τύπους μὲ τὴν ἴδια εὐκολία, πὸν ἄλλοι γράφουν ἀπλὲς ἐπιστολές. Τὸ μεγάλο του ξεκούρασμα ὕστερα ἀπὸ ὥρες καὶ ὥρες μαθηματικὴ ἐργασία, ἦτανε τὸ «οὐίστ», παιχνίδι πὸν τὸ ἔπαιξε μέτρια μ' ὄλο πὸν εἶχε ὑπολογίσει ὄλους τοὺς δυνατοὺς συνδυασμούς του.

Ὁ περίεργος αὐτὸς ἄνθρωπος ὀνομαζόταν Ἀλκείδης Δισπερής. Ὅπως ὄλοι οἱ συνάδελφοί του εἶχε τὴ μανία νὰ περικόβη τὸ κάθε τί. Καὶ καταντοῦσε νὰ ὑπογράφη ἀντὶ γιὰ τ' ὀνομά του μὲ τοῦτο τὸ συμβολικὸ 2περ ἢ καὶ μονάχα 2π. Συζητοῦσε μὲ πολλὴ θέρημη, τόση πὸν τοῦ εἶχανε βγάλει πολλὰ σχετικὰ παρατσούκλια. Δὲν ἦτανε μονάχα μεγάλος ἄνθρωπος· ἦτανε καὶ ψηλός· οἱ φίλοι του λέγανε, πὸς τὸ μπόι του ἦταν ἴσο μὲ τὸ πεντάκις ἑκατομμυριοστὸ ἀπὸ τὸ ἔνα τέταρτο τοῦ Ἰσημερινοῦ, δηλαδή κάπου δυὸ μέτρα· καὶ δὲν λαθεύανε. Τὸ μικρὸ του κεφάλι ἦτανε δυσανάλογο μὲ τοὺς πλατιοὺς ὄμους του καὶ τὸ μεγάλο στῆθος του, μὰ τὸ κρατοῦσε πολὺ ἐκφραστικά. Τὰ γαλανὰ του μάτια ρίχνανε ζωηρὲς ματιὲς πίσω ἀπὸ τὰ γυαλιὰ πὸν φοροῦσε καὶ γενικὰ εἶχε ἔνα πρόσωπο πολὺ χαρακτηριστικό. Ἦτανε μαζὶ γελαστὸ καὶ σοβαρό, μ' ὄλη τὴν πρόωρη φαλάκρα, πὸν τοῦ εἶχε φέρει ἢ κατάχρηση τῶν ἀλγεβρικών σημείων ἀπὸ τὸν καιρὸ πὸν σπούδαζε ἀκόμη. Ἦτανε γεννημένος μὲ τὴν πὸν καλὴ καρδιὰ — ἢ πὸν καλὴ καρδιὰ πὸν εἶδε ποτὲ ἢ Σχολὴ του — καὶ δὲν εἶχε οὔτε τὴν παραμικρὴ μανία γιὰ ἐπίδειξη. Διόλου ἀπότομος, Καταδεκτικός μὲ ὄλους. Μ' ὄλη τὴ φυσικὴ ἀνεξαρτησία τοῦ χαρακτήρα του, κράτησε ὄλες τὲς προσταγὰς τοῦ κώδικα X, δηλαδή τοῦ ἄγραφου νόμου, πὸν κανονίζει τὲς σχέσεις τῶν μαθητῶν τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς μεταξὺ τους. Ὅλοι οἱ συμμαθητὲς του τὸν ἀγαποῦσανε καὶ τὸν ἐκτιμοῦσανε γιὰ

τὸ ἐντελῶς ἀνώτερο πνεῦμα του, τοὺς καλοὺς του τρόπους, τὴν καλαισθησία του καὶ τὴν τάξη του. Ἀκόμη καὶ ἡ ντουλάπα μὲ τὰ ρούχα του ἔδειχνε τὸ ἔξαιρετικὰ μεθοδικὸ μυαλό του.

Τί σημαίνει ἂν τὸ κεφάλι τοῦ Ἀλκείδη Λιαπερῆ φαινότανε κάπως μικρὸ στὴν κορυφῇ τοῦ δυνατοῦ καὶ ψηλοῦ κορμιοῦ του; Τὸ κεφάλι αὐτὸ ἦτανε χοιρὶς ἀμφιβολία γεμάτο μυαλό, ἀκόμη καὶ ὡς τὰ μελίγγια. Πρὶν ἀπ' ὅλα ἦτανε μαθηματικός· μὰ δὲν καταγινότανε μὲ τὰ μαθηματικά, παρὰ μόνο ὅσο ἦτανε νὰ τὰ ἐφαρμόσῃ στὶς πρακτικὰς ἐπιστῆμες. Κι αὐτὲς ἀκόμη τὶς ἀγαποῦσε μόνο ἂν χρησιμεύανε στὴ βιομηχανία. Ἦταν αὐτὸ ἐλάττωμά του καὶ τὸ ἀναγνώριζε, μὰ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἓνας ἄνθρωπος τέλειος. Γενικά, ἡ εἰδικότητά του ἦτανε οἱ ἐφαρμογὰς τῆς ἐπιστήμης, πὺ μ' ὅλη τὴν προόδὸ τῆς θὰ δίνουσε πάντα πολλοὺς κόπους σ' ὅσους καταγίνονται μὲ τὶς ἐφαρμογὰς τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν.

Ὁ Ἀλκείδης Λιαπερῆς ἦταν ἀνύπαντρος ἢ ὅπως ὁ ἴδιος ὁμολογοῦσε πρόθυμα ἦταν «ἴσος πρὸς ἓνα», ἂν καὶ εἶχε μεγάλη ὄρεξι νὰ γίνῃ διπλός. Εἶναι ἀλήθεια πὺ οἱ φίλοι του εἶχανε δοκιμάσει νὰ τὸν παντρέψουνε μὲ μιὰ μικρούλα ἐπαρχιώτισσα ἀπὸ τὴν Προβηγκία πολὺ χαριτωμένη, γελαστή καὶ ἔξυπνη. Μὰ δυστυχῶς, τὸ κορίτσι εἶχε ἓναν πατέρα, πὺ μόλις τοῦ οἶξανε τοὺς πρώτους πόντους ἀπάντησε στὴν παρὰ:

— Ὁχι! φίλοι μου. Ὁ Ἀλκείδης σας εἶναι πολὺ σοφὸς καὶ γι' αὐτὸ δὲν κάνει γιὰ τὴν κόρη μου. Τὸ καημένο τὸ κορίτσι δὲν θὰ καταλαβαίνει γρὺν ἀπὸ τὶς κουβέντες, πὺ θὰ τῆς λή. . .

Ὁ ἀπλοϊκὸς ἐπαρχιώτης δὲν μποροῦσε νὰ πειστή, πὺς κάθε ἀληθινὸς σοφὸς εἶναι ἀπλὸς καὶ ταπεινός.

Ὅμως ὁ μηχανικὸς μας ἀγανάκτησε πολὺ μ' αὐτὴ τὴν ἱστορία καὶ ἀποφάσισε ἀνάμεσα στὴν Προβηγκία καὶ στὸν ἑαυτό του νὰ βάλῃ τὸν ὠκεανό. Ζήτησε λοιπὸν ἄδεια γιὰ ἓνα χρόνον καὶ κρίνοντας, πὺς καλύτερη χρησιμοποίησὶ τῆς

Μά οι αστυνομικοί ήτανε πολλοί και άστραπιαία άφύπλιαν τόν 'Ι. Τ. Μάστον, πού προσπάθησε νά προβάλλη αντίσταση (σελ. 117).

ήτανε νά σπουδάση τὴν ὑπόθεση τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Βόρειου Πόλου, πῆγε στὴ Μπάλτιμορ. Αὐτὸς ἦτανε ὁ λόγος, πού τὸν εἶχε φέρει ἐκεῖνο τὸν καιρὸ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

"Ἄν ἄλλαξε ἄξονα κι ἀφομοιωνότανε ἡ Γῆ μὲ τὸ Δία, λίγο τὸν ἐνοιαζε. Ἐκεῖνο πού κεντούσε τρομερὰ τὴν περιέργειά του ἦτανε μὲ τί τρόπο θὰ πετύχαινε ἡ ἐπιχείρηση.

Καὶ ἔλεγε μὲ τὸν τρόπο του, πού ἦτανε τόσο παραστατικὸς:

«Εἶναι φανερό, πὼς ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἐτοιμάζεται νὰ φέρῃ μιὰ γερὴ καταρατακιά στὴ σφαίρα μας! . . . Μὰ πῶς; . . . Καὶ ἀπὸ ποῦ; . . . Ἐδῶ εἶναι τὸ ζήτημα! . . . Διάολε! καταλαβαίνω πολὺ καλά, πὼς θὰ τὴν πάρῃ «φίνα», ὅπως λένε στὸ μιλιάρδο! "Ἄν τὴν ἔπαιρνε «γεμάτα» θὰ μᾶς ἔστελνε τὴ Γῆ νὰ χορεύῃ ἔξω ἀπὸ τὴν τροχιά της. Καὶ τότε! . . . Ἄντιο τὰ σημερινὰ χρόνια πού θ' ἀλλάξουν καὶ θὰ παραλλάξουν! "Ὁχι, αὐτοὶ οἱ καλοὶ ἄνθρωποι σκέφτονται μονάχα νὰ βάλουν ἓνα καινούργιο ἄξονα στὴ θέση τοῦ παλιοῦ, γι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἄλλὰ δὲν βλέπω καθόλου, οὔτε ποῦ θὰ σταθοῦνε οὔτε τί εἶδους κλωνισμό θὰ μᾶς φέρουν ἀπὸ τὰ ἔξω! "Ἄ! ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ καθημερινὸ στριφογύρισμα τῆς Γῆς, θὰ μπορούσε κανεὶς μὲ τὸ μικρὸ του δαχτυλάκι νὰ φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα. Μὰ τὸ καθημερινὸ στριφογύρισμα ὑπάρχει! . . . Ἐδῶ εἶναι τὰ κουμπιὰ τῆς Ἀλέξαινας!».

"Ἄδικα ὁ σοφὸς μας ζητοῦσε νὰ βρῆ τὸ «λάκκο τῆς φάβας». Δὲν μπορούσε νὰ μαντέψῃ τίποτα, οὔτε ἀκόμη τὸν τρόπο πού εἶχανε σκεφτῆ ὁ Βαρβικὰν κι ὁ Μάστον. Αὐτὸ τοῦ στοίχιζε πολὺ, γιατί ἂν ἤξερε τὸν τρόπο, θὰ ἔβαζε στὴ στιγμή τοὺς μηχανικοὺς τύπους.

Μ' αὐτὴ τὴν ἔγνοια στὸ μυαλὸ ὁ Ἀлкеίδης Δισπερῆς, μηχανικὸς πού ἀνῆκε στὸ σῶμα τῶν Γάλλων μεταλλουργῶν, καταμετροῦσε στὶς 29 Δεκεμβρίου μὲ τὰ μακριὰ του σκέλια, σὰν μὲ πελώριο διαβήτη, τοὺς δρόμους τῆς Μπάλτιμορ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Ὅπου παρουσιάζονται σιγά σιγά
διάφορες ἀνησυχίες

Εἶχε περάσει ἕνας μῆνας ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ἡ Γενικὴ Συνέλευση συγκροτήθηκε στὶς αἴθουσες τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἡ κοινὴ γνώμη εἶχε ἀλλάξει σημαντικά. Εἶχαν ὅλοι ξεχάσει τὰ καλὰ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ περιστροφικοῦ ἄξονα καὶ ἄρχιζαν νὰ βλέπουνε μονάχα τὰ στραβά τῆς. Δὲν ἦτανε δυνατὸ νὰ μὴν προκληθῆ καταστροφή, γιατί ὅπως ἦτανε ὀλοφάνερο, ἡ μεταβολὴ θὰ γινότανε μ' ἕνα δυνατὸ κλονισμό. Μὰ πόσο μεγάλη καταστροφή θὰ ἦταν αὐτή, κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ ὑπολογίση ἀπὸ πρῶν. Ἐπειτα τὸ νὰ καλυτερέψῃ τὸ κλίμα δὲν ἦτανε καὶ τόσο πιά σπουδαῖο· μπορούσε καὶ νὰ λείψῃ. Πραγματικὰ μόνο οἱ Ἑσκιμῶοι, οἱ Ἰάπωνες, οἱ Σαμογέτες καὶ οἱ Τσοῦχ-τσιοὶ θὰ εἶχαν ὠφέλεια καὶ δὲν θὰ ζημιώνονταν καθόλου.

Ἐπρεπε ν' ἀκούση κανεὶς τοὺς Εὐρωπαίους πληροξούσιους νὰ κατηγορᾶνε τὸ ἔργο τοῦ Βαρδικᾶν καὶ νὰ τὸ βγάζουνε πὼς εἶναι γιὰ τὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων. Εἶχανε ὑποβάλλει στὶς κυβερνήσεις τους ἐκθέσεις, τὴ μιὰν ἀπάνω στὴν ἄλλη, εἶχανε φάει τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα διαβιβάζοντας χωρὶς διακοπὴ τηλεγραφήματα, εἶχανε ζητήσῃ καὶ λάθει ἕνα σωρὸ ὁδηγίες! . . . Ξέρουμε τίς ὁδηγίες αὐτοῦ τοῦ εἶδους. Γραμμένες πάντα στὸ περίφημο διπλωματικὸ ὕψος, εἶχανε μέσα πολλὰς ἀπ' αὐτὲς τίς ἀστείες ἐπιφυλάξεις: «Δεῖξτε θάρρος, ἀλλὰ μὴν ἐκθέσετε τὴν Κυβέρνησή σας. — Ἐνεργῆστε δραστήρια, ἀλλὰ μὴ στραπατσάρετε τὴν κατάστασιν!».

Ὅλον αὐτὸ τὸν καιρὸ ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν καὶ οἱ συνάδελφοί του δὲν ἔπαυαν νὰ διαμαρτύρονται ἀπὸ μέρους τῆς χώρας τους, ποὺ κινδύνευε:

— Είναι φανερό, ἔλεγε ὁ συνταγματάρχης Καρκόφ, πὼς οἱ Ἀμερικάνοι μηχανικοὶ θὰ ἔχουνε πάρει τὰ μέτρα τους, γιὰ νὰ γλιτώσουνε τὴ γῶρα τους ἀπὸ τὶς συνέπειες τοῦ κλωνισμοῦ.

— Μὰ πῶς μποροῦν νὰ τὸ πετύχουν; ἀπαντοῦσε ὁ Χάραλντ ὅταν τραντάξῃς τὴν ἐλιά μαζεύοντας τὸν καρπὸ, δὲν σειοῦνται ὅλα τὰ κλωνιά;

— Κι ὅταν σοῦ ἔρχεται μιὰ γροθιά κατάστηθα, δὲν ταραζέται ὅλο σου τὸ σῶμα; παρατήρησε ὁ Ἰακῶβ Γιάνσεν.

— Νά, λοιπόν, τί σήμαινε ἐκεῖνος ὁ περίφημος ὄρος στὸ ἔγγραφο τους! φώναξε ὁ Ντὴν Τούντριγκ. Νὰ γιατί ἐπρόβλεπε γεωμετρικὲς ἢ μετεωρολογικὲς μεταβολὲς στὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς!

— Ναί! ἀλήθεια, εἶπε ὁ Ἔρικ Βάλντενακ, εἶναι καὶ φόβος μὴν τύχη καὶ ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ρίξῃ τὶς θάλασσες ἔξω ἀπὸ τὴ φυσικὴ τους θέση!

— Κι ἂν ἡ ἐπιφάνεια τῶν ὠκεανῶν χαμηλώσῃ σὲ μερικὰ σημεία, παρατήρησε ὁ Ἰακῶβ Γιάνσεν, δὲν θὰ συμβῆ νὰ βρεθοῦν οἱ κάτοικοι πολλῶν τόπων τόσο ψηλά, πού νὰ τοὺς εἶναι ἀδύνατη κάθε ἐπικοινωνία μὲ τὸν κόσμο;

— Καὶ μάλιστα μπορεῖ νὰ βρεθοῦνε τόσο ψηλά, πρόσθεσε ὁ Γιάν Χάραλντ, πού ὁ ἀέρας νὰ εἶναι πολὺ ἀραιὸς καὶ νὰ μὴν ἀρκῇ γιὰ τὴν ἀναπνοή!

— Φαντασθῆτε τὸ Λονδίνο νὰ βρεθῆ στὸ ὕψος τοῦ Λευκοῦ Ὄρους! φώναξε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν.

Καὶ ὁ εὐπατρίδης αὐτὸς μὲ τὰ πόδια τεντωμένα, τὸ κεφάλι κατὰ πίσω κοίταξε πρὸς τὸ ζενίθ, σὰν νὰ εἶχε πάει κιόλας τὸ Λονδίνο στὰ σύννεφα.

Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦσανε πραγματικὰ ἕναν κίνδυνο γιὰ ὅλο τὸν κόσμο, κίνδυνο πολὺ μεγάλο. Οἱ εἰδικοί προαισθάνονταν τώρα πιά τὶς συνέπειες, πού θὰ εἶχε ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἄξονα. Καὶ σ' ἀλήθεια δὲν ἦτανε ἀστεία· θὰ γινότανε μετατόπιση εἰκοσιτρεῖς μοῖρες καὶ εἴκοσι πρῶτα λεπτά! Ἡ μετατόπιση αὐτὴ ἀναγκαστικὰ θὰ ἔφερνε μιὰ σπουδαία

ἀλλαγὴ στὸ μοῖρασμα τῶν νερῶν ἀπάνω στὴ Γῆ ἐξ αἰτίας τοῦ σχηματισμοῦ τῆς, πού εἶναι συμπιεσμένη στοὺς πόλους. Κινδύνευε λοιπὸν καὶ ἡ Γῆ νὰ πάθῃ, ὅ,τι λέγανε πὼς ἐγίνε τελευταία στὸν Ἄρη. Ἀπὸ τὶς παρατηρήσεις πὺ εἶχανε γίνει μὲ μεγάλα τηλεσκόπια, φαινότανε, πὼς ὀλάκερες στεριές στὸν Ἄρη εἶχανε βουλιάξει καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὲς καὶ ἡ Λιβύη τοῦ Σκιαπορέλλι. Στὴ θέση τους ἀντὶ γιὰ τὸ κοκκινωπὸ χρῶμα, πὺ ἔλαμπε πρὶν, τώρα ὑπάρχει ἓνα σκοῦρο θαλασσί. Ἀκόμη φαίνεται, πὼς ἡ λίμνη Μοῖρες ἐξαφανίστηκε καὶ ἐξακόσιες χιλιάδες τετραγωνικὰ χιλιόμετρα πάθανε σοβαρὲς μεταβολὲς στὰ βορεινὰ μέρη τοῦ Ἄρη, ἐνῶ οἱ ὠκεανοί, πὺ βρισκόντανε στὰ νότια, ἀφήσανε τοὺς χώρους πὺ σκεπάζανε πρὶν! Ἐπρόκειτο γιὰ τὸν Ἄρη καὶ πάλι πολλοὶ φιλόανθρωποι ἀπὸ λύπησι γιὰ ὅσους εἶχανε πάθει ἀπὸ τὶς πλημμύρες τοῦ μαζοῦ ἐκεῖνου ἀστρου, εἶχανε προτείνει νὰ κάμουν ἐράνουσι γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν. Τί θὰ γινόταν, ἅμα θὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ βοηθήσουνε τὰ θύματα, πὺ θὰ ἔκαναν οἱ πλημμύρες τῆς Γῆς;

Διαμαρτυρίεσι ὑψώθηκαν ἀπὸ παντοῦ καὶ ἡ Κυβέρνησι πιεζόταν ἀπὸ παντοῦ νὰ ἐνεργήσῃ. Γιατὶ βέβαια ἦταν προτιμότερο νὰ προλάβουνε μὲ κάθε τρόπο τὴν ἀπόπειρα, παρὰ νὰ κινδυνέψῃ ἡ Γῆ ἀπὸ τὶς καταστροφές, πὺ τὴν περιέμεναν. Ὁ Δημιουργὸς εἶχε κανονίσει γιὰ ὅλα γιὰ τὸ καλύτερο. Ἦτανε περιττὸ νὰ βάλῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ χέρι του γιὰ ν' ἀλλάξῃ ὅ,τι αὐτὸς εἶχε ὀρίσει.

Καὶ ὅμως, ἂν καὶ εἶναι ἀπίστευτο, ὑπῆρχανε πολλοὶ ἀλαφρόμυαλοι, πὺ μιλοῦσαν ἀστεῖα γιὰ ζήτημα τόσο σοβαρό!

«Τί σοῦ εἶναι αὐτοὶ οἱ Γιάγκηδες!» λέγανε. «Νὰ θέλουνε καλὰ καὶ σώνει νὰ σουβλίσουνε τὴ Γῆ μὲ νέον ἄξονα. Ἄν τουλάχιστο ὁ παλιὸς εἶχε τριφτεῖ ἀπὸ τὴν περιστροφή χιλιάδων χρόνων, ἴσως θὰ ἦτανε φρόνιμο νὰ τὸν ἀλλάξουν, ὅπως γίνεται στὶς ρόδες. Μὰ ἐτοῦτος εἶν' ἀ-

κόμη σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση. σῶος καὶ ἀκέραιος, ὅπως καὶ στὶς πρώτες μέρες τῆς δημιουργίας!».

Μποροῦσε νὰ δοθῇ ἀπάντηση σὲ τέτοιες κουβέντες;

Καὶ μέσα σ' ὅλες αὐτὲς τὶς συζητήσεις καὶ τοὺς καυγάδες, ὁ μηχανικὸς Ἀλκείδης Δισπερὴς ζητοῦσε νὰ μαντέψῃ τὸ εἶδος καὶ τὴ διεύθυνση τοῦ κλωνισμοῦ, ποῦ εἶχε ἐφεύρει ὁ Μάστον καὶ τὸ μέρος τῆς σφαίρας, ὅπου θὰ τὸν προκαλοῦσε. Ἄμα μάθαινε αὐτό, θὰ μπορούσε εὐκόλα νὰ ὀρίσῃ ποιὰ μέρη τῆς Γῆς κινδύνευαν.

Εἶπαμε παραπάνω, πὼς ὁ Νέος Κόσμος δὲν μπορούσε νὰ συμμερίζεται τοὺς φόβους τοῦ Παλιοῦ. Τουλάχιστο τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Βόρειας Ἀμερικῆς, ποῦ ἀποτελεῖ τὴν Ἀμερικάνικη Συμπολιτεία. Καὶ ἀλήθεια, ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ὁ λοχαγὸς Νίκολ καὶ ὁ σοφὸς Ἴ. Τ. Μάστον, ὅλοι τοὺς ἦταν Ἀμερικάνοι καὶ ἄνθρωποι, ποῦ ἀληθινὰ ἀγαποῦσαν τὴν πατρίδα τους. Ἦτανε δυνατὸ ποτὲ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ μὴν εἶχανε σκεφτῆ νὰ προφυλάξουνε τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες ἀπὸ τοὺς κινδύνους αὐτῆς τῆς περιπέτειας; Ἦτανε βέβαιο, πὼς μὲ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἄξονα χῶρες θὰ βούλιαζαν καὶ νέες θὰ ξεφυτρώνανε στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀσία, στὴν Ἀφρική καὶ στὴν Ὠκεανία. Ἦ εἶναι κανεὶς Γιάγκης ἢ δὲν εἶναι. Μὰ αὐτοὶ οἱ τρεῖς ἦτανε καὶ στὸ μεγαλύτερο μάλιστα βαθμῷ. Γιάγκηδες μονοκόμματοι, ὅπως εἶχε πῆ ὁ Βαρβικάν, ὅταν φανέρωσε τὸ σχέδιό του γιὰ τὸ ταξίδι στὴ Σελήνη.

Ἦτανε φανερό, λοιπόν, ὅτι τὸ μέρος τοῦ Νέου Κόσμου ποῦ βρίσκεται ἀνάμεσα στὶς Πολικὲς Χῶρες καὶ τὸν κόλπο τὸ Μεξικανικό, δὲν εἶχε νὰ πάθῃ τίποτα ἀπὸ τὴ σύγκρουση. Πιθανὸ μάλιστα ἢ Ἀμερικὴ νὰ πρόσθετε καινούργια μεγάλη ἔκταση στὸ ἔδαφός της. Γιατὶ ποῖος ξέρει, ἂν ἀπὸ τὸ παραμέρισμα τῶν δυὸ ὠκεανῶν, ποῦ τὴ βρέχουνε γύρω σήμερα, δὲν θὰ ἔβρισκε τόσες καινούργιες ἐπαρχίες γιὰ τὸ κράτος της.

«Ναί, ναί! μά. . . σ' αὐτὸ τὸν κόσμο γιὰ τίποτα δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι βέβαιος», λέγανε οἱ πρὸ ἐπιφυλα-

κτικοί, εκείνοι που μόνο την επικίνδυνη ὄψη βλέπουνε σ' ὅλα τὰ ζητήματα. «Καὶ ἂν ὁ 'Ι. Τ. Μάστον ἀπατήθηκε στους λογαριασμούς του; Ἄν ὁ πρόεδρος Βαρθικᾶν ἔκαμε κάποιο λάθος στὴν ἐφαρμογή; Κάτι τέτοιο μπορεῖ νὰ τύχη καὶ στὸν πιὸ ἐπιδέξιο πυροβολητὴ! Οἱ σφαῖρες του δὲν πετυχαίνουνε πάντα τὸ σημάδι».

Καταλαβαίνει κανεῖς, ὅτι αὐτὲς τὶς ἀνησυχίες τὶς καλλιεργούσανε μὲ ἐπιμέλεια οἱ πληρεξούσιοι τῶν Δυνάμεων τῆς Εὐρώπης καὶ μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα δημοσίευσαν ἄρθρα βίαια, ὁ γραμματικὸς τοῦ ταγματάρχη Ντόνελαν στὴ «Σημαία», ὁ Γιᾶν Χάραλντ στὴν «Ἄφτεν μπλάντετ», σουηδικὴ ἔφημερίδα, καὶ ὁ συνταγματάρχης Καρκὼφ στὴ «Νόβογια Βρέμια», πού εἶχε τὴ μεγαλύτερη κυκλοφορία στὴ Ρωσία. Μὰ καὶ στὴν ἴδια τὴν Ἄμερική οἱ γνώμες χωριστήκανε. Οἱ ρεπουμπλικάνοι ἔμειναν πιστοὶ στὸ Βαρθικᾶν, οἱ δημοκρατικοὶ ὅμως σὰν συντηρητικοὶ πού ἦταν πῆγαν ἐναντίον του. Ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν Ἄμερικάνικο τύπο καὶ μάλιστα ἡ «Ἐφημερίδα τῆς Βοστώνης», τὸ «Βῆμα» τῆς Νέας Ἰόρκης κλπ. ἐνωθῆκανε μαζί μὲ τὸν τύπο τῆς Εὐρώπης.

Στὶς Ἠνωμένους Πολιτείες, ἀπὸ τότε πού ἰδρύθηκε ὁ σύλλογος τοῦ Ἐταιρικοῦ Τύπου καὶ τοῦ Ἐνωμένου Τύπου, ἡ ἔφημερίδα ἔγινε τεράστιο ὄργανο γιὰ τὶς παγκόσμιες πληροφορίες, ἀφοῦ οἱ δαπάνες γιὰ τὶς ἐγχώριες εἰδήσεις καὶ τὶς ἐξωτερικὲς ξεπερνᾶνε πολὺ τὰ εἴκοσι ἑκατομμύρια δολλάρια τὸ χρόνο.

Τοῦ κάκου τὰ ἄλλα φύλλα, πού ἡ κυκλοφορία τους ἦτανε ἐπίσης μεγάλη, ἀναλάβανε τὴν υπέρσπιση τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας. Τοῦ κάκου ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ πλήρωνε δέκα δολλάρια τὸ στίχο κύρια ἄρθρα, χρονικά, ἐπιφυλλίδες, ἔξυπνα πειράγματα, πού ἀποδείχνανε πόσο ἀνύπαρκτοι καὶ γελοῖοι ἦτανε αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι!

Τοῦ κάκου ἡ φανατικὴ χήρα ζήταγε νὰ κάμη τὸν καθένα νὰ πιστέψῃ πὼς τίποτα δὲν ἦτανε τόσο ἀδικοιολόγητο, ὅσο ἡ ὑποψία πὼς μπορεῖ νὰ πέσῃ ἔξω ὁ 'Ι. Τ. Μάστον στους ὑπολογισμούς του! Ἡ Ἄμερική σιγὰ σιγὰ πῆγε μὲ

τὸ μέρος τῆς Εὐρώπης καὶ ἔκαμε δικούς της τοὺς φόβους καὶ τὶς ἰδέες της. Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν καὶ ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἀκόμα καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δὲν καταδέχονταν ν' ἀπαντήσουν. Ἀδιαφοροῦσαν γι' αὐτὰ πού ἄκουγαν καὶ οὔτε συνήθειες ἄλλαξαν, οὔτε κὰν τοὺς ἔβλεπες νὰ καταγίνονται μὲ τὶς κοπιαστικὰς ἐτοιμασίαις, τὶς ἀπαραίτητες γιὰ τέτοια ἐπιχείρηση. Τοὺς πείραζε τουλάχιστο ἡ ἀλλαγὴ τῆς γνώμης τοῦ κόσμου, ἡ ἀποδοκιμασία ὁλωνῶν γιὰ ἓνα σχέδιο, πού στὴν ἀρχὴ τὸ δεχτήκανε μὲ τόσο ἐνθουσιασμό; Οὔτε αὐτὸ φαίνεται πιθανό.

Σέ λίγον καιρό, μ' ὅλη τὴν ἀφοσίωση τῆς μίστρας Σκόρμπιτ, πού οὔτε στιγμή δὲν ἔπαψε νὰ ἰσοδεύη μὲ τὰ δύο της χέρια γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν φίλων της, ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ὁ λοχαγὸς Νίκολ καὶ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον κηρύχθηκαν ἐπικίνδυνοι στὴν ἀσφάλεια τῶν δυὸ Κόσμων. Ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδίας προσκλήθηκε ἐπίσημα ἀπὸ τὶς Εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴ καὶ νὰ ἀνακρίνῃ τοὺς ἀρχηγούς της, πού χρωστοῦσαν νὰ μιλῆσουνε γιὰ τοὺς σκοπούς τους καθαρά.

Νὰ φανερώσουνε δηλαδὴ μὲ ποῖο τρόπο μελετοῦσανε νὰ ἀλλάξουνε τὸν ἄξονα, πού θὰ ἔφερνε τόσες μεταβολὰς καὶ τόσους κινδύνους στὴ γενικὴ ἀσφάλεια. Νὰ ὀρίσουνε τὶς χώρες πού ἀπειλοῦνται, μὲ λίγα λόγια νὰ κάνουνε γνωστὸ στὸν κόσμον, πού ἀνησυχοῦσε, αὐτὸ πού ἡ φρόνησιν ἀπαιτοῦσε νὰ γίνῃ γνωστὸ.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Οὐάσιγκτον δὲν περιμένε νὰ τὴν παρακαλέσουνε γι' αὐτό. Ἡ ἐξέγερσις πού εἶχε φανερωθῆ, στὶς βόρειες, τὶς νότιες καὶ τὶς κεντρικὰς πολιτείας τῆς Δημοκρατίας, ἀπομάκρυνε κάθε δισταγμό. Λοιπὸν ἔγινε διάταγμα ἐπίτηδες στὶς 17 Φεβρουαρίου, πού ὄριζε μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ πενήντα εἰδικούς νὰ ἐξετάσουνε τὸ ζήτημα. Ἦταν ἐκεῖ μέσα μηχανικοί, μηχανολόγοι, μαθηματικοί, ὑδρογράφοι καὶ γεωγράφοι. Πρόεδρος ὀρίστηκε ὁ διάσημος Τζὼν Πρέστις καὶ τοῦ δόθηκε δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ ὅ,τι

Κλεισμένος στο κελί του, στη φυλακή τής Μπάλτιμορ, ο γραμματέας του Τηλεβολικού Συλλόγου συλλογιζότανε τούς συντρόφους του και τὸ κανόνι τους (σελ. 128).

ήτανε σχετικό με την επιχείρηση και να την απαγορεύσει ακόμη, στην ανάγκη.

Πρώτα πρώτα, καλέσανε να παρουσιασθῆ στην επιτροπή ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

Μὰ ὁ πρόεδρος Βαρβικάν δὲν παρουσιάσθηκε.

Ἔστειλαν ἀστυνομικούς στο σπίτι του, ὁδὸς Κλήβε-
λαντ ἀριθ. 95, στὴ Μπάλτιμορ.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν δὲν ἦτανε πιά στο σπίτι του.

Ποῦ ἦταν;

Κανεὶς δὲν ἤξερε.

Πότε ἔφυγε;

Στις 11 Ἰανουαρίου, δηλαδή πέντε βδομάδες προω-
τερα, μαζί με τὸ λοχαγὸ Νίκολ. Εἶχε ἀφήσει γειὰ στὴν
πρωτεύουσα τῆς Μέριλαντ καὶ σ' ὀλόκληρη τὴν ἐπαρχία
τῆς ἀκόμη.

Καὶ ποῦ πήγανε οἱ δυὸ αὐτοὶ ἄνθρωποι;

Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ ἀπαντήση.

Πιθανότατο ἦταν πὼς οἱ δυὸ ἑταῖροι τοῦ Τηλεβολι-
κοῦ Συλλόγου εἶχανε ξεκινήσει γιὰ τὴ μυστικὴ ἐκείνη χώ-
ρα ὅπου θ' ἄρχιζαν οἱ ἐτοιμασίες.

Μὰ ποιά ἦταν ἄραγε ἐκείνη ἡ χώρα;

Ἡ ἀπελπισία ποῦ τοὺς ἔπιασε ὅλους, μόλις μάθανε,
πὼς ἔφυγε ὁ Βαρβικάν καὶ ὁ Νίκολ, ἦταν ἀπερίγραπτη.
Ὁ θυμὸς ποῦ ἔπιασε τὸ κοινό, μεγάλωσε, φούσκωσε ὀρ-
μητικὰ σὰν θάλασσα, ποῦ ξαναγυρίζει σὲ μεγάλες παλίρ-
ροιες τῆς ἰσημερίας, φοβερίζοντας νὰ πνίξη καὶ τοὺς διευ-
θυντὲς καὶ τὴν ἐταιρεία ὁλόκληρη.

Ἕνας μόνο ἄνθρωπος ἤξερε, ποῦ εἶχε πάει ὁ πρόεδρος
Βαρβικάν καὶ ὁ συνάδελφός του.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ὁ Μάστον.

Ὁ Μάστον ἔλαβε κλήση ἀπὸ τὸν πρόεδρο Τζὼν
Πρέστις νὰ παρουσιασθῆ μπροστὰ στὴν ἐξεταστικὴ ἐπι-
τροπή.

Μὰ ὁ Μάστον δὲν φάνηκε.

Μὴν εἶχε φύγει κι αὐτὸς ἀπὸ τὴ Μπάλτιμορ; Μὴν

είχε πάει κι αυτός να συναντήσει τους συντρόφους του, για να τους βοηθήσει σ' εκείνο τὸ ἔργο, πὸν ὁ κόσμος τὸ ἔτρεμε περιμένοντας τὰ καταστρεπτικά του ἀποτελέσματα;

Ὁχι! ὁ Μάστον κατοικοῦσε πάντα στὴ Βαλιστική Ἐπαυλῆ. Δούλευε ἀκατάπανστα, γιὰ ἄλλους ὑπολογισμούς τώρα πιά. Τοὺς ἄφηνε μόνο τὶς βραδιές, πὸν πήγαινε στὶς πολυτελεῖς αἰθουσες τοῦ μεγάρου τῆς μίστρης Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ.

Ὁ πρόεδρος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς πρόσταξε νὰ τὸν φέρουνε μὲ τὸ ζῶρι.

Ὁ κλητήρας πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Μάστον, χτύπησε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε στὸν προθάλαμο. Ὁ μαῦρος ὑπηρέτης του, ὁ Φωτιάς, τὸν δέχτηκε ἀρχετὰ ἄσχημα καὶ ἀκόμη ἀσχημότερα πὸ ὕστερα ὁ ἀφεντικός.

Ὁμως ὁ Μάστον θεώρησε πὼς ἦτανε χρέος του νὰ ὑποταχθῆ στὴν πρόσκληση. Ἄμα παρουσιάσθηκε στὴν ἐπιτροπὴ, δὲν παράλειψε νὰ τοὺς πῆ πὼς τὸν παρασκοτίζανε καὶ τοῦ κόβανε τοὺς ὑπολογισμούς του στὴ μέση.

Ἡ πρώτη ἐρώτηση, πὸν τοῦ κάμανε, ἦταν:

«Ξέρει ὁ κ. γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, πὸν βρίσκονται τώρα ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν κι ὁ λοχαγὸς Νίκολ;».

«Τὸ ξέρω, ἀπάντησε εὐθύς ὁ Μάστον, μὰ δὲν νομίζω ὅτι ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸ πῶ».

Δεύτερη ἐρώτηση:

«Αὐτοὶ οἱ δύο σας συνάδελφοι εἶχαν ἀρχίσει τὶς προκαταρκτικὲς ἐργασίες γιὰ νὰ μετατοπίσουνε τὸν ἄξονα τῆς Γῆς;».

«Κι αὐτό, ἀπάντησε ξερὰ ὁ Μάστον, εἶναι ἓνα μέρος ἀπὸ τὸ μυστικό, πὸν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ κρατήσω μυστικό ὥστε ἀρνιέμαι νὰ σὰς ἀπαντήσω».

«Θὰ μπορούσε τουλάχιστον ὁ κ. Μάστον ν' ἀνακοινώση τὴν ἐργασία του στὴν ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ, γιὰ νὰ κρίνῃ αὐτὴ ἂν μπορούσε νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ σχέδιο τῆς ἐταιρίας;».

«Όχι, βέβαια! δὲν θὰ τὸ ἀνακοινώσω! . . . Θὰ προτιμοῦσα νὰ τὴν ἀφανίσω ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Γῆς! . . . Εἶναι δικαίωμά μου, σὰν πολίτης ἐλεύθερος τῆς ἐλεύθερης Ἀμερικῆς, νὰ μὴν ἀνακοινώσω σὲ κανένα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας μου!».

— Ἴσως αὐτὸ νὰ εἶναι δικαίωμά σας, κύριε Μάστον, εἶπε ὁ πρόεδρος Πρέστις μὲ φωνὴ ἐπίσημη, σὰν νὰ μιλοῦσε ἀπὸ μέρος ὅλου τοῦ κόσμου· ὅμως εἶναι καὶ χρέος σας νὰ μιλήσετε, βλέποντας τὴν ταραχὴ πὺρ προκάλεσε ἡ ἀγγελία σας. Πρέπει νὰ ἡσυχάσετε τοὺς κατοίκους τῆς Γῆς, πὺρ τοὺς ἔχει πιάσει φόβος καὶ τρόμος.

Ἄλλὰ ὁ Μάστον δὲν νόμισε, πὺρ εἶχε αὐτὸ τὸ χρέος. Ἐκεῖνο, πὺρ εἶχε νὰ κάμῃ πρακτικά, ἦτανε νὰ μὴ μιλήσῃ. Καὶ δὲν μίλησε.

Μ' ὄλες τὶς παρακινήσεις καὶ τὰ παρακάλια τους, μ' ὄλες τους τὶς φοβέρες, τὰ μέλη τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς δὲν κατάφεραν νὰ πάρουνε λέξη ἀπὸ τὰ χεῖλια τοῦ σιδερόχερου ἐκείνου ἀνθρώπου. Ἦτανε ἀπίστευτο, κάτω ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ λαστιχένιο καύκαλο νὰ κρύβεται τόση ἐπιμονή!

Ἔτσι, ὁ Μάστον ἔφυγε ὅπως ἦρθε. Εἶναι περιττὸ νὰ προσθέσουμε τί θεομὰ συγχαρητήρια δέχθηκε ἀπὸ τὴ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ γιὰ τὸ θάρρος πὺρ ἔδειξε.

Ὅταν μαθεύτηκε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀνακρίσεων, ἡ ἀγανάκτηση τοῦ κοινοῦ πολλαπλασιάσθηκε τόσο πολὺ, πὺρ ἦτανε πιά κίνδυνος γιὰ τὴν προσωπικὴ ἀσφάλεια τοῦ ἀπόστρατου πυροβολητῆ. Ἡ πίεση τῆς κοινῆς γνώμης δὲν ἄργησε νὰ φέρῃ τ' ἀποτελέσματά της. Μαζὶ εἶχανε ἐνεργήσει καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι πληρεξούσιοι. Ἦρθε μέρα, πὺρ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Τζὼν Σ. Ράιτ ἀναγκάστηκε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του τὴν ἄδεια νὰ ἐνεργήσῃ μὲ βίαια μέσα.

Τὸ βράδι στὶς 13 τοῦ Μαρτίου, ὁ Μάστον βρισκότανε στὸ γραφεῖο του βουτημένος στὰ νοῦμερά του τὸ κουνδοῖνι τοῦ τηλεφώνου ξαφνικὰ χτύπησε σὰν δαμονισμέ-

νο, ἐνῶ ἡ τηλεφωνικὴ πλάκα ἔτρεμε τόσο, πού ἔδειχνε καὶ αὐτὴ τὴν ἀνησυχία ἐκείνου πού τηλεφωνοῦσε.

— Ποιὸς εἶν' ἐκεῖ; ρώτησε ὁ Μάστον.

— Ἡ μίστρες Σκόρμπιτ.

— Καὶ τί θέλει ἡ μίστρες Σκόρμπιτ;

— Νὰ λάβετε τὰ μέτρα σας! . . . Μαθαίνω ὅτι ἀπόψε . . .

Ἡ φράση αὐτὴ δὲν εἶχε μπῆ ἀκόμη στὸ αὐτὶ τοῦ Μάστον, ὅταν ἡ πόρτα τῆς βίλλας γκρεμίστηκε κάτω, ὅλο συντρίμματα, σπρωγμένη δυνατὰ ἀπ' ἔξω.

Στὴ σκάλα, πού ἀνέβαινε στὸ γραφεῖο του, γίνοντανε φασαρία μεγάλη. Ἀκουγόταν μιὰ φωνή, πού μάλλονε, ἐνῶ ἄλλες προσπαθοῦσανε νὰ τὴν ἡσυχάσουν. Σὲ λίγο ἀκούστηκε ἓνα σῶμα νὰ πέφτη.

Ἦταν τὸ σῶμα τοῦ νέγρου Φωτιά, πού κατρακυλοῦσε τὴ σκάλα, ἀφοῦ μάταια εἶχε πολεμήσει νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ ἄσυλο τοῦ ἀφέντη του.

Ἀμέσως ἡ πόρτα τοῦ γραφείου ἔπεσε κάτω κομμάτια καὶ παρουσιάσθηκε ἓνας ἀστυνόμος σέρνοντας πίσω του ὀλάκερο ἀπόσπασμα ἀστυφύλακες.

Ὁ ἀστυνόμος εἶχε διαταγὴ νὰ ψάξῃ τὸ σπιτί, νὰ κάμῃ κατάσχεση σ' ὅλα τὰ ἔγγραφα τοῦ Μάστον καὶ νὰ βάλῃ σὲ προσωπικὴ κράτηση αὐτὸν τὸν ἴδιο.

Ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, πού δὲν ἠθέλε καὶ πολὺ γιὰ ν' ἀνάψῃ, ἄρπαξε ἓνα περιστροφὸ καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ ἀπόσπασμα παρὰ λίγο νὰ δεχότανε καὶ τὶς ἔξι σφαιρὲς. Μὰ οἱ ἀστυφύλακες ἦτανε πολλοὶ καὶ ἀστραπιαῖα τὸν ἀφρόλισαν. Ὅστερα μάζεψαν βιαστικὰ ὅλα τὰ ἔγγραφα, πού ἦταν ἀπάνω στὸ γραφεῖο, γεμάτα τύπους καὶ ἀριθμούς.

Ὅμως, ὁ Μάστον, ξαφνικά, μ' ἓνα ἀπότομο κίνημα, τοὺς ξέφυγε καὶ κατάφερε ν' ἀρπάξῃ ἓνα σημειωματάριο, πού πιθανότατα εἶχε τὰ γενικὰ ἐξαγόμενα ἀπὸ διάφορους ὑπολογισμούς του.

Οἱ ἀστυφύλακες ὄρμησαν νὰ τοῦ τὸ πάρουν ἀπὸ τὰ χέρια μὲ κάθε τρόπο.

Μὰ στὴ στιγμὴ ὁ Μάστον εἶχε καταφέρει νὰ τὸ ἀνοίξῃ, νὰ σκίσῃ τὸ τελευταῖο φύλλο καὶ νὰ τὸ καταπιῇ σὺν χαλάκι.

— Καὶ τώρα, κοιτιάστε νὰ τὸ πάρετε! τοὺς φώναξε, ἴδιος ὁ Λεωνίδας στὶς Θερμοπύλες.

Σὲ μιὰν ὥρα, ὁ Μάστον ἔμπαινε στὴ φυλακὴ τῆς Μπάλτιμορ.

Αὐτὸ τὸ ξεμπερδεμα δὲν ἦταν καὶ τόσο ἄσχημο γι' αὐτόν, γιατί τὸ πλῆθος μποροῦσε καὶ νὰ τὸν κακομεταχεισθῇ — τόσο εἶχε ἀγριέψῃ — καὶ ἡ ἀστυνομία δὲν θὰ μποροῦσε νὰ προλάβῃ τίποτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Τί ἦταν μέσα στὸ σημειωματάριο τοῦ

Ἰ. Τ. Μάστον καὶ τί δὲν ἦταν

Τὸ σημειωματάριο, ποῦ εἶχε κατάσχει ἡ ἀστυνομία τῆς Μπάλτιμορ, εἶχε τριάντα σελίδες ἀπάνω κάτω, γεμάτες τύπους, ἐξισώσεις καὶ ἀριθμούς, ποῦ παρασταίνανε τὰ γενικὰ ἐξαγόμενα ἀπὸ τοὺς σοφοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Μάστον. Ἐκεῖ μέσα ἦτανε μαζεμένη ἐργασία ἀνώτερης μηχανικῆς, ποῦ μόνο μαθηματικοὶ μποροῦσαν νὰ ἐκτιμήσουνε.

Μὰ τί μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὸ πλῆθος ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἐργασία; Κρίθηκε λοιπὸν ἀναγκαῖο νὰ γίνουνε γνωστὰ τὰ πορίσματα τῶν ὑπολογισμῶν αὐτῶν, ποῦ ἦταν ἡ αἰτία ν' ἀνησυχῇ ὁ κόσμος ὀλάκερος ἀπὸ τόσες βδομάδες.

Καὶ αὐτὸ ἴσα ἴσα ἔκαμαν τὰ μέλη τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Μόλις μελέτησαν τοὺς τύπους τοῦ περιφήμου μαθηματικοῦ, τοὺς δώσανε στὶς ἐφημερίδες καὶ τοὺς δημοσίευσαν ὅλες τους χωρὶς ἐξαίρεση.

Καὶ πρῶτα πρῶτα, δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ συζήτηση ἐπάνω στὸ ἔργο τοῦ μαθηματικοῦ. Λένε πὼς ἡ μισὴ δου-

λειά για τὴ λύση κάθε προβλήματος εἶναι ἡ καλή του διατύπωση· ἡ διατύπωση λοιπὸν τοῦ προβλήματος τοῦ Μάστον ἦτανε ἀφογή. Ἡ ἀκρίβεια στοὺς ὑπολογισμοὺς ἦτανε τέτοια, ὅπου ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ οὔτε κὰν ἐσκέφθηκε νὰ τοὺς ἀμφισβητήσῃ. Μὲ τὴν ἴδια πίστη δέχθηκε καὶ τὰ πορίσματά τους. Ὡστε λοιπὸν, ἂν ἡ ἐπιχείρηση τραβοῦσε ὡς τὸ τέλος, ὁ ἄξονας τῆς Γῆς, δὲν μπορούσε, θὰ μετατοπιζότανε καὶ οἱ καταστροφὲς πὺν περιμέναν, θὰ ἐρχόντανε τρομερές. Νὰ ἡ κοινοποίησις σὺς ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τῶν δυὸ κόσμων, πὺν ἔγινε ἀπὸ τὴν ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Μπάλτιμορ:

«Σκοπὸς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Βορείου Πόλου εἶναι ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν τωρινὸ ἄξονα τῆς Γῆς μὲ νέο. Ὁ σκοπὸς αὐτὸς θὰ πραγματοποιηθῇ μὲ τὸ κλώτσημα ἐνὸς κανονιοῦ, πὺν θὰ τοποθετηθῇ σὲ ὀρισμένο σημεῖο τῆς Γῆς. Ἄν ὁ σωλήνας τοῦ κανονιοῦ αὐτοῦ στερεωθῇ καλὰ στὸ ἔδαφος, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι θὰ μεταδώσῃ τὸ τράνταγμα του σὲ ὅλο τὸν ὄγκο τοῦ πλανήτη μας.

»Τὸ κανόνι, πὺν οἱ μηχανικοὶ τῆς ἐταιρίας παραδεχθήκανε γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό, εἶναι τεράστιο, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεμά του θὰ ἦτανε τιποτένιο, ἂν εἶχε διεύθυνση κάθετη στὸ ἔδαφος. Γιὰ νὰ πετύχουνε τὸ ἀνώτατο ὄριο πὺν χρειάζεται στὸ σκοπὸ τους, πρέπει νὰ ἔχῃ διεύθυνση ὀριζόντια κατὰ τὸ βορρῖα ἢ τὴ νοτιά.

»Τὸ τελευταῖο αὐτό, φαίνεται, προτίμησε ἡ ἐταιρία Βαρβικὰν καὶ Σία. Ἔτσι ὁ κλονισμὸς τῆς Γῆς θὰ γίνῃ στὸ βόρειο μέρος καὶ θὰ μοιάζῃ μὲ τὸ τράνταγμα μιᾶς μπάλας τοῦ μπιλλιάρδου, μόλις τὴ χτυπήσῃ κανεὶς στὴν ἄκρια. (Ἰσα ἴσα ὅ,τι εἶχε μαντέψει ὁ ἐξυπνότατος Ἀλκείδης Λισπερῆς).

»Μὲ τὸ ρίξιμο τῆς κανονιάς τὸ κέντρο τῆς Γῆς θὰ μετατοπισθῇ παράλληλα στὴ διεύθυνση τοῦ κλονισμοῦ της. Αὐτὸ μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ τὸ ἐπίπεδο τῆς τροχιάς της καὶ φυσικὰ τὴ διάρκειά του χρόνου, μὰ σὲ τόσο μικρὸ βαθμὸ,

ὥστε δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσουμε σημασία. Μαζὶ μ' αὐτὸ ἡ Γῆ θὰ ἔπαιρνε περιστροφικὴ κίνηση γύρω ἀπὸ ἄξονα, ποὺ θὰ βρισκότανε στὸ ἐπίπεδο τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ σ' αὐτὸ τὸ νέο ἄξονα θὰ ἐκτελοῦσε γιὰ πάντα τὴν περιστροφή της, ἂν δὲν ὑπῆρχε πρὶν ἀπὸ τὸν κλονισμό ἡ ἡμερήσια κίνηση τῆς Γῆς.

» Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κίνηση αὐτὴ ὑπάρχει στὴ γραμμὴ τῶν δύο Πόλων, θὰ ἐνωθῆ μὲ τὴν πρόσθετη περιστροφή, ποὺ θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὸ κλώτσημα τοῦ κανονιοῦ καὶ ἔτσι θὰ σχηματισθῆ ἄξονας νέος, ποὺ ὁ πόλος του θὰ βρῖσκεται ἀπὸ τὸν παλιὸ σὲ ἀπόσταση X. Ἀκόμα ἂν τὸ κανόνι ρίξῃ τὴ στιγμή ποὺ τὸ σημεῖο τῆς ἀνοιξιάτικης τομῆς τῆς ἐκλειπτικῆς ἀπάνω στὸν Ἰσημερινὸ βρῖσκεται στὸ ναδίρ τοῦ σημείου ποὺ βρῖσκεται τὸ κανόνι καὶ τὸ κλώτσημα τοῦ τηλεβόλου εἶναι τόσο δυνατὸ, ποὺ νὰ μετατοπίσῃ τὸν Πόλο κατὰ $23^{\circ} 28'$, ὁ νέος ἄξονας θὰ γίνῃ κάθετος στὸ ἐπίπεδο τῆς τροχιάς τῆς Γῆς, ὅπως συμβαίνει στὸν πλανήτη Δία.

» Τὰ ἐπακόλουθα ποὺ θὰ ἔχῃ μιὰ τέτοια ἀλλαγὴ τοῦ ἄξονα, τὰ μισοεἶπε ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν στὴ συγκέντρωση, ποὺ ἔγινε στίς 22 Δεκεμβρίου.

» Ἄν ὅμως λογαριάσουμε τὸν ὄγκο τῆς Γῆς καὶ τὴν ταχύτητα, ποὺ ἔχει σήμερα στὴν περιστροφή της, μποροῦμε νὰ φαντασθοῦμε κανόνι τόσο μεγάλο, ποὺ ἡ δύναμη τῆς κλωτσιᾶς του νὰ μπορῆ ν' ἀλλάξῃ τὴ θέση τοῦ σημερινοῦ Πόλου καὶ μάλιστα κατὰ 23° καὶ $28'$;

» Ναι! Ἄν τὸ κανόνι ἢ τὰ κανόνια εἶναι ὅσο ἀπαιτοῦν οἱ νόμοι τῆς μηχανικῆς, ἢ ἂν οἱ ἐφευρέτες ἔχουνε κάποια ἐκρηκτικὴ ὕλη μὲ τεράστια δύναμη, ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ δώσῃ στὴ σφαῖρα τοῦ κανονιοῦ τὴν ταχύτητα, ποὺ χρειάζεται γιὰ μιὰ τέτοια μετατόπιση.

» Ἄν πάρουμε γιὰ πρότυπο τὸ κανόνι τῶν 27 ἑκατοστῶν τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ, ποὺ ρίχνει σφαῖρα βάρους ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιογράμμων, μὲ ταχύτητα 500 μέτρων στὸ δευτερόλεπτο καὶ τὸ φαντασθοῦμε ἑκατὸ φορές μεγαλύτερο, στὰ μέτρα του, δηλαδὴ ἓνα ἑκατομμύριο φορές με-

Ἐπιτροπῶν, δόθηκε στή Μίστρας Εὐ-
αγγελία Σκόρμπιτ ἄδεια, νά πηγαίνη νά βλέπη τό φυλακισμένο, ὅπο-
τε τῆς ἄρесе (σελ. 130).

γαλύτερο σὲ ὄγκο, ἓνα τέτοιο κανόνι θὰ τινάξει μιὰ σφαίρα ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδων τόννων. Καὶ ἂν, χῶρια ἀπ' αὐτό, τὸ μαρρούτι εἶχε ἀρκετὴ δύναμη γιὰ νὰ δώσει στὴ σφαίρα τοῦ κανονιοῦ ταχύτητα πέντε χιλιάδες ἑξακόσιες φορές ἰσχυρότερη ἀπὸ αὐτή, πὺ δίνει τὸ συνηθισμένο μαρρούτι, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ πραγματοποιηθῆ. Μὲ ταχύτητα δυὸ χιλιάδες ὀχτακόσια χιλιόμετρα στὸ δευτερόλεπτο δὲν θὰ ἦτανε φόβος ν' ἀνταμώσει ἡ σφαίρα γιὰ δευτέρη φορὰ τὴ Γῆ καὶ μὲ τὴ σύγκρουση αὐτὴ νὰ ξαναφέρῃ τὰ πράγματα στὴν πρώτη τους θέση.

» Ἄν καὶ αὐτὸ φαίνεται ἀπίστευτο, γιὰ κακὴ τύχη τοῦ κόσμου ὁ Ἰ. Τ. Μάστον καὶ οἱ σύντροφοί του, ἔχουνε στὰ χέρια τους μιὰν ἐκρηκτικὴ ὕλη, πὺ ἔχει δύναμη ἀντιπολογιστῆ. Μ' αὐτὴ τὴν ὕλη, οὔτε νὰ συγκριθῆ μπορεῖ τὸ μαρρούτι πὺ εἶχε χρησιμοποιηθῆ γιὰ τὴν «Κολομπιάδα».* Αὐτὴ τὴν ἐκρηκτικὴ ὕλη τὴν εἶχεν ἐφεύρει ὁ λοχαγὸς Νίκολ. Γιὰ τὰ συστατικὰ της τὸ σημειωματάριο τοῦ Μάστον δὲν ἔλεγε τίποτα ὀρισμένο. Τὴν ὀνόμαζε μονάχα «μελομελινίτη».

» Τὸ μόνο πὺ μπορέσαμε νὰ μάθουμε γι' αὐτὴν εἶναι πὺς ἔγινε μὲ ἀντίδραση ἀπὸ ὀργανικὲς οὐσίες καὶ νιτρικὸ ὀξύ. Ἄμα κανεῖς ἀντικαταστήση μερικὰ μονοατομικὰ στοιχεῖα μὲ ἴσον ἀριθμὸ ἀπὸ ὕδρογόνο, βγαίνει ἓνα μαρρούτι πὺ γίνεται ἀπὸ χημικὴ σύνθεση καὶ ὄχι ἀπὸ ἀπλὸ ἀνακάτωμα μὲ διάφορες ἐκρηκτικὲς ὕλες.

» Γενικά, ὅ,τι κι ἂν εἶναι αὐτὴ ἡ ἐκρηκτικὴ οὐσία, μὲ τὴ δύναμη πὺ ἔχει — ἀρκετὴ γιὰ νὰ τινάξει σφαίρα ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδων τόννων ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς ἔλξεως τῆς Γῆς — εἶναι φανερὸ πὺς θὰ φέρῃ τοῦτα δῶ τ' ἀποτελέσματα: ἀλλαγὴ τοῦ ἄξονα· μετατόπιση τοῦ Πόλου κατὰ

(*) «Κολομπιάδα» εἶχε ὀνομασθῆ τὸ κανόνι, πὺ ἔστειλε στὴ Σελήνη τὸν πρόεδρο Βαρθελάκ καὶ τοὺς συντρόφους του, στὸ ἄλλο μυστήριον τοῦ Βέρν: «Ἀπὸ τῆς Γῆς στὴ Σελήνη».

23° 28', σχηματισμό νέου άξονα, πού θά είναι κάθετος στο επίπεδο τής έκλειπτικῆς. Ἐξ αἰτίας αὐτῶν ὄλων θά γίνουν καταστροφές, πού μὲ τὸ δίκιο τους φοβοῦνται οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς.

» Ὑπάρχει ὁμοῦς ἀκόμη μιὰ ἐλπίδα γιὰ νὰ γλιτώσῃ ἡ ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὰ τρομερὰ ἐπακόλουθα αὐτοῦ τοῦ ἐγχειρήματος, πού πρόκειται νὰ φέρῃ τόσες μεταβολές στὶς κλιματολογικὲς καὶ τὶς γεωγραφικὲς συνθήκες τῆς Γῆς.

» Εἶναι ποτὲ δυνατὸ νὰ φτιάξουμε κανόνι, πού νὰ εἶναι ἓνα ἑκατομμύριο φορές πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὸ σημερινὸ κανόνι τῶν 27 ἑκατοστῶν; "Ὅση πρόοδο καὶ ἂν παραδεχθοῦμε στὴ μεταλλουργικὴ βιομηχανία, μπορεῖ ποτὲ μηχανικοὶ νὰ φτιάξουνε τόσο μεγάλο κανόνι; " Ἄς ἀφήσουμε πιά ἐκεῖνη τὴ σφαῖρα τῶν ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδων τόννων, πού πρόκειται νὰ σταλῇ στὸ ἄπειρο!

» Ἀμφιβάλλουμε πολὺ καὶ αὐτὰ ἀκριβῶς μᾶς πείθουνε, πὼς εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ μὴν πετύχῃ ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἐταιρίας Βαρβικὰν καὶ Σία. Μὰ δυστυχῶς, αὐτὴ ἡ ἀμφιβολία δὲν μᾶς βγάζει κάθε φόβο γιὰ μιὰ ἐνδεχόμενη καταστροφή, ἀφοῦ μάλιστα φαίνεται, πὼς ἡ νέα ἐταιρία ἔχει κίβλας ἀρχίσει τὶς προετοιμασίες.

» Καὶ νομίζουμε, πὼς ἀρχισαν τὶς προετοιμασίες, γιὰ τὴν καὶ ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίκολ ἔφυγαν ἀπὸ τὴ Μπάλτιμορ καὶ ἀπὸ τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες ἐδῶ καὶ δυὸ μῆνες. Ποῦ πῆγαν; Σίγουρα σ' ἐκεῖνο τὸ ἄγνωστο μέρος τῆς Γῆς, ὅπου θά ἐτοιμάσσουνε τὸ καθετὶ γιὰ τὴν τελικὴ προσπάθεια.

» Μὰ ποῖος εἶναι ὁ τόπος αὐτός; Κανεὶς δὲν ξέρει καὶ κατὰ συνέπεια εἶναι ἀδύνατο νὰ καταδιωχθοῦνε αὐτοὶ οἱ ἐγκληματίες, πού μὲ τὴν πρόφασις νὰ ἐκμεταλλευθοῦνε νέα στρώματα κάρβουνο, σκοπεύουνε νὰ καταστρέψουνε τὸν κόσμο.

» Εἶναι πολὺ πιθανό, πὼς ὁ τόπος αὐτὸς βρισκότανε σημειωμένος στὴν τελευταία σελίδα τοῦ σημειωματάρου τοῦ Μάστον, ὅπου ἦτανε γραμμένο τὸ ἐξαγόμενο ἀπὸ ὅλη τὴν

ἐργασία του. Μὰ τὴ σελίδα αὐτὴ τὴν ἔσκισε καὶ τὴν ἔξαφάνισε ὁ συνένοχος τοῦ Ἱμπεῦ Βαρθικάν. Ὁ συνένοχος αὐτὸς κλεισμένος τώρα στὶς φυλακὲς τῆς Μπάλτιμορ ἀρνείται νὰ πῆ ἔστω καὶ μιὰ λέξη.

»Αὐτὴ εἶναι ἡ κατάστασις. Ἄν ὁ πρόεδρος Βαρθικάν πετύχη νὰ κατασκευάσῃ τὸ τεράστιο κανόνι καὶ τὴν ἀνάλογη ὀβίδα, ἂν δηλαδὴ μ' ἓνα λόγο ἡ ἐπιχείρησή του ἐκτελεσθῇ μὲ τοὺς ὄρους, πού ἀναφέραμε πάρα πάνω, ὁ περιστροφικὸς ἄξονας τῆς Γῆς θ' ἀλλάξῃ χωρὶς ἄλλο καὶ ἡ Γῆ σ' ἔξι μῆνες ἀπὸ σήμερα θὰ ὑποταχθῇ στὰ ἐπακόλουθα τῆς ἀσπυζώρητης αὐτῆς ἀπόπειρας.

»Ἐχει ὀρισθῇ ἀκόμη καὶ ἡ ὥρα, πού ἡ κανονιὰ μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὴ μεγαλύτερη δύναμη, ὥστε καὶ ὁ κλονισμὸς πού θὰ φέρῃ στὴ Γῆ νὰ εἶναι ὅσο παίρνει δυνατότερος.

»Ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι ἡ 22 Σεπτεμβρίου, δώδεκα ὥρες ἀφοῦ περάσῃ ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸ τοῦ ἄγνωστου τόπου X.

»Αφοῦ λοιπὸν ξέρομε: α) ὅτι γιὰ τὴν κανονιὰ αὐτὴ θὰ χρησιμοποιηθῇ κανόνι ἓνα ἑκατομμύριο φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ γνωστὸ κανόνι τῶν 27 ἐκ., β) ὅτι τὸ κανόνι αὐτὸ θὰ ρίξῃ ὀβίδα, πού θὰ ἔχῃ βάρος ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδες τόννους, γ) ὅτι ἡ ὀβίδα αὐτὴ θὰ ἔχῃ ἀρχικὴ ταχύτητα δύο χιλιάδες ὀχτακόσια χιλιόμετρα τὸ δευτερόλεπτο καὶ δ) ὅτι ἡ κανονιὰ θὰ ριχθῇ στὶς 22 Σεπτεμβρίου, δώδεκα ὥρες ἀφοῦ περάσῃ ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸ τοῦ ἄγνωστου τόπου X, μπορεῖ ἄραγε κανεὶς νὰ βγάλῃ συμπέρασμα ἀπὸ τὰ δεδομένα αὐτά, ποῶς εἶναι ὁ ἄγνωστος αὐτὸς τόπος, ὅπου θὰ γίνῃ ἡ ἀπόπειρα;

»Εἶναι φανερὸ πὼς ὄχι! Ἀπαντᾶνε τὰ μέλη τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

»Πραγματικά, δὲν μπορεῖ νὰ ὀρισθῇ ὁ ἄγνωστος αὐτὸς τόπος X μὲ ἓναν ὑπολογισμὸ· ὁ λόγος εἶναι πού στὶς σημειώσεις τοῦ Ἱ. Τ. Μάστον δὲν ὑπάρχει καμμιά ἔνδειξη γιὰ τὸ σημεῖο τῆς σφαιράς, πού θὰ περάσῃ ὁ νέος ἄξονας — μ' ἄλλα λόγια τὰ σημεῖα, πού θὰ γίνονιν οἱ νέοι Πόλοι

τῆς Γῆς. Τὸ μόνον ποὺ ξέρομε, εἶναι πὼς θὰ βρισκῶνται 23⁰ 28' ἀπὸ τὸν παλιὸ Πόλο. Μὰ ἀπάνω σὲ ποιὸ μεσημερινό; Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ.

»Ὡστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ξέρομε ἀπὸ τώρα καὶ ποιὸς εἶναι οἱ χώρες, ποὺ θὰ βυθισθοῦνε ἢ θὰ βγοῦνε ἀπάνω, μὲ αἰτία ὅτι θὰ χαλάσῃ ἡ σημερινὴ ἰσοστάθμιση τῶν ὠκεανῶν· οὔτε ξέρομε ποιὸς στεριὸς θὰ γίνουνη θάλασσης καὶ ποιὸς θάλασσης στεριός.

»Καὶ ὅμως ἡ διατάραξη αὐτὴ στὴ θέση τῶν θαλασσῶν — μιὰ καὶ θὰ χαθῇ ἡ ἰσορροπία ποὺ ἔχουν οἱ ἐπιφάνειές τους — θὰ εἶναι μιὰ διατάραξη πολὺ σπουδαία. Αὐτὸ λένε οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον. Σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦς, μετὰ τὸν κλονισμό ἢ ἐπιφάνεια τῆς θάλασσης θὰ πάρῃ τὸ σχῆμα ποὺ παίρνει ἓνα σῶμα, ποὺ ἔχει σχῆμα ἐλλειπτικόν, ἅμα γυρῶσιν ἀπάνω σὲ νέο ἄξονα. Ἔτσι ἡ ἰσορροπία τῶν ὑγρῶν στρωμάτων θ' ἀλλάξῃ σ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς σφαίρας.

»Τὸ ἀνώτερον ὄριο τῆς διαφορᾶς στὴν ἰσοστάθμιση τῶν θαλασσῶν μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὰ 8415 μέτρα. Σὲ διάφορα λοιπὸν σημεία τῆς Γῆς μπορεῖ ὁρισμένα μέρη νὰ ὑψωθοῦν ἢ νὰ βουλιάξουν 8415 μέτρα.

»Εἶναι ἀξιωματικόν πὼς καὶ ὁ Βόρειος Πόλος ἀκόμη, ποὺ βρίσκεται σὲ μικρότερη ἀπόσταση ἀπὸ τὸ κέντρο τῆς Γῆς — γιὰτὶ ἡ Γῆ εἶναι ζυγλιγμένη στοὺς δύο τῆς Πόλους — θὰ σκεπασθῇ ἀπὸ νερὰ πάνω ἀπὸ 3.000 μέτρα. Ὡστε ἡ χώρα ποὺ ἀγόρασε ἡ νέα ἐταιρεία θὰ σκεπαζόταν ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ τὴν ἐκμεταλλεθοῦν. Μὰ ὁ Βαρβικὰν καὶ οἱ σύντροφοὶ του προείδαν καὶ αὐτὴ τὴν περίπτωση. Ὅστερα ἀπὸ τὶς τελευταῖες γεωγραφικὰς ἀνακαλύψεις εἶναι σχεδὸν βέβαιον πὼς στὸ Βόρειον Πόλον ὑπάρχει ὁροπέδιον πάνω ἀπὸ 3.000 μέτρα ἕψος.

»Ἐκεῖνον, ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ, εἶναι σὲ ποῖα μέρη ἡ διαφορὰ στὴν ἰσοστάθμιση θὰ φθάσῃ τὸ ἀνώτατον ὄριο, τὰ 8415 μέτρα. Ὡστε δὲν ξέρομε ποιὸς χώρος θὰ πάθουνε τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀλ-

λαγῆς αὐτῆς. Κι οἱ πὺδ σπουδαῖοι μαθηματικοὶ δὲν μποροῦν νὰ ὑπολογίσουν αὐτό, πὺδ τοὺς ζητᾶμε. Σ' αὐτὴ τὴν ἐξίσωση ὑπάρχει ἓνας ἄγνωστος πὺδ δὲν μπορεῖ νὰ βρεθῆ μὲ κανέναν τύπο· αὐτὸς ὁ ἄγνωστος εἶναι ἡ θέση τοῦ σημείου X, δηλαδὴ τὸ μέρος, ὅπου θὰ ριχθῆ ἡ κανονία καὶ θὰ μεταδοθῆ τὸ τράνταγμα. . . Μὰ αὐτὸ τὸ σημεῖο τὸ κρατήσανε μυστικὸ οἱ πρωτεργάτες αὐτοῦ τοῦ ἐξωφρενικοῦ ἐγχειρήματος.

»Ὡστε ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς, σ' ὅποιο γεωγραφικὸ πλάτος καὶ ἂν ζοῦνε, ἐνδιαφέρονται τὸ ἴδιο γιὰ νὰ μαθευθῆ τὸ μυστικὸ αὐτό. Οἱ ἐνέργειες τῆς εταιρίας Βαρβικὰν καὶ Σία βάζουν ὅλους στὸν ἴδιο κίνδυνο.

»Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ζητᾶμε ἀπὸ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ὠκεανίας — γιὰ τὸ καλὸ τους — νὰ ἔχουνε τὸ νοῦ τους σὲ κάθε ἐργασία, πὺδ μπορεῖ νὰ ἔχη σχέση μὲ τὴν ἐπιχείρηση αὐτὴ· δηλαδὴ σὲ κάθε χύσιμο κανονιῶν καὶ στὴν κατασκευὴ μπαρουτιοῦ ἢ ὀβίδων, πὺδ πιθανὸν νὰ ἐπιχειροῦσε κανεὶς στὴ χώρα τους. Ἀκόμη πρέπει νὰ παρακολουθοῦνε κάθε ὑποπτο ξένο, πὺδ μπορεῖ νὰ φανῆ στὴ χώρα τους καὶ νὰ πληροφοροῦνε ἀμέσως, γιὰ ὅλα αὐτά, τὰ μέλη τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς στὴ Μπάλτιμορ.

»Εὐχόμαστε νὰ πάρουμε κάποια πληροφορία, πὺδ νὰ μᾶς φανερώσῃ τὸ μυστικὸ, πρὶν ἀπὸ τὶς 22 Σεπτεμβρίου, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὺδ κινδυνεύει ἡ Γῆ νὰ ἀναστατωθῆ».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

«Ὅπου ὁ Ἰ. Τ. Μάστον βαστάει τὸ μυστικὸ
μ' ἐπιμονὴ καὶ ἥρωϊσμό

Ἡ ἀνακοίνωση αὐτὴ τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἔκανε τρομερὴ αἴσθηση. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, πὺδ δὲν ἔλεγε πράγματα ἐνθαρρυντικά. Ἀπὸ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ἰ.

Τ. Μάστον ἦτανε σίγουρο, πὼς τὸ μηχανικὸ πρόβλημα εἶχε λυθῆ περὰ γιὰ περὰ. Ἦτανε φανερό. πὼς ἡ ἀπόπειρα τοῦ προέδρου Βαρβικὰν καὶ τοῦ λοχαγοῦ Νίκολ. σὲ λίγο ἢ ἄ ἔφερνε ἄσχημες ἀλλαγές στὴν κίνηση τῆς Γῆς.

Τὸ καταραμένο ἔργο τῆς ἐταιρίας Βαρβικὰν καὶ Σία καταδικαζόταν ἀπ' ὄλο τὸν κόσμο.

Ὅσο γιὰ τὴν προσωπικὴ τους ἀσφάλεια. ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ κάμανε πολὺ καλὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὴ Μπάλτιμορ καὶ τὴν Ἀμερικὴ. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τρομάξῃ στὰ καλὰ καθούμενα χίλια τετρακόσια ἑκατομμύρια ἀνθρώπους, νὰ τοὺς φέρῃ ἄνω κάτω τὶς συνήθειές τους καὶ νὰ βάζῃ σὲ κίνδυνο ἀκόμη καὶ τὴ ζωὴ τους προκαλώντας παγκόσμιον καταστροφή, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ θέλει νὰ φέρῃ στὴ Γῆ μερικὲς μεταβολές, πού τὸν συμφέρουν.

Μὰ ἄραγε ἐξαφανίσθηκαν οἱ δυὸ σύντροφοι τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, χωρὶς νὰ ἀφήσουνε κανένα σημάδι; Μὲ τί τρόπο τὸ ὑλικό, πού χρειάζότανε γιὰ τέτοια ἐπιχείρηση καὶ τὸ προσωπικὸ μαζί πήγανε στὸ μέρος πού ἔπρεπε, χωρὶς νὰ πάρῃ εἶδηση κανεὶς; Εἶτε ἀπὸ τὴ στεριά εἶτε ἀπὸ τὴ θάλασσα γινόταν ἡ μεταφορὰ, ἑκατοστὲς κι ἑκατοστὲς τραῖνα ἢ καράβια δὲν θ' ἀρκούσανε γιὰ νὰ μεταφέρουνε τὰ φορτία τὸ μέταλλο, τὸ κάρβουνο καὶ τὸ μελομελινίτη. Ἦτανε πραγματικὰ ἀκατανόητο, πὼς καταφέρανε νὰ τὰ φορτώσουνε καὶ νὰ τὰ μεταφέρουνε χωρὶς νὰ τοὺς καταλάβῃ κανεὶς.

Καὶ ὅμως ἔτσι ἔγινε. Ὅσοτερον ἀπὸ πολλὰ ψαξίματα κι ἀνακρίσεις βεβαιώθηκε πὼς οὔτε τὰ μεταλλουργεῖα, οὔτε τὰ ἐργοστάσια χημικῶν ὑλικῶν τῶν δύο κόσμων εἶχανε πάρῃ καμμιά παραγγελία. Τὸ γεγονὸς φυσικὰ ἦταν ἀνεξήγητο, μὰ ἴσως θὰ ἐρχόταν μέρα νὰ ἐξηγηθῇ!

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ, μιὰ κι ἐξαφανίσθηκαν ἔτσι αἰνιγματικὰ, εἶχανε ἐξασφαλισθῆ γιὰ τὴν ὥρα ἀπὸ κάθε κίνδυνο. Ὅμως ὁ συνάδελφός τους, ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, μέσα στὶς φυλακὲς τῆς Μπάλτιμορ μποροῦσε

νά φοβάται ὅ,τι κι ἂν βάλῃ νοῦς ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ ὄχλου. Καὶ ὅμως, αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος, τόσο πεισματάρης, πὺ ἦτανε πιά νὰ τὸν θαυμάζῃ κανεῖς, οὔτε καταδεχότανε νὰ σκεφθῇ αὐτὰ τὰ πράγματα! Ὁ χαρακτήρας του ἦτανε σιδερένιος, ὅπως τὸ δεξί του χέρι· δὲν ἐννοοῦσε νὰ ὑποχωρήσῃ μπροστὰ σὲ ὅ,τιδήποτε, παρακάλια ἢ φοβέρες.

Κλεισμένος στὸ κελλί του, στὴ φυλακὴ τῆς Μπάλλιμορ, ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου συλλογιζότανε τοὺς συντρόφους του, πὺ δὲν μπορούσε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Μὲ τὴ φαντασίᾳ του ἔβλεπε κιόλας τὸν πρόεδρο Βαρβικὰν καὶ τὸ λοχαγὸ Νίκολ νὰ προετοιμάζονε τὴν τεράστια ἐπιχείρησή τους, ἐκεῖ στὸ ἄγνωστο σημεῖο τῆς Γῆς, ὅπου κανεῖς δὲν θὰ τοὺς ἐνοχλοῦσε. Τοὺς ἔβλεπε νὰ φτιάχνουν τὸ τεράστιο κανόνι τους, νὰ συνδέτουνε τὶς οὐσίες γιὰ τὸ μελομελίτη, νὰ χύνουνε τὴν ὀβίδα πὺ σὲ λίγο ὁ ἥλιος θὰ τὴν εἶχε κι αὐτὴ μέσα στοὺς μικροὺς του πλανῆτες! Ὁ νέος αὐτὸς πλανῆτης θὰ εἶχε τὸ θελκτικὸ ὄνομα « Σ κ ο ρ μ π ῖ τ α ». Ἔτσι ἔδειχναν τὴ μεγάλη τους ἐκτίμησιν στὴν πλούσια χήρα, πὺ κατοικοῦσε στὸ Νέο Ἄλσος. Καὶ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον μετροῦσε μὲ ἀνυπομονησίᾳ τὶς ἡμέρες, πὺ τὸν χώριζαν ἀκόμη ἀπὸ τὴν ὀρισμένη χρονολογία γιὰ τὴν κανονιά. Καὶ τί ἀργὰ πὺ περνοῦσαν!

Εἶχε μπεῖ ὁ Ἀπρίλης. Σὲ δύομιση μῆνες ὁ ἥλιος ἀφοῦ θὰ ἔφτανε στὸ ἡλιοστάσιο τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, θὰ ὑποχωροῦσε σιγὰ σιγὰ κατὰ τὸν τροπικὸ τοῦ Αἰγόκερου καὶ σὲ τρεῖς μῆνες θὰ περνοῦσε τὴ γραμμὴ τῆς φθινοπωρινῆς ἰσημερίας. Καὶ τότε θὰ σταματοῦσαν ἐπὶ τέλους οἱ ἐποχὲς αὐτές, πὺ τόσο τακτικά, τόσο «κουτὰ» ἔρχονται ἢ μιὰ ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἄλλη κάθε χρονιά, ἐδῶ κι ἑκατομμύρια αἰῶνες. Στὴ χρονιά 189. . ὁ πλανῆτης τῆς Γῆς θ' ἀκολουθοῦσε γιὰ τελευταία φορὰ αὐτὸ τὸ νόμο τῆς ἀνισης μέρας καὶ νύχτας. Ὅστερα σ' ὀποιοδήποτε ὀρίζοντα τῆς σφαίρας μας, οἱ ἴδιες πάντα ὥρες θὰ χωρίζανε τὴν ἀνατολὴ ἀπὸ τὴ δύση τοῦ ἡλίου.

Ὅμως μπροστά στο γραμματικό του Ντὴν Τούντριγκ, ἔδωσε καὶ πῆρε
κιμμά δωδεκαριά γροθιές, μὲ δλους τοὺς κανόνες τῆς πυγμαχίας,
σὲ μιὰ συνάντηση μὲ τὸν Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ (σελ. 134).

Γιὰ τὸν Ἰ. Τ. Μάστον, ποὺ ξεχνοῦσε ὀλότελα τὴν πολικὴ χώρα καὶ τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ κάρβουνου καὶ ποὺ δὲν ἔβλεπε παρὰ μόνο τὰ κοσμογραφικὰ ἐπακόλουθα τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ φαινόταν ἔνδοξο, ὑπεράνθρωπο, θεϊκό! Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς νέας ἐταιρείας χανόταν μέσα στὶς ἀλλαγές ποὺ θὰ μεταμόρφωναν τὴν ὄψη τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ὀλομόναχος καὶ χωρὶς ὑπεράσπιση μέσα στὴ φυλακὴ του, βαστοῦσε γενρὰ ἐναντίον ὅλων τῶν πιέσεων ποὺ τοῦ κάνανε. Τὰ μέλη τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς πηγαίνανε καὶ τὸν βλέπανε κάθε μέρα, μὰ δὲν πετύχαιναν τίποτε. Τότε ὁ πρόεδρος Τζὼν Πρέστλι ἐσχέφθηκε νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἐπιρροή, ποὺ εἶχε πάνω του ἢ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ· αὐτὴ ἴσως νὰ πετύχαινε ὅ,τι αὐτὸς ἄδικα πολемоῦσε νὰ καταφέρῃ. Ὅλοι ἔξωρνε πόσο ἐνδιαφερόταν ἢ ἀξιοσέβαστη χήρα γιὰ τὸ διάσημο μαθηματικὸ καὶ πόση προσπάθεια μπορούσε νὰ κάμῃ αὐτὴ τὴ στιγμὴ, ποὺ ἐπρόκειτο γιὰ τὴν εὐθύνη τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον.

Ἐπειρὰ ἀπὸ μιὰ σύσκεψη τῶν Ἐπιτρόπων, δόθηκε στὴ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ ἄδεια, νὰ πηγαίῃ νὰ βλέπῃ τὸ φυλακισμένο, ὅποτε τῆς ἄρσσε. Τάχα κι αὐτὴ δὲν ἦτανε σὲ κίνδυνο μαζί μὲ τοὺς ὑπόλοιπους κατοίκους τῆς Γῆς ἀπὸ τὸ κλότσημα τοῦ τεράστιου κανονιοῦ; Τάχα τὸ πολυτελέστατο μέγαρό της ἦτανε πῶ ἐξασφαλισμένο ἀπὸ τὴν καταστροφὴ ἀπὸ ὅ,τι ἦταν οἱ καλύβες τῶν Ἰνδιάνων τῆς Ἀμερικῆς; Καὶ αὐτὴ δὲν κινδύνευε ὅπως ὁ τελευταῖος Σαμογέτης ἢ ὁ πῶ ἀσίμαντος κάτοικος τῶν νησιῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ; Αὐτὰ ὅλα τὰ θύμιζε στὴ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ μεταχειρισθῇ ὅλη τὴν ἐπιρροή, ποὺ εἶχε πάνω στὸν Ἰ. Τ. Μάστον.

Ἄν αὐτὸς πεθόταν ἐπὶ τέλους νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ φανερώσῃ ποὺ εἶχαν πάει ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ, θὰ ἦταν ἀκόμη καιρὸς νὰ τοὺς βροῦνε καὶ νὰ

τελειώση πιά ἡ ἀγωνία, ἡ φρίκη καὶ ὁ πανικός, πού βα-
στούσαν τὴν ἀνθρωπότητα.

Λοιπόν, ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ εἶχε ἄδεια
νὰ μπαινοβγαίνει στὴ φυλακὴ. Αὐτὸ ἱκανοποιοῦσε τὸν πῶ
μεγάλου τῆς πόθο, πού ἦταν νὰ δῆ καὶ πάλι τὸν 'Ι. Τ. Μά-
στον, πού τὰ χέρια τῶν ἀστυνομικῶν τὸν εἶχανε σύρει βάρ-
βαρα ἔξω ἀπὸ τὴν καλοπέραση τοῦ σπιτιοῦ του.

Μὰ εἶχανε γελαστῆ πολὺ γιὰ τὸ χαρακτήρα τῆς Εὐαγ-
γγελίας, πού τὴ νόμιζαν σκλάβου τῆς ἀνθρώπινης ἀδυνα-
μίας. Δέχτηκε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὴν πρόταση τοῦ προέ-
δρου τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς. Μὰ στὶς 9 Ἀπριλίου,
ὅταν ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ μπῆκε γιὰ πρώτη
φορὰ στὸ κελλὶ τοῦ 'Ι. Τ. Μάστον, ἂν ἔνα ἀδιάκριτο αὐτὶ
κολλοῦσε στὴν πόρτα, νὰ τί θ' ἄκουγε καὶ βέβαια ὄχι χωρὶς
ξάφνιασμα.

— Σᾶς ξαναβλέπω, ἐπὶ τέλους, ἀγαπητὲ κύριε Μάστον!

— Ἐσεῖς ἐδῶ, μίστρες Σκόρμπιτ;

— Ναί, φίλε μου, ὕστερα ἀπὸ τέσσερις βδομάδες χω-
ρισμό, τέσσερις μακριᾶς βδομάδες. . .

— Ἀκριβῶς εἰκοσιοκτὼ μέρες, πέντε ὧρες καὶ σαραντα-
πέντε λεπτά. ἀπάντησε ὁ 'Ι. Τ. Μάστον, ἀφοῦ κοίταξε τὸ
ρολόι του.

— Τέλος πάντων, ἀνταμώσαμε πάλι! . . .

— Μὰ πῶς σᾶς ἄφησαν νὰ μπῆτε ἐδῶ μέσα, ἀγαπητὴ
κυρία Σκόρμπιτ;

— Μὲ τὸν ὄρο νὰ χρησιμοποιηθῆ ἡ ἐπιρροή, πού ἔχει ἡ
ἀπεριόριστη συμπάθεια πάνω σ' ἕνα ἀγαπημένο πρόσω-
πο!

— Πῶς! . . . τί; . . . Εὐαγγελία! φώναξε ὁ 'Ι. Τ. Μά-
στον. Λεχθήκατε νὰ μοῦ δώσετε τέτοιες συμβουλές; Φαν-
τασθήκατε ἔστω καὶ μιὰ στιγμή, πῶς μοροῦσα νὰ προδώ-
σω τοὺς συντρόφους μου;

— Ἐγώ; ἀγαπητὲ Μάστον!! Λοιπόν, τόσο ἄσχημα μὲ κρί-
νετε; Ἐγώ! νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ θυσιάσετε τὴν τιμὴ
σας, ἀκόμη καὶ τὴ στιγμή πού πρόκειται γιὰ τὴν προσω-

πική σας ασφάλεια; Ἐγώ! Νὰ σᾶς παρακινήσω σὲ κάτι πὺ θὰ λέρωνε μιὰ ζωὴ ἀφιερωμένη ὀλόκληρη στὶς ἀνώτερες θεωρίες τῆς μηχανικῆς! . . .

— Δόξα σοι, Θεός! μίστρες Σκόρμιτ! Μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση βλέπω, πὺς δὲν ἄλλαξε καθόλου ὁ χαρακτήρας τῆς γενναίας προστάτισσας τῆς ἑταιρείας μας. "Ὀχι! ποτέ μου δὲν μοῦ γεννήθηκε ἀμφιβολία γιὰ τὴ γενναιοφυχία σας.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαπητὲ Μάστον.

— "Ὅσο γιὰ μένα, προτιμῶ νὰ πεθάνω παρὰ νὰ δώσω στὴ δημοσιότητα τὸ ἔργο μας, νὰ φανερώσω τὸ μέρος, πὺ θὰ γίνῃ ἢ θαυμαστὴ ἀπόπειρα, νὰ πουλήσω τὸ μυστικὸ πὺ μὲ τόση ψυχικὴ εὐχαρίστηση κρύβω στὸ βάθος τῆς καρδιάς μου. Προτιμῶ νὰ πεθάνω, παρὰ νὰ εἰκολύνω αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους νὰ κληρονομήσουν τοὺς φίλους μας καὶ νὰ διακόψουν τὶς ἐργασίες, πὺ θὰ μᾶς φέρουνε καὶ δόξα καὶ πλοῦτο· ὄχι, ποτέ μου!

— Μεγαλόφυγε Μάστον! ἀναστέναξε ἀντὶ γι' ἀπάντησῃ ἡ Εὐαγγελία Σκόρμιτ. . .

Τί καλὰ συνεννοῦνταν οἱ δυὸ αὐτοὶ ἄνθρωποι, πὺ τοὺς ἔνοιε ὁ ἴδιος ἐνθουσιασμός, μὰ καὶ ἡ ἴδια λόξα.

— "Ὀχι! ποτέ δὲν θὰ μάθουν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, πὺ ὄρισαν οἱ ὑπολογισμοί μου καὶ πὺ σὲ λίγο ἢ φήμῃ θὰ τὸ κάμη ἀθάνατο, πρόσθεσε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον. "Ἄς μὲ σκοτώσουν ἂν θέλουν, μὰ τὸ μυστικὸ μου δὲν θὰ τὸ μάθουν!

— "Ἄς σκοτώσουν κι ἐμένα μαζί σας! εἶπε ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμιτ. Κι ἐγὼ δὲν θὰ πῶ λέξη. . .

— Εὐτυχῶς, ἀγαπητὴ Εὐαγγελία, δὲν φαντάζονται πὺς τὸ μυστικὸ τὸ ἔξερετε κι ἐσεῖς!

— Πιστεύετε λοιπόν, ἀγαπητὲ Μάστον, πὺς θὰ μπορούσα νὰ πῶ τὸ μυστικὸ, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ δὲν εἶμαι ἄντρας; Νὰ προδώσω τοὺς συντρόφους μας κι ἐσᾶς. . . ὄχι, φίλε μου, ὄχι! Κι ἂν ἀκόμη ἡ Φιλισταῖοι αὐτοὶ ξεσηκώσουν ὅλο τὸν κόσμον ἐναντίον σας καὶ μποῦνε μέσα σ' αὐτὴ τὴ φυλακὴ γιὰ νὰ σᾶς κάνουνε χακό, κανεῖς δὲ θὰ μ' ἐμ-

ποδίσση νὰ σταθῶ ἐκεῖνη τὴν ὥρα στὸ πλάϊ σας, γιὰ νὰ ἔχουμε τουλάχιστον τὴν παρηγοριὰ νὰ πεθάνουμε μαζί! . . .

Τί ἄλλη γλυκύτερη παρηγοριὰ — ἂν αὐτὸ μπορῇ ποτὲ νὰ ὀνομασθῇ παρηγοριὰ — εἶχε νὰ ὄνειρευθῇ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, παρὰ νὰ πεθάνη στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μίστρες Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ;

Ἔτσι ἀπάνω κάτω τέλειωνε κάθε φορὰ ἡ κουβέντα τους. ὅποτε ἡ σπάνια αὐτὴ γυναίκα ἐρχότανε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ φυλακισμένο.

Ὅταν τὰ μέλη τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνυπόμονα, τὴ ρωτοῦσανε γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα, ποὺ εἶχαν οἱ ἐπισκέψεις της, ἀπαντοῦσε:

— Τίποτα ἀκόμη! Ἴσως μὲ τὸν καιρὸ κάτι νὰ καταφέρω στὸ τέλος. . .

Ἄ! ἡ γυναικεῖα πονηριά!

«Μὲ τὸν καιρὸ!» Ἔτσι ἔλεγε· μὰ ὁ καιρὸς αὐτὸς περνοῦσε μὲ τόσο μεγάλα βήματα! Οἱ βδομάδες περνούσανε σὰν μέρες, οἱ μέρες σὰν ὥρες καὶ οἱ ὥρες σὰν λεπτά!

Εἶχε ἔρθει κιάλας ὁ Μάϊος καὶ ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ δὲν εἶχε καταφέρει ἀκόμη τίποτα. Μιὰ καὶ ἡ τόσο μεγάλη ἐπιρροή αὐτῆς τῆς γυναίκας δὲν εἶχε καταφέρει τίποτα, κανεὶς ἄλλος δὲν μποροῦσε νὰ ἐλπίζη, πὼς θὰ πετύχαινε τὸ παραμικρὸ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ περιμένουν ὑπομονετικὰ τὴν τρομερὴν καταστροφὴν, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ βρεθῇ τρόπος νὰ γλιτώσουν;

Ὅχι. Δὲν στέκει σὲ τέτοιες περιστάσεις νὰ κάνη κανεὶς ὑπομονή. Οἱ πληρεξούσιοι τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων γίνανε σιγὰ σιγὰ πρὸ ἀπαιτητικοί. Ὅλοένα τὰ βάζανε μὲ τὰ μέλη τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ ἄρχιζε νὰ τὴν παίρνη κι αὐτὴ τώρα τὸ σχέδιο. Ἀκόμη καὶ ὁ φλεγματικὸς Ἰακώβ Γιάνσεν, μ' ὅλη τὴν ὀλλανδέζικη ἀπάθειά του, ἐνοχλοῦσε τοὺς ἐπιτρόπους μὲ ἀδιάκοπες παρατηρήσεις καὶ κατηγορίες. Ὁ συνταγματάρχης Βόρις Καρκὸφ μονομάχησε μὲ τὸ γραμματέα τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸν πλήγωσε ἐλαφριά. Ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν δὲν μονομάχησε οὔτε

μὲ περίστροφο, οὔτε μὲ σπαθί, γιατί αὐτὸ δὲν ἦτανε σύμφωνο μὲ τὰ ἐγγλέζικα ἔθιμα. Ὅμως μπροστὰ στὸ γραμματικό του Ντὴν Τούντριγκ, ἔδωσε καὶ πήρε καμμιά δωδεκαριά γροθιές, μὲ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς πυγμαχίας, σὲ μιὰ συνάντηση μὲ τὸν Οὐίλλιαμ Σ. Φόρστερ, τὸ νευρόσπαστο τῆς «Ἐκμεταλλευτικῆς». Μὰ αὐτὸς ὁ κακομοίρης δὲν ἤξερε τίποτα ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

Φαινόταν, πὼς ὅλος ὁ κόσμος εἶχε συμμαχήσει, γιὰ νὰ ρίξη στοὺς Ἀμερικάνους τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τὴν εὐθύνη τῶν ἔργων τοῦ Ἴμπεϋ Βαρβικάν. Γινότανε πιά λόγος καὶ πὼς θ' ἀνακαλοῦσαν οἱ Δυνάμεις τῆς Εὐρώπης τοὺς πρεσβευτές, πού εἶχαν ἢ κάθε μιὰ στὴν τρελλοκυβέρνηση τῆς Οὐάσιγκτον καὶ ἀκόμη πὼς θὰ τῆς κηρύχνανε τὸν πόλεμο!

Καημένοι Ἀμερικανοί! Μήπως ἤθελαν κι αὐτοὶ τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ ἀνακαλύψουνε τὰ ἴχνη τῆς Ἐταιρίας Βαρβικάν καὶ Σία; Τοῦ κάκου ἀπαντοῦσαν, πὼς οἱ Δυνάμεις τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, ἀκόμη καὶ τῆς Ὀκεανίας, εἶχανε τὸ δικαίωμα νὰ πιάσουνε τὰ μέλη τῆς Ἀμερικάνικης Ἐταιρίας, ὅπου κι ἂν τὰ ἔβρισκαν. Τοῦ κάκου ὁμολογούσανε τὴν ἀδυναμία τους ν' ἀνακαλύψουνε τὸ μέρος, ὅπου ὁ πρόεδρος Βαρβικάν καὶ ὁ σύντροφός του προετοιμάζανε τὴν τρομερῆ ἐπιχείρησή τους. Οἱ ξένες Δυνάμεις οὔτε τ' ἄκουγαν αὐτὰ καὶ ἀπαντοῦσαν στερεότυπα:

«Ἐχετε στὰ χέρια σας τὸ συνένοχό τους τὸν Ἴ. Τ. Μάστον. Αὐτὸς ξέρει καὶ μὲ τὸ πάρα πάνω ὅ,τι μᾶς χρειάζεται νὰ μάθουμε γιὰ τὸ Βαρβικάν. Ἀναγκάστε τον λοιποὺ νὰ μιλήσῃ αὐτὸν τὸν κύριο!..».

Νὰ ἐξαναγκασθῆ ὁ Ἴ. Τ. Μάστον νὰ μιλήσῃ! Μὰ θὰ ἦταν πὺρ εὐκολο νὰ πάρῃ κανεὶς μιὰ λέξη ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θεοῦ τῆς σιωπῆς, τοῦ Ἀρποκράτη ἢ τουλάχιστον ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀρχικωφάλαου στὸ διδασκαλεῖο τῶν κωφάλαων τῆς Νέας Ἰόρκης.

Τότε, καθὼς πιά κορυφώθηκε ἡ γενικὴ ἀνησυχία καὶ ἡ ἀγανάκτηση, βρεθῆκανε μερικοὶ πρακτικοὶ ἄνθρωποι, πού

θυμηθήκανε πώς τὰ βασανιστήρια τοῦ Μεσαίωνα εἶχανε καὶ τὰ καλά τους.

Τὸ ἀναλυτὸ μολύβι, ὁ φάλαγγας, τὸ ζεματιστὸ λάδι, ἡ σιδερένια τοιμπίδα καὶ τὰ παρόμοια, μπορούσανε λέει, νὰ λύσουνε τὴν πιὸ σφιχτοδεμένη γλώσσα. Γιατί τάχα νὰ μὴ χρησιμοποιήσουνε τὰ μέσα αὐτά, πὸν ἄλλοτε ἢ δικαιοσύνη τὰ εἶχε ψωμοτύρι γιὰ ζητήματα πολὺ μικρότερα καὶ πὸν τὸ κάτω κάτω δὲν ἐνδιαφέρανε καὶ ὅλο τὸν κόσμο;

Μὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὸς τὰ μέσα αὐτά, συνήθειες μιᾶς ἄλλης ἐποχῆς, δὲν μπορούσανε νὰ ἐφαρμοστοῦνε στὸ τέλος τοῦ δέκατου ἑνατου αἰῶνα, πὸν ξεχώριζε πρὸ πάντων γιὰ τὴν ἡμεράδα του καὶ τὴν ἀνοχὴ του.

Γι' αὐτὸ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον δὲν εἶχε φόβο νὰ δοκιμάσῃ τὰ βάσανα τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως. Ἡ μόνη ἐλπίδα πὸν ἔμενε ἦταν ἢ πὸς θὰ καταλάβαινε στὸ τέλος τὴν εὐθύνη του καὶ θὰ μιλοῦσε ἢ πὸς θὰ τὰ φανέρωνε ὅλα ἢ τύχη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

“Ὅπου στὸ τέλος ὁ Ἰ. Τ. Μάστον δίνει μιὰν ἀπάντηση ἀληθινὰ ἐπικὴ

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα περνοῦσε καὶ ὅπως φαινόταν, οἱ ἐργάτες τοῦ προέδρου Βαρβικᾶν καὶ τοῦ λοχαγοῦ Νίκολ προχωροῦσαν ἐπίσης, χωρὶς νὰ ξέρη κανεὶς ποῦ καὶ μὲ ποιὸν παράξενους ὄρους.

Πῶς ὅμως τὸ καταφέρανε μιὰ τόσο μεγάλη ἐπιχείρηση νὰ κρύβεται ἔτσι πὸν νὰ μὴν τὴν παίρνη εἶδηση κανεὶς; Ἦτανε μιὰ ἐπιχείρηση, πὸν ἔπρεπε ν' ἀνοίξῃ μεγάλη ἐργοστάσια, νὰ φτιάξουνε καμίνια, πὸν νὰ μπορούνε νὰ χύσουνε κανόνι ἕνα ἑκατομμύριο φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ κανόνι τῶν 27 ἑκατοστῶν καὶ μιὰν ὀβίδα πὸν νὰ ζυγίξῃ ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδες τόννους. Ἐπρεπε νὰ στρατολογή-

σουνε χιλιάδες ἐργάτες, νὰ τοὺς μεταφέρουν, νὰ τοὺς ἐξασκήσουν στὴ δουλειά τους. Πῶς μπορούσε λοιπὸν νὰ γίνονται ὅλ' αὐτὰ κρυφά; Σὲ ποῖο ἀπομακρυσμένο μέρος τοῦ Παλιοῦ ἢ τοῦ Νέου Κόσμου ἢ ἐταιρία Βαρβικὰν μπόρεσε νὰ ἐγκατασταθῆ χωρὶς νὰ τὴν προσέξουν οἱ γύρω κάτοικοι; Σὲ κανένα ἐρημονήσι τοῦ Εἰρηνικοῦ ἢ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ; Μὰ ἔρημα νησιά δὲν ὑπάρχοννε πιά στὸν καιρὸ μας, ἀπὸ τότε πού οἱ Ἄγγλοι τὰ πιάσαν ὅλα· ἀλλάζει βέβαια, ἂν ἡ νέα ἐταιρία ἀνακάλυψε ἐπίτηδες κανένα καινούργιο νησί. Νὰ δεχότανε πάλι κανεῖς, πὼς ἡ ἐταιρία εἶχε στήσει τὰ μηχανήματά της σὲ κανένα σημεῖο τοῦ Βόρειου ἢ τοῦ Νότιου Πόλου, ἦτανε ἐντελῶς παράλογο. Ἡ ἐταιρία, ἴσα ἴσα γιὰ νὰ φτάσῃ στὰ μέρη αὐτά, ζητοῦσε νὰ τὰ μετατοπίσῃ.

Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά νὰ ψάχνῃ κανεῖς, γιὰ νὰ βρῆ τὸν πρόεδρο Βαρβικὰν καὶ τὸ λοχαγὸ Νικόλ σ' αὐτὲς τὶς στεριές καὶ τὰ νησιά θὰ ἦτανε κουταμάρα. Τὸ σημειωματάριο τοῦ γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἔλεγε ὀρθὰ κοφτὰ πὼς ἡ κανονιά θὰ ριχνότανε σχεδὸν ἐπάνω στὸν Ἰσημερινό. Ξέρομε ὅμως πὼς ἡ γραμμὴ αὐτὴ περνάει ἀπὸ χῶρες, πού εἶναι κατοικημένες ἀπὸ ἀνθρώπους μὲ κάποιο πολιτισμό! Ὡστε ἂν οἱ πειραματιστὲς αὐτοὶ ἐγκαταστάθηκαν πάνω στὸν Ἰσημερινό, δὲν μπορούσαν νὰ εἶναι στὴν Ἀμερική.

Δὲν μπορούσαν νὰ εἶναι οὔτε στὴ Σουμάτρα καὶ στὸ Μλόρνεο, οὔτε στὴ Νέα Γουϊνέα. Γιατὶ σ' ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη δὲν μπορούσε νὰ γίνῃ ἡ ἐπιχείρηση τούτη, χωρὶς νὰ τοὺς πάρουν εἶδηση οἱ κάτοικοι. Ἀκόμα δὲν μπορούσε νὰ κρατηθῆ μυστικὴ σ' ὀλάκερο τὸ κέντρο τῆς Ἀφρικής, στὴ χώρα μὲ τὶς μεγάλες λίμνες, ἐκεῖ πού περνάει ὁ Ἰσημερινός. Μένουν ἀκόμη μερικὰ νησιά. Ὡπως οἱ Μαλβίδες στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό, τὰ νησιά τοῦ Ναυαργείου, τὰ νησιά τῶν Χριστουγέννων, οἱ Γαλαπάγοι στὸν Εἰρηνικό, ὁ Ἅγιος Πέτρος στὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανό. Μὰ οἱ πληροφορίες, πού ἤρθαν ἀπὸ κεῖ, δὲν ἀναφέρανε τίποτε τὸ ἔξαι-

Στις 17 Σεπτεμβρίου, τή νύχτα, ὄχλος μανιασμένος ἄρρηξε στή φυλακή, γιά νά ἐφαρμόσῃ πάνω στόν κρατούμενο τὸ νόμο τοῦ Λύντς. Μά τὸ κελλί τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον βρέθηκε ἄδειο! (σελ. 156).

ρετικό. Ὡστε περιορίζονταν ὅλοι σὲ μερικὲς ὑποθέσεις, πὺ βέβαια δὲν βοηθοῦσανε καὶ πολὺ γιὰ νὰ λιγοστέψῃ ὁ τρόμος, πὺ κρατοῦσε ὅλη τῆ Γῆ.

Τί ἔλεγε γιὰ ὅλα αὐτὰ ὁ Ἀλκείδης Διοπερής; Ὁ-λος πυρετὸ ἀπὸ τὴν ἀνυπομονησία του, συλλογιζόταν ἀδιάκοπα τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς τῆς ἀπόπειρας.

«Δὲν ἦτανε ἀπλὰ ὄνειρα οἱ ἐφευρέσεις τοῦ λοχαγοῦ Νίκολ», ἔλεγε. «Μιὰ ἐκρηκτικὴ οὐσία μὲ τόση δύναμη, αὐτὸς ὁ μελομελινίτης, πὺ εἶχε τέτοια δύναμη ν' ἀπλῶνεται —τρεῖς ἢ τέσσερις χιλιάδες φορὲς περισσότερη ἀπὸ τὶς πὺ δυνατὲς ἐκρηκτικὲς ὕλες καὶ πέντε χιλιάδες ἑξακόσιες φορὲς μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ συνηθισμένο μαπαρούτι — αὐτὰ ὅλα βέβαια ἦτανε πολὺ καταπληκτικά, μὰ τέλος πάντων δὲν ἦτανε ἀδύνατα. Δὲν ξέρομε τί θὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἀκόμη τὸ μέλλον σ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰ θέματα καὶ τί θὰ καταφέρῃ ἢ πρόοδος. Ἴσως καμμιά μέρα νὰ μπορῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ καταστρέφῃ ἀπὸ μακριὰ ὀλάκερο στρατό».

Μὰ ὁ Γάλλος μηχανικός, ἀκόμη καὶ γιὰ τὴ μετατόπιση τοῦ ἄξονα τῆς Γῆς δὲν παραξενευόταν. Μιλοῦσε ἀπὸ μέσα του συχνὰ μὲ τὸν πρόεδρο Βαρβικάν καὶ τοῦ ἔλεγε ὅτι στοχαζόταν.

«Εἶναι ὀλοφάνερο, πρόεδρε Βαρβικάν, πὺς κάθε μέρα ἡ Γῆ αἰσθάνεται τὸν ἀντίκτυπο ἀπὸ ὅλους τοὺς κλονισμούς, πὺ γίνονται στὴν ἐπιφάνειά της. Εἶναι βέβαιο, πὺς ὅταν ἑκατοστὲς χιλιάδες ἄνθρωποι ἀλληλοσκοτώνονται στέλλοντας ὁ ἓνας στὸν ἄλλο χιλιάδες σφαῖρες, πὺ ζυγίζονε κάμποσα χιλιόγραμμα ἢ ἑκατομμύρια σφαῖρες, πὺ ζυγίζουνε λίγα γραμμάρια, αὐτὰ βέβαια ἔχουνε μιὰν ἐπίδραση στὸν ὄγκο τοῦ πλανήτη μας. Τὸ ἴδιο, ἂν θέλετε πὺ ἀπλᾶ, καὶ ὅταν ἐγὼ περπατᾶω ἢ ὅταν πηδάω ἢ ὅταν ἀπλῶνω τὸ χέρι μου, τὸ ἴδιο καὶ ὅταν ἓνα αἰμοσφαίριο κινιέται μέσα στὶς φλέβες μου. Λοιπὸν καὶ ἡ τεράστια μηχανή σου εἶναι ἱκανὴ νὰ φέρῃ τὸν κλονισμό πὺ ζητᾶς. Ἀλλὰ, μὰ τὴν τετραγωνικὴ ρίζα, ὁ κλονισμὸς σου αὐτὸς θὰ καταφέρῃ ἄραγε νὰ μετατοπίσῃ τὴ Γῆ; Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια. . . ἀπὸ

τις ἐξισώσεις ἐκείνου τοῦ βλάκα τοῦ Μάστον, αὐτὸ ἔχει ἀποδειχθῆ καὶ μὲ τὸ παραπάνω!».

Πραγματικὰ ὁ Ἀλκείδης Διοπερῆς θαύμαζε χωρὶς ἐπιφύλαξη τοὺς τόσο ἔξυπνους ὑπολογισμοὺς τοῦ γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Τὰ μέλη τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνακοινώνανε πρόθυμα τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοὺς σ' ὅποιον ἦτανε σὲ θέση νὰ τοὺς καταλάβῃ. Ὁ Ἀλκείδης Διοπερῆς ποὺ διάβαζε τοὺς ἀλγεβρικοὺς τύπους σὰν νὰ ἦτανε ἄρθρα ἐφημερίδων, ἔβρισκε ἀμέτρητη εὐχαρίστηση μελετώντας αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμοὺς.

Ἐπῆρχε ὁμως μεγάλος κίνδυνος ἀπὸ τὴ γενικὴ ἀναστάτωση. Ἄν αὐτὴ ἐρχόταν, πόσες συμφορὲς θὰ μαζευόντανε στὴν ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτη μας! Κατακλυσμοί, πολιτείες θὰ ἀναποδογυρίζονταν, βουνὰ θὰ κατρακυλοῦσαν, ἑκατομμύρια ἄνθρωποι θὰ χάνονταν, ὄγκοι νεροῦ ὀρμητικὰ θὰ μετατοπίζονταν, ὅλες αὐτὲς οἱ φρικτὲς συνέπειες μιᾶς τέτοιας καταστροφῆς, ἐνὸς σειсмоῦ σφοδρότατου, ποὺ θὰ κλόνιζε τὴ Γῆ.

«Ἄν τουλάχιστο», μουρμούριζε ὁ Ἀλκείδης Διοπερῆς, «τὸ ἀναθεματισμένο αὐτὸ μαρούτι τοῦ λοχαγοῦ Νίκολ δὲν ἦτανε τόσο δυνατὸ, θὰ εἶχαμε μιὰ μικρὴν ἐλπίδα, πὼς ἡ ὀβίδα θὰ ξαναγύριζε στὴ Γῆ, εἴτε μπροστὰ ἀπὸ τὸ σημεῖο τῆς κανονιάς, εἴτε πίσω, ἀφοῦ θὰ ἔκανε πρῶτα τὸ γύρο τῆς σφαίρας. Καὶ τότε μὲ τὴ σύγκρουση αὐτῆ, ὅλα σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα θὰ ξαναγυρίζανε στὴ θέση τους μὲ λιγοστὲς καταστροφές! Μὰ νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! Μὲ τὸ μελομελινίτη τους ἡ ὀβίδα θὰ γράψῃ ἓνα μέρος ἀπὸ μιὰ "ὑπερβολὴ" καὶ δὲν θὰ ξαναγυρῆ ποτὲ στὴ Γῆ νὰ τῆς γυρέψῃ συγχώρεση γιὰ τὴν ἐνόχληση καὶ νὰ τὴν ξαναφέρῃ στὴ θέση τῆς!».

Καὶ ἐνῶ τὰ ἔλεγε τοῦτα ὁ Ἀλκείδης, κοινοῦσε τὰ χέρια του, σὰν νὰ ἔκανε σήματα, ἀπειλώντας νὰ σπάσῃ τὸ κάθε τι σὲ ἀκίνα δύο μέτρων. Ὅσοτερα ἐπανελάμβανε:

«Καὶ νὰ μὴν ξέρῃς ποῦ θὰ τραβήξουν αὐτοὶ οἱ ἀλιτήριοι! Ἄν τὸ ἤξερα, θὰ μοῦ ἦταν εὐκόλο νὰ ὀρίσω ἀμέ-

σως τούς μεγάλους κύκλους τῆς Γῆς, πού ἡ ἀνισοστάθμισή τῶν ὠκεανῶν θὰ εἶναι ἀσήμαντη, καθὼς καὶ σὲ ποιά σημεῖα θὰ φτάσῃ στὴν πῶ μεγάλη τῆς ἔνταση. "Ἐτσι θὰ ἦτανε δυνατὸ νὰ προειδοποιηθοῦνε οἱ ἄνθρωποι γιὰ νὰ φύγουν ὅσο θὰ ἔχουνε ἀκόμη καιρὸ, πρὶν οἱ πολιτείες τους ἀναποδογυριστοῦνε καὶ πέσουνε τὰ σπίτια στὰ κεφάλια τους! Πῶς ὅμως νὰ μάθουμε αὐτὸ τὸν τόπο;».

Καὶ βάζοντας τὸ χέρι του στὶς λιγοστὲς τρίχες πού στόλιζαν τὸ φαλακρὸ του κρανίον, πρόσθεσε:

«Φοβᾶμαι πὼς οἱ συνέπειες αὐτοῦ τοῦ κλονισμοῦ θὰ εἶναι περισσότερο πολύπλοκες ἀπ' ὅ,τι τις φαντάζονται! Γιατί τάχα τὰ ἠφαιστεια νὰ μὴν ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴν περὶσταση καὶ νὰ μὴν ἀρχίσουν ἐκρήξεις δίχως τέλος, βγάζοντας σὰν ἐπιβάτες πειραγμένοι ἀπὸ τὴ θάλασσα ὅλες τὶς ὕλες, πού βρίσκονται στὰ σπλάχνα τους;

» Καὶ τί θὰ συμβῆ, ἂν ἓνα μέρος ἀπὸ τούς ὠκεανούς χυθῆ μέσα στοὺς κρατῆρες; Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ! Μὰ μπορεῖ μ' αὐτὸ νὰ γίνουν ἐκρήξεις, ἱκανὲς νὰ τινάξουνε στὸν ἀέρα ὅλη τὴ Γῆ! Κι αὐτὸς ὁ διαβολο - Μάστιον νὰ ἐπιμένῃ στὴ βουβαμάρα του! Νὰ παίζῃ μὲ τὸν πλανήτη μας ὁ κατεργάρης καὶ νὰ σοῦ τραβάῃ φίνες καραμπόλες στὸ μπιλιάρδο τοῦ σύμπαντος!».

"Ἐτσι συλλογιζόταν ὁ Ἄλκείδης μας. Τὶς φοβερὲς αὐτὲς σκέψεις δὲν ἄργησαν νὰ τὶς ἐπαναλάβουνε καὶ νὰ τὶς συζητήσουνε οἱ ἐφημερίδες τῶν δύο Κόσμων. Μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ γενικὸ ἀναποδογύρισμα πού θὰ ἐρχόταν ἀπὸ τὴν ἐπιχείρηση τοῦ Βαρδικάν, τί ἦταν οἱ τυφῶνες, οἱ πλημμύρες, οἱ κατακλυσμοί, πού ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ καταστρέφουνε μιὰ στενὴ λουρίδα τῆς γῆς; Ἀπὸ τὶς τοπικὲς αὐτὲς καταστροφὲς χάνονται, εἶναι ἀλήθεια, μερικὲς χιλιάδες ἄνθρωποι, μὰ οἱ ἄλλοι, οἱ ἀμέτρητοι πού ζοῦν, μόλις αἰσθάνονται νὰ ταράζεται ἡ ἡσυχία τους.

Γι' αὐτὸ, ὅσο ἡ κρίσιμη μέρα πλησίαζε, ὁ τρόμος κυρίεψε καὶ τούς πῶ γενναίους. Οἱ ἱεροκήρυκες τὴν εἶχανε καλά, πού βρήκανε γιὰ θέμα τους τὸ τέλος τοῦ κόσμου. "Η-

τανε, πὸν νὰ γύριζαν οἱ ἀπαίσιοι καιροὶ τοῦ χίλια μετὰ Χριστόν, ὅπου οἱ ζῶντανοὶ φαντάστηκαν, πὸς θὰ ἔρθῃ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου.

Ἄς θυμηθοῦμε, ἀλήθεια, τί εἶχε συμβῆ στοὺς χρόνους ἐκείνους. Οἱ λαοὶ τότε, μὲ βάση κάποιον χωρίον τῆς Ἀποκαλύψεως, πίστεψαν, ὅτι ἡ τελευταία κρίση πλησίασε καὶ περίμεναν νὰ ἰδοῦνε νὰ παρουσιάζεται μαζί μὲ τὰ ἄλλα σημάδια τῆς ὀργῆς, πὸν ἀναφέρει ἡ Γραφή, καὶ ὁ «κυῖος τῆς ἀπολείας», ὁ Ἄντιχριστος.

«Τὸν τελευταῖον χρόνο τοῦ δεκάτου αἰῶνος», λέει ὁ Ἐρρικός Μαρτέν, «ἀσχολίεις, διασκεδάσεις, συμφέροντα, ὄλα, ἀκόμα κι αὐτὲς οἱ γεωργικὲς ἐργασίεις εἶχανε πάψει. Γιατί, ἔλεγαν, νὰ φροντίζουμε γιὰ τὸ μέλλον, ἀφοῦ σὲ λίγο δὲν θὰ ὑπάρχουμε πιά; Ἄς σκεφθοῦμε τὴν αἰωνιότητα πὸν ἔρχεται! Καὶ περιοριζόντανε στ' ἀπαραίτητα καὶ κληροδοτούσανε τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ σπίτια τους στὰ μοναστήρια, γιὰ νὰ βροῦνε προστάτες στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ὅπου θὰ μπαίνανε σὲ λίγο. Πολλὰ ἀπὸ τὰ δωρητήρια ἀρχίζανε μ' αὐτὰ τὰ λόγια: Ἐπειδὴ πλησιάζει τὸ τέλος τοῦ κόσμου καὶ εἶναι κοντὰ ἡ καταστροφή του. . . ».

Ὅταν ἦρθε τὸ τέλος τοῦ χρόνου, οἱ λαοὶ γεμίσανε τὶς ἐκκλησίεις καὶ κεῖ, τρέμοντας ἀπὸ τὴν ἀγωνία, περίμεναν ν' ἀκούσουνε ν' ἀντηχοῦν ἀπὸ ψηλὰ οἱ ἑφτὰ σάλπιγγες τῶν ἑφτὰ ἀγγέλων τῆς Κρίσεως.

Καθὼς ξέρουμε, ἡ πρώτη μέρα τοῦ χιλιεστοῦ χρόνου ἦρθε καὶ πέρασε, χωρὶς διόλου νὰ ταραχθοῦν οἱ φυσικοὶ νόμοι.

Τώρα ὅμως δὲν ἐπρόκειτο γιὰ μιὰν ἀνατροπή, πὸν νὰ στηρίζεται σὲ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐδῶ ἤθελαν ν' ἀλλάξουν τὴν ἰσορροπία τῆς Γῆς, ἀλλαγὴ πὸν στηρίζεται σὲ ὑπολογισμοὺς σίγουρους καὶ πὸν ἡ πρόοδος τῆς πυροβολικῆς καὶ τῶν μηχανικῶν ἐπιστημῶν θὰ τὴν ἔκανε δίχως ἄλλο νὰ πετύχῃ.

Γι' αὐτὸ μ' ὅλη τὴ μεταβολή, πὸν οἱ νεώτερες ιδέες μῆσανε στὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ τρόμος εἶχε μεγαλώ-

σει σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε πολλὰ ἀπὸ ὅσα παρατηρηθῆκα-
νε στὰ χίλια μετὰ Χριστόν, ξαναγίνανε καὶ τώρα καὶ με-
τὴν ἴδια παραφορά. Καθένας βιαζότανε νὰ ἐτοιμασθῆ κα-
λύτερα γιὰ νὰ ἀφήσῃ αὐτὸ τὸν κόσμο. Οἱ προσευχῆς τῶν
ἁμαρτωλῶν ἀκούγονταν ἀνακατεμένες μετὰ κλάματα μέσα
στὶς ἐκκλησίες καὶ ποτὲ δὲν εἶχανε μετανοήσει τόσο πολ-
λοὶ ἐτοιμοθάνατοι! Ἐγινε μάλιστα καὶ λόγος νὰ ζητήσουν
ἀπὸ τὸν Πάπα ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν γιὰ ὅλους τοὺς ἀν-
θρώπους τῆς Γῆς.

Μιὰ πού ἔτσι ἦτανε ἡ κατάσταση, ἡ θέσι τοῦ Ἰ. Τ.
Μάστον μέρα μετὰ τὴν μέρα γινότανε πὺ ἐπικίνδυνη. Ἡ μί-
στρες Εὐαγγελία Σκόρμπι ἔτρεμε νὰ μὴν πέσῃ ὁ καημέ-
νος θύμα τῆς παγκόσμιας ὀργῆς καὶ σκέφθηκε ἴσως γιὰ μιὰ
στιγμὴ νὰ τὸν συμβουλέψῃ νὰ πῆ τὴ λέξι, πού μετὰ τόσο πεί-
σμα κρατοῦσε μυστικῆ.

Μὰ δὲν τόλμησε καὶ ἔκαμε καλά. Γιατὶ βέβαια, θὰ
βρισκόταν ἀπέναντι στὴν κατηγορηματικὴ ἄρνησι τοῦ Μά-
στον.

Στὴ Μπάλτιμορ, πού ἦτανε τρομοκρατημένη, κατα-
λαβαίνει κανεὶς πόσο δύσκολα συγκρατοῦσανε τὸ πλῆθος,
πού τὸ ἐρέθιζαν οἱ ἡμερηίδες τῆς Ὀμοσπονδίας καὶ τὰ
τηλεγραφήματα πού ἔφταναν τὸ ἓνα πίσω ἀπὸ τ' ἄλλο ἀπὸ
«τὶς τέσσερις γωνιῆς τῆς Γῆς», ὅπως λέει στὴν Ἀποκάλυ-
ψι ὁ Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής.

Μ' ὅλα αὐτὰ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, ἀκλόνητος, ἀρνιότανε
νὰ φανερώσῃ τὴν τοποθεσίαν τοῦ μέρους Χ, καταλαβαίνον-
τας πὺς ἂν τὸ ἔκανε, θὰ ἦτανε πὰ ἀδύνατο στὸν πρόεδρο
Βαρδικὰν καὶ στὸ λοχαγὸ Νίκολ νὰ ἐξακολουθήσουνε τὸ
ἔργο τους.

Αὐτὴ ἡ πάλη ἐνὸς μονομάχου ἀνθρώπου μετὰ τὸν κό-
σμο ὀλάκερο εἶχε βέβαια κάτι τὸ θαυμαστὸ καὶ μεγάλωνε
ἀκόμα περισσότερο τὸν Ἰ. Τ. Μάστον στὰ μάτια τῆς Εὐαγ-
γελίας Σκόρμπι καὶ στὴν ἐκτίμησι τῶν συντρόφων του
στὸν Τηλεβολικὸ Σύλλογο.

Ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου εἶχε γί-

νει τόσο διάσημος, ὥστε πολλοὶ τοῦ ἔστελναν γράμματα, ὅπως κάνουν μὲ τοὺς μεγάλους καλλιτέχνες ἢ μὲ τοὺς μεγάλους ἐγκληματίες, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ πάρουνε ἀπάντηση σὲ λίγες γραμμές, γραμμένες ἀπὸ τὸ χέρι του. Τὸ χέρι ποὺ θ' ἀναποδογύριζε τὸν κόσμο!

Μὰ ὁ ἀγριεμένος ὄχλος μέρα καὶ νύχτα περικύκλωνε τὴ φυλακὴ τῆς Μπάλτιμορ καὶ ἐκεῖ, μέσα σὲ κραυγές καὶ μεγάλο θόρυβο, οἱ πρὸ λυσσασμένοι ζητούσανε νὰ τοὺς παραδώσουνε τὸν Ἰ. Τ. Μάστον, γιὰ νὰ ἐφαρμόσουν ἐπάνω του τὸ νόμο τοῦ Λύντς.

Ἡ ἀστυνομία ἔβλεπε νὰ πλησιάσῃ ἡ στιγμή, ποὺ δὲν θὰ μπορούσε πιά νὰ τὸν προστατέψῃ. Ἡ Κυβέρνηση τῆς Οὐάσιγκτον στὴν ἐπιθυμία της νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὸν ἀμερικάνικο λαὸ καὶ τοὺς κατοίκους τῶν ξένων χωρῶν, ἀποφάσισε τέλος νὰ ἀπαγγεῖλῃ κατηγορία ἐναντίον τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον καὶ νὰ τὸν στείλῃ μπροστὰ στὸ ὀρκωτὸ δικαστήριο.

Μὲ ἐνόρκους, ποὺ θὰ τοὺς πίεζε ἡ φριχτὴ ἀγωνία, ἡ ὑπόθεση «δὲν θὰ τράβαγε σὲ μᾶκρος», ὅπως ἔλεγε ὁ Ἄλκείδης, ποὺ ἀπὸ μέσα του εἶχε ἀρχίσει νὰ αἰσθάνεται συμπάθεια γιὰ τὸν ἀκλόνητο χαρακτήρα τοῦ μαθηματικοῦ. Τὸ πρωὶ λοιπὸν στὶς 5 τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ πρόεδρος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς μπῆκε ὁ ἴδιος στὸ κελλὶ τοῦ φυλακισμένου μὲ τὴ συνοδεία τῆς μίστρως Σκόρμπιτ. Τῆς ἔδωσαν τὴν ἄδεια ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπίμονη παρακλήσῃ της, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἀξιέραστη αὐτὴ κυρία κάτι θὰ κατάφερνε μὲ τὴν ἐπιρροή της. Κανένα μέσο δὲν ἔπρεπε νὰ ἀμελήσουν, ἀπὸ ὅσα μπορούσανε νὰ δώσουνε στὸ αἶνιγμα τῆ λύση του. "Αν καὶ τώρα δὲν πετύχαιναν, θὰ ἔπαιρναν πιά ἄλλα μέτρα.

Κατὰ τὶς ἔντεκα λοιπὸν ἡ ὥρα, ὁ Ἰ. Τ. Μάστον βρισκότανε μπροστὰ στὴ μίστρως Εὐαγγελία Σκόρμπιτ καὶ τὸν Ἰζὼν Πρέσις, τὸν πρόεδρο τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς. Στὴ συνομιλία τους, ποὺ ἄρχισε ἀπλούστατα ἀλλάξανε τὶς ἀκόλουθες ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις, τραχύτα-

τες ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἑνὸς καὶ ὀλωσδιόλου ἤρεμες ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἄλλου. Ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ πιστέψῃ πὸς θὰ ἐρχότανε περίσταση, πὸν ὁ Ἰ. Τ. Μάστον θὰ ἔμενε ἀτάραχος μπροστὰ σὲ ἄλλους ὀργισμένους!

— Γιὰ τελευταία φορά, θέλετε νὰ ἀπαντήσετε; ρώτησε ὁ πρόεδρος.

— Σὲ τί; ρώτησε εἰρωνικὰ ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβουλικοῦ Συλλόγου.

— Στὴν ἐρώτηση γιὰ τὸ μέρος, ὅπου πῆγε ὁ συνάδελφός σας Βαρβικάν.

— Σᾶς τὸ εἶπα ἑκατὸ φορές!

— Πῆτε το γιὰ ἑκατοστὴ πρώτη φορά.

— Βρίσκεται ἐκεῖ πὸν θὰ πέση ἢ κανονιά!

— Καὶ πὸν θὰ πέση ἢ κανονιά;

— Ἐκεῖ πὸν βρίσκεται ὁ σύντροφός μου Βαρβικάν.

— Προσέξτε, Μάστον!

— Σὲ τί;

— Στὰ ἐπακόλουθα τῆς ἀρνήσεώς σας. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι. . .

— Νὰ σᾶς ἐμποδίσω νὰ μάθετε αὐτό, πὸν δὲν πρέπει νὰ μάθετε!

— Λυτό, πὸν ἔχομε τὸ δικαίωμα νὰ μάθουμε.

— Ἐχω γνώμη πολὺ διαφορετικὴ.

— Θὰ σᾶς στείλουμε στὸ κακουργιοδικεῖο!

— Στείλτε με.

— Καὶ οἱ ἔνορκοι θὰ σᾶς καταδικάσουν.

— Αὐτὸ εἶναι δική τους δουλειά.

— Καὶ ἡ ἀπόφαση θὰ ἐκτελεσθῇ ἀμέσως!

— Ἄς ἐκτελεσθῇ!

— Ἄγαπητὲ Μάστον! . . . τόλμησε νὰ πῆ ἢ μίστρες Εὐ-αγγελία Σκόρμπιτ, πὸν ἡ καρδιά της σπάρραξε καθὼς ἄκουγε αὐτὲς τὶς φοβέρες.

— ὦ! . . . φώναξε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον.

Ἐκείνη ἔσκυψε τὸ κεφάλι καὶ σώπασε.

Ὁ Σουλτάνος Βαλῆ-Βαλῆ, με μιὰ σπουδαία χρηματικὴ ἀποζημίωση, ὑποχρεώθηκε νὰ προμηθεύσῃ στὸ Βαρβικὰν ἔλο τὸ προσωπικὸ ποῦ τοῦ χρειαζότανε (σελ. 159).

— Καὶ θέλετε νὰ μάθετε, ποιά θὰ εἶν' ἡ ἀπόφαση; ἐξακολούθησε ὁ Τζὼν Πρέστις.

— Ἄν θέλετε νὰ μοῦ τὸ πῆτε! . . . ἀπάντησε ὁ 'Ι. Τ. Μάστον.

— Θὰ καταδικασθῆτε σὲ θάνατο! . . . ὅπως σᾶς πρέπει!

— Ἀλήθεια;

— Καὶ εἶμαι τόσο βέβαιος πὼς θὰ κρεμασθῆτε, ὅσο καὶ γιὰ ὅτι δύο καὶ δύο κάνουν τέσσερα!

— Τότε λοιπόν, κύριε, ἔχω ἀκόμη ἐλπίδες, ἀπάντησε ψύχραιμος ὁ 'Ι. Τ. Μάστον. Ἄν εἴσατε λίγο μαθηματικός, δὲν θὰ λέγατε ποτέ, «εἶμαι βέβαιος, ὅσο ὅτι δύο καὶ δύο κάνουν τέσσερα». Ποιά εἶναι ἡ ἀπόδειξη πὼς ὅλοι οἱ μαθηματικοὶ δὲν ἦτανε ὡς τώρα τρελλοί, ὑποστηρίζοντας πὼς τὸ ἄθροισμα δύο ἀριθμῶν εἶναι ἴσο μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν μερῶν πού τοὺς ἀπαρτίζονε, δηλαδὴ πὼς δύο καὶ δύο κάνουν τέσσερα;

— Κύριε! . . . φώναξε ὁ πρόεδρος, πού φαινόταν κάπως σαστισμένος.

— Ἄ! ἐξακολούθησε ὁ 'Ι. Τ. Μάστον, ἂν λέγατε τουλάχιστο «τόσο βέβαιος, ὅσο ὅτι ἓνα κι ἓνα κάνουνε δύο», μάλιστα! Γιατὶ αὐτὸ δὲν εἶναι πιά θεώρημα, παρὰ ἀξίωμα καὶ τὰ ἀξιώματα ἀποδείχνονται μόνα τους!

Ἔστερα ἀπ' αὐτὸ τὸ μάθημα τῆς ἀριθμητικῆς, ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἔφυγε, ἐνῶ τὰ μάτια τῆς μίστρες Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ ἔλαμπαν ἀπὸ θανατασμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κεφάλαιο πολὺ σύντομο γιὰ τὸν ἄγνωστο Χ

Γιὰ καλὴ τύχη τοῦ 'Ι. Τ. Μάστον, σὲ λίγες μέρες ἡ Ὁμοσπονδιακὴ Κυβέρνηση ἔλαβε τὸ ἀκόλουθο τηλεγράφημα, πού τῆς ἔστειλε ὁ πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς στὴ Ζανζιβάρη.

Ἐξοχώτατο Τζών Ράιτ, ὑπουργό, Ουάσιγκτον.

Ζανζιβάρ 13 Σεπτεμβρίου, 5 ὥρα π.μ., ὥρα τοῦ τόπου.

Ἐκτέλεση μεγάλων ἔργων προχωρεῖ γρήγορα στὸ Βαμασαί, νότια ὁροσειρᾶ Κιλιμαντζάρου. Ἀπὸ ὀχτῶ μῆνες πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ λοχαγὸς Νίκολ ἐγκατασταθῆσαν μὲ πλῆθος προσωπικὸ μαύρων κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία Σουλτάνου Βαλῆ - Βαλῆ.

Εὐπειθέστατος Ριχάρδος Β. Τράστ, πρόξενος.

Ἔτσι μαθεύτηκε τὸ μυστικὸ τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον. Ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἔμενε ἀκόμη φυλακισμένος ὕστερα ἀπ' αὐτό, μὰ τὴ γλίτωσε τὴν κρεμάλα.

Ποιὸς ξέρει ὅμως, ἂν ἀργότερα δὲν θὰ λυπόταν, ποὺ δὲν πέθανε τὴν ἐποχὴ τῆς μεγάλης του δόξας;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Λεπτομέρειες ποὺ ἐνδιαφέρουν ἀληθινὰ
τοὺς κατοίκους τῆς Γῆς

Ἡ κυβέρνηση τῆς Ουάσιγκτον ἤξερε τώρα τὸ μέρος, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει οἱ ἐργασίες τῆς ἐταιρίας Βαρβικὰν καὶ Σία. Δὲν μπορούσε κανεὶς ν' ἀμφιβάλλη, πὼς ἡ εἶδηση ἦταν σωστή, γιατί ὁ πρόξενος τῆς Ζανζιβάρη ἦταν ἄνθρωπος, ποὺ μπορούσαν νὰ τοῦ ἔχουν ἐμπιστοσύνη. Ἡ εἶδηση ἄλλωστε βεβαιώθηκε μὲ ἄλλα νεώτερα τηλεγραφήματα, ποὺ δίνανε καὶ λεπτομέρειες. Ἀκριβῶς στὴ μέση τῆς χώρας τοῦ Κιλιμαντζάρου, στὸ ἀφρικανικὸ κράτος Βαμασαί, κάπου ἑκατὸ λεῦγες ἀπὸ τὴν παραλία καὶ λίγο χαμηλότερα ἀπὸ τὴ γραμμὴ τοῦ Ἰσημερινοῦ, οἱ μηχανικοὶ τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Β. Πόλου θὰ τελείωναν σὲ λίγο τὰ γιγάντια ἔργα τους.

Μὰ πῶς μπόρεσαν νὰ ἐγκατασταθοῦνε ἔτσι κρυφὰ στὴ μακρινὴ ἐκεῖνη χώρα, στὰ ριζοβούνια τοῦ περιφήμου βουνοῦ, πὺν εἶχε ἀνακαλυφθῆ γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὸ Ρεβάνι καὶ τὸν Κράφ στὰ 1849 καὶ τὸ εἶχαν ἀνεθῆ ὕστερα οἱ περιηγητὲς "Οἰθων "Ελερς καὶ "Αμποτ; Μὲ τί τρόπο μπόρουσαν νὰ ἰδρῦσουν ἐκεῖ τὰ μηχανουργεῖα τους, τὰ χυτήριά τους καὶ νὰ συγκεντρώσουν τὸ προσωπικὸ πὺν τοὺς χρειαζόταν; Μὲ τί τρόπο κατάφεραν νὰ ἔρθουνε σ' ἐπικοινωνία μὲ τὶς ἐπικίνδυνες φυλὲς τοῦ τόπου καὶ τοὺς ἀρχηγούς των, πὺν ἦτανε γνωστοὶ γιὰ τὴν πονηριὰ καὶ τὴν ἀπανθρωπιά τους; Κανεῖς δὲν ἤξερε καὶ ἴσως δὲν θὰ μάθαινε ποτέ, ἀφοῦ δὲν μένανε παρὰ λίγες μονάχα μέρες ὡς τὴν ὀρισμένη ἡμερομηνία τῆς 22 τοῦ Σεπτεμβρίου.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο καὶ τὸ Μάστον δὲν τὸν ἔνοιαξε πολὺ, ἅμα τοῦ εἶπε ἡ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρμπιτ, ὅτι τὸ μυστικὸ τοῦ Κιλμαντζάρου ἀποκαλύφθηκε μὲ τὸ τηλεγράφημα, πὺν εἶχε ἔρθει ἀπὸ τὴ Ζανζιβάρη.

«Φοσστ! . . .», ἦτανε τὸ πρῶτο πὺν τοῦ ἦρθε νὰ πῆ, ἐνῶ μὲ τὸ σιδερένιο του ἀγκίστρι ἔγραφε στὸν ἀέρα ὠραῖες καμπύλες. «Τὰ ταξίδια δὲν γίνονται ἀκόμη οὔτε μὲ τὸν τηλέγραφο, οὔτε μὲ τὸ τηλέφωνο καὶ σ' ἔξι μέρες. . . παταραπαταμπουμπούμ! ἡ δουλειὰ εἶναι ξεμπερδεμένη!».

"Οποῖος ἄκουγε τὸ γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου νὰ βγάξη αὐτὸ τὸ ἠχηρὸ ἐπιφώνημα, πὺν ἔσκασε σὰν κανονιά, θὰ θαύμαζε στ' ἀλήθεια τὴ ζωὴ πὺν ἔχουνε μέσα τους καμμιά φορὰ μερικοὶ γέροι πυροβολητὲς.

"Ἦτανε φανερό, πὺν ὁ "Ι. Τ. Μάστον εἶχε δίκιο. Δὲν εἶχανε καιρὸ νὰ στείλουνε χωροφύλακες ὡς τὸ Βαμασάι, γιὰ νὰ πιάσουνε τὸν πρόεδρο Βαρδικάν. Γιατὶ καὶ ἂν ἀκόμα οἱ χωροφύλακες αὐτοὶ ξεκινούσαν ἀπὸ τὸ "Αλγέρι ἢ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ἢ ἀπὸ τὸ "Αντεν, ἀπὸ τὴ Μασσάουα ἢ καὶ ἀπὸ τὴ Μαδαγασκάρη ἀκόμη, δὲν θὰ φτάνανε στὴν ὥρα τους. Θὰ πηγαίνανε γρήγορα ὡς τὶς ἀκτὲς τῆς Ζανζιβάρης. Μὰ ἔπρεπε νὰ λογαριάσουνε τὶς δυσκολίες, πὺν θὰ ἔβρισκαν γιὰ νὰ προχωρήσουνε μέσα στὸν

τόπο, γεμάτο βουνά, και την αντίσταση ακόμη του προσωπικού του Βαρβικάν, που δὲν ἦτανε λίγο. Πολλὸ πιθανὸ μάλιστα νὰ ἔστελνε βοήθεια και ὁ μαῦρος Σουλτάνος, πού ἔκανε τοῦ κεφαλοῦ του και ὅπως φαινότανε θὰ εἶχε δωροδοκηθῆ και προστάτενε τὴν ἐπιχείρηση. Ὡστε ἔπρεπε ν' ἀφήσινε κάθε ἐλπίδα, πὼς θὰ ἐμποδίζανε τὶς ἐργασίες πιάνοντας τὸν ἀρχηγό.

Μὰ ἂν αὐτὸ ἦτανε τώρα ἀδύνατο εἶχανε τουλάχιστο μὴν ἄλλη εὐκολία. Ξέροντας ἀκριβῶς τὴν τοποθεσία τοῦ σημείου τῆς κανονιάς, μπορούσαν νὰ προσδιορίσουν ἐκεῖνο πού πρὶν τοὺς ἦταν ἀδύνατο. Θὰ μάθαιναν ἐπιτέλους, ποιὲς χώρες ἦτανε σὲ κίνδυνο.

Ἦτανε ζήτημα ἐνὸς ὑπολογισμοῦ, πολὺπλοκου, βέβαια, μὰ ὄχι τόσο πού νὰ μπερδέψῃ τοὺς εἰδικοὺς τῆς ἀλγεβρας και γενικὰ τῶν μαθηματικῶν.

Στὴν ἀρχή, ἡ Κυβέρνηση τῆς Οὐάσιγκτον εἶχε κρατήσει μυστικὸ τὸ τηλεγράφημα τοῦ πρόξενού της στὴ Ζανζιβάρη· ἤθελε μαζί μὲ τὸ τηλεγράφημα νὰ δημοσιευθοῦν και τὰ πιθανὰ ἀποτελέσματα τῆς μετατοπίσεως τοῦ ἄξονα, πρὸ πάντων γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀνισοσταθμίσεως τῆς θάλασσας. Ἔτσι θὰ πληροφοροῦσε ταυτόχρονα τοὺς κατοίκους τῆς Γῆς γιὰ ὅ,τι περίμενε τὸν καθένα, ἀνάλογα μὲ τὸ μέρος τῆς Γῆς, πού κατοικοῦσε.

Δὲν χρειάζεται νὰ ποῦμε μὲ τί ἀνυπομονησία περίμεναν ὅλοι νὰ μάθουνε τί τοὺς ἐτοίμαζε ὁ Βαρβικάν.

Ἀπὸ τὶς 14 τοῦ Σεπτεμβρίου εἶχαν στείλει τὸ τηλεγράφημα στὸ μετεωρολογικὸ γραφεῖο τῆς Οὐάσιγκτον και εἶχανε δώσει ἐντολὴ νὰ βγάλῃ γρήγορα τὰ συμπεράσματά του γιὰ τὶς μηχανικὲς και γεωγραφικὲς συνέπειες τῆς κανονιάς. Σὲ δυὸ μέρες ὅλα εἶχανε ὀρισθῆ μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀκρίβεια.

Ἡ ἔκθεση τοῦ μετεωρολογικοῦ γραφείου διαβιβάσθηκε μὲ τὸ ὑποβρύχιο καλώδιο και τὰ ἐναέρια τηλεγραφικὰ σύματα σὲ ὅλες τὶς Κυβερνήσεις τοῦ Παλιοῦ και τοῦ Νέου Κόσμου. Δὲν ἄργησε νὰ δημοσιευθῆ σὲ χιλιάδες ἀντί-

τυπια και να διαλαληθῆ με τοὺς πῦθ διαφοροετικὸς τίτλους, ἀπὸ ὄλα τὰ λουστράκια τῶν δύο κόσμων.

«Τί θὰ γίνῃ;» ἦταν ἡ ἐρώτηση πὸ ἀκουγότανε σ' ὄλες τὶς γλῶσσες, καὶ σ' ὄλα τὰ σημεῖα τῆς Γῆς.

Σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα νὰ τί ἀπάντηση ἔδωσε τὸ μετεωρολογικὸ γραφεῖο τῆς Οὐάσιγκτον.

Γνωστοποίηση πὸ ἐνδιαφέρει ὄλο τὸν κόσμο.

«Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ ἐτοιμάζουνε τὴν ἀκόλουθη ἀπόπειρα: Τὰ μεσάνυχτα στὶς 22 τοῦ Σεπτεμβρίου, θέλουνε νὰ χτυπήσουνε τὴ Γῆ με τὸ κλώτσημα ἐνὸς κανονιοῦ, πὸ θὰ εἶναι ἓνα ἑκατομύριο φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ κανόνι τῶν εἰκοσιεφτά ἑκατοστῶν καὶ πὸ θὰ ρίξη βλήμα ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδες τόννουσ βαρῦ. Τὸ μπαρούτι πὸ θὰ μεταχειριστοῦν θὰ τοῦ δώσει ἀρχικὴ ταχύτητα δύο χιλιάδες ὄχτακόσια χιλιόμετρα στὸ δευτερόλεπτο.

» Ἄν ἡ κανονιά αὐτὴ ριχθῆ λίγο πὸ κάτω ἀπὸ τὴ γραμμὴ τοῦ Ἰσημερινοῦ, σχεδὸν ἀπάνω στὴν 34^ο ἀνατολικά ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸ τοῦ Παρισιοῦ, στὰ ριζοβούνια τῆς ὄροσειρᾶς τοῦ Κιλμαντζάρου, καὶ τῆς δώσει διέυθυνση κατὰ τὴ νοτιά, τὰ μηχανικά τῆς ἀποτελέσματα ἀπάνω στὴν ἐπιφάνεια τοῦ πλανῆτη μας θὰ εἶναι τ' ἀκόλουθα:

» Ὁ κλονισμὸς πὸ θὰ γίνῃ, ἄμα συνδυασθῆ με τὴν καθημερινὴ κίνηση τῆς Γῆς, θὰ δημιουργήση τὴν ἴδια στιγμή τὸ νέο ἄξονα. Ἐπειδὴ σύμφωνα με τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον ὁ παλιὸς ἄξονας θὰ μετατοπισθῆ κατὰ 23^ο 28', ὁ νέος θὰ εἶναι κάθετος στὸ ἐπίπεδο τῆς ἐκλειπτικῆς καὶ οἱ δύο ἄκρες του θὰ εἶναι: Ἡ βόρεια, ἀνάμεσα στὴ Γροιλανδία καὶ τὴ χώρα τοῦ Γκρόντελ ἀκριβῶς ἀπάνω σ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο τῆς θάλασσας τοῦ Μπάφιν, πὸ τὴν κόβει σήμερα ὁ πολικὸς κύκλος. Ἡ νότια, ἀπάνω στὴ γραμμὴ τοῦ ἀνταρκτικοῦ κύκλου.

» Από τὸ σχηματισμὸ τοῦ νέου αὐτοῦ περιστροφικοῦ ἄξονα θὰ βγῆ καὶ νέος Ἴσημερινός, πὺν τὸν ὀρίσαμε καὶ μποροῦμε νὰ μιλήσουμε καὶ γιὰ τὴν ἀνισοστάθμιση τῶν θαλασσῶν, πὺν θὰ δημιουργηθῆ τὴν ὥρα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἄξονα.

» Πρὶν ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ τονίσουμε, ὅτι οἱ διευθυν-
τὲς τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἑταιρείας φρόντισαν νὰ μετρι-
ᾶσουν ὅσο μποροῦσαν τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς ἀνι-
σοσταθμίσεως. Ἐν ἡ κανονιὰ ριχνότανε κατὰ τὸ βοριά, τὰ καταστρεπτικά τῆς ἀποτελέσματα θὰ ἦτανε πολὺ αἰ-
σθητὰ στὶς πιὸ πολιτισμένες χῶρες τῆς Γῆς. Ἀπεναντίας, ἂν ἡ κανονιὰ ριχθῆ κατὰ τὴ νοτιὰ, τ' ἀποτελέσματά τῆς — τουλάχιστο τὶς πλημμύρες — θὰ τὶς αἰσθανθοῦνε τό-
σοι λιγώτερο κατοικημένοι καὶ σχεδὸν ἄγριοι.

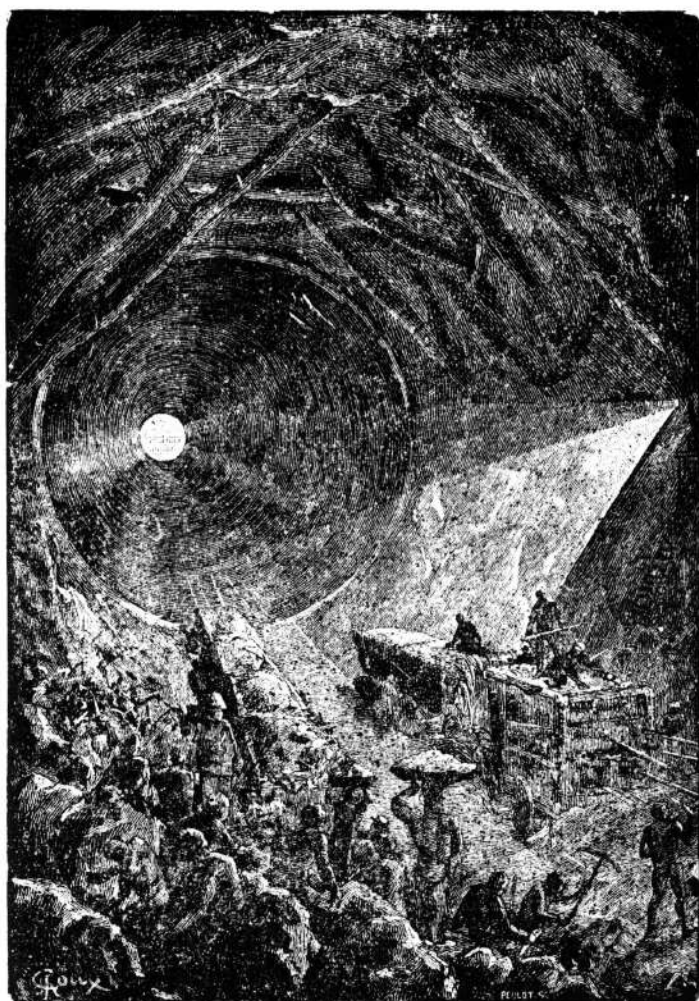
» Ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς θ' ἀδειᾶσῃ σχεδὸν ὀλάκερος φανερόντωνας ὄλο τὸ βυθὸ του παντοῦ, ὅπου τὸ βάθος του εἶναι λιγώτερο ἀπὸ 8415 μέτρα. Ὡστε ἀνάμεσα στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀμερικὴ θὰ φανερωθοῦν ἀέραντες χῶ-
ρες. Αὐτὲς, ἂν τὸ κρίνουν σκόπιμο, θὰ μπορέσουνε νὰ τὶς προσαρτήσουνε οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖες, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλ-
λία, ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Πορτογαλία, κάθε μιὰ ἀνάλογα μὲ τὴ γεωγραφικὴ τῆς ἔκτασι. Ἄς σημειωθῆ ὅμως, ὅτι, μιὰ καὶ τὰ νερὰ θὰ χαμηλώσουνε, θὰ κατέβουν ἄλλο τόσο καὶ τὰ στρώματα τῆς ἀτμόσφαιρας. Ὡστε οἱ ἀκτὲς τῆς Εὐ-
ρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἀνέβουνε σὲ ὕψος τέτοιο, πὺν οἱ σημερινὲς πολιτεῖες δὲν θὰ ἔχουν ἀρκετὰ πυκνὴ ἀ-
τμόσφαιρα καὶ σὲ μερικὰ μέρη ἡ ζωὴ θὰ εἶναι ἀδύνατη. Μόνον τὸ Κάιρο, ἡ Κωνσταντινούπολη, τὸ Δάντσιγ, ἡ Στοκ-
χόλμη ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καὶ οἱ πόλεις, πὺν εἶναι στὰ δυ-
τικὰ παράλια τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τὴν ἄλλη, θὰ βαστήξουν τὴ φυσικὴ τους θέσι, σχετικὰ μὲ τὴ γενικὴ ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Στὶς Βερμούδες ὅμως ὁ ἀέρας θὰ λείψῃ ὀλότε-
λα, ὅπως λείπει στοὺς ἀεροναῦτες, πὺν ἀνεβαίνουν σὲ 8000 μέτρα ὕψος, τὸ ἴδιο ὅπως λείπει καὶ στὶς ψηλότερες κο-

ρουφές του Θιβέτ. Ὡστε ἡ ζωὴ ἐδῶ θὰ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατη.

»Τὸ ἴδιο θὰ γίνῃ καὶ στὸν Ἰνδικὸ Ὀκεανό, τὴν Αὐστραλία, τὸ ἕνα τέταρτο τοῦ Εἰρηνικοῦ, πού ἕνα μέρος του θὰ χυθῆ στὰ νότια παράλια τῆς Αὐστραλίας. Ἡ ἀκτὴ τῆς γῆς τοῦ Νουίτς καὶ οἱ πόλεις Ἀδελαΐδς καὶ Μέλβουρν θὰ δοῦνε νὰ κατεβαίνῃ ἡ ἐπιφάνεια τῶν νερῶν ὀχτὼ χιλιάδες μέτρα. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς θὰ βρεθοῦνε τότε σὲ ἀέρα πολὺ καθαρό, μὰ δὲν θὰ εἶναι πιά ἀρκετὰ πυκνὸς γιὰ τὴν ἀναπνοή. Φυσικά, σ' αὐτὰ τὰ μέρη θὰ φανερωθοῦνε νέα νησιά, πού θὰ σχηματισθοῦν ἀπὸ τὶς κορυφές τῶν βουνῶν, πού εἶναι κρυμμένα μέσα στὴ θάλασσα· αὐτὸ θὰ γίνῃ φυσικά στὰ μέρη πού ἡ θάλασσα δὲν θὰ χαθῆ ὀλότελα.

»Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὸ νερὸ θὰ σκεπάσῃ ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὴ Ρωσία καὶ ἕνα μέρος ἀπὸ τὶς Ἰνδίες, τὴν Κίνα, τὴν Ἰαπωνία καὶ τὴ Ρωσικὴ Ἀλάσκα. Μπορεῖ τὰ Οὐράλια ὄρη νὰ ξεπροβάλουνε μέσα ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν αὐτὸν σὰ νησάκι, στὸ ἀνατολικὸ μέρος τῆς Εὐρώπης. Ὅμως ἡ Πετρούπολη, ἡ Μόσχα, ἡ Καλκούτα, τὸ Πεκίνο, ἡ Σαϊγκόν, τὸ Χόγκ - Κόγκ, ἡ Ἰεντώ, ὅλες αὐτὲς οἱ πόλεις θὰ ἐξαφανιστοῦνε κάτω ἀπὸ τὰ νερὰ σὲ διάφορα βάθη.

»Οἱ καταστροφές θὰ εἶναι λιγώτερο σοβαρές νοτιοδυτικὰ ἀπὸ τὸ Κιλιμαντζάρο. Τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἡ ἐπιφάνεια στὸ πολύνησο τῶν Μάλουϊν θ' ἀνέβῃ 8415 μέτρα. Μὲ τὸν τεχνητὸν αὐτὸ κατακλυσμὸ θὰ ἐξαφανιστοῦνε καὶ ἄλλες μεγάλες χῶρες. Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς καὶ τὸ τρίγωνο τῆς Νότιας Ἀφρικῆς ἀπὸ τὴν Κάτω Γουϊνέα καὶ τὸ Κιλιμαντζάρο ὡς τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἑλπίδας. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ τρίγωνο τῆς Νότιας Ἀμερικῆς, πού σχηματίζουν τὸ Περού, ἡ Κεντρικὴ Βραζιλία, ἡ Χιλὴ, ἡ Ἀργεντινὴ, μέχρι τῆ Γῆ τοῦ Πυρός καὶ τὸ ἀκρωτήριο Χόρν. Οἱ Παταγόνες, ὅσο ψηλὸ καὶ ἂν εἶναι τὸ μπόϊ τους, δὲν θ' ἀποφύγουνε τὸ πνίξιμο καὶ οὔτε θὰ μπορέσουν νὰ κα-

Σκεφτήκανε πώς ἦτανε πολὺ πιὸ ἀπλὸ ν' ἀνοίξουνε μιὰ στοὰ ἢ καλύτερα μιὰ σήραγγα μέσα στὸ στερεὸ ὄγκο τοῦ βουνοῦ, στὴ νότια πλαγιά του (σελ. 163).

ταφύγουνε στὰ βουνὰ τῆς Κορδιλιέρας, γιατί καὶ οἱ πιὸ ψηλές τους κορυφές στὸ μέρος αὐτὸ θὰ σκεπαστοῦν ἀπὸ τὰ νερά.

»Αὐτὰ τ' ἀποτελέσματα θὰ φέρη ἡ διατάραξη τῆς ἰσορροπίας στὴν ἐπιφάνεια τοῦ πλανῆτη μας. Ἀπὸ τῆ μιὰ οἱ ἐπιφάνειες τῶν θαλασσῶν θὰ χαμηλώσουνε κι ἀπὸ τὴν ἄλλη θὰ ὑψωθοῦνε. Ὡστε οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἄς προφυλαχτοῦν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κινδύνους, ἂν δὲν ἐμποδισθῇ στὴν κατάλληλη ὥρα ἡ ἐγκληματικὴ ἀπόπειρα τοῦ προέδρου Βαρθικάν».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

Ἔσπου οἱ δυσαρεστημένοι πληθαίνουν
καὶ δυναμώνουν

Σύμφωνα μὲ τὸ περιεχόμενο τῆς εἰδοποιήσεως αὐτῆς οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς, πού κινδυνεύανε, χωριζόντανε σὲ δυὸ κατηγορίες: σ' ἐκείνους πού θὰ σκάζανε ἀπὸ ἔλλειψη ἀέρα καὶ σὲ κείνους πού θὰ πνίγονταν. Ἐπρεπε ὅλοι αὐτοὶ νὰ προφυλαχτοῦνε μὲ κάποιο τρόπο ἢ τουλάχιστο ν' ἀποφύγουνε κάπως τὸν κίνδυνο.

Ἡ ἀνακοίνωση αὐτή, ὅπως ἦτανε φυσικό, ἔδωσε ἀφορμὴ γιὰ διάφορα σχόλια, πού δὲν ἄργησαν νὰ τελειώσουνε σὲ ἔντονες διαμαρτυρίες.

Οἱ Ἀμερικάνοι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, οἱ Εὐρωπαῖοι τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ἰσπανίας καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἦταν, ὅπως εἶπαμε, ὑποψήφιοι γιὰ ἀσφυξία ἢ ἐλπίδα νὰ προσαρτήσουνε στὰ κράτη τους τὶς χῶρες, πού θὰ βγαῖναν ἀπὸ τὰ τρισθάθα τοῦ ὠκεανοῦ, δὲν ἀρκοῦσε γιὰ νὰ τοὺς πείση νὰ δεχθοῦνε τὶς καταστροφές, πού τοὺς περιέμεναν. Σχετικὰ μὲ τὸν καινούργιο Πόλο, τὸ Παρίσι θὰ ἦτανε στὴν ἴδια ἀπόσταση, πού ἦταν ἀπὸ τὸν παλιό.

Μὰ τί θὰ κέρδιζε μ' αὐτό; Θὰ εἶχε βέβαια πάντα καλοκαίρι, μὰ αὐτὸ μονάχα δὲν μπορούσε νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς Παριζιάνους, ποὺ εἶχανε τὴ συνήθεια νὰ ἑορδαύουνε χωρὶς οἰκονομίεσ τὸ ὄξυγόνο, ἀδιάφορο ἂν ἦτανε καθαρὸ ἢ ὄχι.

Μέσα σ' ἐκείνους ποὺ θὰ πνίγονταν, ἦτανε καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Νότιας Ἀμερικῆς, οἱ Αὐστραλοὶ, οἱ Καναδοὶ, οἱ Ἰνδοὶ, οἱ Ζηλανδοὶ.

Μὰ ἦτανε δυνατὸ ποτὲ ν' ἀνεχθῆ ἡ Ἀγγλία νὰ στεριηθῆ τίς πλουσιώτερές της ἀποικίεσ;

Ἰδιαίτερα γιὰ τὴν Εὐρώπῃ θὰ γινόντανε τ' ἀκόλουθα: Ἄν καὶ τὸ κεντρικὸ τῆς μέρος θὰ ἔμενε ἀπείραχτο σχεδόν, τὸ δυτικὸ θὰ ὑψονότανε πολὺ· τὸ ἀνατολικὸ θὰ χαμήλωνε ἀνάλογα. Μ' ἄλλα λόγια ἡ Εὐρώπῃ θὰ πάθαινε ἡ μισὴ ἀσφυξία καὶ ἡ μισὴ θὰ βούλιαζε. Καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο ἦτανε ἀπαράδεχτα. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, ἡ Μεσόγειος θάλασσα θ' ἄδειαζε σχεδὸν ἐντελῶσ, γεγονὸς ποὺ δὲν θὰ δέχονταν μὲ κανέναν τρόπο οὔτε οἱ Γάλλοι, οὔτε οἱ Ἰταλοὶ, οὔτε οἱ Ἰσπανοὶ, οὔτε οἱ Ἕλληνες, οὔτε οἱ Τούρκοι, οὔτε οἱ Αἰγύπτιοι. Ὅλοι τους, σὰν λαοὶ ποὺ κατοικοῦνε τὰ παράλια τῆς, ἔχουν δικαίωματα στὴ θάλασσα αὐτῇ, ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς τὰ συζητήσῃ. Ἄλωστε σὲ τί θὰ χρησίμευε πιά ἡ διώρυγα τοῦ Σουέζ, ποὺ θὰ ἔμενε ἀπείραχτη, γιὰτὶ βρῖσκεται ἐπάνω στὴν οὐδέτεση γραμμὴ; Σὲ τί θὰ χρησιμεύανε πιά τὰ περίφημα ἔργα τοῦ Λεσέψ, ἀφοῦ δὲν θὰ ὑπῆρχε οὔτε ἡ Μεσόγειος οὔτε ἀρκετὸ μέρος ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα;

Ἡ Ἀγγλία ἦτανε κι ἂν ἦτανε ποὺ ποτὲ δὲν θὰ δεχότανε νὰ ἰδῆ τὸ Γιβραλτάρ, τὴ Μάλτα καὶ τὴν Κύπρο μεταμορφωμένεσ σὲ κορυφὲσ πανύψηλων βουνῶν, ποὺ νὰ χάνονται στὰ σύννεφα, μακριὰ ἀπὸ τὴ δικαιοδοσία τῶν κατοικηθῶν τῆσ! Ὅχι! Δὲν θὰ ἱκανοποιότανε ποτὲ μὲ τὰ ἰδάφη ποὺ θὰ τῆσ ἔδιναν ἀπὸ τὴν ἀρχαία λεκάνη τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν εἶχε σκεφθῆ κίβλας νὰ ξαναγυρῆ στὴν Εὐρώπῃ, γιὰ νὰ διεκδικήσῃ τὰ σπυριόμενα τῆσ πατρίδασ του ἀπάνω σ' αὐτέσ τίς νέεσ

χῶρες, στὴν περίπτωση, ποὺ ἡ ἐπιχείρηση τῆς ἐταιρίας Βαρδικὰν καὶ Σία θὰ πετύχανε.

Οἱ διαμαρτυρίες, λοιπόν, ποὺ καὶ πρὶν ἔφταναν ἀπὸ παντοῦ, ὕστερα ἀπὸ τὸ τηλεγράφημα τῆς Ζανζιβάρης ἔγιναν ἀκόμη πὺ σφοδρές. Καὶ ὄχι μόνο ἀπὸ τὰ κράτη ποὺ βρίσκονταν σὲ κίνδυνο, μὰ καὶ ἀπὸ κείνα ποὺ δὲν εἶχανε κανένα φόβο. Γιατὶ ἡ εἰδοποίηση ποὺ δημοσιεύθηκε ὕστερα ἀπὸ τὸ τηλεγράφημα ποὺ φανέρωνε τὸ σημεῖο τῆς βολῆς, ἦτανε πολὺ λίγο καθησυχαστική. Μὲ λίγα λόγια, ὁ πρόεδρος Βαρδικὰν, ὁ λοχαγὸς Νίκολ καὶ ὁ 'Ι. Τ. Μάστον, κηρύχθηκαν ἐκτὸς νόμου ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα.

Τί τύχη ὅμως γιὰ τὶς ἐφημερίδες! Τί ζήτηση! Πόσα παραρτήματα!

Γιὰ πρώτη ἴσως φορὰ ἐνωθήκανε σὲ μιὰ διαμαρτυρία φύλλα, ποὺ τὶς πὺ πολλές φορὲς διαφωνοῦσαν σὲ κάθε ζήτημα.

Δὲν ἦτανε πιά τὸ ζήτημα γιὰ τὴν ἰσορροπία τῆς Εὐρώπης — τόσο μικρὰ θέματα ποῖος τὰ λογάριαζε τώρα! — μὰ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς παγκόσμιας ἰσορροπίας! Εὐκόλα μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστῇ ποιά ἐντύπωση ἔκαναν αὐτὰ ποὺ δημοσίευσαν οἱ ἐφημερίδες, σὲ κόσμο σχεδὸν μανιακὸ ἀπὸ τὴ νευροπάθεια, ποὺ βασίλευε στὰ τέλη τοῦ ΙΘ' αἰῶνα, καὶ μὲ προδιάθεση γιὰ κάθε παραλογισμό καὶ φόβο! Ἔμοιαζαν σὰν μπόμπα, ποὺ σκάζει σὲ μπαρουταποθήκη!

Γιὰ τὸν 'Ι. Τ. Μάστον, πιστέψανε σὲ μιὰ στιγμή πὺς σήμανε ἡ τελευταία του ὥρα.

Στις 17 τοῦ Σεπτεμβρίου, τὴ νύχτα, ὄχλος μανιασμένος ὤρμησε στὴ φυλακὴ, γιὰ νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπάνω του τὸ νόμο τοῦ Λύντς, ἐνῶ οἱ φύλακες, ἄς τὸ ὁμολογήσουμε, δὲν φέρανε ἀντίσταση καμμιά.

Μὰ τὸ κελλὶ τοῦ 'Ι. Τ. Μάστον βρέθηκε ἄδειο. Ἡ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρμπιτ εἶχε καταφέρει νὰ τὸν φυγαδέψῃ, δίνοντας κρυφὰ στὸ φύλακα πολὺ χρυσάφι.

Ὁ 'Ι. Τ. Μάστον λοιπόν, ὁ μεγάλος αὐτὸς ταραξίας

τῶν δύο Κόσμων, μπόρεσε νὰ βρῆ ἕναν κρηφάνα καὶ χάρη στὴν ἀφοσίωση τῆς γυναίκα, πὺν τὸν ἀγαποῦσε, νὰ γλιτώσῃ ἀπὸ τὴν παραφορὰ καὶ τὴ δημοσία ἀγανάκτηση. Καὶ ἦτανε δίκαιη ἢ προφύλαξη αὐτή. Γιατὶ ἀκόμα μένανε τέσσερις μέρες ὀλάκερες ὥσπου τὰ σχέδια τοῦ προέδρου Βαρκιὰν νὰ μποῦνε σὲ πράξη.

Τὴ γνωστοποίηση τοῦ Μετεωρολογικοῦ Γραφείου τῆς Οὐάσιγκτον τὴν πρόσεξαν ὅλοι ὅσο τῆς ἄξιζε. Κι ἂν στὴν ἀρχὴ βρεθῆκανε μερικοὶ σκεπτικιστὲς, πὺν ἀμφιβάλλανε γιὰ τὶς καταστροφές, τώρα πιά δὲν ὑπῆρχαν.

Οἱ διάφορες Κυβερνήσεις βιάστηκαν νὰ εἰδοποιήσουνε τοὺς ὑπηκόους των καὶ αὐτούς, πὺν οἱ χῶρες τους θὰ ὑψώνονταν σὲ στρώματα ἀτμοσφαιρικὰ μὲ πολὺ λίγη πυκνότητα καὶ κείνους, πὺν οἱ χῶρες τους θὰ πλημμυρίζανε ἀπὸ νερά.

Τὰ τηλεγραφήματα αὐτά, πὺν στάλθηκαν στὶς πέντε Ἰπείρους τοῦ κόσμου, δώσανε τὸ σύνθημα γιὰ μιὰ γενικὴ μετανάστευση, πὺν ὁμοιά τῆς δὲν ἀναφέρει ἡ ἱστορία, οὔτε ἀκόμα στὰ χρόνια, πὺν μετανάστευσαν οἱ ἀριανὲς φυλές.

Ἐκίνησαν Ὀτεντότοι, Μελανήσιοι, Μαῦροι, Ἐρυθροῦδρομοι, Κίτρινοι, Λευκοί.

Λυστηγῶς δὲν ἔμενε πιά καιρὸς καὶ οἱ ὄρες ἦτανε μετρημένες. Χρειαζόντανε μῆνες γιὰ νὰ μπορέσουν οἱ Κινέζοι ν' ἀφήσουνε τὴν Κίνα, οἱ Αὐστραλοὶ τὴν Αὐστραλία, οἱ Παταγόνιοι τὴν Παταγονία, οἱ κάτοικοι τῆς Σιβηρίας τὶς ἐπαρχίες τὶς σιβηρικὲς κλπ. κλπ.

Ἐπειδὴ ὅμως ἔγινε γνωστὸ καὶ ποιά μέρη τῆς σφαίρας δὲν θὰ προσβληθοῦν, ὁ κίνδυνος καὶ φυσικὰ ὁ τρόμος περιορίστηκαν ὅπωςδὴποτε.

Μερικὲς ἐπαρχίες ἢ καὶ κράτη ὀλόκληρα ἀρχίσανε νὰ ἰσχυράζονε καὶ τοὺς ἀπόμεινε μονάχα ἡ ἀόριστη ἐκείνη ταραχὴ, πὺν αἰσθάνεται κάθε ἄνθρωπος, ὅταν περιμένη σήγκρουση.

Στὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Ἄλκείδης μας μιλοῦσε μόνος του, χειρονομώντας σὰν τηλεγράφος σηματολογικός.

«Μὰ πῶς διάβολο αὐτὸς ὁ Βαρβικὰν θὰ μᾶς φαρμακάρη ἓνα τέτοιο κανόνι, ἓνα ἑκατομμύριο φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ κανόνι τῶν εἴκοσι ἑπτὰ ἑκατοστῶν;

» Ἄ! κύριε Μάστον, ἤθελα νὰ σὲ τσάκωνα, γιὰ νὰ ἔβλεπα ἂν θὰ μοῦ τὰ μπερδεύεις. Αὐτὸ ξεπερνᾷ τὰ σύνορα τῆς λογικῆς».

Ἐποσδήποτε ἡ ἀποτυχία τῆς ἀπόπειρας ἔμενε πὰ μοναχῇ ἐλπίδα σωτηρίας γιὰ μερικὲς χῶρες τῆς Γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

Τί γινότανε στὸ Κιλιμαντζάρο τοὺς ὀχτῶ πρώτους μῆνες

Ἡ χώρα τοῦ Βαμασαί βρίσκεται στὸ ἀνατολικὸ μέρος τῆς Ἀφρικῆς, ἀνάμεσα στὴ Ζανζιβάρη καὶ στὶς μεγάλες λίμνες. Ἄπ' αὐτὲς ἡ Βικτώρια Νιάνζα καὶ ἡ Ταγκονίκα σχηματίζουν ἀληθινὲς ἐσωτερικὲς θάλασσες. Ἐνα κομμάτι ἀπὸ τὴ χώρα τούτη ἔγινε γνωστὸ μὲ τὶς ἐξερευνησεις τοῦ Ἄγγλου Τζόνσον, τοῦ κόμη Τεκέλη καὶ τοῦ Γερμανοῦ δόκτορα Μάυερ. Στὴν ὄρεινὴ αὐτὴ χώρα κυρίαρχος ἦταν ὁ Σουλτάνος Βαλῆ - Βαλῆ μὲ τριάντα ἴσαμε σαράντα χιλιάδες ὑπηκόους.

Τρεῖς μοῖρες πρὸ κάτω ἀπὸ τὸν Ἰσημερινό, ὑψώνεται ἡ σειρὰ τοῦ Κιλιμαντζάρου, ποὺ οἱ πρὸ ψηλὲς κορφές του φτάνουνε τὰ 5.704 μέτρα πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα (δηλ. 1.000 μέτρα ψηλότερα ἀπὸ τὸ Λευκὸ Ὄρος). Ὁ τεράστιος αὐτὸς ὄγκος ἔχει ἀπὸ τὸ βοριά, τὴ νοτιὰ καὶ τὴ δύση, τὶς μεγάλες καὶ εὐφορώτατες πεδιάδες τοῦ Βαμασαί. Προχωρεῖ, μέσα ἀπὸ τὴ Μοζαμβίκη, ἴσαμε τὴ λίμνη τῆς Βικτώριας - Νιάνζας.

Λίγες λεῦγες πὸ κάτω ἀπὸ τὰ ριζοβούνια τοῦ Κιλιμαντζάρου, βρίσκεται ἡ μικρὴ πόλη Κισόγγο, ἔδρα τοῦ Σουλτάνου. Οἱ κάτοικοί της εἶναι πιστοί, ἔξυπνοι καὶ ἐργατικοί.

Στὴ μικρὴ αὐτὴ πόλη λοιπὸν ἔφτασαν ἀπὸ τὴν πρώτη ἑβδομάδα τοῦ Ἰανουαρίου ὁ πρόεδρος Βαρβικάν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ, μὲ συνοδεία δέκα μόνο ἀρχιεργάτες, ἀφοσιωμένους στὴν ἐπιχείρηση. Ὅταν ἔφηναν ἀπὸ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες μόνο ἡ μίστρες Σκόρμπιτ καὶ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον τὸ ξέρανε.

Στὴ Νέα Ἱόρκη πήρανε ἀτιμόπλοιο, πὸν ἔφηνε γιὰ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἑλπίδας καὶ ἀπὸ κεῖ ἄλλο πλοῖο τοὺς ἔφερε στὴ Ζανζιβάρη.

Ἐκεῖ ἀφοῦ ναυλώσανε κρυφὰ μιὰ βάρκα φτάσανε στὴν ἀφρικανικὴ παραλία, ὅπου τοὺς περιμένε ἀπόσπασμα σταλμένο ἀπὸ τὸ Σουλτάνο. Ὅσοτερ' ἀπὸ ἑκατὸ λεῦγες δρόμο κοπιαστικὸ φτάσανε στὴν πρωτεύουσα.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, μόλις τελείωσαν οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον, εἶχε συνεννοηθῆ μὲ γράμματα μὲ τὸ Βαλῆ - Βαλῆ. Σ' αὐτὸ τοὺς βοήθησε ἓνας Σουηδὸς περιηγητῆς, πὸν εἶχε μείνει μερικὰ χρόνια στὴ χώρα ἐκείνῃ τῆς Ἀφρικῆς.

Ἦξερε πὸς ὁ Σουλτάνος, ἀπὸ τὸ περίφημο ταξίδι τοῦ προέδρου Βαρβικάν στὴ Σελήνη, εἶχε γίνει ἓνας ἀπὸ τοὺς θερμότερους ὀπαδοὺς τοῦ τολμηροῦ Ἀμερικάνου καὶ αἰσθανότανε ἀγάπη ἀληθινὴ γι' αὐτόν. Ὁ Ἰμπερὺ Βαρβικάν, χωρὶς νὰ φανερώσῃ τὸ σκοπὸ του, πέτυχε εὐκολα ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Βαμασάι τὴν ἄδεια νὰ ἐπιχειρήσῃ μεγάλες ἐργασίες στὴ μεσημβρινὴ ριζοβουνιά τοῦ Κιλιμαντζάρου. Ὁ Σουλτάνος Βαλῆ - Βαλῆ μὲ μιὰ σπουδαία χρηματικὴ ἀποζημίωση ἀπὸ τριακόσιες χιλιάδες δολλάρια ὑποχρεώθηκε νὰ προμηθεύσῃ στὸ Βαρβικάν ὅλο τὸ προσωπικὸ, πὸν τοῦ χρειαζότανε. Δὲ δυσκολεύθηκε νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἄδεια νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ὀροσειρὰ τοῦ Κιλιμαντζάρου σὲ ὄ,τι τοῦ ἀρέσει. Νὰ τὴ γκρεμίσῃ, ἂν εἶχε

ὄρεξη, νὰ τὴ μετατοπίση, ἂν εἶχε τὴ δύναμη. Μὲ γερεὺς συμφωνίης — πού ἔφεροναν κέρδη μεγάλα στὸ Σουλτάνο — ἡ Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Β. Πόλου πῆρε στὴν κυριαρχία τῆς τὸ ἀφρικανικὸ ὄρος καὶ θὰ εἶχε πάνω σ' αὐτὸ τὰ ἴδια δικαιώματα ὅπως στὴν πολιτικὴ χώρα.

Μὲ μεγάλη συμπάθεια ὑποδέχτηκαν τὸν πρόεδρο Βαρβικὰν καὶ τὸ λοχαγὸ Νίκολ στὸ Κισόγγο. Ὁ θαυμασμός, πού ὁ Βαλῆ - Βαλῆ ἔτρεφε γιὰ τοὺς δυὸ διαλεχτοὺς ξένους του, πού ἄλλοτε εἶχανε ριχτεῖ στὸ ἄπειρο, γιὰ νὰ ἐξερευνήσουνε τίς χώρες τῆς Σελήνης, ἔφτανε τὴ λατρεία. Μὰ τώρα εἶχε προστεθῆ καὶ μιὰ ξεχωριστὴ συμπάθεια, ἐπειδὴ τὰ γεμάτα μυστήριον ἔργα τους θὰ γινόντανε μέσα στὸ δικό του κράτος.

Ἐπὶσχέθηκε λοιπὸν στοὺς Ἀμερικάνους πὼς θὰ κρατήση σιωπὴ ἀπόλυτη τόσο αὐτός, ὅσο καὶ οἱ ὑπῆκοοί του, πού θὰ δουλεύουνε μαζί τους. Κανένας μαῦρος, οὔτε γιὰ μιὰ μέρα, δὲν θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀφήσῃ τὴ δουλειά του, γιὰτι ἀλλιώτικα θὰ δοκίμαζε τὰ μεγαλύτερα βασανιστήρια.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ ἐπιχείρηση κρατήθηκε μυστικὴ καὶ οὔτε οἱ πῶ ἐπιδέξιοι πράκτορες τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς δὲν κατάφεραν νὰ μάθουν τὸ παραμικρό. Τὸ γεγονός ὅμως μαθεύτηκε στὸ τέλος μόνο καὶ μόνο, ἐπειδὴ ὁ Σουλτάνος, ἀφοῦ τέλειωσαν οἱ ἐργασίης, εἶχε χαλαρώσει λιγάκι τὴν ἀυστηρότητά του· καὶ ξέροντε πὼς οἱ φλυαρίης καὶ οἱ προδοσίης δὲν λείπουν ἀπὸ πουθενά, οὔτε καὶ ἀπὸ τοὺς μαῦρους ἀκόμα. Ἔτσι μονάχα μπόρεσε ὁ πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς στὴ Ζανζιβάρη νὰ μάθῃ τί γινόντανε στὸ Κιλιμαντζάρο. Μὰ στὶς 13 τοῦ Σεπτεμβρίου, πού ἔστειλε τὸ τηλεγράφημά του, ἦτανε πιά ἀργά. Δὲν ἔμενε καιρὸς ἀρκετός, γιὰ νὰ προλάβουν νὰ ἐμποδίσουν τὸν πρόεδρο Βαρβικὰν νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ σχέδιά του.

Ἡ ἔταιρία Βαρβικὰν καὶ Σία εἶχε διαλέξει γιὰ τίς ἐργασίης τῆς τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ Βαμασαῖ πρὸ πάντων γιὰ τὴν τοποθεσία του. Βρισκότανε σ' ἓνα ἄγνωστο κομμάτι

Ὁ λοχαγὸς Νίκολ κι ὁ πρόεδρος Βαρβικῶν πλησιάσανε τὴ συσκευή, πού τὸ σύρμα τὴν ἔνωνε μὲ τὴ στοὰ τοῦ Κιλιμαντζάρου (σελ. 171).

της Ἀφρικής, μακριὰ ἀπὸ τὶς χώρες, πὺν τριγυρίζουν οἱ περιηγητές· κι αὐτὸ τῆς ἐξασφάλιζε πὺς θὰ ἔμειναν οἱ ἐργασίες τῆς μυστικῆς. Ἐπειτα στὸ Κιλμαντζάρου θὰ εἶχανε γιὰ τὸ ἔργο τους εὐκολίες, πὺν δὲν θὰ τὶς ἔβρισκαν ἀλλοῦ. Ἦτανε στερεό, Ἡ διεύθυνση τοῦ βουνοῦ ἦταν ὅ,τι χρειάζοτανε καὶ ἀκόμη οἱ πρῶτες ὕλες, ἀκριβῶς ἐκεῖνες πὺν χρειάζονταν, βρίσκονταν ἐκεῖ καὶ μὲ ὄρους, πὺν εὐκόλυναν πολὺ τὴν ἐκμετάλλευσή τους.

Μερικοὺς μῆνες πρὶν φύγη ἀπὸ τὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν εἶχε μάθει ἀπὸ τὸ Σουηδὸ περιηγητῆ, ὅτι στὰ ριζοθούνια τοῦ Κιλμαντζάρου τὸ σίδηρο καὶ τὸ κάρθουνο τὸ εὔρισκε κανεὶς σὲ μεγάλες ποσότητες. Καὶ ὄχι μόνου αὐτό, μὰ δὲν χρειάζοτανε σκάψιμο, γιὰτὶ βρίσκοταν πάνω στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. Εἶχε κεῖ τόσο σίδηρο καὶ τόσο κάρθουνο, πὺν τοὺς ἔφτανε καὶ τοὺς περίσσεινε. Ἀκόμη γύρω ἀπὸ τὸ βουνὸ ἦτανε καὶ μεγάλα στρώματα νιτρικὸ ἀλάτι καὶ σιδεροῦχο πυρίτιο, πὺν χρησιμεύανε γιὰ νὰ φτιάξουνε μελομελινίτη.

Τὸ μόνου προσωπικό, πὺν φέρονε μαζί τους ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκου, ἦτανε δέκα ἀρχιεργάτες. Αὐτοὶ θὰ ὀδηγοῦσανε τὶς δέκα χιλιάδες μαύρους, πὺν τοὺς διάθεσε ὁ Βαλῆ - Βαλῆ γιὰ νὰ φτιάξουνε τὸ πελώριου κανόνου καὶ τὴν ὀβίδα του. Λοιπὸν, δυὸ βδομάδες ἀφοῦ φτάσανε ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ συνάδελφος του στὸ Βαμασαί, ἐτοιμαστήσανε τρία μεγάλα σινοεργεῖα. Τὰ φτιάξανε στὶς νότιες ριζες τοῦ Κιλμαντζάρου καὶ ἦτανε τὸ ἕνα γιὰ τὸ χύσιμο τοῦ κανονιοῦ, τὸ ἄλλου γιὰ τὴν ὀβίδα καὶ τὸ τρίτου γιὰ τὸ μελομελινίτη.

Μὰ ἐδῶ χρειάζοτανε νὰ γίνῃ ἕνα κανόνου, πὺν δὲν ἔμοιαζε μὲ τ' ἄλλου. Θὰ ἦταν ἕνα κανόνου κολοσσός. Πὺς θὰ χινόταν; Θὰ δοῦμε σὲ λίγο, πὺς ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν ἔλυσε τὸ πρόβλημα αὐτό. Ὅμως μὲ τὴ λύση αὐτὴ χινότανε καὶ ἡ τελευταία ἐλπίδα σωτηρίας, πὺν βασιζότανε μόνου καὶ μόνου στὴ δυσκολία, πὺν θὰ εὔρισκαν νὰ φτιάξουν ἕνα τέτοιου μηχανήμα.

Νὰ χύσουνε κανόνι ἓνα ἑκατομύριο φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ κανόνι τῶν εἴκοσι ἑπτὰ ἑκατοστῶν, θὰ ἦταν ἔργο πού ξεπερνοῦσε τὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις. Τὴ στιγμὴ, πού παρουσιάζονται τρομερὲς δυσκολίες, γιὰ νὰ γίνῃ ἓνα κανόνι τῶν σαρανταδύο, πού ρίχνει ὀβίδα ἑφτακόσια ὀγδόντα χιλιόγραμμα, μὲ μπαρούτι διακόσια ἑβδομηντατέσσερα χιλιόγραμμα, ὁ Βαρβικὰν καὶ ὁ Νίκολ οὔτε νὰ τὸ σκεφτοῦνε φυσικὰ μποροῦσανε, πὼς θὰ ἔχυναν τέτοιο κανόνι. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο δὲν σκόπευαν νὰ καταπιαστοῦνε μὲ ἔργα ἀδύνατα. Σκεφθῆκανε πὼς ἦτανε πολὺ πιὸ ἀπλὸ ν' ἀνοιξοῦνε μιὰ στοὰ ἢ καλύτερα μιὰ σήραγγα μέσα στὸ στερεὸ ὄγκο τοῦ Κιλιμαντζάρου.

Ἡ σήραγγα αὐτὴ, ἢ τεράστια αὐτὴ ὑπόνομος μποροῦσε νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ μεταλλικὸ κανόνι, πού ἄς ἀφήσοῦμε πὼς θὰ στοίχιζε πάρα πολὺ καὶ θὰ χυνότανε δύσκολα, θὰ κινδύνευε καὶ νὰ σκάσῃ ἐκτὸς πιά, ἂν τὸ ἔκαναν παζὺ ὅσο ἔπρεπε, πράγμα πού ἦταν ἀδύνατο. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὁ Βαρβικὰν αὐτὸ τὸν τρόπο εἶχε στὸ νοῦ του ἂν τὴν ὥρα τὸ σημειωματάριο τοῦ Μάστον ἔλεγε γιὰ κανόνι, ἦταν, ἐπειδὴ εἶχε πάρει γιὰ βάση στοὺς ὑπολογισμοὺς του τὸ κανόνι τῶν εἰκοσιεπτὰ ἑκατοστῶν.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα πού ἔγιναν, ἦτανε νὰ διαλέξοῦνε τὸ μέρος τὸ πιὸ κατάλληλο γιὰ τὴ στοὰ. Σταματήσανε στὴ νότια πλαγιά, σ' ἑκατὸ πόδια ὕψος πάνω ἀπὸ κάτι ἀπέραντες πεδιάδες. Ἔτσι τὸ βλῆμα φεύγοντας δὲν θὰ εὔρισκε κανένα ἐμπόδιο μπροστὰ του.

Καταλαβαίνει κανεὶς τί δύσκολο πού ἦτανε νὰ τρυπηθῇ τὸ βουνὸ μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια, ὅπως πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἐσωτερικὸ ἐνὸς κανονιοῦ. Γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ὁ Βαρβικὰν μ' ἀρκετὴ εὐκολία μπόρεσε νὰ φτιάξῃ τρυπάνια, μηχανὲς πού εἶναι ὁπωσοῦντε ἀπλές. Τὰ ἔκαμε νὰ δουλεύοῦνε μὲ συμπιεσμένο ἀέρα, χρησιμοποιώντας γι' αὐτὸ τοὺς ὀρηκτικὸς καταρράχτες τοῦ βουνοῦ. Τὶς τρύπες, πού ἀνοίγε μ' αὐτὲς τὶς μηχανές, τὶς γέμιζε μὲ μελομελινί-

τη. Χωρίς τὴ δυνατὴ αὐτὴ ἐκρηκτικὴ οὐσία δὲν θὰ μπορούσε νὰ σπᾶσῃ ὁ σκληρὸς βράχος.

Γενικὰ οἱ χιλιάδες οἱ μαῦροι δούλεψαν μὲ τόση ὄρεξιν καὶ ἐκτελούσανε μὲ τόση ἐξυπνάδα τὶς διαταγὰς τοῦ Βαρβικάν, πού σὲ λιγώτερους ἀπὸ ἕξιν μῆνες ἢ στοὰ εἶχε τελειώσει. Ἦτανε βαθειὰ ἑξακόσια μέτρα καὶ εἶχε διάμετρο εἰκοσιεφτά. Γιὰ νὰ μπορέσῃ τὸ βλήμα νὰ γλιστρήσῃ ἀπάνω σ' ἐπιφάνεια ἐντελῶς στρωτῆ, σκεπάσανε τὸ ἐσωτερικὸ τῆς στοᾶς μὲ θώρακα χυτῶ, ἀπὸ μέταλλο πού τὸ γυαλίσανε προσεκτικὰ.

Ἐνῶ τρυπίοτανε τὸ βουνό, οἱ ἐργάτες δὲν ἔμεναν ἀργοὶ στὸ δεῦτερο συνεργεῖο, ὅπου θὰ φτιάχνανε τὴν τεράστια ὀβίδα. Θὰ ἦταν ἓνας χυτὸς κωνικὸς ὄγκος, πού θὰ ζύγιζε ἑκατὸν ὀγδόντα ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα.

Φυσικὰ ποτὲ δὲν σκεφτήκανε νὰ χύσουνε τὸ βλήμα αὐτὸ μονοκόμματο. Τὸ χύσανε κομμάτια κομμάτια, πού τὸ καθένα τους ζύγιζε χίλιους τόννους. Θὰ τ' ἀνέβαζαν ἓνα ἓνα ὡς τὸ στόμιο τῆς στοᾶς καὶ θὰ τὰ ἔβαζαν ὕστερα στὸ ἐσωτερικὸ, ἀφοῦ τὸ γέμιζαν μὲ μελομελινίτη. Τὰ κομμάτια αὐτὰ ἐφαρμόζανε τόσο καλὰ μεταξὺ τους, πού ἅμα θὰ τὰ ταιριάζανε, θ' ἀποτελοῦσαν ἓνα πελώριο ὄγκο μονοκόμματο, πού θὰ μπορούσε νὰ γλιστρήσῃ ἀπάνω στὰ τοιχώματα τῆς ὑπόγειας στοᾶς.

Χρειάσθηκε γι' αὐτὸ νὰ κουβαληθοῦνε στὸ δεῦτερο συνεργεῖο τετρακόσιες χιλιάδες τόννοι σίδηρο, ἑβδομήντα χιλιάδες τόννοι τιτανόλιθοι καὶ τετρακόσιες χιλιάδες τόννοι κάρβουνο. Τὸ κάρβουνο αὐτὸ μὲ κατάλληλη ἐργασία μεταβλήθηκε πρῶτα σὲ διακόσιες ὀγδόντα χιλιάδες τόννους ὀπτάνθρακα. Ἐπειδὴ ὅλα αὐτὰ βρισκονταν μπόλικα γύρω ἀπὸ τὸ Κιλμαντζάρο, δὲν χρειάστηκε παρὰ μόνο νὰ τὰ κουβαλήσουνε μέσα στὰ συνεργεῖα.

Ἡ πιὸ μεγάλη δυσκολία ἦταν ἴσως νὰ χτίσουνε καμίνια πού θὰ ἔλιωναν τὸ μέταλλο, μὰ ἀποδείχτηκε πὼς ἡ δυσκολία αὐτὴ δὲν ἦταν ἀκατανίκητη, γιατί σ' ἓνα μῆνα ἦταν ἔτοιμα δέκα καμίνια, τριάντα μέτρα ψηλὰ καὶ πού τὸ

καθένα μπορούσε νὰ βγάξη ἑκατὸν ὀγδόντα τόννους μέταλλο τὴν ἡμέρα. Χρειαζότανε λοιπὸν νὰ δουλέψουνε τὰ καμίνια ἑκατὸ μέρες σωστές, γιὰ νὰ βγάλουνε τὶς ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδες τόννους.

Στὸ τρίτο ἐργοστάσιο κατάφεραν νὰ φτιάξουνε τὸ μελομελινίτη πιδ εὐκόλα. Ὅμως κρατήθηκε τόσο καλὰ τὸ μυστικὸ τῶν συστατικῶν του, πὸν μέχρι σήμερα κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ μάθη ἀπὸ τί τὸν φτιάξανε.

Γενικὰ ὅλα πηγαιναι πολὺ καλὰ. Δὲν θὰ μπορούσαν νὰ ἐργασθοῦνε μὲ μεγαλύτερη ἐπιτυχία, ἀκόμη καὶ τὰ ἐργοστάσια τοῦ Κρεζῶ ἢ τοῦ Κρούπ.

Ὁ Σουλτάνος φαινότανε καταμαγεμένος. Παρακολουθοῦσε πολὺ ἐπίμονα τὶς ἐργασίες καὶ μονάχα ἢ παρουσία του ἔφθανε γιὰ νὰ κεντρίξῃ τὴ φιλεργία τῶν ὑπηκόων του. Ἀμα καμμιά φορὰ ρωτοῦσε τοὺς Ἀμερικάνους σὲ τί θὰ χρησίμευαν ὅλες αὐτὲς οἱ προετοιμασίες, τοῦ ἀπαντοῦσε ὁ πρόεδρος Βαρθικάν:

— Θὰ ἀλλάξουμε τὴν ὄψη τοῦ κόσμου!

— Καὶ θὰ ἐξασφαλίσουνε στὸ Σουλτάνο Βαλῆ - Βαλῆ, πρόσθετε ὁ λοχαγὸς Νίκολ, τὴν πιδ μεγάλη δόξα πὸν εἶδε ποτὲ ἡγεμόνας τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς!

Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη νὰ ποῦμε, πὸς ὁ Σουλτάνος, ἀκούγοντας αὐτὲς τὶς ἐξηγήσεις, χοροσηθοῦσε, γιὰτὶ καταλάβαινε καλὰ τὸ μεγαλεῖο του.

Στὶς 29 τοῦ Αὐγούστου οἱ ἐργάτες εἶχαν τελειώσει ὀριστικά. Ἡ στοὰ μὲ τὴν ἀπαιτούμενη διάμετρο ἦτανε ντυμένη ἀπὸ μέσα μὲ τὸ γλιστερὸ ντύμα της, πὸν ἔφτανε ἀπὸ τὸ στόμιο ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη, ἑξακόσια μέτρα ἀπόσταση. Στὸ βάθος τοποθετήθηκαν δυὸ χιλιάδες τόννοι μελομελινίτης, πὸν συγκοινονοῦσε μὲ τὴν ἐμπρηστικὴ πυξίδα, καὶ ἀμέσως ὕστερα τὸ βλῆμα ἑκατὸν πέντε μέτρα μακρὺ.

Ἄν ἀφαιρούσαμε τὸν τόπο, πὸν ἔπιανε τὸ βλῆμα καὶ τὸ μαρούτι, μένανε ἀκόμη τετρακόσια ἐνενηταδύο μέτρα· γόσο δηλαδὴ, ὅσο ἔφτανε γιὰ νὰ βάλῃ ὅλη του τὴν ἐνέργεια τὸ σπρώξιμο, πὸν θὰ ἔδιναν τὰ ἀέρια.

Τὸ πρῶτο ζήτημα, πὸν ἔβγαине τώρα στὴ μέση, ἦταν αὐτό. Τὸ βλῆμα μήπως θὰ ξέφευγε ἀπὸ τὴν τροχιά, πὸν ὄρισε ὁ Ἰ. Τ. Μάστον; Καθόλου. Δὲν μπορούσε νὰ γίνῃ συζήτηση γιὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοὺς. Εἶχανε γίνει μὲ τέτοια ἀκρίβεια, πὸν εἶχε προβλεφθῆ ἀκόμη καὶ πόσο θὰ ξέφευγε ἀνατολικά ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸ τοῦ Κιλμαντζάρου ἐξαιτίας τῆς Γῆς, πὸν γύριζε ἀπάνω στὸν ἄξονά της.

Ἄκόμη εἶχαν ὑπολογισθῆ καὶ τὸ σχῆμα τῆς ὑπερβολῆς, πὸν θὰ ἔγραφε στὸ διάστημα, ἐξαιτίας πὸν θὰ εἶχε τόσο τρομερὴ ἀρχικὴ ταχύτητα.

Καὶ ἄλλο ἓνα ζήτημα: Τὸ βλῆμα θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸ δῆ, ἅμα θὰ ἔβγαине ἀπὸ τὸ κανόνι; "Ὀχι, γιατί στὴν ἀρχὴ ἢ σκιά τῆς Γῆς, δὲν θ' ἄφηνε τὸ φῶς νὰ τὸ χτυπήσῃ. "Τοτερα, ἅμα θὰ ἔμπαινε στὴ φωτεινὴ ζώνη, ἢ ἀπόσταση θὰ τὸ ἔκανε τόσο μικρὸ, πὸν δὲν θὰ τὸ πιάνανε οὔτε τὰ δυνατότερα τηλεσκόπια. "Ἄς ἀφήσουμε πιά ἅμα θὰ ἔβγαине ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς γῆινης ἑλξεως καὶ θὰ ἔφερνε βόλτες αἰώνια γύρω ἀπὸ τὸν Ἥλιο.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ μὲ τὸ δίκιο τους ἔπρεπε νὰ ὑπερηφανεύωνται γιὰ τὸ τέλειωμα αὐτῆς τῆς ἀξιωματιμῶνευτης ἐργασίας!

Γιατί νὰ μὴν εἶναι ἐκεῖ καὶ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον νὰ θαυμάσῃ τὴν ἀριστουργηματικὴ ἐκτέλεση τῶν ἔργων αὐτῶν, πὸν ἀξίζανε τὴν ἀκρίβεια τῶν ὑπολογισμῶν του; Γιατί νὰ εἶναι μακριά, τόσο μακριά, τὴν ὥρα πὸν ἢ τρομερὴ ἐκπυροσοκρότηση θ' ἀντηχοῦσε ὡς τὰ πέρατα τῆς Ἀφρικῆς;

Κι ἐνῶ τὰ στοχάζονταν αὐτὰ οἱ δυὸ σύντροφοι, οὔτε πὸν ὑποπτευόντανε καν, ὅτι ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ φτωχικό του. Ὅτι τὸ εἶχε σκάσει ἀπὸ τὴ φυλακὴ τῆς Μπάλτιμορ καὶ ἦτανε τώρα ὑποχρεωμένος νὰ κρύβεται γιὰ νὰ σώσῃ τὴν πολύτιμη ζωὴ του. Δὲν ἤξεραν, πὸς ἢ κοινὴ γνώμη εἶχε τόσο ἀγριέψῃ μαζί τους καὶ πὸς ἂν τοὺς ἔπιαναν, οἴγουρα θὰ τοὺς σφάζανε, θὰ τοὺς κομματιαζαν

ἢ τουλάχιστο θὰ τοὺς καίγανε σὲ σιγανὴ φωτιά. Ἔμεναν ἥσυχοι, πὼς ἅμα ἔπερτε ἢ κανονιά, μονάχα μιὰ φυλὴ τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς θὰ ἔπαιρνε εἶδηση τὸ ἔργο τους.

— Ἐπὶ τέλους! εἶπε ὁ λοχαγὸς Νίκολ στὸν πρόεδρο Βαρδικάν κατὰ τὸ βράδι στὶς 22 τοῦ Σεπτεμβρίου, καθὼς στέκονταν καὶ οἱ δύο τους κορδωμένοι μπροστὰ στὸ μεγάλο ἔργο τους.

— Ναί. . . ἐπὶ τέλους! μὰ καί. . . οὐφ! ἀπάντησε ὁ Ἴμπεϋ Βαρδικάν, βγάζοντας ἓνα στεναγμὸ ἀνακουφίσεως.

— Φαντασθῆτε νὰ παρουσιαζόταν ἀνάγκη νὰ ξαναοχίσομε!

— Μπᾶ! τὸ μόνο εὐκολο! . . . Θὰ ξαναοχίσαμε!

— Τί καλὴ σύμπτωση! εἶπε ὁ λοχαγὸς Νίκολ, πὺ εἶχαμε στὴ διάθεσή μας αὐτὸ τὸ θαυμαστὸ μελομελινίτη!

— Πὺ θ' ἀρκοῦσε γιὰ νὰ σᾶς δοξάση, Νίκολ.

— Βαρδικάν, Βαρδικάν, ἀπάντησε μὲ περιφρόνηση ὁ λοχαγὸς Νίκολ. Ξέρετε πόσες στοῆς ἔπρεπε ν' ἀνοίξομε στὸ Κιλιμαντζάρο, γιὰ νὰ πετύχομε αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα, ἂν δὲν εἶχαμε τὸ μελομελινίτη καὶ μεταχειριζόμαστε μπαμποκομαρούτι, σὰν κι ἐκεῖνο πὺ μᾶς τίναξε στὴ Σελήνη;

— Πόσες, Νίκολ;

— Ἐκατὸν ὀγδόντα στοῆς, Βαρδικάν!

— Ἐ λοιπόν! θὰ τίς φτιάχναμε, λοχαγέ!

— Καὶ ἑκατὸν ὀγδόντα βλήματα τῶν ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδων τόννων!

— Θὰ τὰ χύναμε, Νίκολ!

Κοπιάστε, ἂν θέλετε, ν' ἀλλάξετε τὴ γνώμη τέτοιων ἀνθρώπων!

Μὰ καὶ τί δὲν μπορούσανε νὰ τολμήσουνε πυροβολητές, πὺ εἶχανε κάνει ταξίδι ὡς τὴ Σελήνη;

.....

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδι, λίγες μόνον ὥρες πρὶν ἀπὸ τὴ στιγμή τὴν ὀρισμένη γιὰ τὴν κανονιά, ἐνῶ ὁ πρόεδρος Βαρ-

δικαν και ο λοχαγός Νίκολ άλληλοσυγχαίρονταν, ο 'Αλκείδης Δισπερής κλεισμένος στο γραφείο του στη Μπάλτιμορ, έβαζε μιὰ φωνή σαν άγριος, πού του έστριψε ξαφνικά. Πετάχτηκε άπότομα άπό τό τραπέζι του, πού ήτανε σκεπασμένο άπό χαρτιά γεμάτα όλα άλγεβρικές έξισώσεις και άρχισε νά φωνάζη:

«Ά! κατέργαρε Μάστον! . . . Τό ζωό! μου έβγαλε τήν ψυχή άνάποδα με τό πρόβλημά του!

». . . Μά πώς δέν τό πήρα είδηση πρωτύτερα! . . . μά τους λογαρίθμους! . . . Νά ήξερα, πού βρίσκεται αύτή τη στιγμή, θά του έκανα τραπέζι, για νά πιούμε μαζί ένα ποτήρι σαμπάνια, τήν ώρα πού εκείνος λογαριάζει νά βροντίξη και νά χαλάση τόν κόσμο ή μηχανή του!»

Και ύστερα άπό μερικά έπιφωνήματα, άπό κείνα, πού συνήθιζε, πρόσθεσε:

«Ο γερομπούφος! Θά ήτανε σίγουρα λιγάκι στο κέφι, όταν έκανε τους ύπολογισμούς του για τό κανόνι του Κιλιμαντζάρου!

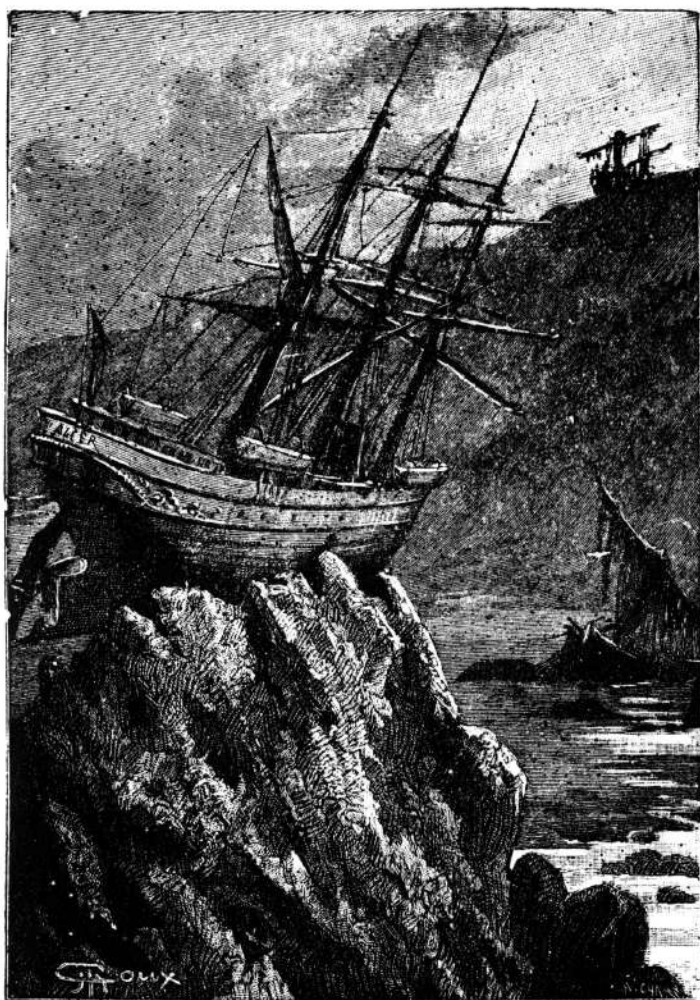
»Και δέν κατάλαβε, πώς του χρειαζόντανε κανόνια! Άσκημα τά κανόνισε με τό κανόνι του».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΩΟ

‘Ο λαός του Βαμσαάϊ περιμένει ν’ άκούση
τή διαταγή πυρ!

‘Η περίφημη εκείνη νύχτα τής 22 του Σεπτεμβρίου έφτασε. Άπαίσια ήμερομηνία, πού τήν έτρεμε ή άνθρωπότητα όλάκερη όσο πλησίαζε, τό ίδιο όπως τήν 1 ‘Ιανουαρίου στα 1000 μ. Χριστόν.

Δώδεκα ώρες άφού θά είχε περάσει ο ήλιος άπό τό μσημβρινό του Κιλιμαντζάρου, δηλαδή άκριβώς τά μεσάνυχτα, ο λοχαγός Νίκολ, με τό ίδιο του τό χέρι, θά έβαζε φωνιά στο φοβερό κανόνι.

Τὸ τηλεγράφημα τοῦ πρόξενου, ἀπὸ τῆ Ζανζιβάρη, μίλοῦσε καὶ γιὰ κα-
ράβια πὺ ρίχθησαν στὴ στεριά, μετὰ τὴν τρομερὴ ἔκρηξη (σελ. 176).

"Ας σημειώσουμε ακόμη ἐδῶ, πὼς τὸ Κιλιμαντζάρο βρίσκεται στὴν τριακοστὴ πέμπτη μοῖρα ἀνατολικά ἀπὸ τὸ μεσημβρινὸ τοῦ Παρισιοῦ· ἡ Μπάλτιμορ στὴν ἐβδομηκοστὴ ἑνατὴ μοῖρα δυτικὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο μεσημβρινό, ὥστε ἡ ἀπόσταση μεταξὺ στίς δυὸ πόλεις εἶναι ἑκατὸν δεκατέσσερις μοῖρες, γεγονός πὸν μᾶς δίνει διαφορὰ ὥρας τετρακόσια πενήνταἔξι πρῶτα λεπτά (τέσσερα λεπτά στὴ μοῖρα). Δηλαδή οἱ δυὸ πολιτεῖες εἶχαν ἑπτὰ ὧρες καὶ εικοσιἕξι λεπτά διαφορὰ. Ὡστε τὴν ὥρα πὸν θὰ ἔπεφτε ἡ κανονιά, στὴ μεγάλη πόλη τῆς Μέριλαντ, θὰ ἦταν μόλις τέσσερις καὶ εἴκοσι τὸ ἀπόγευμα, στίς 22 Σεπτεμβρίου.

Ὁ καιρὸς ἦταν λαμπρὸς. Ὁ ἥλιος μόλις εἶχε βασιλέψει στίς πεδιάδες τοῦ Βαμασαί, σ' ἕναν ὀρίζοντα κατακάθαρο. Ἡ νύχτα ἦταν ἡσυχὴ καὶ γεμάτη ἀστέρια.

Πιὸ ἄμορφη δὲν μπορούσε νὰ τὴν εὐχηθῆ κανεὶς γιὰ μὴν ἀπόπειρα παρόμοια. Οὔτε τὸ παραμικρὸ σύννεφο δὲν θ' ἀνακατευότανε μὲ τοὺς καπνοὺς τοῦ μελομελινίτη.

Ποιὸς ξέρει; Ἴσως ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ νὰ ἦταν λυπημένοι πὸν δὲν μπορούσανε νὰ πάρουνε καὶ αὐτοὶ θέση μέσα στὴν ὀβίδα. Μέσα στὸ πρῶτο δευτερόλεπτο θὰ σκίζανε δυὸ χιλιάδες ὄχτακόσια χιλιόμετρα! Καὶ ἀφοῦ μὲ τὴν καταπληκτικὴ αὐτὴ ταχύτητα, θὰ τρύπωναν στὰ μυστήρια τοῦ σεληνιακοῦ κόσμου, θὰ ρίχνονταν ὕστερα στὸ ἄπειρο τοῦ κόσμου τοῦ ἡλιακοῦ, γιὰ νὰ μὴν ξαναγυρίσουν ποτέ!

Ὁ Σουλτάνος Βαλῆ - Βαλῆ καὶ οἱ πιὸ ἐπίσημοι στὴν αὐλή του, ὁ ὑπουργὸς δηλαδή τῶν οικονομικῶν καὶ ὁ ἀρχιδῆμιος, ὅπως καὶ τὸ πολυάριθμο προσωπικὸ τῶν μαύρων, πὸν εἶχε προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του στὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο, ὅλοι μαζί ἤρθανε γιὰ νὰ παρακολουθήσουνε τὴν κανονιά. Ἡ φρόνηση ὅμως τοὺς ἔκανε νὰ σταθοῦνε τρία χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ τὴ στοά, γιὰ νὰ μένουν ἔξω ἀπὸ τὸν κίνδυνο πὸν μπορούσε νὰ ἔρθῃ μὲ τὸ τρομερὸ σπρώξιμο τῶν στρωμάτων τῆς ἀτμόσφαιρας.

Χιλιάδες ἰθαγενεῖς ἀναχωρήσανε ἀπὸ τὸ Κισόγγο

καὶ ἀπὸ τὰ χωριὰ τὰ σπαρμένα στὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς ἐπαρχίας καὶ τρέξανε, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου, νὰ θαυμάσουν τὸ ἔξοχο αὐτὸ θέαμα. Ἐνα σύρμα, πὺ ἔνωνε τὴν ἠλεκτρικὴ συστοιχία μὲ τὴν ἐμπρηστικὴ πυξίδα στὰ βάθη τῆς στοᾶς, θὰ ἔστελνε τὸ ρεῦμα γιὰ τὴν ἔκρηξη τοῦ μελομελινίτη. Τὸ βράδι ἐκεῖνο ἔγινε ἓνα μεγαλόπρεπο δείπνο, πὺ ἔνωνε γύρω ἀπὸ τὸ ἴδιο τραπέζι τὸ Σουλτάνο, τοὺς ἐπισημότερους τῆς πρωτεύουσας καὶ τοὺς Ἀμερικάνους. Τὰ ἔξοδα ἦτανε τοῦ Βαλῆ - Βαλῆ. Φιλοτιμήθηκε νὰ δείξῃ πολλὴ γενναιοδωρία, ἀφοῦ μάλιστα ὅσα ξόδευε θὰ τοῦ τὰ ἔδινε πίσω τὸ ταμεῖο τῆς ἐταιρίας Βαρβικὰν καὶ Σία. Ἦταν ἔντεκα ἡ ὥρα σὰν τέλειωσε τὸ συμπόσιο, πὺ εἶχε ἀρχίσει στὶς ἑπτὰ καὶ μισή! . . . Τέλειωσε μὲ πρόποση τοῦ Σουλτάνου γιὰ τοὺς μηχανικοὺς τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Β. Πόλου καὶ εὐχές, γιὰ ἐπιτυχία.

Ἦστερα ἀπὸ μιὰν ὥρα, ἡ ἀλλαγὴ τῶν γεωγραφικῶν καὶ κλιματολογικῶν ὄρων τῆς Γῆς θὰ ἦτανε γεγονός.

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν, ὁ σύντροφός του καὶ οἱ δέκα πρῶτοι ἐργάτες πήρανε τότε θέση κοντὰ στὴ σκηνή, ὅπου ἦτανε ἡ ἠλεκτρικὴ συστοιχία. Ὁ Βαρβικὰν κρατώντας στὰ χέρια τὸ χρονόμετρο, μέτραγε τὰ λεπτά, πὺ τοῦ φαίνονταν ὄχι πιά χρόνια, μὰ αἰῶνες!

Λέγα λεπτὰ πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, ὁ λοχαγὸς Νίκολ καὶ ὁ Βαρβικὰν πλησιάσανε τὴ συσκευή, πὺ τὸ σύρμα τὴν ἔνωνε μὲ τὴ στοὰ τοῦ Κιλιμαντζάρου. Ὁ Σουλτάνος, οἱ αὐλικοὶ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἰθαγενῶν, σχηματίζανε γύρω τους ἀτέλειωτο κύκλο.

Ἦ κανονιὰ ἔπρεπε νὰ ριχθῇ, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Μάστον, ἀκριβῶς τὴ στιγμῇ, πὺ ὁ ἥλιος θὰ ἔκοβε τὴ γραμμὴ τοῦ Ἰσημερινοῦ. Τὴ γραμμῇ, πὺ δὲν θὰ τὴν ἄφηνε πιά στὴ φαινομενικὴ τροχιά του γύρω ἀπὸ τὸν πλανήτη μας.

— Μεσάνυχτα παρὰ πέντε λεπτά! — Παρὰ τέσσερα! — Παρὰ τρία! — Παρὰ δύο! — Παρὰ ἓνα! . . .

Ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν παρακολουθοῦσε τὸ δείχτη τοῦ ρολογιοῦ του, πὸν τὸν φώτιζε μὲ τὸ φανάρι του ἕνας ἀρχιεργάτης, ἐνῶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ ἔχοντας τὸ δάχτυλο στὸ κουμπὶ τῆς συσκευῆς, ἦταν ἔτοιμος νὰ κλείσῃ τὸ κύκλωμα τοῦ ἠλεκτρικοῦ.

— Μόνο εἴκοσι δευτερόλεπτα μένουνε. — Μόνο πέντε. — Μόνο ἓνα!

Οὔτε τὸν ἐλάχιστο τρόμο δὲν φανέρωνε τὸ χέρι τοῦ ψύχραιμου Νίκολ. Καὶ οἱ δύο τους δὲν αἰσθάνονταν μεγαλύτερη συγκίνηση, τῇ στιγμῇ, πὸν κλεισμένοι στὸ βλῆμα τῆς Κολομπιάδας περιμέναν νὰ ριχθοῦνε στὶς χῶρες τῆς Σελήνης.

«Πῦρ! . . .», φώναξε ὁ πρόεδρος Βαρβικὰν.

Καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ πάτησε τὸ κουμπὶ. . .

Τρομερὴ ἐκπυροσκόρπηση ἀκολούθησε, πὸν τὰ κύματα τῆς τὰ πλήθαινε ἡ ἠχὼ ἴσαμε τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντα. Τὴν ἴδια στιγμῇ ἀκούστηκε ἓνα ὀξύτατο σφύριγμα. Ἦταν ὁ ὄγκος πὸν ἔσχιζε τὴν ἀτμόσφαιρα. Τὸν ἔσπρωχναν δισεκατομμύρια δισεκατομμυρίων λίτρες ἀέριο, πὸν σχηματίστηκε ἀπὸ τὴν ἐκρηξὴ δύο χιλιάδων τόννων μελομελινίτη.

Ἦτανε σὰν νὰ πέρασε ἓνα μετέωρο ἀπὸ κείνα πὸν κλείνουνε μέσα τους ὅλη τὴ δύναμη τῆς φύσεως. Ἡ ἐντύπωση δὲν θὰ ἦταν πιὸ τρομερὴ, ἂν ὅλες οἱ τηλεβολοστοιχίες τοῦ κόσμου βροντούσανε μαζὶ μὲ ὄλους τοὺς κεραυνούς τοῦ οὐρανοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ

Ὅπου ὁ Ἰ. Γ. Μάστον λυπᾶται ἴσως
γιατὶ δὲν τὸν λυντσάρησαν

Οἱ πρωτεύουσες τῶν δύο κόσμων, οἱ σημαντικὲς πόλεις καθὼς καὶ οἱ πιὸ μικρὲς μὲ φρίκη περιμέναν τὴν ὥρα τῆς ἐκρηξέως. Ὁ καθένας, σὲ ὁποιοδήποτε σημεῖο τῆς Γῆς,

χάρη στις έφημερίδες, ήξερε άκριβώς την ώρα, πού αντίστοιχοσε στα μεσάνυχτα του Κιλκιμαντζάρου σύμφωνα με τή διαφορά των μεσημβρινών.

Άφου ό ήλιος περνάει μιá μοίρα σέ τέσσερα λεπτά, ή αντίστοιχη ώρα για τις κυριώτερες πόλεις ήταν: Παρίσι 9 ώρ. 40' μ.μ., Λονδίνο 9 ώρ. 30' μ.μ., Βερολίνο 11 ώρ. 20' μ.μ., Ρώμη 10 ώρ. 20' μ.μ., Μαδρίτη 9 ώρ. 15' μ.μ., Κωνσταντινούπολη 11 ώρ. 26' μ.μ., Πετρούπολη 11 ώρ. 31' μ.μ., Καλκούτα 13 ώρ. 04' μ.μ., Νανκίγκ 5 ώρ. 05' μ.μ.

Στή Μπάλτιμορ ήταν 4 ώρ. 24' μ.μ. Δέν περιγράφεται ό τρόμος πού έπιασε τους κατοίκους εκείνη τή στιγμή. Ή πόλη τους, όπως και τόσες άλλες πού δέν τις άπειλοῦσε τó νερό, δέν κινδύνευε τάχα νά γκρεμισθῆ από τόν κλονισμό; Τά μνημεία της δέν θά καταστρέφονταν και οι πολυάνθρωπες συνοικίες της δέν θά χάνονταν μέσα στα χάσματα, πού μπορούσαν νά άνοιχτούν στην έπιφάνεια τής γῆς; Οι φόβοι αύτοι δέν ήταν δικαιολογημένοι στα μέρη εκείνα τής σφαίρας, πού δέν κινδύνευαν νά σκεπαστούν από τά νερά;

Λίγως άλλο είχαν δικιο. Γι' αυτό κάθε άνθρωπος την άπαίσια εκείνη στιγμή αισθανότανε την άνατριχίλα τής φρίκης ίσαμε τó μυαλό των κοκάλων του. "Όλοι τρέμανε έξω από τó μηχανικό Άλκείδη Λισπερή. Μήν έχοντας καιρό νά κάνη γνωστά όσα ή τελευταία εργασία του λίγο πριν του είχε φανερώσει, έπνε ήσυχα τή σαμπάνια του στην ύγεια του γέρο Κόσμου, μέσα σ' ένα από τά πρώτα έστιατόρια τής Μπάλτιμορ.

Τό είκοστό τέταρτο λεπτό μετά τις τέσσερες ή ώρα, πέρασε. . . Στή Μπάλτιμορ. . . τίποτα!

Στό Λονδίνο, στό Παρίσι, στη Ρώμη, στην Κωνσταντινούπολη, στό Βερολίνο, τίποτα! . . . Ούτε ό ελάχιστος καν κλονισμός!

Ό κ. Τζών Μίλν, μηχανικός στα άνθρακωρυχεία τής Γακσοΐμας στην Ίαπωνία, δέν έξακριβώσε με τó σεισμό-

μετρό του καμμιὰ άσυνήθιστη κίνηση, οϋτε την παραμικρότερη στο φλοιό της Γῆς.

Δυστυχώς ό συννεφιασμένος οϋρανός της Μπαλτιμορ δέν άφησε, σαν ήρθε ή νύχτα, νά φανή άν έπαθε κάποια άλλαγή ή κίνηση τών άστρων, γεγονόςς πού θα φανέριωνε ότι άλλαξε και ό άξονας της Γῆς.

Τί νύχτα όμως πέρασε ό 'Ι. Τ. Μάστον μέσα στον κρηνώνα του, πού δέν τόν ήξερε κανείς, έξω από τη μίστρες Εύαγγελία Σκόρμπι! Σάν λυσασμένος γούριζε ό παράφορος πυροβολητής και δέν μπορούσε νά κρατηθῆ στη θέση του οϋτε στιγμή! 'Ανυπόμονα περίμενε την απόδειξη, ότι ή έπιχείρηση πέτυχε και ήθελε νά ιδῆ με τὰ ίδια του τὰ μάτια, πώς άλλαξε τού ήλιου ή τροχιά.

Την άλλη μέρα όμως ό ήλιος, όπως τó συνήθιζε, φάνηκε στον ορίζοντα από την κανονική του θέση.

Κείνο τó πρωί οι άντιπρόσωποι της Εϋρώπης βρίσκονταν στο ξενοδοχείο τους μαζί με τὰ όργανά τους τὰ άστυνομικά, για νά βεβαιωθούνε άν ό ήλιος θα έγραφε την τροχιά του στο έπίπεδο τού 'Ισημερινού.

'Αλλά τίποτα τέτοιο δέν παρατηρήθηκε. 'Ο λαμπρός δίσκος, λίγα λεπτά ύστερα απ' την άνατολή του, έγειρε όλοφάνερα κατά τó νότιο ήμισφαίριο.

Καμμιὰ λοιπόν άλλαγή δέν έπαθε ή φαινομενική του κίνηση.

'Ο ταγματάρχης Ντόνελαν και οι συνάδελφοί του χαιρέτησαν τόν οϋράνιο φωστήρα, πού άνέβαινε στον καθάρων ορίζοντα, με ζητωκραυγές και χειροκροτήματα γεμάτα ένθουσιασμό. Τόν ύποδεχτήκανε σαν ένα μεγάλο ήθοποιό, πού παρουσιάζεται σε μεγάλόπρεπη σκηνή, μπροστά σε ένα έκστατικό κοινό!

— Στην ίδια ακριβώς θέση, πού όρισαν οι νόμοι της άστρονομίας! . . . φώναξε ό 'Ερικ Βάλντενακ.

— Τῆς παλιάς μας άστρονομίας, παρατήρησε ό Βόρις Καρκάφ, πού οι άνόητοι αύτοι θελήσανε σώνει και καλά νά καταργήσουν.

— Κρίμα στὰ ἔξοδά τους! Θὰ μείνουνε μὲ τὴ ντροπή! πρόσθεσε ὁ Ἰακώβ Γιάνσεν καὶ μὲ τὸ στόμα του φαινότανε νὰ μιλῇ ὀλάκερη ἢ Ὀλλανδία.

— Καὶ οἱ Πολικὲς Χῶρες θὰ μείνουνε αἰώνια κάτω ἀπὸ τοὺς πάγους, ὅπως ἴσαμε σήμερα! εἶπε ὁ καθηγητῆς Γιάν Χάραλντ.

— Ζήτω ὁ ἥλιος! φώναξε ὁ ταγματάρχης Ντόνελαν. Ὅπως εἶναι καὶ βρίσκεται φτάνει γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ κόσμου!

— Ζήτω! . . . Ζήτω! . . . ἐπαναλάμβαναν μὲ μιὰ φωνὴ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Εὐρώπης.

Ὁ Ντὴν Τούντριγκ, πού ὡς τώρα δὲν εἶχε πεῖ τίποτα, φανέρωσε τότε τὴν παρουσία του μ' αὐτὴ τὴ σωστὴ παρατήρηση:

— Μὰ πιθανὸ νὰ μὴν πυροβόλησαν! . . .

— Νὰ μὴν πυροβόλησαν; . . . ξεφώνισε ὁ ταγματάρχης. Ὁ Θεὸς νὰ δώση νὰ ἔχουνε πυροβολήσει ὄχι μιὰ, ἀλλὰ δυὸ φορές!

Τὴν ἴδια ἀκριβῶς σκέψη ἔκαναν ὁ Ἰ. Τ. Μάστον καὶ ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ. Αὐτὸ ρωτοῦσανε καὶ οἱ ἀμαθέστεροι καὶ οἱ ἐπιστήμονες. Αὐτὸ ἐπαναλάμβανε καὶ ὁ Ἀλκείδης Δισπερής, προσθέτοντας μονάχος του:

«Εἶτε πυροβολήσανε, εἶτε ὄχι, εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορο! . . . Ἡ Γῆ δὲν ἔπαψε νὰ στριφογυρίζη στὸν παλιό της ἄξονα, ὅπως πρῶτα!».

Κανένας δὲν ἤξερε βέβαια τί γίνηκε στὸ Κιλμαντζάρο. Πρὶν ὅμως τελειώση ἡ μέρα, δόθηκε ἀπάντηση στὴν ἐρώτηση τῆς ἀνθρωπότητας μὲ τὸ ἀκόλουθο τηλεγράφημα, πού στάλθηκε ἀπὸ τὸν πρόξενο τῆς Ζανζιβάρης. Ριχάρδο Τρούστ:

Ζανζιβάρη 23 Σεπτεμβρίου. ὥρα 7 καὶ 27' τὸ πρωί. Ὑπουργὸ Τζῶν Σ. Μπράιτ. — Κανονιὰ οἰχτήκε μεσάνυχτα μεσημβρινὴ πλευρὰ Κιλμαντζάρον. — Σφαίρα πέρασε μὲ τρομακτικὰ σφυρίγματα. — Σίφουνας ἐρήμωσε τὴ χώρα. — Θάλασσα ὑψώθηκε ὡς τὸν πορθιὸ τῆς Μο-

ζαμβίκης. — Πλοῖα πολλὰ ριχτήκανε στὴ στεριά. — Μικρὲς πόλεις καὶ χωριὰ καταστραφίκανε ὀλότελα. — Ὅλα πᾶνε καλά. — Ριχάρδος Τρούστ.

Ὅλα στ' ἀλήθεια πήγαιναν καλά. Γιατὶ ἔξω ἀπὸ τὶς καταστροφές, πὺ ἐγιναν στὴ χώρα τοῦ Βαμασαί ἐξαιτίας τοῦ τεχνητοῦ σίφουνα, καὶ τὰ νανάγια, πὺ προξένησε ἡ ἄξαρνη μετατόπιση στὰ στρώματα τῆς ἀτμόσφαιρας, σὲ τίποτ' ἄλλο δὲν ἄλλαξε ἡ φυσικὴ κατάσταση τοῦ πλανήτη.

Μήπως ὅμως παρόμοιες συνέπειες δὲν εἶχαν ἔρθει καὶ μὲ τὴν ἐκπυρσοκρότηση τῆς περιφημῆς Κολομπαδάς; Μήπως καὶ τότε ὁ κλωνισμός, πὺ μεταδόθηκε στὸ ἔδαφος τῆς Φλόριντας, δὲν ἀπλώθηκε σὲ ἀκτίνα ἀπὸ ἑκατὸ μίλια;

Βέβαια, μὰ τὴ φορὰ τούτῃ τὸ ἀποτέλεσμα ἔπρεπε νὰ εἶναι μεγαλύτερο ἑκατὸ φορές.

Ὅπωςδήποτε μὲ τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ δυὸ πράγματα τὰ γίνονταν γνωστὰ στοὺς δυὸ Κόσμους:

Α') Ὅτι τὸ τεράστιο κανόνι εἶχε κατασκευασθῆ μέσα στὶς πλευρὲς τοῦ Κιλμαντζάρου καὶ Β') ὅτι τὴν ὀρισμένη ὥρα εἶχε ριχθῆ ἡ κανονιά. Ὁ κόσμος τότε ὀλάκερος ἄφησε κραυγὴ γεμάτη ἀνακούφιση, πὺ τὴν ἀκολούθησε γέλιο πλατὺ καὶ περιπαιχτικό.

Ἡ ἀπόπειρα τῆς ἐταιρίας Βαρθικὰν καὶ Σία ἀπέτυχε οἰκτρά! Οἱ μαθηματικοὶ τύποι τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον ἀποδειχτήκανε καλοὶ γιὰ τὸ καλάθι μὲ τ' ἄχρηστα χαρτιά. Στὴν Ἐκμεταλλευτικὴ Ἐταιρία τοῦ Β. Πόλου τίποτ' ἄλλο δὲν ἀπόμεινε, παρὰ νὰ κηρυχθῆ σὲ πτώχευση!

Παράδοξο! Νὰ ἀπατήθηκε ἄραγε στοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ὀ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου;

« Ἀδύνατο! ἔλεγε ἀπὸ μέσα τῆς ἡ μίστρης Εὐαγγελία Σκόρμπι. Μποροῦσα καλύτερα νὰ πιστέψω, πὺς ἀπατήθηκα ἐγὼ στὸ αἶσθημα τῆς συμπάθειας πὺ τοῦ ἔχω!».

Ἐκεῖνος ὅμως πὺ εἶχε ταραχθῆ πὺ πολὺ ἀπ' ὄλους ὄσους ὑπῆρχανε στὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς, ἦτανε βέβαια ὁ Ἰ. Τ. Μάστον.

—Έ! τοῦ λόγου σου, κὴρ κοσμογαλαστή!
Μὲ τέτοια συνοδεία, ἀπελπισμένοι οἱ γραμματεῖς τοῦ Τηλεβολικοῦ
Συλλόγου ἀναγκάστηκε νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ σπίτι τῆς μιστρὸς Σκόρμ-
πιτ (σελ. 179).

Βλέποντας αὐτὸς ὅτι κανένας ἀπὸ τοὺς νόμους ποὺ κινούσανε τὴ Γῆ ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς δημιουργίας τῆς δὲν εἶχε ἀλλάξει, ἤθελε νὰ πιστεῖ, πὼς κάποιο ἀπρόοπτο ἀνάγκασε τοὺς συναδέλφους του Βαρδικὰν καὶ Νίκολ, νὰ ἀναβάλουνε τὴν ἐκτέλεση τῆς ἀπόπειρας. . . Μὰ ὕστερα ἀπὸ τὸ τηλεγράφημα τῆς Ζανζιβάρης, θέλοντας καὶ μὴ, ἔπρεπε νὰ παραδεχθῆ, πὼς ἡ ἐπιχείρηση ἀπέτυχε ὀριστικά!

Ν' ἀποτύχη ἡ ἐπιχείρηση, ποὺ αὐτὸς εἶχε βρεῖ τὴ σίγουρη λύση τῆς μέσα σὲ τόσοὺς τύπους καὶ ἐξισώσεις! Ἀδύνατο! Μήπως λοιπὸν τηλεβόλο μὲ ἑξακόσια μέτρα μᾶκρος καὶ πλάτος εἰκοσιεφτά, καὶ ποὺ ρίχνει σφαῖρα ἑκατὸν ὀγδόντα ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα βαριά, μὲ τὴν ἐκρηξη δυὸ χιλιάδων τόννων μελομελινίτη, μὲ ταχύτητα δυὸ χιλιάδες ὄχτακόσια χιλιόμετρα στὴν ἀρχή, δὲν ἔφτανε νὰ προκαλέσῃ τὴ μετατόπιση τῶν Πόλων;

Καὶ ὅμως! . . .

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, φοβερὰ ἐρεθισμένος, εἶπε στὴ μίστρες Σκόρμπιτ, ὅτι εἶναι ἀποφασισμένος νὰ βγῆ ἀπὸ τὸν κρηφῶνα του.

Ἄδικα ἐκείνη προσπάθησε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Καὶ μιὰ ποὺ εἶχε περάσει πὰ ὁ κίνδυνος, δὲν φοβότανε βέβαια γιὰ τὴ ζωὴ του, μὰ ἤθελε νὰ τὸν γλιτώσῃ ἀπὸ τὶς κοροϊδίες, τὰ περιπαίγματα, ποὺ θὰ ἔπεφταν βροχὴ στὸ ἔργο του καὶ στὸν ἴδιο.

Καὶ τὸ σπουδαιότερο, ἤθελε νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴ δυσάρεστη ὑποδοχὴ, ποὺ θὰ τοῦ ἔκαναν τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

Γιατὶ σὲ ποῖον ἄλλον θὰ φορτώνανε τὶς εὐθύνες τῆς ἀποτυχίας, παρὰ στὸ γραμματέα τους, ποὺ τοὺς ἔκαμε περὶ γέλο τοῦ κόσμου μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς του;

Μὰ ὁ Ἰ. Τ. Μάστον δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τίποτ' ἀπ' αὐτά.

Ἀντιστάθηκε στὰ παρακάλια καὶ στὰ δάκρυα τῆς μίστρες Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸν κρηφῶνα του. Μόλις φάνηκε στοὺς δρόμους τῆς Μπάλτιμορ, τὸν

γνωρίζανε πολλοὶ ἀπ' αὐτούς, πού τοὺς εἶχε ἀπειλήσει τὴ ζωὴ καὶ τὴν περιουσίαν τους καὶ μάχρινε τὴν ἀγωνίαν τους μὲ τὴ σιωπὴ του, καὶ τὸν ἐκδικηθῆκανε μὲ κάθε λογῆς βρισιῆς καὶ κοροϊδίης.

Ἐπρεπε ν' ἀκούσῃ κανεὶς τότε τ' ἀμερικανόπουλα τοῦ δρόμου, ἄξια στὸ πείραγμα ὅσο καὶ τ' ἀδέλφια των τοῦ Παρισιοῦ, νὰ λένε στὸν ἄτυχο μαθηματικό.

— Ἐ! τοῦ λόγου σου, κύρ κοσμοχალαστή!

— Φτιάξε μας, ρέ, τὸν ἄξονα!

— Μπούμ! ἀρχικανονιέρη!

Μὲ τέτοια συνοδεία, ἀπελπισμένος ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἀναγκάστηκε νὰ ξαναγουρῖσῃ στὸ μέγαρο τῆς μίστρης Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ. Ἄδικα ἢ ἀξιοτίμη χήρα προσπάθησε νὰ τὸν παρηγορήσῃ ξοδεύοντας τὸ θησαυρὸ τῆς στοργῆς τῆς.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, ὅπως ἡ ἀρχαία Νιόβη, δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῆ, ἀφοῦ τὸ πολυφημισμένο τηλεβόλο του δὲν ἔφερε μεγαλύτερο ἀποτέλεσμα στὴ Γῆ ἀπὸ ἓνα βαρελότο!

Δεκαπέντε μέρες περάσανε ἔτσι δά. Ὁ κόσμος, πού σιγὰ σιγὰ ἤρθε στὰ καλά του ἀπὸ τὴ φρίκη πού εἶχε πρῖν, οὔτε συλλογιζότανε πιά τὰ σχέδια τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἑταιρίας τοῦ Βόρειου Πόλου. Μὰ στὸ διάστημα αὐτὸ δὲν ἤρθε καμμιά εἶδηση οὔτε γιὰ τὸν πρόεδρο Βαρθικάν, οὔτε γιὰ τὸ λοχαγὸ Νίκολ! Χάθηκαν τάχα κι αὐτοὶ μὲ τὶς καταστροφὲς τοῦ Βαμασαί ἀπὸ τὴν ἐκρηξῆ; Πληρώσανε μὲ τὴ ζωὴ τους τὴν τερατωδέστερη κουταμάρα τῶν νεώτερων χρόνων; Ὅχι!

Μαζὶ μὲ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν πέσανε χάμω καὶ οἱ δύο, καθὼς καὶ ὁ Σουλτάνος καὶ οἱ αὐλικοὶ του καὶ μερικὲς χιλιάδες ἰθαγενεῖς. Ἀμέσως ὅμως σηκωθῆκανε γεροί, δίχως νὰ πάθουνε τίποτα.

— Καὶ πέτυχε; . . . ρώτησε ὁ Βαλῆ - Βαλῆ τρίβοντας τοὺς ὤμους του.

— Ἀμφιβάλλετε;

— Ὅχι βέβαια! . . . Μὰ πότε θὰ μάθουμε ἄν . . .

— Σε λίγες μέρες! απάντησε ό Βαρβικάν.

Είχε μαντέψει τήν άποτυχία του έργου; Πιθανό. Μά δέν ήθελε με κανένα τρόπο νά τó πñ μπροστά στον ήγεμόνα του Βαμασαί. "Όστερ' από σαράντα όχτώ ώρες, οί δυό συνεταιίροι άποχαιρείσανε τó Βαλñ - Βαλñ, άφού έννοείται πληρώσανε γερά για τίς καταστροφές, πού έγιναν στο κράτος του. Καί έπειδή τά χρήματα αυτά μπήκανε στο ιδιαίτερο ταμείο του Σουλτάνου, δίχως νά πάρη ένα δολλάριο κανείς από τους υπηκόους του, ή Αυτού Μεγαλειότητα δέν είχε λόγο νά λυπάται για τήν υπόθεση, πού του έφερε τόσα κέρδη.

Οί δυό συνεταιίροι μαζί με τους δέκα άρχιεργάτες φτάσανε στη Ζανζιβάρη, από κει στο Σονέξ, από κει ένα βαπόρι τους πήγε με ψεύτικα όνόματα στη Μασσαλία, από κει τó τραίνο στο Παρίσι και ύστερα στη Χάβρη, εύτυχώς δίχως σύγκρουση και έκτροχιασμό και τελευταία ή «Βουργουνδία» τής υπερωκεάνειας Έταιρίας τους πήγε στην Άμερική. Μέσα σέ είκοσι δύο μέρες φτάσανε από τó Βαμασαί στη Νέα Όρκη και στις 15 του Όκτωβρίου, ώρα 3 μ.μ. χτυπούσανε και οί δυό τήν πόρτα τής μίστρης Εύαγγελίας Σκόρμπιτ. Σε λίγες στιγμές ήτανε μπροστά στη μίστρης Εύαγγελία Σκόρμπιτ και τόν 'Ι. Τ. Μάστον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ

Όπου τελειώνει ή παράδοξη και άπίθανη
αυτή ιστορία

— Βαρβικάν... Νίκολ!...

— Μάστον!

— Έσείς!...

— Έμεις!...

Και μέσα σ' αυτή τή λέξη, πού τήν προφέρανε οί

δυὸ συνεταῖροι μ' ἓνα τρόπο περιέργο, τελείωσαν ὅλη τους τὴν εἰρωνεία καὶ τὴν ἐπίπληξη.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ἔφερε τὸ σιδερένιο ἀγκίστρι του στὸ μέτωπο καὶ μὲ φωνή, ποῦ ἔμοιαζε μὲ σφύριγμα ὀχιάς, ὅπως θὰ ἔγραφε κανένας μυθιστοριογράφος τοῦ παλιοῦ καλοῦ καιροῦ, ρώτησε:

— Ἡ στοά σας, στὴν ὑπόνομο τοῦ Κιλμαντζάρου, εἶχε ἑξακόσια μέτρα μᾶκρος καὶ εἰκοσιεφτά πλάτος;

— Ναί!

— Ἡ ὀβίδα σας ζύγιζε ἑκατὸν ὀγδόντα ἑκατομμύρια χιλιογράμμα;

— Ναί!

— Καὶ ἡ κανονιὰ ρίχθηκε ἀκριβῶς μὲ δυὸ χιλιάδες τόνους μελομελινίτη;

— Ναί!

Τὰ τρία αὐτὰ ν α ἰ πέσανε σὰν ρόπαλα στὸ κεφάλι τοῦ Μάστον.

— Τότε λοιπὸν συμπεραίνω . . . ἐπανελάβε . . .

— Τί! . . . ρώτησε ὁ πρόεδρος Βαρδικάν.

— Ὅτι ἡ ἀπόπειρα δὲν πέτυχε, γιατίι τὸ μαπαρούτι σου δὲν ἔδωκε στὸ βλῆμα ἀρχικὴ ταχύτητα δυὸ χιλιάδες ὀχτακόσια χιλιομέτρα!

— Ἀλήθεια; . . . εἶπε ὁ λοχαγὸς Νίκολ.

— Καὶ ὅτι ὁ μελομελινίτης σου εἶναι καλὸς γιὰ ξυλοντούφεκα!

Ὁ λοχαγὸς Νίκολ πήδηξε σ' αὐτὲς τὶς λέξεις, ποῦ τὶς πῆρε γιὰ προσβολή.

— Μάστον! φώναξε.

— Νίκολ!

— Πότε θέλετε νὰ χτυπηθοῦμε μὲ μελομελινίτη;

— Ὅχι! . . . εἶναι ἀσφαλέστερο μὲ μπαμπακομαπαρούτι!

Χρειαστήκε νὰ μπῆ στὴ μέση ἡ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρμπιτ γιὰ νὰ ἡσυχάση τοὺς δυὸ ξαναμένονους πυροβολητές.

— Κύριοι! . . . κύριοι! . . . εἶπε. Πῶς γίνεται! . . . ἀνάμεσα σὲ συναδέλφους! . . .

Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν ἄρχισε τότε νὰ μιλῇ ἤσυχα καὶ εἶπε:

— Γιὰ ποῖο σκοπό, κύριοι, οἱ θυμοί; Εἶναι βέβαιο πῶς οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ φίλου μας Μάστον ἦτανε ἀκριβεῖς καὶ ἡ ἐκρηκτικὴ οὐσία τοῦ φίλου μας Νίκολ ἀρκετὰ ἰσχυρὴ! Naί! Ἔργασθῆκαμε σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιστῆμην καὶ ὅμως ἡ ἀπόπειρα δὲν πέτυχε. Γιὰ ποιούς λόγους; . . . Ἴσως ποτὲ δὲν θὰ τὸ μάθουμε! . . .

— Ἄς εἶναι κι ἔτσι, φώναξε ὁ γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Θὰ ξαναρχίσουμε!

— Καὶ τὰ χρήματα ποῦ πήγανε χαμένα; παρατήρησε ὁ λοχαγὸς Νίκολ.

— Καὶ ἡ γνώμη τοῦ κόσμου. πρόσθεσε ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμιπ, ποῦ δὲν θὰ σᾶς ἐπιτρέψῃ βέβαια νὰ διακινδυνέψετε καὶ δευτέρη φορὰ τὴν τύχη του:

— Τί θὰ γίνῃ μὲ τὴν ἰδιοκτησίαν μας στοὺς Πόλους; εἶπε ὁ λοχαγὸς Νίκολ.

— Τί κατρακύλισμα θὰ πάρουν οἱ μετοχῆς τῆς Ἐκμεταλλευτικῆς Ἐταιρίας τοῦ Β. Πόλου! φώναξε ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

Μιλούσανε γιὰ ξεπεσμό, ἐνῶ εἶχε ἔρθει πιά ἡ καταστροφή καὶ οἱ τίτλοι τῆς ἐταιρίας δὲν εἶχανε ἀξίαν μεγαλύτερη ἀπὸ παλιὸ τυπωμένο χαρτί!

Αὐτὸ ἦτανε τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα τῆς γιγάντιας αὐτῆς ἀπόπειρας καὶ τέτοιο ἀξιοθρήνητο τέλος πήρανε τὰ υπεράνθρωπα σχέδια τῆς ἐταιρίας Βαρβικάν καὶ Σία.

Ἀκράτητη τότε ξαπολύθηκε ἡ δημόσια κοροϊδία ἀπάνω στοὺς τολμηροὺς μηχανικοὺς καὶ ἡ ἄτυχῃ ἰδέαν τους χρησίμεψε γιὰ ὑλικὸν σὲ σατιρικὰς ἐφημερίδες, γελοιογραφίαι, παρωδίαι καὶ τραγούδια τοῦ δρόμου! Ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, οἱ διαχειριστῆς τῆς Νέας Ἐταιρίας καὶ τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου κατακουρελιάστησαν.

Τὰ ἐπίθετα ποῦ τοὺς κολλοῦσανε ἦτανε κάποτε τόσο

βρώμικα, πού δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἐπαναλάβῃ κανεὶς οὔτε στὰ λατινικὰ οὔτε στὴν Ἑσπεράντο.

Προπάντων στὴν Εὐρώπῃ οἱ κοροϊδίες καταντήσανε νὰ εἶναι τόσο σημαντικὲς καὶ χωρὶς κανένα χαλινάρι, ὥστε οἱ Ἀμερικάνοι στὰ τελευταῖα τὸ πήρανε γιὰ προσβολή. δὲν ξεχνούσανε πὼς ὁ Βαρβικάν, ὁ Νίκολ καὶ ὁ Μάστον ἦταν Ἀμερικάνοι καὶ πὼς ἀνήκανε στὸ διάσημο σύλλογο τῆς Μάλτιμορ. Μόνο καὶ μόνο γι' αὐτὸ παρὰ λίγο ἢ κοινὴ γνώμη ν' ἀνάγκαζε τὴν Ὁμοσπονδιακὴ Κυβέρνηση νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμο στὴν Εὐρώπῃ.

Τὸ χτύπημα, πού θὰ τοὺς ἀποτελείωνε, τοὺς τὸ ἔφερε ἓνα γαλλικὸ τραγουδάκι, πού τὸ κάμανε τῆς μόδας οἱ πιὸ σπουδαῖοι τραγουδιστάδες στὸ Παρίσι. Δὲν ἔμεινε καφενεῖο καὶ νυχτερινὸ κέντρο, πού νὰ μὴ τὸ τραγούδαγε τέλειωνε ἔτσι:

*Τὴν παλιὰ μας σφαίρα
Βάλθηκαν μὰ μέρα,
Γιὰ νὰ μᾶς τρομάξουν,
Νὰ μᾶς τὴν ἀλλάξουν.
Τρεῖς αὐτοὶ καὶ μόνοι
Μ' ἓνα τους κανόνι!*

*Σ' ἓνα τέτοιο χάλι
Προσταγὴ ἐστάλη,
Πιὰ νὰ τοὺς ψαρέψουν,
Πρὶν μᾶς τὰ μερδέψουν.*

*Μά... μπούμ! τὸ κανόνι
Καὶ σὺν νάταν σκόνῃ,
Χάθηκαν κι οἱ τρεῖς τους
Ἀπὸ τὴ ντροπὴ τους!
Καὶ ἡ Γῆ μας μένει
Ὅπως πρὶν στημένη!*

Μὰ δὲν θὰ γινότανε ἄραγε ποτὲ γνωστὸ τὸ αἶτιο τῆς ἀποτυχίας αὐτῆς; Ἡ μίρτως ἢ ἀποτυχία ἔδειχνε, πὼς μιὰ

τέτοια ἐπιχείρηση εἶναι ἀπραγματοποίητη, πὸς τὰ μηχανικὰ μέσα, πὸν διαθέτει ὁ ἄνθρωπος, δὲν θ' ἀρκέσουνε ποτὲ νὰ φέρουν μεταβολὴ στὴν ἡμερήσια κίνηση τῆς Γῆς; Μήπως ἔδειχνε ἡ ἀποτυχία αὐτή, πὸς ποτέ οἱ χώρες πὸν εἶναι γύρω στὸν Πόλο, δὲν θὰ μετατοπισθοῦνε, σὲ σημεῖο πὸν νὰ μπορέσει ὁ ἥλιος νὰ λιώσει τοὺς πάγους;

Ἡ ἀπαραίτητη ἐξήγηση γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ δόθηκε λίγες ἡμέρες ἀφοῦ γυρίσανε στὶς Ἑν. Πολιτεῖες ὁ πρόεδρος Βασθικὰν καὶ ὁ συναδελφὸς του. Στὸ «Χρόνον» τοῦ Παρισίου δημοσιεύθηκε ἡ ἀκόλουθη ἀνακοίνωση, πὸν ἀποδείχθηκε πολὺ χρήσιμη καὶ ἠσύχασε τὸν κόσμον γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

«Εἶναι γνωστὸ, πὸς ἡ ἐπιχείρηση πὸν εἶχε γιὰ σκοπὸ νὰ δημιουργήσῃ νέον ἄξονα τῆς Γῆς, ἔδωκε ἀποτέλεσμα ἀρνητικόν. Μ' ὅλα αὐτά, οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Ἰ. Τ. Μάστον, στηριγμένοι ἐπάνω σὲ δεδομένα σωστά, θὰ φέρνανε τὸ ζητούμενον ἀποτέλεσμα, ἂν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δὲν γινόταν ἓνα ἀνεξήγητο λάθος.

»Ὁ διάσημος γραμματέας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου πῆρε γιὰ βάση τὴν περιφέρεια τῆς Γῆς, μὰ σημείωσε σαράντα χιλιάδες μέτρα, ἀντὶ νὰ σημειώσῃ σαράντα χιλιάδες χιλιόμετρα. Αὐτὸ ἔφερε τὴ στραβὴ λύση τοῦ προβλήματος.

»Πὸς ἔγινε αὐτὸ τὸ λάθος; . . . Μὲ τί τρόπο μαθηματικὸς τόσο σπουδαῖος μπόρεσε νὰ τὸ πάθῃ αὐτό; Ὁτι ὑπόθεση καὶ νὰ κἀνῃ κανεὶς, δὲν βρῖσκει ἀπάντηση.

»Τὸ βέβαιον εἶναι πὸς τὸ πρόβλημα εἶχε διατυπωθῆ μετὰ τὴ μεγαλύτερη ἀκρίβεια καὶ κατὰ συνέπεια ἔπρεπε καὶ ἡ λύση του νὰ εἶναι σωστή, μὰ ἡ παραλείψη τῶν μηδενικῶν ἔφερε στὸ τελικὸν ἐξαγόμενον λάθος δώδεκα μηδενικά.

»Ὡστε γιὰ τὴ μετατόπιση τοῦ Πόλου κατὰ 23° 28' δὲν χρειάζονταν μονάχα ἓνα κανόνι, ἓνα ἑκατομμύριον φορὲς μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ κανόνι τῶν εἰκοσιεφτά, μὰ ἓνα τρισεκατομμύριον τέτοια κανόνια. Ἄρα θὰ χρειάζονταν καὶ ἓνα τρισεκατομμύριον τέτοια βλήματα ἑκατὸν ὀγδόντα χιλιάδες

‘Ο ‘Ι. Τ. Μάστον τῆς εἶπε ποιά ἦταν ἡ αἰτία ποὺ ἔγινε τὸ λάθος.
Τὶ σύγχυση πέρασε ἡ δυστυχισμένη γυναίκα στὰν τὸ ἄκουσε!(σελ. 187).

τόνους τὸ καθένα, ἂν υποθέσουμε βέβαια. πὼς ὁ μελομελινίτης ἔχει τὴ διασταλτικὴ δύναμη ποῦ τῆς δίνει ὁ Νικόλ.

»Ἐτσι, ἡ βολὴ ποῦ ρίχθηκε στὸ Κιλμμαντζάρο, μὲ τοὺς ὄρους αὐτοὺς, μετατόπισε τὸν Πόλο μόνο κατὰ τρία «μικρά», τρία χιλιοστὰ τοῦ χιλιοστόμετρου καὶ ἄλλαξε τὸ ὕψος τῆς ἐπιφάνειας τῆς θάλασσης κατὰ ἀνώτατον ὄριο μόνο ἑννιὰ χιλιοστὰ τοῦ μικροῦ».

Μὰ ἐνῶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά οἱ ἑταῖροι τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου φάνηκαν ἀμείλικτοι γιὰ τὸ γραμματέα καὶ σώρευαν ἀράδα τὶς βροσιές καὶ τὶς κατάρες, στὴν κοινὴ γνώμη ἄρχισε νὰ φανερώνεται ἀντίδραση γιὰ τὸ δυστυχημένο πυροβολητὴ. Ὅσο καὶ νὰ εἶναι, μὲ τὸ λάθος του εἶχε σωθῆ ὁ κόσμος ἀπὸ τὴ φοικτὴ καταστροφὴ. Χάρη σ' αὐτό, ὁ Ἰ. Τ. Μάστον λάβαινε ἀπ' ὄλα τὰ μέρη ἑκατομμύρια ἐπιστολές, ποῦ τὸν συγχαίρανε, γιὰτὶ εἶχε γελαστῆ τρία μηδενικά.

Ὅμως ὁ Ἰ. Τ. Μάστον κατατρεγμένος καὶ ὄλο ἀπελπισία, ἔφραζε τ' αὐτιά του σ' ὄλα τὰ ζήτω, ποῦ ἀντηχοῦσαν σ' ὄλη τὴ Γῆ γι' αὐτόν. Ἄν συλλογιζότανε παρὰ τὸν πρόεδρο Βαρβικάν, τὸ λαχαγὸ Νικόλ, τὸν ξυλοπάδαρο Τὸμ Χοῦντερ, τὸ συνταγματάρχην Μπλάσπερν, τὸν ὄλο ζωὴ Μπίλσμπαῦ καὶ τοὺς ἄλλους σινητρόφους του, ποῦ δὲν θὰ τὸν συγχοῦσανε ποτέ.

Τοῦ ἔμενε τουλάχιστο ἡ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρμιπ. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ δὲν μπορούσε νὰ εἶναι δυσαρεστημένη μαζί του.

Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον, μὴ θέλοντας νὰ δεχθῆ πὼς βρέθηκε τόσο ἀφηρημένος, βάλθηκε νὰ ξανακάνη τοὺς ὑπολογισμούς του.

Καὶ ὅμως ἔτσι ἦταν! Ὁ μηχανικὸς Ἀλκείδης δὲν γελιοῦταν. Καὶ νὰ γιὰ ποιὸ λόγο ὁ παράξενος αὐτὸς ἄνθρωπος ἔχοντας βρεῖ τὸ λάθος στὴν τελευταία στιγμή — σὲ ὦρα δηλαδὴ ποῦ δὲν πρόφτανε νὰ καθησυχάσῃ τὸν Κόσμο

— διατηρούσε ὅλη του τὴν ψυχραιμία μέσα στὴ γενικὴ φρίκη καὶ ἔκανε ἀκόμη καὶ πρόποση στὴν ὑγεία τοῦ γέρο Κόσμου, τὴν ὥρα ποὺ ἔπεφτε ἡ κανονιὰ στὸ Κλιμαντζάρο.

Μάλιστα! Στὸν ὑπολογισμὸ εἶχανε ξεχαστῆ τρία μηδενικὰ ἀπὸ τὴν περιφέρεια τῆς Γῆς! . . .

Γιὰ μιὰ στιγμή τοῦ ἦρθε στὸ νοῦ, τοῦ 'Ι. Τ. Μάστον, τί εἶχε συμβεῖ στὴν ἀρχὴ τῆς ἐργασίας του, ὅταν εἶχε κλειστῆ στὸ γραφεῖο του, μὲ σκοπὸ νὰ μὴ δῆ κανένα. Θυμότανε καλά, πὼς εἶχε γράψει στὸν πίνακα 40.000.000 . . . Ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν ὥρα κουνουίσματα, τὸ ἓνα ἀπάνω στ' ἄλλο, τὸν φωνάξανε στὸ τηλέφωνο! . . . Τρέχει ἐκεῖ . . . Λέει μερικὰ λόγια μὲ τὴ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ . . . Ὁπου τὸν ρίχνει ὁ κεραυνὸς ἀπάνω στὸν πίνακα καὶ κυλιστήκανε κάτω σωρὸς μαζί. Ξανασηκώνεται. Ἀρχίζει νὰ ξαναγράφη τὸ σθημένο ἀριθμὸ. Μόλις εἶχε προλάβει νὰ γράψῃ τοὺς ἀριθμοὺς 40.000 . . . νά! πάλι τὸ κουνδοῖνι τοῦ τηλεφώνου! . . . Καὶ ἄμα ξαναγύρισε στὸν πίνακα, ξεχνάει πιά νὰ βάλῃ καὶ τὰ τρία μηδενικὰ τοῦ ἀριθμοῦ, ποὺ δείχνει τὴν περιφέρεια τῆς Γῆς σὲ μέτρα.

"Ἐ, λοιπόν! Γιὰ ὄλ' αὐτὰ ἔφταιγε ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρμπιτ. " Ἄν δὲν τὸν ἐνοχλοῦσε ἐκείνη τῆ στιγμή, ἴσως νὰ μὴ δεχότανε τὸν ἀντίκτυπο τοῦ κεραυνοῦ. Κι ἂν δὲν τὸν εἶχε ἀγγίξει ὁ κεραυνός, δὲν θὰ εἶχανε γελοιοποιηθῆ αὐτοὶ οἱ τόσο σωστοὶ καὶ τίμοι ὑπολογισμοί!

Τί σύγχυση πέρασε ἡ δυστυχισμένη γυναίκα, ὅταν ἀπὸ ὑποχρέωση ὁ 'Ι. Τ. Μάστον τῆς εἶπε ποιά ἦταν ἡ αἰτία, ποὺ ἔγινε τὸ λάθος! Μάλιστα! "Ἐπρεπε νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃ κι αὐτή, ποῖος ἦταν ἡ αἰτία ὅλης τῆς καταστροφῆς! Ἐξαιτίας τῆς ὁ 'Ι. Τ. Μάστον ἦταν ἀνεπανόρθωτα ἀτιμασμένος γιὰ ὅλη του τὴ ζωὴ καὶ θὰ εἶχε νὰ ὑποφέρῃ χρόνια καὶ χρόνια, γιατί τὰ μέλη τοῦ σεβαστοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου γενικὰ δὲν πεθαίνανε πρὶν νὰ γίνουν ἑκατὸ χρόνων!

“Υστερ’ ἀπ’ αὐτὴ τὴ στιχομυθία ὁ Ἰ. Τ. Μάστον ἔφυγε ἀπὸ τὸ μέγαρο τῆς μίστρης Εὐαγγελίας Σκόρμπιτ καὶ γύρισε γραμμὴ στὸ φτωχικὸ του. Ἐκεῖ, κατσοφιασμένος, διασελίεζε τὸ σπουδαστήριό του, λέγοντας χωρὶς τελειωμὸ ἀπὸ μέσα του:

«Τώρα δὲν εἶμαι πιά κατάλληλος γιὰ τίποτα σ’ αὐτὸ τὸν κόσμο!...».

— Οὔτε καὶ νὰ παντρευτῆτε; τοῦ εἶπε μιὰ φωνὴ πὺν ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση καὶ ἀγωνία.

Ἦταν ἡ μίστρης Εὐαγγελία Σκόρμπιτ, πὺν ἀπαρηγόρητη καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια εἶχε ἀκολουθήσει τὸν Ἰ. Τ. Μάστον.

— Ἀγαπητὲ Μάστον! . . . τοῦ εἶπε.

— Λοιπὸν! Μάλιστα! . . . ἀπάντησε αὐτὸς. . . Ἀλλὰ μὲ ἕναν ὄρο. . . Δὲν θὰ πιάσω ποτέ μου κιωολία νὰ γράψω μαθηματικά!

— Ἄ! φίλε μου! κι ἐγὼ τὰ ἔχω ἀπὸ καχὸ! ἀπάντησε ἡ σπάνια αὐτὴ γυναίκα.

Ἦστερα ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ἡ μίστρης Εὐαγγελία Σκόρμπιτ ἔπαιρνε τὸ ὄνομα τοῦ ἐνάρετου γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου.

“Ὅσο γιὰ τὴν ἀνακοίνωση τοῦ Ἀλκείδη Δισπερῆ, τί δόξα καὶ τιμὴ τοῦ ἔφερε! Μεταφράσθηκε σ’ ὄλες τὶς γλῶσσες καὶ δημοσιεύθηκε σ’ ὄλες τὶς ἐφημερίδες. Τ’ ὄνομά του ἔγινε γνωστὸ σ’ ὄλο τὸν κόσμο. Τὴν ἀνακοίνωση αὐτὴ τὴ διάβασε στὸ «Μικρὸ Μαρσεγιέζο» καὶ ὁ πατέρας τῆς ὁμορφῆς κοπέλας ἀπὸ τὴν Προβηγκία, αὐτὸς πὺν ἄλλοτε τοῦ εἶχε ἀρνηθῆ νὰ τοῦ δώσει τὴν κόρη του «ἐπειδὴ ἦταν πάρα πολὺ σοφός». Τὴ διάβασε καὶ κατάφερε νὰ καταλάβῃ τὸ περιεχόμενό της, χωρὶς νὰ τὸν βιοηθήσῃ κανεὶς· τότε μετάνοισε γιὰ τὴν ἀρνησὴ του καὶ ἡ πρώτη δουλειὰ πὺν ἔκαμε ἦταν νὰ καλέσῃ τὸν Ἀλκείδη σὲ γεῦμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

Κεφάλαιο σύντομο μὰ ἐξαιρετικά ἡσυχαστικό
γιὰ τὸ μέλλον τοῦ κόσμου

Ἐκ τῶν δῶ καὶ πέρα οἱ κάτοικοι τοῦ κόσμου μποροῦν νὰ εἶναι ἡσυχοὶ! Ὁ πρόεδρος Βαροβικὰν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ δὲν θὰ ξαναεπιχειρήσουν ποτὲ τὴ δοκιμὴν τους ποὺ ἀπότυχε ἔτσι ἀξιολύπητα. Ὁ Ἰ. Τ. Μάστον δὲν θὰ ξανακάνῃ τοὺς ὑπολογισμοὺς του, ἔστω καὶ χωρὶς τὸ λάθος, ποὺ εἶχαν τὴν πρώτη φορά. Θὰ ἦταν ἐντελῶς ἀνώφελο. Ὅπως παρατήρησε πολὺ σοστά ὁ Ἀλκείδης Δισπερὴς στὴν ἀνακοίνωσή του, ἡ μηχανικὴ ἀποδείχνει, πὼς γιὰ νὰ γίνῃ μετατόπιση τοῦ ἄξονα κατὰ $23^{\circ} 28'$, ἀκόμη καὶ μὲ τὸ μελομελινίτη γιὰ ἐκρηκτικὴ ὕλη, χρειάζεται ἓνα τρισεκατομμύριο κανόνια σὰν ἐκεῖνο, ποὺ σκάφηκε μέσα στὸ Κιλμιαντζάρο. Μὰ ὁ πλανήτης μας, ἀκόμη κι ἂν ὅλη του ἡ ἐπιφάνεια ἦταν στερεή, εἶναι πολὺ μικρὸς γιὰ νὰ χωρέσῃ ἀπάνω του τέτοια καταπληκτικὴ ποσότητα ἀπὸ κανόνια σὰν κι αὐτό.

Ὅστε οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς μποροῦνε νὰ κοιμοῦνται ἡσυχᾶ. Ἡ τροποποίησις τῶν ὄρων ποὺ κινεῖται ἡ Γῆ, εἶναι κάτι ἀνώτερο ἀπὸ τὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται ν' ἀλλάξωμε τίποτα ἀπὸ τὴν τάξιν, ποὺ ὄρισεν ἡ φύσις στὸ παγκόσμιον σύστημα.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΚΑΠΤΑΙΝ ΜΠΛΑΪ

(LES REVOLTÉS DE LA «BOUNTY»)

Μετάφραση: ΠΩΛ ΜΕΝΕΣΤΡΕΑ

ΔΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἡ ἀφήγηση αὐτὴ τῆς ἀνταρσίας, πὸν ἐξελιόσεται κοινὰ σιὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα, δὲν εἶναι μόνον ἓνα συναρπασικὸ διήγημα, πὸν ἐπενόησε ἡ γόνιμη φαντασία τοῦ Ἰουλίου Βέρν.

Πρόκειται γιὰ μιὰν ἀληθινὴν ἱστορία, πὸν γράφτηκε τὸ 1879, μὲ τὰ πιὸ ἀκριβῆ στοιχεῖα, πὸν θρῖσκονται σιὸ Βρετανικὸ Ναυαρχεῖο. Αὐτὰ μελέτησε ὁ Ἰούλιος Βέρν καὶ τὰ φιλοκοσκίνισε μὲ δυὸ ἀπώτερους σκοποὺς.

Πρῶτον, νὰ παρονοῖαση σιὸν ἀναγνώστη του μιὰ καταπληκτικὴ περιπέτεια τῆς ἔποχῆς πὸν οἱ ὠκεανοὶ ἦσαν «ξέφραγο ἀμπέλι» τῶν κρυσοράων καὶ πειρατῶν, καὶ νὰ τὸν ἐντυπωσιάσῃ μὲ τὴ δράση καὶ τὴν ἰσχύϊ θία πὸν ἀκοῦσαν τότε βλοὶ οἱ «ἐκτὸς νόμου».

Καὶ δεῦτερον, νὰ τὸν κἀνῃ νὰ θγάλη συμπερασματικὰ, τὸ πιὸ ἠθικὸ δίδαγμα: πὸς ἂν πάρη κανεὶς γιὰ μιὰ σιγγμὴ τὸν κακὸ δρόμο, δὲν πρέπει γι' αὐτὸ νὰ πιστέψῃ πὸς εἶναι ἀπόβλητος τῆς κοινωνίας. Ἀντίθετα, ἡ εἰλικρινὴς μεταμέλεια κι οἱ καλὲς πράξεις μποροῦν νὰ τοῦ ἐξασοαλίσσουν πλῆρη ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

«Οὐδὲν κακὸν ἀμιγὲς καλοῦ». Ἡ συναισθηση ἑνὸς ἀδικήματος, ἑνὸς ἀνομήματος πὸν διέπραξε ἓνα ἄτιμο, μπορεῖ νὰ τὸ δδηγήσῃ ὄχι μόνον νὰ ἐλέγξῃ αὐτοσηρὰ μὲ τὴ συνείδησή του ὄλα τὰ περασμένα ἁμαρτωλὰ ἔργα του, ἀλλὰ καὶ ν' ἀφιερῶσῃ τὴ ζωὴ του σὲ ἀγαθοεργίαι, εὐεργεσίαι καὶ συμπόνια καὶ κατανόηση σιὰ προβλήματα τῶν συνανθρώπων του.

Εἶναι τὸ παράδειγμα ἐκείνων πὸν μεταμελήθηκαν κι ἀκολούθησαν τὸν φωτεινὸ δρόμο τοῦ Ναζωραίου, κι ἔγιναν οἱ διαπρύσιοι κήρυκες τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Πὸλ Μενεσιρὲλ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Στὸ ἔλεος τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων

Οὔτε τὸ παραμικρὸ φύσημα, οὔτε μιὰ ρυτίδα στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, οὔτ' ἓνα σύννεφο στὸν οὐρανό. Οἱ ὀλόλαμπροὶ ἀστερισμοὶ τοῦ νότιου ἡμισφαιρίου διαφαίνονται μὲ ἀπαραμίλλη καθαρότητα. Τὰ πανιὰ τοῦ «Μπιάουντου» κρέμονται στὰ κατάρτια, τὸ φορητὸ εἶναι ἀκίνητο καὶ τὸ χλωμὸ φεγγάρι, χάνοντας ὀλοένα τὸ φέγγος του στὸ κατώφλι τῆς χαραυγῆς, φωτίζει τὸ διάστημα μὲ μιὰν ἀκαθόριστη λάμψη.

Τὸ «Μπιάουντου», ιστιοφόρο διακόσιων δεκαπέντε τόνων, μὲ πλήρωμα σαράντα ἕξη ἀνδρῶν, εἶχε σαλπάρει ἀπ' τὸ Σπίτχεντ στὶς 23 Δεκεμβρίου 1787, μὲ κυβερνήτη τὸν κάπτajn Μπλαϊί, ἔμπειρο ναυτικό, μὲ κάπως δύστροπο ὅμως χαρακτήρα, ποὺ εἶχε συνοδεύσει τὸν κάπτajn Κοὺκ στὸ τελευταῖο περιηγητικὸ του ταξίδι.

Εἰδικὴ ἀποστολὴ τοῦ «Μπιάουντου» ἦταν νὰ μεταφέρῃ στὰ νησιὰ τῶν Ἀντιλλῶν ἀροτόδεντρα, ποὺ ἡ ἀφθονή βλάστησή τους ἀποτελεῖ πηγὴ πλούτου γιὰ τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Ταϊτῆς. Ἀφοῦ ἀγκυροβόλησε ὀλάκερη ἑξαμηνία στὸν κολλίσκο Ματαβαύ, ὁ Οὐίλλιαμ Μπλαϊί, φορτώνοντας στὸ πλοῖο του μιὰ χιλιάδα ἀπ' αὐτὰ τὰ δέντρα ποὺ παράγουν ψομί, εἶχε ἀκολουθήσει τὸ θαλασσινὸ δρόμο

(*) Ἡ διήγησις αὐτὴ κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ φανταστικὴ. Ὅλες οἱ λεπτομέρειες εἶναι παρμένες ἀπὸ τὰ παλιὰ ναυτικὰ χρονικά τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Ἡ πραγματικότης, καμμιά φορὰ, ὅπως ἐδῶ, ξεπερνᾷ καὶ τὴν πρὸ ζωνρὴ φαντασίαν.

τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, μὲν λιγοήμερη διαμονὴ στὰ νησιά τῶν Φίλων.

Πολλὲς φορές, ὁ φιλόποπτος κι' ἀπότομος χαρακτήρας τοῦ καπετάνιου εἶχε γίνεи ἀφορμὴ νάρθη σὲ ρήξη μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του. Κι' ὁμως, ἡ ἡσυχία τοῦ βασιλευε πάνω στὸ «Μπάουντυ», τὰ ξημερώματα τῆς 28 Ἀπριλίου 1789, δὲν προμήνυε καθόλου τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα ποὺ θὰ ἐπακολουθοῦσαν.

Πραγματικά, ὅλα φαίνονταν ἤρεμα ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ μιὰ ἀσυνήθιστη νευρικήτητα παρατηρήθηκε στοὺς ἄνδρες τοῦ πληρώματος. Μερικοὶ ναῦτες ἄρχισαν νὰρχωνται σὲ ἐπαφὴ μὲ ἄλλους, ἀνταλλάσσοντας μεταξὺ τους λίγα λόγια χαμηλόφωνα κ' ὕστερα ξεμακραίνοντας μὲ ἀργὰ βήματα.

Μήπως ἦταν σκάντζα βάρδια(*); Μήπως εἶχε συμβῆ κανένα ἀτύχημα;

— Πρῶτ' ἀπ' ὅλα, χωρὶς φασαρίες, φίλοι μου, εἶπε ὁ Φλέτσερ Κρίστιαν, ὑποπλοίαρχος τοῦ «Μπάουντυ». Μπόμπ, πάρε τὸ πιστόλι σου, νὰ μὴ ρίξης ὁμως ἂν δὲν σὲ διατάξω. Ἐσύ, Τσῶρτσιλ, πάρε τὸ μπαλτᾶ σου καὶ σπάσε τὴν κλειδαριὰ τῆς καμπίνας τοῦ καπετάνιου. Καὶ μιὰ τελευταία σύσταση σὲ ὅλους σας: Τὸν θέλω ζωντανό!

Μὲ καμιὰ δεκαριὰ ναῦτες ὀπλισμένους μὲ σπαθιά, μαχαίρια καὶ πιστόλια, ὁ Κρίστιαν προχώρησε στὸ μεσοκατάστρωμα ἀφοῦ τοποθέτησε δυὸ φρουροὺς μπροστὰ στὴν καμπίνα τοῦ λωστρόμου Στούαρτ καὶ τοῦ δοκίμου Πήτερ Χέϋγοντ. Καὶ σταμάτησε μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ καπετάνιου.

— Μιὰ γερὴ σπρωξιά, παληχάρια!

Ἡ πόρτα παραβιάστηκε μὲ μιᾶς κι' οἱ ναῦτες ὄρμησαν μέσα στὴν καμπίνα.

Σαστισμένοι στὴν ἀρχὴ ἀπ' τὸ μισόφωτο κι' ἴσως ζυ-

(*) Σκάντζα βάρδια: Ἀλλοτρή βάρδιας.

γίζοντας τὴ σοβαρότητα τῶν πράξεών τους, δίστασαν γιὰ μιὰ στιγμή.

— Τί τρέχει; Ποιὸς τολμᾷ νὰ μπῆ ἐδῶ μέσα;... φώναξε ὁ καπετάνιος πηδώντας κάτω ἀπ' τὴ κοινέτα του.

— Σώπαινε, Μπλάϊ! ἀπάντησε ὁ Τσῶρτσιλ. "Ἄν φέρης τὴν παραμικρὴ ἀντίσταση, θὰ σοῦ βάλω φίμωτρο!

— Εἶναι περιττὸ νὰ ντυθῆς! Καὶ γδυτὸς καλὴ φιγούρα θὰ κάνης, κρεμασμένος στὸ κατάρτι! εἰρωνεύτηκε ὁ Μπόμπ.

— Δέσε τον πισηάγκωνα, Τσῶρτσιλ, εἶπε ὁ Κρίστιαν, κι' ἀνέβασέ τον στὸ κατάστρωμα!

— Ἀκόμα κι' ὁ πιὸ φοβερὸς καπετάνιος γίνεται ἄκακο ἀρνάκι ὅταν τὸν στριμώξῃ κανεὶς γιὰ καλὰ! πρόσθεσε ὁ Τζῶν Σμίθ, ὁ φιλόσοφος τῆς ομάδας.

"Ἰσπερὰ ἢ συνοδεία, χωρὶς νὰ νοιαστῆ καθόλου ἂν θὰ ξυπνοῦσε τοὺς ναῦτες τῆς τελευταίας βάρδιας, ξανανέβηκε τὰ σκαλιὰ καὶ προχώρησε στὸ κατάστρωμα.

Ἦταν μιὰ ὀργανωμένη ἀνταρσία. Μόνος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ πληρώματος, ὁ Γιάγκ, ἕνας δόκιμος, εἶχε προσχωρήσει στοὺς στασιαστὲς.

Ὅσο γιὰ τοὺς ναῦτες, οἱ διστακτικοὶ εἶχαν βρεθῆ ἀναγκασμένοι νὰ ὑποκύψουν πρὸς τὸ παρόν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, ἄοπλοι, χωρὶς ἀρχηγό, ἔμεναν θεατὲς τοῦ δράματος πὺν θὰ ἐκτυλίσσονταν μπροστὰ στὰ μάτια τους.

Ὅλοι βρισκόνταν στὸ κατάστρωμα, στὴ γραμμὴ, ἀμίλητοι. Ἐβλέπαν τὸν καπετάνιο τους, μισόγυμνο, νὰ προχωρῆ ψύχραιμα, μὲ ψηλὰ τὸ μέτωπο, ἀνάμεσα στοὺς ναῦτες πὺν εἶχαν συνηθίσει νὰ τὸν τρέμουν.

— Μπλάϊ, εἶπε ὁ Κρίστιαν μὲ σκληρὸ τόνο στὴ φωνή του, θεωρεῖστε ξεπεσμένος ἀπ' τὸ ἀξίωμά σας.

— Δὲν σᾶς ἀναγνωρίζω αὐτὸ τὸ δικαίωμα... ἀπάντησε ὁ καπετάνιος.

— Ἄς μὴ χασομερᾶμε μὲ περιττὲς διαμαρτυρίες, φώναξε ὁ Κρίστιαν, διακόπτοντας τὸν Μπλάϊ. Αὐτὴ τὴ στιγμή.

μιλῶ ἐξ ὀνόματος ὄλου τοῦ πληρώματος τοῦ «Μπάοιντυ». Πρὶν ἀκόμα σαλπάρουμε ἀπ' τὴν Ἀγγλία, εἶχατε ἀρχίσει νὰ μᾶς βρίζετε, νὰ μᾶς προσβάλλετε, νὰ μᾶς ὑποψιάζοσατε χωρὶς κανένα λόγο. Ἡ βάνουση συμπεριφορά σας καὶ πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ πρὸς τοὺς ναῦτες ἦταν κάθε ἄλλο παρὰ ἐκείνη πού ταίριαζε σ' ἓναν καπετάνιο. "Ὅχι μόνο δὲν μᾶς δόθηκε ποτὲ ἡ παραμικρὴ ἱκανοποίηση γιὰ τὴν ἀνάμοστη συμπεριφορά σας, ἀλλὰ πάντα ἀπορρίπτατε μὲ τὴ μεγαλύτερη περιφρόνηση κάθε δικαιολογημένη διαμαρτυρία μας! Καὶ τί εἴμαστε, γιὰ νὰ μᾶς βρίζετε κάθε ὥρα καὶ στιγμή; Σκυλιά, κανάγιες, παλιοτόμαρα, ψεῦτες, ληστές, κλέφτες; "Ὅποια χειρότερη βρισιὰ ἔβγαξε τὸ μυαλό σας, δὲν παύατε νὰ τὴ φορτώνετε σὲ μᾶς! Γιὰ ν' ἀνέχεται κανένας τὴ ζωὴ πού μᾶς κάνατε, ἔπρεπε νὰ χάση πιά μιὰ γιὰ πάντα τὴν ἀνθρωπιὰ του! Καὶ μήπως ἐμένα τὸν συχωριανό σας, πού ξέρω τὴν οἰκογένειά σας, πού ταξίδεψα δυὸ φορὲς ὑπὸ τις διαταγές σας — μήπως ἐμένα μοῦ φορθῆκατε καλλίτερα; Χτὲς ἀκόμα δὲν μὲ κατηγορήσατε πὼς σᾶς ἔκλεψα κάτι παλιοφροῦτα; Καὶ τί ἔλειψεν κι' ἀξιοκατάκριτη ἡ συμπεριφορά σας πρὸς τοὺς ναῦτες! Γιὰ τὸ παραμικρό, στὰ σίδερα, στ' ἀμπάρι! Γιὰ ἓνα τίποτα, εἰκοσιτέσσερες καμουντιές! "Ἐ λοιπόν, ὅλα πληρώνονται σ' αὐτὸ τὸν κόσμιο! Τώρα, ἦρθε ἡ σειρά σας, Μπλάϊ! Οἱ βρισιές σας, οἱ ἀδικίες σας, οἱ παράλογες κατηγορίες σας, τὰ ψυχικὰ καὶ σωματικὰ βασανιστήρια πού ἐπιβάλλετε ἐδῶ κι' ἐνάμιση χρόνο στὸ πλήρωμά σας, θὰ τὰ ξεπληρώσετε — καὶ μάλιστα μὲ τὸ παραπάνω! Καπετάνιε, ἐκεῖνοι πού ὑπέφεραν ἀνεχόμενοι τὶς προσβολές καὶ τὶς κακομεταχειρίσεις σας, σᾶς δίκασαν καὶ σᾶς καταδίκασαν. Λὲν εἶν' ἔτσι, συνάδελφοι;

— Ναί, ναί, εἰς θάνατον! φώναξαν οἱ περισσότεροὶ ναῦτες, ἀπειλώνοντας τὸν καπετάνιο τους.

— Κάπταιν Μπλάϊ, συνέχισε ὁ Κρίστιαν, ἄλλοι πρότειναν νὰ σᾶς κρεμάσουν μ' ἓνα σκοινὶ ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ θάλασσας. "Ἄλλοι θέλουν νὰ σᾶς γδάρουν τὴν πλάτη μὲ

τὴ γάτα μὲ τις ἐννιὰ οὐρὲς (*) ὥσπου νὰ παραδώσετε τὴν ψυχὴν στὸ διάβολο — ἂν ἔχετε ψυχὴ. Μὰ ὅλοι αὐτοὶ στεροῦνται φαντασίας. Ἐγὼ βρῆκα κάτι καλλίτερο. Ἄλλωστε, ἐδῶ μέσα, δὲν εἰστε ὁ μόνος ἔνοχος. Ὅλοι ὅσοι ἐξετέλεσαν πάντα πιστὰ τὶς διαταγές σας, ὅσο ἀπάνθρωποι κι' ἂν ἦταν, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ διανοηθοῦν κὰν πὸς θὰ μπορούσαν νὰ ὑπηρετήσουν ὑπὸ τὶς διαταγές μου. Τοὺς ἀξίζει νὰ σᾶς ἀκολουθήσουν ἐκεῖ ὅπου θὰ σᾶς πάη ὁ ἄνεμος. Φέρετε τὴ μεγάλη βάρκα!

Πολλοὶ μουρμούριζαν ἀποδοκιμάζοντας τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Κρίστιαν, πὸν δὲν φανέρωσε ὅμως τὴν παραμικρὴ ἀνησυχία γιὰ τὶς διαμαρτυρίες. Ὁ κάπταιν Μπλαί, πὸν δὲν εἶχε δεῖξει ταραχὴ σ' αὐτὲς τὶς ἀπειλές, ἐπωφελήθηκε τῆς προσωρινῆς ἀνάπαυλας, γιὰ νὰ λάβῃ τὸ λόγο.

— Ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦτες, εἶπε αὐστηρά, σὰν ἀξιωματικὸς τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ, κυβερνήτης τοῦ «Μπᾶουιν-τυ», διαμαρτύρομαι γιὰ τὴ συμπεριφορὰ σας ἀπέναντί μου. Ἄν ἔχετε παράπονα γιὰ τὸν τρόπο διοικήσεώς μου, μπορείτε νὰ μὲ καταγγείλετε στὸ ναυτοδικεῖο, γιὰ νὰ δικασθῶ. Ἀσφαλῶς ὅμως δὲν ὑπολογίσατε τὴ σοβαρότητα τοῦ ἀδικήματος πὸν ἐτοιμάζεσθε νὰ διαπράξετε. Νὰ βιαιοπραγήσετε εἰς βάρος τοῦ καπετάνιου σας, ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀπειθαρχία ἐναντίον τῶν νόμων. Κι' ἔτσι δὲν θᾶχετε πιά τὴ δυνατότητα νὰ ξαναγυρίσετε στὴν πατρίδα σας, γιατί θὰ διοικηθῆτε γιὰ πειρατεία! Ἄργα ἢ γρήγορα, σᾶς περιμένει ἡ ἀτιμωτικὴ ἐκτέλεση, ὁ θάνατος πὸν ἐπιφυλάσσει ὁ Νόμος γιὰ τοὺς προδότες καὶ τοὺς πειρατές! Ἐξ ὀνόματος τῆς ὑπακοῆς πὸν μοῦ ἔχετε ὀρκιστεῖ, σᾶς καλῶ νὰ ξαναγυρίσετε στὰ καθήκοντά σας! Νὰ ἀναλογισθῆτε τὶς εὐθύνες σας!

— Ἐξέρουμε πολὺ καλὰ σὲ τί κινδύνους ἔχοιμε ἐκτεθῆ.

(*) Ἀνελέητο μασιτίγωμα πρὸς σωφρονισμὸν καὶ ποινὴ πὸν ἐπιβαλλόταν στὸ ἐμπορικὸ ναυτικὸ τοὺς παραμένοντες αἰῶνες.

ἀπάντησε ὁ Τσῶρτσιλ, κι' ἀναλαμβάνουμε πλήρως τὶς εὐθύνες μας.

— Φτάνει πιά! Ἄρκετά! φώναξε τὸ πλήρωμα, ἔτοιμο νὰ βιαιοπραγήσῃ.

— Ἐ λοιπόν! εἶπε ὁ Μπλαΐ, ἂν χρειαζόσαστε ἓνα θῦμα, προσφέρομαι ἐγώ, μόνος ἐγώ, ὁμῶς! Οἱ ἄλλοι ὅλοι πού καταδικάζετε κοντὰ σὲ μένα, δὲν ἔκαναν ἄλλο παρὰ νὰ ὑπακούουν στὶς διαταγές μου, στὶς διαταγές τοῦ καπετάνιου τους!

Στὰ λόγια τοῦ καπετάνιου ἀπάντησαν οἱ στασιαστὲς μὲ ξεφωνιτὰ καὶ βρυσιές, δίνοντάς του νὰ καταλάβῃ πῶς ἦταν ἀδύνατο νὰ τοὺς συγκινήσῃ πιά.

Στὸ ἀναμεταξύ, οἱ ναῦτες φρόντιζαν γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν τοῦ Κρίστιαν.

Μεσολάβησε ὁμῶς ζοηρὴ συζήτηση μεταξὺ τοῦ ὑποπλοίαρχου καὶ πολλῶν ἀπ' τοὺς στασιαστὲς πού ἐπέμεναν νὰ ἐγκαταλείψουν στὸ ἔλεος τῶν κυμάτων τὸν κάπταιν Μπλαΐ καὶ τοὺς συντρόφους του, χωρὶς νὰ τοὺς δώσουν οὐτ' ἓνα ὄπλο, οὔτε λίγο ψωμί.

Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς—κι' ἦταν κι' ἡ γνώμη τοῦ Τσῶρτσιλ — ἔβρισκαν πῶς ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων πού θὰ ἐγκατέλειπαν τὸ πλοῖο δὲν ἦταν ἄρκετὰ μεγάλος. Ἔπρεπε νὰ ξεφορτωθοῦν ὅλους ὅσους δὲν εἶχαν λάβει μέρος στὴν ἀνταρσία, γιὰτὶ δὲν μπορούσαν νὰ τοὺς ἔχουν ἐμπιστοσύνη. Πῶς νὰ βασιστοῦν σ' ἐκείνους πού εἶχαν ἐξαναγκασθῆ νὰ παραδεχτοῦν ἀπλῶς ἓνα «τετελεσμένο γεγονός»; Τοῦ Τσῶρτσιλ ἀκόμα τοῦ πονοῦσε ἡ πλάτη ἀπὸ τὰ χὰδια τῆς «γάτας μὲ τὶς ἐννιά οὐρές», ὅταν ἔκανε ἀπόπειρα νὰ φύγῃ κρυφὰ στὴν Ταϊτή. Ὁ πιὸ γρήγορος καὶ σίγουρος τρόπος γιὰ νὰ γιαιτρευτῆ θὰ ἦταν νὰ τοῦ παραδώσουν τὸν κάπταιν Μπλαΐ!... Ἔτσι θὰ μπορούσε νὰ ἐκδικηθῆ ὁ ἴδιος, μὲ τὰ χέρια του!

— Χεύγουροντ! Χάλλετ! φώναξε ὁ Κρίστιαν, ἀπευθυνόμενος σὲ δυὸ ἀξιωματικούς, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψη του τὶς παρατηρήσεις τοῦ Τσῶρτσιλ, κατεβῆτε στὴ βάρκα.

— Τί σᾶς ἔκανα, Κρίστιαν, καὶ μοῦ φέρεσθε ἔτσι; εἶπε ὁ Χέϋγουορντ. Μὲ καταδικάζετε σὲ σίγουρο θάνατο!

— Οἱ συζητήσεις εἶναι περιττές! Ὑπακούστε, ἀλλιώτικα!... Φράϊρ, μπαρκάρετε κι' ἐσεῖς!

Οἱ ἀξιωματικοὶ ὅμως, ἀντὶ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴ βάρκα, πλησίασαν τὸν κάπτajn Μπλάϊ. Κι' ὁ Φράϊρ, πού φαινόταν πὺ ἀποφασιστικὸς, τοῦ εἶπε σιγανά:

— Καπετάνιε, δὲν δοκιμάζουμε νὰ τοὺς ξαναπάρουμε τὸ πλοῖο; Βέβαια, ὄπλα δὲν ἔχουμε. "Ἐν αἰφνιδιάσουμε ὅμως τοὺς ἀντάρτες, δὲν θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μᾶς προσβάλουν ἀντίσταση. Κι' ἂν σκοτωθοῦν μερικοὶ ἀπὸ μᾶς, δὲν ἔχει σημασία! Μποροῦμε νὰ τὸ διακινδυνεύσουμε! Τί λέτε κι' ἐσεῖς;

Οἱ ἀξιωματικοὶ εἶχαν πάρει κιόλας ἀπόφαση νὰ ὀρμήσουν ἐναντίον τῶν στασιαστῶν πού ἦταν ἀπασχολημένοι μὲ τὸ κατέβασμα τῆς βάρκας. Μὰ ὁ Τσῶρτσιλ, πού εἶχε προσέξει τὰ κρυφομνητὰ τους, τοὺς κύκλωσε μὲ τοὺς ὀπλισμένους ναῦτες του καὶ τοὺς μπόκαρε μὲ τὸ στανιό.

— Μίλγουορντ, Μάσπρατ, Μπίρκετ κι' ἐσεῖς οἱ ὑπόλοιποι, εἶπε ὁ Κρίστιαν σὲ μερικοὺς ναῦτες πού δὲν εἶχαν λάβει μέρος στὴν ἀνταρσία, κατεβῆτε στὴ μεσογέφυρα καὶ διαλέξτε ὅ,τι πὺ πολῦτιμο ἔχετε! Θὰ συνοδεύσετε τὸν κάπτajn Μπλάϊ. Ἐσύ, Μόρισον, νᾶχης στὸ μάτι αὐτοὺς ἐδῶ! Πάρσελ, ἐσένα σοῦ ἐπιτρέπω νὰ πάρης μαζί σου τὰ ξυλουργικά σου ἐργαλεῖα.

Δυὸ κατάρτια μὲ τὰ πανιά τους, λίγα καρφιά, ἓνα προῖονι, ἓνα ἀρκετὰ μεγάλο καραβόπανο, τέσσερα δοχεῖα μ' ἐκατὸν εἴκοσι πέντε λίτρα νερό, ἑκατὸν πενήντα λίμπρες γαλέτες, τριανταδύο λίμπρες χοιρινό, ἕξη μπουκαλία κρασί, ἕξη μπουκαλία ροῦμι, τὰ λικέρ τοῦ καπετάνιου, — αὐτὰ ἐπέτρεψαν οἱ στασιαστὲς νὰ πάρουν μαζί τους οἱ ἐγκαταλειμμένοι στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Τοὺς πέταξαν καὶ τρία παλιὰ σπαθιά, ἀρνήθησαν ὅμως νὰ τοὺς δώσουν τὸ παραμικρὸ πυροβόλο ὄπλο.

— Ποῦ εἶν' ὁ Χέϋγουορντ κι' ὁ Στούαρτ; εἶπε ὁ Μπλάϊ

μόλις βρέθηκε μέσα στη βάρκα. Μήπως με προδώσαν κι' αυτοί;

Δὲν τὸν εἶχαν προδώσει, μὰ ὁ Κρίστιαν προτίμησε νὰ τοὺς κρατήσῃ στὸ πλοῖο.

Τότε, ὁ καπετάνιος ἔνωσε γιὰ μιὰ στιγμή κάποια ἀπογοήτευση, πού ἦταν κάπως δικαιολογημένη.

— Κρίστιαν, εἶπε, σᾶς δίνω τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου νὰ ξεχάσω ὅλα ὅσα ἐγιναν, ἂν παραιτηθῆτε ἀπ' τὸ ἐγκληματικὸ σχέδιό σας! Σᾶς ἱκετεύω, σκεφθῆτε τὴ γυναῖκα μου καὶ τὴν οἰκογένειά μου! Ἄν πεθάνω, τί θ' ἀπογίνουιν οἱ δικοὶ μου;

— Ἄν εἶχατε καὶ τὸ παραμικρὸ συναίσθημα τιμῆς, ἀπάντησε ὁ Κρίστιαν, δὲν θὰ εἶχαμε φθάσει ὡς αὐτὸ τὸ σημεῖο. Ἄν ἐσεῖς ὁ ἴδιος εἶχατε συλλογιστῆ νοηρίτερα τὴ γυναῖκα σας, τὴν οἰκογένειά σας, τὶς γυναῖκες καὶ τὶς οἰκογένειες τῶν ἄλλων, δὲν θὰ μᾶς εἶχατε φερθῆ τόσο ἄδιστα κι' ἀπάνθρωπα!

Κι' ὁ λωστρόμος, τὴ στιγμή πού θὰ μάρκαρε, ἔκανε μιὰ προσπάθεια νὰ συγκινήσῃ τὸν Κρίστιαν. Ἄδιστα ὁμῶς!

— Τόσο καιρὸ ὑπέφερα κι' ἐγώ, ἀπάντησε ὁ Φλέτσερ με πικρία. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὸ ἠθικὸ μαρτύριό μου! Ὅχι! Θὰ ἦταν ἀδιανόητο νὰ συνεχιστῆ αὐτὴ ἡ κατάσταση! Πιστεύω νᾶχετε ἀντιληφθῆ κι' ἐσεῖς πὼς σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ, ἀκόμα καὶ σ' ἐμένα, τὸν ὑποπλοίαρχό του, μοῦ φερόταν σὰν νᾶμουνα κανένα παλιόσκυλο! Παρ' ὅλ' αὐτά, τώρα πὸν τραβᾶ καθέννας μας τὸ δρόμο του καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν πρόκειται νὰ ξαναἰδωθοῦμε ποτέ, δὲν ἐννοῶ νὰ στερήσω τὸν κάπταιν Μπλαϊ ἀπὸ κάθε ἐλπίδα σωτηρίας Σμίθ! Κατεβῆτε στὴν καμπίνα τοῦ καπετάνιου καὶ φέρτε του τὰ ρούχα του, τὸ δίπλωμά του, τὰ λεφτά του, τὸ ἡμερολόγιό του. Κι' ὄχι μονάχ' αὐτά. Τοῦ δίνω καὶ τοὺς ναυτικὸς χάρτες μου καὶ τὸν δικό μου ἔξάντα(*). Ἴσως μ' αὐτὰ τὰ ἐφόδια βρῆ τὴ δυνατό-

(*) Ἐξάντας: ὄργανο πού χρησιμεύει στὴ ναυσιπλοία γιὰ τὸν προσανατολισμὸ τοῦ πλοίου.

τητα να τὰ βγάλη πέρα και να σώση και τούς συντρόφους του!

Οί διαταγές του Φλέτσερ Κρίστιαν ἐκτελέσθηκαν, παρ' ὄλες τὶς διαμαρτυρίες ὀρισμένων ἀνταρτῶν.

— Καὶ τώρα, Μόρισον, λύσε τὸ παλαμάρι, φώναξε ὁ ὑποπλοίαρχος πού εἶχε προδιβαστῆ σὲ καπετάνιο, καὶ στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ!

Ἐνῶ οἱ στασιαστὲς ἀποχαιρετοῦσαν μὲ εἰρωνικὰ ξεφωνιτὰ τὸν κάπταιν Μπλάϊ καὶ τούς ἄτυχους συντρόφους του, ὁ Κρίστιαν, ἀκουμπισμένος στὴν κουπαστή, δὲν ἔπαυε νὰ κυττάζῃ τὴ βάρκα πού ξεμάκραινε. Ὁ γενναῖος αὐτὸς ἀξιωματικός, πού ἦ εἰλικρινὴς κι' ἄμεμπτη διαγωγή του εἶχε ὡς τώρα ἐκτιμηθῆ ἀπ' ὅλους τούς καπετάνιους πού εἶχε προῦπηρετήσῃ, σήμερα ἦταν ἓνας ἀρχηγός... πειρατῶν. Οἱ νόμοι δὲν θὰ τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ ξαναδῆ τὴ γριὰ μητέρα του, τὴν ἀρραβωνιαστικιά του, τὰ παράλια τῆς νήσου Μάν, τῆς πατρίδας του. Ἐνιωθε πὼς εἶχε χάσει καὶ τὴν αὐτοεκτίμησή του καὶ πὼς ἦταν ἀτμιασμένος στὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου! Τὸ κρίμα του εἶχε γι' ἄμεσο ἐπακόλουθὸ τὴν τιμωρία του!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Περιπέτειες τοῦ Μπλάϊ καὶ τῶν συντρόφων του

Μὲ τούς δεκαοχτὼ ἐπιβάτες, ἀξιωματικούς και ναῦτες, καὶ τὰ λίγα τρόφιμα, πού μετέφερε, ἡ βάρκα τοῦ Μπλάϊ ἦταν τόσο παραφορτωμένη, πού οἱ κουπαστὲς τῆς ἐξεῖχαν μόνο λίγους πόντους ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Εἶχε μᾶκρος 7 μέτρα καὶ φάρδος 2 κι' ἐξυπηρετοῦσε λαμπρὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ «Μπλόουντ». Μὰ γιὰ νὰ ταξιδέψουν μ' αὐτὴ τόσα ἄτομα καὶ σὲ μακρινὲς ἀποστάσεις, θὰ ἦταν παράτολμο νὰ τὴν ἐμπιστευτῆ κανεὶς.

Οί ναύτες, ἔχοντας λεποίθησι στή δραστηριότητα καὶ στήν ἱκανότητα τοῦ κάπταιν Μπλάϊ καὶ τῶν κακώτυχων ἀξιωματικῶν του, τραβοῦσαν κουπὶ ἀκούραστα κι' ἡ βάρκα ἔσκιζε γοργὰ τὰ κύματα.

Ὁ Μπλάϊ δὲν εἶχε διστάσει οὔτε στιγμή γιὰ νὰ πάρῃ ἀπόφασι. Ἔπρεπε στήν ἀρχὴ νὰ φθάσουν τὸ γρηγορότερο στὸ νησί Τοφά, τὸ πὺ κοντινὸ μὲ τὸ ἀρχιελάγος τῶν Φίλων, πὺ εἶχαν ἐγκαταλείψει λίγες μέρες πρὶν. Νὰ ἐφοδιαστούν μὲ καρπούς τοῦ ἀροτόδεντρο, ν' ἀνανεώσουν τὴν προμήθεια νεροῦ κι' ἀπὸ κεὶ νὰ τραβήξουν ὀλοταχῶς γιὰ τὴ Τόγκα - Ταμπού. Μποροῦσαν ἐκεὶ νὰ προμηθευτοῦν ἀρκετὰ μεγάλες ποσότητες τροφίμων, γιὰ νὰ τοὺς ἐπαρκέσουν ὥσπου νὰ φθάσουν στὰ ὀλλανδικὰ κέντρα ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ νησιοῦ Τιμόρ. Κι' ἔτσι θ' ἀπέφευγαν νὰ κάνουν ἐνδιάμεσους σταθμοὺς στ' ἄπειρα μικρονήσια, ὅπου ὁ κίνδυνος τῶν ἀπολίτιστων ἰθαγενῶν εἶναι Δαμόκλειος σπάθη γιὰ τοὺς θαλασσοπόρους.

Ἡ πρώτη μέρα πέρασε χωρὶς ἐπεισόδιο. Νύχτωνε ὅταν φάνηκαν οἱ ἀκτὲς τοῦ νησιοῦ Τοφά. Ὀλόγυρα ὅμως ἦταν ἀπόρητοι βράχοι πὺ δὲν ἐπέτρεπαν ἀποβίβασι τὴ νύχτα. Ἔπρεπε νὰ περιμένουν τὰ ξημερώματα.

Ὁ Μπλάϊ, ἔξδν σὲ περίπτωσι ἔκτακτι ἀνάγκη, δὲν ἐννοοῦσε νὰ καταναλώσῃ τ' ἀποθέματα σὲ τροφίμα πὺ εἶχαν μὲς στὴ βάρκα. Ἔπρεπε λοιπὸν τὸ νησί νὰ συντηρήσῃ κι' ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἀνθρώπους του. Αὐτὸ φαινόταν πῶς θάταν κάπως δύσκολο, γιὰτὶ μόλις πάτησαν στὴ στεριά, δὲν ἀντάμωσαν στήν ἀρχὴ ἀνθρώπους. Μονάχα λίγο ἀργότερα φάνηκαν μερικοὶ ἰθαγενεῖς, πὺ πῆραν θάρρος ὅταν ἔτυχαν καλῆς ὑποδοχῆς. Σὲ λίγο ἤρθαν κι' ἄλλοι πὺ τοὺς φίλεψαν ἰνδοκάρυδα καὶ λίγο νερό.

Ὁ Μπλάϊ βρέθηκε σὲ πολὺ στενόχωρη θέσι. Τί νὰ πῇ σ' αὐτοὺς τοὺς ἰθαγενεῖς μὲ τοὺς ὁποίους τὸ «Μπάουντυ» εἶχε κάνει ἀνταλλαγῆς τὴν τελευταία φορὰ πὺ ἀγκυροβόλησε στὸ νησί; Ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ τοὺς κορύψων τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ μὴ χάσουν οἱ ξένοι τὸ γόητρό τους καὶ

τῆ μεγάλη ἐκτίμηση πού τοὺς εἶχαν οἱ ντόπιοι, σ' αὐτὰ τὰ νησιά.

Νὰ ποῦνε πὼς τοὺς εἶχαν στείλει ἀπ' τὸ πλοῖο, πὺ ἦταν στ' ἀνοιχτά, γιὰ τροφίμα; Ἀδύνατον, γιὰτι κ' ἐπάνω ἀκόμα ἀπ' τοὺς λόφους, τὸ «Μπιάουντυ» δὲν φαινόταν πούθενά! Νὰ ποῦνε πὼς τὸ πλοῖο εἶχε ναυαγήσει καὶ πὼς μονάχ' αὐτοὶ εἶχαν γλιτώσει; Αὐτὸ μποροῦσε ὡς ἓνα σημεῖο νὰ γίνῃ πιστευτό. Δὲν ἀποκλείεται ἀπὸ λύπησιν οἱ ἰθαγενεῖς νὰ τοὺς προμήθευαν τροφίμα γιὰ νὰ συμπληρωθοῦν τ' ἀποθέματα τῆς βάρκας. Ὁ Μπλάι πήρε αὐτὴ τὴν ἀπόφαση, παρ' ὄλους τοὺς κινδύνους πὺ μποροῦσε νὰ διατρέξῃ. Κι' εἰδοποίησε τοὺς ἄνδρες του νὰ ἐπιμένουνε σ' αὐτὸ τὸ παρὰμῦθι.

Ἀκούγοντας τὴν ἐξιστόρησιν, οἱ ἰθαγενεῖς δὲν ἔδειξαν οὔτε σημεῖα χαρᾶς οὔτε λύπης. Φάνηκαν μονάχα πολὺ ἐκπληκτοὶ καὶ δὲν ἐξωτερίκεψαν ἀλλιώτικα τίς σκέψεις τοὺς ἢ τοὺς σκοποὺς των.

Στὶς 2 Μαΐου, καταφθάσανε πλήθη ἰθαγενῶν ἀπ' τ' ἄλλα μέρη τοῦ νησιοῦ. Κι' ὁ Μπλάι δὲν ἄργησε νὰ καταλάβῃ πὼς εἶχαν ἐχθρικές διαθέσεις. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς μάλιστα προσπάθησαν νὰ τραβήξουν τὴ βάρκα στὴ στεριά. Γιὰ νὰ τοὺς κἀνῃ νὰ φύγουν, ὁ καπετάνιος βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ πάρῃ ἀμυντικὴ στάση, ἀπειλώνοντας τοὺς μ' ἓνα χασαπομάχαιρο. Στὸ ἀναμεταξύ, εἶχε στείλει ἀνθρώπους του πὺ γύρισαν μὲ τρία γαλόνια νερό.

Εἶχε φθάσει ἡ στιγμὴ νὰ ἐγκαταλείψουν αὐτὸ τὸ ἀφιλόξενο νησί. Στὸ σούρουπο, ὅλα ἦταν ἔτοιμα, μὰ δὲν κατόρθωναν νὰ φτάσουν ὡς τὴ βάρκα.

Στὸ περιγιάλι ἦταν πλήθη ἰθαγενῶν πὺ χτυποῦσαν μὲ πέτρα πάνω στὴν ἄλλη ἔτοιμοι ν' ἀρχίσουν πετροπόλεμο. Ἐπρεπε λοιπὸν ἡ βάρκα νὰ βρῖσκεται σὲ μικρὴ ἀπόστασιν ἀπ' τὸ περιγιάλι καὶ νὰ πλευρίσῃ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ πὺ τὸ ὑπόλοιπο πλήρωμα θὰ ἦταν ἔτοιμο νὰ παρακάσῃ.

Οἱ Ἄγγλοι, πὺ εἶχαν ἀνησυχήσει πολὺ ἀπ' τίς ἐχθρι-

κὲς διαθέσεις τῶν ἰθαγενῶν, ξαναγύρισαν στὴν ἀκρογιαλιά, τριγυρισμένοι ἀπὸ καμιὰ διακοσαριά ντόπιους, ποὺ περίμεναν τὸ σύνθημα γιὰ νὰ ὀρμήσουν κατεπάνω τους.

Κατὰ καλὴ τους τύχη, ὅλοι κατόρθωσαν νὰ μπαρκάρουν — μὰ τοὺς ἔλαχε μιὰ ἀναποδιά. Ὁ Μπάνκροφτ, ἕνας ναύτης, εἶχε τὴ μοιραία ἔμπνευση νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν ἀμμουδιά, γιὰ νὰ πάρῃ κάτι ποὺ εἶχε ξεχάσει.

Μονομιᾶς τὸν κύκλωσαν οἱ ἰθαγενεῖς καὶ τὸν ξέεκαν μὲ πέτριές, χωρὶς νὰ μπορέσουν νὰ τὸν βοηθήσουν οἱ σύντροφοί του ποὺ δὲν εἶχαν οὐτ' ἓνα πυροβόλο ὄπλο. " Ἀλλοστε κι' αὐτοὺς τοὺς εἶχαν ἀρχίσει στὸν περπολόλεμο.

Οἱ πέτρες ἔπεφταν βροχὴ γύρω ἀπ' τὴ βάρκα.

— Βάλτε τὰ δυνατά σας, συντρόφοι, νὰ ξεφύγουμε! φώναξε ὁ Μπλάϊ στοὺς κοπηλάτες.

Οἱ ἰθαγενεῖς προχώρησαν τότε μέσ' στὴ θάλασσα, συνεχίζοντας τὸ πετροβολητό. Πολλοὶ ναῦτες τραυματίσθηκαν.

Ὁ Χεύγουορντ ὅμως πῆρε μιὰ ἀπ' τὶς πέτρες ποὺ εἶχαν πέσει μέσ' στὴ βάρκα, σημάδεψε ἓναν ἀπ' τοὺς ἰθαγενεῖς καὶ τὸν πέτυχε ἀνάμεσα στὰ δύο του μάτια. Ὁ ντόπιος ἔπεσε ἀνάσκελα οὐρλιάζοντας — κι' οἱ " Ἀγγλοὶ ζητωκραύγασαν γιὰ τὴν ἐπιτυχία τους. ἀφοῦ εἶχαν πάρει πίσω τὸ αἷμα τοῦ συντρόφου τους.

Στὸ ἀναμεταξύ, πολλὲς πρὸγες ξεκινώντας ἀπ' τ' ἀκρογιαλί, τοὺς κινηγοῦσαν. " Ἀν τοὺς ἔφταναν, θάταν σοκοῦρα τὰ πράγματα.

Μὰ ὁ λοστρόμος εἶχε μιὰ καλὴ ἔμπνευση. Χωρὶς νὰ φανταστῇ πὼς μιμοῦνταν τὸν Ἴππομένη στὸν ἀγῶνα του μὲ τὴν Ἀταλάντη(*) ἔβγαλε τὴ μπλούζα του καὶ τὴν ἔρ-

(*) Ἡ Ἀταλάντη, ὡραιότατη κόρη τῆς Μυθολογίας, καὶ περίφημη δρομέας, εἶχε δηλώσει πὼς θὰ παντρευόταν ὅποιον θὰ τὴ νικοῦσε στὸ δρόμο — ἀλλιῶτικα θὰ τὸν σκότωνε. Πολλοὶ ἐπίδοξοι μνηστῆρες θανατώθηκαν ἔτσι. Μὰ ὁ Ἴππομένης τὴ νίκησε, χάρη σὲ τρία χρυσὰ μήλα τῶν Ἐκπερίδων ποὺ τοῦ χάρισε ἡ Ἀφροδίτη, συμβουλευόντάς τον πάνω στὸ τρέξιμο νὰ τὰ ρίχνῃ γιὰ νὰ καθυστερῇ τὴν Ἀταλάντη καὶ ἔσκαβε νὰ τὰ σπρώξῃ.

ριξε στη θάλασσα. Οί ιθαγενείς χύμηξαν ποιός νά τήν πρωταρπάξει κι' ἔτσι καθυστέρησαν. Αὐτό τὸ τέχνασμα ἐπέτρεψε στὴ βάρκα ν' ἀνοιχτῆ καὶ νὰ ξεφύγη.

Εἶχε νυχτώσει κιόλας κι' οἱ ιθαγενεῖς ἀναγκάστηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν καταδίωξη.

Αὐτὴ ἡ πρώτη ἀπόπειρα γιὰ ἀπόδραση εἶχε σημειώσει μεγάλη ἀποτυχία καὶ δὲν θάταν φρόνιμο νὰ ἐπαναληφθῆ.

Ἔτσι τουλάχιστον ἀποφάσισε ὁ κάπτajn Μπλαί.

— Ὅσα συνέβησαν στὸ νησί Τοχόα, εἶπε, εἶμαι σίγουρος πὼς θὰ ἐπαναληφθοῦν στὸ Τόγκα - Ταμποῦ, κι' ὅπου ἄλλοῦ θελήσουμε νὰ πλευρίσουμε. Λιγοστοί, χωρὶς πυροβόλα ὄπλα, εἶμαστε στὴ διάθεση τῶν ιθαγενῶν. Μὴ ἔχοντας μικροπράγματα γι' ἀνταλλαγῆ, δὲν μπορούμε νὰ προμηθευθοῦμε τροφίμα κι' οὔτε νὰ τοὺς τ' ἀρπάξουμε μὲ τὸ στασιό. Ἡ μόνη λύση ποὺ μᾶς μένει, εἶναι νὰ τὰ βγάλουμε πέρα μὲ ὅσα ἔχουμε. Καὶ ξέρετε πολὺ καλὰ πόσο λιγοστὰ εἶναι! Δὲν εἶναι προτιμότερο ν' ἀρκεστοῦμε σ' αὐτά, παρὰ νὰ κινδυνεύουμε σὲ κάθε ἀπόδραση νὰ χάνουμε τοὺς ἀνθρώπους μας; Λὲν ἐννοῶ νὰ σᾶς κρύψω πόσο κρίσιμη εἶναι ἡ θέση μας. Γιὰ νὰ φτάσουμε στὸ νησί Τιμόρ, ποὺ ἀπέχει χίλιες διακόσιες λεῦγες, θὰ πρέπει νὰ ἀρκεσθῆ ὁ καθένας σας σ' ἓνα τέταρτο γαλέτας καὶ μισὸ ποτήρι νερὸ τὴ μέρα! Μόνο ἔτσι θὰ βροῦμε τὴ σωτηρία μας, ὑπὸ τὸν ὄρο, φυσικά, νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε ἀπόλυτη ὑπακοή. Ἀπαντήστε μου καθαρὰ καὶ ξάστερα! Συμφωνεῖτε νὰ τὰ παίξουμε ὅλα γιὰ ὅλα; Ὁρκίζεστε νὰ ὑπακούσετε σὲ ὅποια-δήποτε διαταγῆ σᾶς δώσω; Ὑπόσχεστε νὰ ὑποστήτε ἀδιαμαρτύρητα ὅλες αὐτὲς τὶς στερήσεις;

— Ναί, ναί, τ' ὀρκίζομαστε! φώναξαν ὅλοι μαζί.

— Σύντροφοι, εἶπε ὁ καπετάνιος, πρέπει νὰ ξεχάσουμε ὅλες τὶς διαφορὲς μας, τὶς ἀντιπάθειές μας, τὰ μίση μας, νὰ θυσιάσουμε κοντολογῆς ὅλα τὰ ἀτομικά μας πάθη πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὀλότητος, ποὺ αὐτὸ μονάχα πρέπει νὰ μᾶς καθοδηγῆ!

— Τὸ ὑποσχόμαστε!

— “Αν κρατήσετε τὴν ὑπόσχεσή σας, πρόσθεσε ὁ Μπλάι, καὶ στὴν ἀνάγκη εἶμαι σὲ θέση νὰ σᾶς τὸ ἐπιβάλω αὐτό, σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ σωθοῦμε!

Ἡ βάρκα ἀκολουθοῦσε κατεύθυνση πρὸς τὰ νοτιοδυτικά. Ὁ ἄνεμος, πού εἶχε ἀρκετὰ δυναμώσει, γύρισε σὲ τρικυμία τὸ βράδυ τῆς 4 Μαΐου. Ἡ βάρκα χανόταν ἀνάμεσα στ’ ἀγριεμένα κύματα, μὲ κίνδυνο νὰ μὴν ξαναφανῆ. Ὁ κίνδυνος μεγάλωνε ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή. Μουσικέμενοι καὶ παγωμένοι, οἱ δυστυχισμένοι ξεγέλασαν ἐκείνη τὴ μέρα τὴ δίψα καὶ τὴν πείνα τους μ’ ἓνα φλυτζάνι τσαϊ ποῦχε λίγες σταλιὲς ρούμι κι’ ἓνα κομματάκι ἀπ’ τὸ ἀρότ-δεντρο, μισοσαπισμένο.

Τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὶς ἐπόμενες, ἡ κατάσταση δὲν ἄλλαξε. Ἡ βάρκα πέρασε ἀνάμεσα σὲ ἀναριθμήτα νησιά, ἀπὸ ὅπου φάνηκαν νὰ ξεκινοῦνε μερικὲς πηρόγες.

Ἄραγε, ἦταν γιὰ νὰ τοὺς πάρουν στὸ κινῆγι ἢ γιὰ καμμιάν ἀνταλλαγὴ; Ἀφοῦ δὲν μπορούσαν νὰ μαντέψουν τοὺς σκοποὺς τῶν ἰθαγενῶν, δὲν θάταν φρόνιμο νὰ σταματήσουν. Γι’ αὐτὸ ἡ βάρκα, μὲ τὰ πανιὰ φουσκωμένα ἀπὸ ἓναν ἄνεμο εὐνοϊκό, δὲν ἄργησε νὰ τοὺς παρατήσῃ πίσω της.

Στὶς 9 Μαΐου, ξέσπασε φοβερὴ καταιγίδα. Κεραυνοὶ κι’ ἀστραπὲς τοὺς τριγύριζαν. Ἡ βροχὴ ἔπεφτε μὲ ἀπίθανη ὀρμὴ πού δὲν θὰ μπορούσαν κὰν νὰ τὴ φανταστοῦν ὅσοι ταξίδεξαν μόνο στὸ βόρειο ἡμισφαίριο. Ἀδύνατο νὰ στεγνώσουν τὰ ρούχα τους.

Ὁ Μπλάι, τότε, σκέφτηκε νὰ τὰ βουτήξῃ στὸ θαλασσόνερο, νὰ ποτισθοῦνε μὲ ἄλατι, γιὰ νὰ ξαναρθῆ στὸ δέρμα τῶν συντρόφων του λίγη ἀπ’ τὴ ζεστασιὰ πού εἶχε ἀφαιρέσει ἡ βροχὴ.

Ὅλες αὐτὲς οἱ κατακλυσμαῖες βροχές, πού τόσο ταιπωρήσαν τὸν καπετάνιο καὶ τοὺς συντρόφους του, ἐμπόδισαν ἄλλα δεινὰ ἀκόμα πρὸ φριχτά: τῆς δίψας πού θὰ εἶχε προκαλέσει μιὰ ἀνυπόφορη ζέστη.

Στις 17 Μαΐου, τὸ πρωί, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ σφοδρὴ καταιγίδα, ὅλοι μαζί ἄρχισαν νὰ παραπονιοῦνται:

— Ποτὲ δὲν θάχουμε τὴ δύναμη νὰ φτάσουμε ὡς τὴ Νέα Ὀλλανδία, φώναξαν οἱ δυστυχημένοι. Μουσκίδι ἀπ' τὴ βροχή, ἐξαντλημένοι ἀπ' τὴν κούραση, ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ βροῦμε μιᾶς στιγμῆς ἀνάπαυση. Πεθαίνουμε τῆς πείνας! Δὲν θ' αὐξήσετε τίς μερίδες μας, καπετάνιε; Τί σημασία ἔχει ἂν τελειώσουν τὰ τροφίματά μας; Εὔκολα θὰ τ' ἀντικαταστήσουμε φτάνοντας στὶς κτήσεις τῶν Ὀλλανδῶν!

— Τὸ ἀρνοῦμαι ἀπόλυτα, ἀπάντησε ὁ Μπλάι. Θὰ ἦταν παραφροσύνη. Ἀκόμα δὲν κάναμε τὸ μισὸ δρόμο γιὰ νὰ φτάσουμε στὴν Αὐστραλία κι' ἐσεῖς χάσατε κιόλας τὸ ἠθικό σας! Ἄλλωστε, πιστεύετε πὼς θὰ βροῦμε εὔκολα τροφίμα στὰ παράλια τῆς Νέας Ὀλλανδίας; Ὡστε δὲν ξέρετε οὔτε τοὺς κατοίκους της!

Κι' ὁ Μπλάι τοὺς ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια τὴ φύση τοῦ ἐδάφους, τὰ ἦθη κι' ἔθιμα τῶν ἰθαγενῶν, τὸν ἀφιλόξενο χαρακτήρα τους. Γιατὶ τὸ ταξίδι του μὲ τὸν κάπταιν Κούκ τοῦ εἶχε δώσει τὴν εὐκαιρία ν' ἀποκτήσῃ μιὰ μεγάλη ἐμπειρία ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἰθαγενεῖς ποὺ εἶχαν συναντήσει στὸ δρόμο τους.

Καὶ πάλι, οἱ δυστυχημένοι σύντροφοί του τὸν ἄκουσαν μὲ προσοχὴ καὶ στὸ τέλος ἔπαψαν νὰ διαμαρτύρονται.

Οἱ δεκαπέντε ἀκόλουθες μέρες ἦταν ἠλιόλουστες, χαρὰ Θεοῦ. Κι' ἔτσι μπόρεσαν οἱ ναυαγοὶ — ἂν μπορούμε νὰ τοὺς ὀνομάσουμε! ἔτσι — νὰ στεγνώξουν τὰ ρούχα τους. Στις 27, πέρασαν τοὺς σκόπελους ποὺ τριγυρίζουν τὴν ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς Νέας Ὀλλανδίας. Ἡ θάλασσα ἦταν γαληνεμένη πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωοφωτοστράκινη ζώνη καὶ πολλὰ νησιά μὲ ἐξωτικὴ βλάστηση προδιέθεταν εὐχάριστα τίς ματιές.

Ξεμπάρκαραν, προχωρώντας ὁμως μὲ προφυλάξεις. Τὰ μόνια ἴχνη ἰθαγενῶν ἦταν κάτι πολυκαιρινῆς στάχτες, ποὺ μαρτυροῦσαν πὼς κάποιοι εἶχαν μείνει σ' ἐκεῖνο τὸ μέ-

ρος. Κι' ἔτσι, δὲν ἦταν παράτολμο γιὰ τοὺς ναυτικούς νὰ περάσουν μιὰ νύχτα στὴ στεριά.

Ἐπρεπε ὁμως κάτι νὰ φᾶνε. Κατὰ καλὴ σύμπτωση ἕνας ναύτης ἀνακάλυψε κοπάδια ἀπὸ στρεΐδια, κολλημένα στοὺς βράχους. Κι' οἱ πεινασμένοι ἔφαγαν μὲ τὴν ψυχὴ τους.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Μπλάϊ βρῆκε μέσα στὴ βάρκα ἕνα φακό, ἕνα τσακμάκι καὶ θειάφι. Κι' ἔτσι ἦταν σὲ θέση ν' ἀνάψουν φωτιὰ γιὰ νὰ μαγειρέψουν τὰ προϊόντα τοῦ κυνηγιοῦ καὶ τοῦ ψαρέματος.

Ὁ Μπλάϊ σκέφτηκε τότε νὰ διαιρέση τὸ πλήρωμά του σὲ τρεῖς ὁμάδες. Ἡ μιὰ θὰ συγύριζε τὸ ἐσωτερικὸ τῆς βάρκας. Οἱ δυὸ ὑπόλοιπες θὰ ξεκινούσαν ἀναζητώντας τροφίμα. Πολλοὶ ὁμως ἄρχισαν τὰ παράπονα καὶ τὶς κλάψες: προτιμοῦσαν νὰ μείνουν νηστικοὶ παρὰ νὰ περιπλανηθοῦν μὲς στὴ χώρα.

Ἐνας ἀπ' αὐτούς, πιὸ ζωηρὸς ἢ πιὸ ἐκνευρισμένος ἀπ' τοὺς συντρόφους του, ἔφτασε στὸ σημεῖο νὰ πῆ στὸν καπετάνιο:

— Ὅλοι μας ἕνα εἴμαστε. Γιατὶ ἐσὺ νὰ κάθῃσαι ὅλη ὥρα ξεκούρατος; Ἄν πεινάς, πῆγαινε μόνος σου νὰ βρῆς νὰ φᾶς! Στὴ δουλειὰ ποὺ κάνεις ἐδῶ ἐσύ, εὐκόλα μπορῶ νὰ σὲ ἀντικαταστήσω!

Ὁ Μπλάϊ, καταλαβαίνοντας πὸς ἔπρεπε νὰ ξεριζώσῃ μιὰ γιὰ πάντα τὸ πνεῦμα τῆς ἀνταρσίας, πῆρε ἕνα χασαπομάχαιρο, πέταξε ἄλλο ἕνα στά πόδια τοῦ ἀπειθαρχοῦ καὶ τοῦ φώναξε:

— Ὑπεράσπισε τὸν ἑαυτό σου, ἀλλιῶτικα σὲ σκοτώνω σὰν παλιόσκυλο!

Αὐτὴ ἡ δυναμικὴ ἐπέμβαση ἔκανε τὸν ἀντάρτη νὰ χωθῆ στὸ καθούκι του κι' ἔτσι ἡ γενικὴ δυσαρέσκεια κάλμαρε.

Στὸ διάστημα ποὺ ἔμειναν στὴ στεριά, τὸ πλήρωμα ἐφοδιάστηκε σὲ ἀφθονία μὲ στρεΐδια, χτένια καὶ πόσιμο νερό.

Λίγο παραπέρα, στὸν πορθμὸ Ἐντήβουρ, ἀπ' τὶς δυὸ ομάδες ποὺ ἔστειλαν νὰ κυνηγήσουν χελῶνες καὶ πετροχελίδονα, ἡ πρώτη γύρισε μὲ ἀδειανὰ χέρια. Ἡ δεύτερη ἔφερε ἕξη πετροχελίδονα, θὰ πετύχαινε ὅμως πρὸ πολλὰ ἂν ὁ ἕνας κυνηγός, ξεμακραίνοντας ἀπ' τοὺς συντρόφους του, δὲν εἶχε τρομάξει τὰ πουλιά.

Ὁ ναύτης αὐτὸς ὁμολόγησε ἀργότερα πὼς εἶχε πιάσει ἑννέα πετροχελίδονα καὶ τὰ καταβρόχθισε... ὠμά!

Χωρὶς τὰ τρόφιμα καὶ τὸ πόσιμο νερὸ ποὺ εἶχαν βρεῖ στὰ παράλια τῆς Νέας Ὀλλανδίας, εἶναι βέβαιο πὼς ὁ Μπλάϊ κι' οἱ σύντροφοί του θάχαν πεθάνει. Ἄλλωστε ὅλοι βρισκόνταν σ' ἐλεεινὴ κατάσταση, κατάχλωμοι, ἔξαντλημένοι, — ζωντανὰ πτώματα.

Τὸ ταξίδι ὡς τὸ νησί Τιμόρ στάθηκε γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ἡ ἐπανάληψη ὅλων τῶν ταλαιπωριῶν καὶ κακουχιῶν ποὺ εἶχαν ὑποφέρει ὥσπου νὰ φτάσουν στὰ παράλια τῆς Νέας Ὀλλανδίας.

Μόνο ποὺ ἡ ἀντοχὴ ὅλων εἶχε φτάσει στὰ τελευταῖα ὄριά της. Σὲ λίγες μέρες εἶχαν πρηστεῖ τὰ πόδια τους.

Σ' αὐτὴ τὴν ἀθλία κατάσταση, τοὺς κυρίεψε μιὰ ἀκατάσχετη, ἔξακολουθητικὴ ὑπνηλία.

Ἦταν προμηγύματα πὼς πλησίαζε τὸ τέλος τους.

Ὁ Μπλάϊ τὸ πρόσεξε. Γι' αὐτὸ ἔκανε διανομὴ διπλῆς μερίδας στοὺς πρὸ ἔξασθενημένους, προσπαθώντας νὰ τοὺς ξαναδώσῃ λίγη ἐλπίδα.

Ἐπιτέλους, στὶς 12 Ἰουνίου τὰ ξημερώματα, φάνηκε ἡ ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ Τιμόρ, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα ταξίδι 3618 λευγῶν, ὑπὸ τὶς χειρότερες συνθῆκες.

Τοὺς Ἄγγλους ὑποδέχτηκαν οἱ Ὀλλανδοὶ ἀποικοὶ μὲ τὴ μεγαλύτερη συμπάθεια στὸ Κούπαγκ, τὴν πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ.

Οἱ ταλαιπωρημένοι, θαλασσοδαρμένοι ναυτικοὶ ἔμειναν δυὸ μῆνες ἐκεῖ, ὥσπου νὰ συνέλθουν κάπως ἀπ' τὴ σωματικὴ ἔξασθένεισή τους.

Κατόπιν, ὁ Μπλάϊ ἀγόρασε μιὰ μικρὴ σκούνα, ἕφτα-

σε στη Μπατάβια κι' από εκεί μάρκαραν για την 'Αγγλία.

Στις 14 Μαρτίου 1790, οί ναυτικοί ξεμάρκαραν στο Πόρτσμουθ.

Ἡ ἐξιστόρηση τῶν φρικτῶν δοκιμασιῶν πού εἶχαν περάσει, προκάλεσε τὴ συμπάθεια ὄλου τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἀγανάκτηση τοῦ κοινοῦ ἐναντίον ἐκείνων πού ἦταν υπεύθινοι τῆς ταλαιπωρίας τῶν ναυτικῶν.

Ταυτόχρονα, τὸ Ἀγγλικὸ Ναυαρχεῖο ἀρμάτωσε τὴ φρεγάδα «Πανδώρα» μὲ εἰκοσιτέσσερα κανόνια καὶ πληρωμα ἑκατὸν ἐξήντα ἀνδρῶν, στέλλοντάς τὴν νὰ καταδιώξη τοὺς στασιαστὲς τοῦ «Μπλάντου».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ο ἰ στα σια σ τ ἑ ς

Μόλις ἐγκατέλειψε τὸν κάπταιν Μπλαΐ στ' ἀνοιχτά, τὸ «Μπλάντου» ἔκανε πανιὰ γιὰ τὴν Ταϊτή. Τὴν ἴδια μέρα, ἔφτανε στὸ Τουμπουαΐ. Τὸ ἀνοιχτόκαρδο παρουσιαστικὸ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ νησιοῦ, πού ἦταν τριγυρισμένο ἀπὸ μιὰ ζώνη ξοοφυτοστράκινων βράχων, παρακινούσε τὸν Κρίστιαν νὰ σταθμεύσῃ ἐκεῖ. Μὰ οἱ ἐκδηλώσεις τῶν κατοίκων ἦταν πολὺ ἀπειλητικῆς. Κι' ἔτσι ἡ ἀπόβαση δὲν ἔγινε.

Στις 6 Ἰουνίου 1789, ὅμως, ἔρριξαν ἄγκυρα στὸν ὄρμο Ματαβαΐ. Μὲ μεγάλη ἐκπληξή τους οἱ Ταϊτινοὶ ἀναγνώρισαν τὸ «Μπλάντου». Οἱ στασιαστὲς ξαναβοῦηκαν τοὺς ἰθαγενεῖς πού εἶχαν γνωρίσει στὸ πρῶτο τους ταξίδι ἐκεῖ. Τοὺς διηγήθηκαν ἕνα παραμῦθι, ἀνακατεύοντας σ' αὐτὸ τ' ὄνομα τοῦ κάπταιν Κούκ, πού οἱ Ταϊτινοὶ τοῦ εἶχαν τὶς πιὸ ἀγαθὲς ἀναμνήσεις (*).

(*) Καὶ σὰ δύο ταξίδια του στὴν Αὐστραλία καὶ Νέα Ζηλανδία, τὸ 1769 καὶ τὸ 1773, ὁ Ἀγγλὸς θαλασσοπόρος Τζαϊμς Κούκ (1728 - 1779) ἀγκυροβόλησε στὴν Ταϊτή, γνωρίστηκε μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς κάνοντας ἀνταλλαγὲς μαζί τους, καὶ κέρδισε τὴ φιλία τους.

Στις 29 'Ιουνίου, οί στασιαστές μάρκαραν ξανά για τὸ Τουμπουαί, ἀναζητώντας κανένα νησί πού νά βρισκεται ἔξω ἀπ' τὴν τακτικὴ θαλασσινὴ γραμμὴ πού ἀκολουθοῦσαν τὰ πλοῖα, για πολὺ εὐνόητους λόγους. Ἦθελε νά εἶναι γόνιμο τὸ ἔδαφός του για νά μπορεῖ νά τοὺς συντηρήσῃ, καὶ νά μὴ κινδυνεύουν νά πέσουν στὰ χέρια τῶν Ἀρχῶν τῆς πατρίδας τους.

*Ἐτσι περιπλανήθηκαν ἀπὸ ἀρχιπέλαγος σὲ ἀρχιπέλαγος, χωρὶς νά εἶναι πιά σὲ θέσῃ ὁ Κρίστιαν ν' ἀποτρέψῃ τίς ἀναρίθμητες πειρατεῖες καὶ ληστεῖες τους.

Καὶ πάλι τοὺς τράβηξε, ὅμως, τὸ γόνιμο ἔδαφος τῆς Ταϊτῆς, οἱ ἀγαθοὶ τρόποι κι' ἡ φιλοξενία τῶν κατοίκων, καὶ ξαναγύρισαν στὸν ὄρμο Ματαβάι.

Ἐκεῖ, τὰ δυὸ τρίτα τοῦ πληρώματος ξεμάρκαραν.

Μὰ τὸ ἴδιο βράδυ, τὸ «Μπάουντ» εἶχε βιράρει τίς ἄγκυρες καὶ χάθηκε στ' ἀνοιχτά, προτοῦ οἱ ναῦτες πού εἶχαν ξεμπαρκάρε νά ὑποπτευθοῦν τὴν πρόθεσιν τοῦ Κρίστιαν νά φύγῃ χωρὶς αὐτούς.

Ἀναγκασμένοι νά τὰ βγάλουν πέρα μόνοι τους, οἱ ναυτικοὶ ἐγκαταστάθηκαν σὲ διάφορες περιοχὲς τοῦ νησιοῦ.

Ὁ λοστρόμος Στούαρτ κι' ὁ δόκιμος Πήτερ Χέυγοντ, οἱ δυὸ ἀξιωματικοὶ πού ὁ Κρίστιαν εἶχε ξεχωρίσει ἀπ' τοὺς ναυτικούς τοῦ Μπλάι, παίρνοντάς τους μαζί του, ἔμειναν στὸ Ματαβάι, κοντὰ στὸ βασιλιὰ Τιππάο. Ὁ Στούαρτ πῆρε γυναῖκα τὴν ἀδελφή του.

Ὁ Μόρισον κι' ὁ Μίλγουορντ πῆγαν στὸν ἀρχηγὸ Πένο, πού τοὺς ὑποδέχθηκε ἐγκάρδια.

Ὅσο για τοὺς ἄλλους ναυτικούς, προχώρησαν στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ καὶ δὲν ἄργησαν νά παντρευθοῦν Ταϊτινὲς.

Ὁ Τσῶρτσιλ κι' ἓνας μανιακός, ὁ Θόμπσον, ἀφοῦ ἔκαναν ἓναν σωρὸ ἐγκλήματα, μιὰ μέρα ἀρπάχτηκαν. Ὁ Τσῶρτσιλ σκοτώθηκε σ' αὐτὸν τὸν κανγαῖ κι' οἱ ἰθαγενεῖς ἐξόντωσαν τὸν Θόμπσον μὲ πετριές.

Αὐτὸ στάθηκε τὸ τέλος δυὸ ναυτικῶν ποῦ εἶχαν παίξει πρωτεύοντα ρόλο στὴν ἀνταρσία.

Οἱ ὑπόλοιποι, ὅμως, μὲ τὴν καλὴ τους διαγωγή, ἔγιναν οἱ ἀγαπημένοι τῶν Ταϊτινῶν.

Ὡστόσο, ὁ Μόρισον κι' ὁ Μίλγουορντ δὲν μποροῦσαν νὰ ζήσουν ἡσυχοὶ σ' αὐτὸ τὸ νησί, ὅπου ἦταν εἴκολο νὰ τοὺς ἀνακαλύψουν καὶ νὰ τοὺς κορεμάσουν.

Σχεδίασαν νὰ κατασκευάσουν μιὰ σκούνα, γιὰ νὰ φτάσουν ὡς τὴ Μπατάβια καὶ ν' ἀνακατευθοῦν ἐκεῖ μὲ τὸν πολιτισμένο κόσμο, χωρὶς νὰ κινδυνεύουν πιά ν' ἀνακαλυφθοῦν.

Μαζὶ μὲ ἄλλους ὀχτὼ συντρόφους τους, μὲ τὰ ἐργαλεία τοῦ μαραγκοῦ, κατόρθωσαν μὲ χίλιες - δυὸ δυσκολίες νὰ κατασκευάσουν ἓνα μικρὸ ἱστιοφόρο, τὸ «Ρεζολύσιον» καὶ τὸ ἄραξαν σ' ἓνα μικρὸ ὄρμο, πίσω ἀπ' τὴν Ἀφροδίτη, ἓνα ἀκρωτήρι τῆς Ταϊτῆς. Μὰ δὲν μπόρεσαν πουθενὰ νὰ βροῦνε πανιὰ κι' ἔτσι τὸ ταξίδι ματαιώθηκε.

Στὸ ἀναμεταξύ, μὲ ἡσυχὴ τὴ συνείδησή τους γιὰτὶ δὲν εἶχαν λάβει μέρος σὲ κανένα ἀδίκημα ποῦ τιμωρεῖ ὁ νόμος, ὁ Στούαρτ καλλιεργοῦσε τὸν κῆπο του κι' ὁ Πήτερ Χεύγοντ συγκέντρωνε τὰ στοιχεῖα γιὰ νὰ γράψῃ ἓνα λεξιλόγιο τῶν διαλέκτων τῶν ἰθαγενῶν, ποῦ ἀργότερα στάθηκε πολὺ χρήσιμο στοὺς Ἀγγλοὺς ἱεραποστόλους.

Πέρασαν δεκαοχτὼ μῆνες.

Στις 23 Μαρτίου 1791, ἓνα πλοῖο ξεπέρασε τὸ ἀκρωτήρι Ἀφροδίτη κι' ἀγκυροβόλησε στὸν κολπίσκο Ματαβάι. Ἦταν τὸ πολεμικὸ «Πανδώρα», ποῦ τὸ Ἀγγλικὸ Ναυαρχεῖο εἶχε στείλει σὲ καταδίωξη τῶν στασιαστῶν.

Ὁ Χεύγοντ κι' ὁ Στούαρτ ἔσπευσαν ν' ἀνεβοῦν στὸ πλοῖο, εἶπαν τὰ ὀνόματά τους καὶ διηγήθηκαν πὼς δὲν εἶχαν λάβει καθόλου μέρος στὴν ἀνταρσία. Δὲν τοὺς πίστεψαν ὅμως, καὶ τοὺς ἔβαλαν στὰ σίδερα μαζὶ μὲ τοὺς συντρόφους τους, χωρὶς νὰ ἐρευνήσουν καθόλου τὴν ὑπόθεση. Τοὺς φέρθηκαν κατὰ τὸν πιὸ ἀπάνθρωπο τρόπο, ἀπειλών-

τας τους πὸς θὰ τοὺς τουφέκιζαν ἂν χρησιμοποιοῦσαν τὴν ταϊτινὴ γλώσσα γιὰ νὰ συνεννοηθοῦν μεταξύ τους.

Δεμένους μὲ ἀλυσίδες τοὺς ἔκλεισαν μέσα σ' ἓνα κλουβί, στὴν πρύμνη.

Στὶς 19 Μαΐου, τὸ «Ρεζολύσιον», ποὺ εἶχε ἐφοδιασθῆ μὲ πανιά, κι' ἡ «Πανδώρα» σήκωσαν τὶς ἄγκυρες. Τρεῖς ὀλάκερους μῆνες, τὰ δυὸ πλοῖα ἔκαναν ἔρευνες στὸ ἀρχιπέλαγος τῶν Φίλων, γιὰ ν' ἀνακαλύψουν τὸν Κρίστιαν καὶ τοὺς ὑπόλοιπους στασιαστές.

Τὸ «Ρεζολύσιον» ὅμως τελικὰ χάθηκε στὰ παραλία τοῦ νησιοῦ Τσάταμ κι' ἡ «Πανδώρα» παρ' ὅλο ποὺ ἐρεύνησε πολλὰς μέρες τὴν περιοχὴ, δὲν μπόρεσε ν' ἀνακαλύψῃ ἱχνη τοῦ πλοίου καὶ τῶν πέντε ναυτικῶν ποὺ ταξίδευαν μ' αὐτό.

Ἡ «Πανδώρα» ξαναπῆρε τὸ δρόμο πρὸς τὴν Εὐρώπη μὲ τοὺς φυλακισμένους. Στὸν ποθμὸ τοῦ Τορρές, ὅμως, χτύπησε πάνω σὲ μιὰ κοραλένια ὕφαλο καὶ βυθίστηκε. Ἔτσι πνιγῆκαν τριανταένα μέλη τοῦ πληρώματος καὶ τέσσερεις ἀπ' τοὺς στασιαστές.

Τὸ ὑπόλοιπο πλήρωμα κι' οἱ φυλακισμένοι, ποὺ εἶχαν σωθῆ ἀπ' τὸ ναυάγιο, ἔφθασαν σ' ἓνα ἀμμῶδες νησάκι. Ἐκεῖ, ἀξίωματικοὶ καὶ ναῦτες βρῆκαν καταφύγιο κάτω ἀπὸ σκηνές. Οἱ ἀντάρτες, ὅμως, γιὰ νὰ μὴ τοὺς ξεκάνῃ ὁ πυρακτωμένος ἥλιος, ἀναγκάστηκαν νὰ χωθοῦν μέσα στὴν ἄμμο, ὡς τὸ λαϊμό, καὶ ν' ἀνακουφισθοῦν κάπως.

Οἱ ναυαγοὶ ἔμειναν μερικὲς μέρες στὸ νησάκι. Ὑστερα, ἔφτασαν στὸ Τιμόρ μὲ τὶς βάρκες τῆς «Πανδώρας».

Στὸ ἀναμεταξύ, τὸ πλήρωμα τοῦ πολεμικοῦ δὲν εἶχε πάψει οὔτε στιγμή νὰ ἐπιτηρῇ τὶς κινήσεις τῶν κρατουμένων, παρ' ὅλη τὴ σοβαρότητα τῆς καταστάσεως.

Φτάνοντας στὴν Ἀγγλία τὸν Ἰούνιο τοῦ 1792, οἱ φυλακισμένοι πέρασαν ἀπὸ ναυτοδικεῖο, ποὺ εἶχε πρόεδρο τὸ ναύαρχο Χούντ.

Ἡ δίκη κράτησε ἕξι μέρες.

Τέσσερεις ἀπ' τοὺς κατηγορουμένους ἀθωώθηκαν.

Οἱ ἔξι ὑπόλοιποι καταδικάσθησαν σὲ θάνατο γιὰ ἀνταρσία κι' ἀπαγωγή σκάφους. Ἀπὸ αὐτούς, κρέμασαν μόνο τέσσερεις στὰ κατάρτια ἑνὸς πολεμικοῦ. Τῶν ὑπολοίπων δύο — Στιούαρτ καὶ Πήτερ Χεύγουντ — ἀναγνωρίσθηκε ἐπιτέλους ἡ ἀθωότητα, καὶ τοὺς δόθηκε χάρη.

Τί εἶχε, ὁμως, ἀπογίνει τὸ «Μπάρνυ»; Μὴ τυχὸν κι' εἶχε ναυαγήσει μὲ τοὺς τελευταίους ἀντάρτες;

Ἄδύνατον νὰ μαθευτῆ κάτι τὸ θετικό.

Τὸ 1814, εἰκοσιπέντε χρόνια ὕστερ' ἀπ' τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορίας μας, δυὸ ἀγγλικά πολεμικά περιπολοῦσαν στὴν Ὠκεανία ὑπὸ τὴ διοίκηση τοῦ κάπταιν Σταίηης. Βρισκόνταν πρὸς νότον τοῦ Ἐπικίνδυνου Ἀρχιπελάγους, κοντὰ σ' ἓνα ὄρεινὸ καὶ ἠφαιστειογενὲς νησί πού ὀνομαζόταν Πίτκαιρν(*). Ἦταν ἓνα εἶδος κώνου, σχεδὸν χωρὶς ἀκρογιαλιά, σκεπασμένο ὀλάκερο μὲ χουρμαδιᾶς κι' ἀροτόδεντρα. Τὸ νησί αὐτὸ ποτὲ δὲν τὸ εἶχε ἐπισκεφθῆ κανεὶς. Βρισκόταν σὲ ἀπόσταση χιλίων διακοσίων μιλίων ἀπ' τὴν Ταϊτή, σὲ 25° 4' νοτίου πλάτους καὶ 180° 8' δυτικοῦ μήκους.

Ὁ κάπταιν Σταίηης ἀποφάσισε νὰ βρῆ ἓνα κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ ξεμπαρκάρη καὶ νὰ ἐξερευνήσῃ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ.

Πλησιάζοντας τὴν ἀκτὴ, παραξενεύτηκε διακρίνοντας καλύβες, φυτεῖες καὶ δυὸ παληκάρια στὴν ἀμμουδιά πού μπῆκαν σὲ μιὰ βάρκα καὶ τραβοῦσαν κοιτὶ μὲ κατεύθυνση στὸ πλοῖο του.

Μὰ ἡ ἔπληξή του ξεπέρασε κάθε ὄριο ὅταν ἄκουσε τοὺς νησιώτες νὰ λένε σὲ καθαρὴ ἀγγλικὴ γλῶσσα:

— Ἐ! σεῖς! Θὰ μᾶς ρίξετε ἓνα σκοινὶ ν' ἀνεβούμε στὸ πλοῖο;

Μόλις πάτησαν στὸ κατὰστρομα, οἱ δυὸ νέοι εἶδαν ὀλόγουρά τους τὸ πλήρωμα νὰ τοὺς θέτῃ ἓνα σωρὸ ἐρωτήματα, στὰ ὁποῖα δὲν μποροῦσαν νὰ δώσουν ἀπάντησιν.

(*) Τὸ ἀνακάλυψε ὁ Ἄγγλος θαλασσοπόρος Φίλιπ Κάρτερερ, τὸ 1766, ἐξερευνώντας τὴς ἰσημερινὲς περιοχὰς τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Τότε τοὺς ὀδήγησαν στὸ ναύαρχο Σταίηης, πὺ τοὺς ρώτησε:

— Ποιοί εἰστε;

— Τ' ὄνομά μου εἶναι Φλέτσερ Κρίστιαν καὶ τοῦ συντρόφου μου Γιαγκ.

Τὰ ὀνόματα ἦταν ἄγνωστα στὸν κάπταιν Σταίηης, πὺ δὲν εἶχε στὸ νοῦ του τοὺς ναυτικούς τοῦ «Μπάουντν».

— Ἐπὸ πότε βρισκόσαστε ἐδῶ;

— Ἐδῶ γεννηθήκαμε.

— Πόσων χρονῶν εἴσαστε;

— Ἐγὼ εἶμαι εἰκοσιπέντε χρονῶν, ἀπάντησε ὁ Κρίστιαν, καὶ ὁ Γιαγκ δεκαοχτώ.

— Μήπως οἱ γονεῖς σας ναυάγησαν στὰ παράλια αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ;

Ὁ Κρίστιαν ἐξιστόρησε τότε στὸν κάπταιν Σταίηης τὰ συγκινητικὰ περιστατικὰ πὺ εἶχαν ὀδηγήσει ἐκεῖ τὸν πατέρα του.

Ἐγκαταλείποντας στὴν Ταϊτή εἰκοσιένα συντρόφους του, ὁ Κρίστιαν, πὺ εἶχε διαβάσει, στὴ βιβλιοθήκη τοῦ «Μπάουντν», τὴν περιγραφὴ τῶν ἐξευρενήσεων τοῦ θαλασσοπόρου Φίλιπ Κάρτερει, ἔβαλε πλῶρη κατευθεῖαν πρὸς τὸ νησάκι Πίτκαιρν, πὺ ἡ θέση του ἐξυτηρετοῦσε τοὺς σκοπούς του.

Τὸ πλήρωμα τοῦ «Μπάουντν» ἀποτελοῦνταν, τότε, ἀπὸ εἰκοσιοχτὼ ναυτικούς. Τὸν Κρίστιαν, τὸν δόκιμο Γιαγκ καὶ ἑπτὰ ναῦτες, ἔξη Ταϊτινοὺς πὺ εἶχαν μαρκάρει στὴν Ταϊτή, πὺ οἱ τρεῖς εἶχαν μαζὶ τὶς γυναῖκες τους καὶ ἕνα μορὸ δέκα μηνῶν, καὶ τρεῖς ἄνδρες καὶ ἔξη γυναῖκες ἰθαγενεῖς ἀπ' τὸ Τουμπουαί (*).

Ἡ πρώτη φροντίδα τοῦ Κρίστιαν καὶ τῶν συντρόφων του στάθηκε, μόλις ἔφθασαν στὸ νησὶ Πίτκαιρν, νὰ διαλύσουν τὸ «Μπάουντν», ἀπὸ φόβο μὴν ἀνακαλυφθοῦν. Βέ-

(*) Νησὶ τοῦ Νότιου Ἀρχιπελάγους, 124 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

βαια, έτσι έχαναν κάθε δυνατότητα να εγκαταλείψουν το νησί, μα το άπαιτούσε ή ασφάλειά τους.

Η σύσταση κ' ή εγκατάσταση της μικρής άποικίας συνάντησε πολλές δυσκολίες, γιατί τα άτομα που την άποτελούσαν ήταν άλληλέγγυα σ' ένα έγκλημα. Αίματηρές φιλονικίες δέν άργησαν να διαιρέσουν "Αγγλους και Ταϊτινούς σέ δυο άντιμαχόμενες παρατάξεις.

Τò 1794 μόνο τέσσερεις άπ' τους στασιαστές ζούσαν ακόμα. Τόν Κρίστιαν είχε μαχαιρώσει ένας άπ' τους ίθαγενείς που είχαν πάρει μαζί τους οί "Αγγλοι. "Όλοι οί Ταϊτινοί δέν άργησαν ν' ακολουθήσουν την τύχη του άδικοσκοτωμένου.

Ένας άπ' τους "Αγγλους είχε βρει τόν τρόπο να φτιάξει οίνοπνευματώδη ποτά με τή ρίζα ενός φυτού τού νησιού. Μα τò μεθύσι τόν έκανε να παραφρονήσει και να ριχτεί άπό ένα γκρεμό στή θάλασσα.

Κι' άλλος ένας άλκοολικός, πάνω στή ξέσπασμα της τρέλλας, όρμησε έναντίον τού Γιάγκ και τού ναύτη Τζών "Ανταμς, που βροθήκαν στήν άνάγκη να τόν σκοτώσουν.

Τò 1800, ό Γιάγκ πέθανε άπό άσθμα.

Ό Τζών "Ανταμς έμεινε τότε ό τελευταίος ζωντανός άπ' τους στασιαστές.

Σάν έμεινε μόνος, με πολλές γυναίκες και είκοσι παιδιά, που είχαν γεννηθή άπ' τò γάμο τών συντρόφων του με Ταϊτίνες, ό Τζών "Ανταμς άλλαξε διαγωγή.

Ήταν τότε τριανταέξη χρονών. Μα χρόνια ολάκερα είχε παραστή σέ σκηνές βίας και σφαγών, είχε δει την ανθρώπινη φύση σέ όλες τις θλιβερές της όψεις. Και μονομιάς ή συνείδησή του ξύπνησε μέσα του και τόν όδήγησε στή μετάνοια.

Στή βιβλιοθήκη τού «Μπάουντ», που βρισκόταν στή νησί, ήταν μιá Βίβλος και πολλά προσεινητάρια. Ό Τζών "Ανταμς, που τὰ διάβαζε συχνά, ζήτησε άφεση άμαρτιών στα νάματα της θρησκείας κι' έγινε άλλος άνθρωπος.

Άνάθρεψε και μόρφωσε με τους πιò ήθικους κι' άν-

θρωπιστικούς κανόνες τὸ νέο πληθυσμό. "Ολοι τὸν σέβονταν καὶ τὸν λάτρευαν σὰν πατέρα.

Καὶ κατέληξε νὰ γίνῃ ὁ νομοθέτης, ὁ ἀρχιερεὺς, κοντολογίῃς ὁ βασιλιάς τοῦ Πίτκαιον.

Ἐστώσο, μέχρι τὸ 1814. ὁ Τζὼν Ἄνταμς δὲν ἔπανε νὰ βρῖσκεται σ' ἐπιφυλακῇ.

Τὸ 1795. ἓνα πλοῖο εἶχε πλησιάσει τὸ Πίτκαιον. Τότε, οἱ τέσσερις πού ζοῦσαν ἀκόμα, εἶχαν κορυφτῆ σὲ ἀπρόσιτα δάση καὶ δὲν τόλμησαν νὰ ξεμυτίσουν προτοῦ ἀπομακρυνθῇ τὸ πλοῖο.

Τὰ ἴδια μέτρα ἀσφαλείας πάρθηκαν τὸ 1808. ὅταν ἓνας Ἀμερικανὸς καπετάνιος ξεμπάρκαρε στὸ νησί. Βρῆκε ἓνα χρονόμετρο καὶ μιὰ πυξίδα καὶ τὰ ἔστειλε στὸ Ἀγγλικὸ Ναυαρχεῖο — πού δὲν ἔδωκε ζωμιὰ σημασία στὰ λείψανα αὐτὰ τοῦ «Μπάουντυ». Γιατὶ τότε ἡ Εὐρώπη εἶχε ἓνα σωρὸ σκοτοῦρες καὶ προβλήματα — ἐξαιτίας τοῦ Ναπολέοντος.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἐξιστόρηση πού ἔκαναν στὸν κάπταιν Σταίηνς οἱ δύο νέοι, πού ἦταν Ἀγγλοὶ ἀπὸ πατέρα. ὁ ἓνας παιδί τοῦ Κρίστιαν, ὁ ἄλλος παιδί τοῦ Γιάγκ.

Ὅταν, ὅμως, ὁ Σταίηνς ζήτησε νὰ δῆ τὸν Τζὼν Ἄνταμς, ὁ πατριάρχης τοῦ Πίτκαιον ἀρνήθηκε νὰ πάῃ στὸ πλοῖο, προτοῦ πληροφορηθῇ ποιὰ τύχη τὸν περιέμενε.

Ὁ κάπταιν Σταίηνς βεβαίωσε τοὺς δύο νέους πὸς τὸ ἀδίκημα τοῦ Τζὼν Ἄνταμς εἶχε παραγραφῆ μιὰ κι' εἶχαν περάσει εἰκοσιπέντε χρόνια ἀπ' τὴν ἀνταρσία τοῦ «Μπάουντυ». Ἔσπερα, κατέβηκε στὴ στεριά ὅπου τὸν ὑποδέχθηκε ἓνας πληθυσμὸς ἀποτελούμενος ἀπὸ σαρανταἕξι ἄνδρες καὶ γυναῖκες κι' ἓνα τσοῦρρο παιδιά.

Ὅλοι ἦταν ψηλοὶ καὶ ρωμαλέοι, μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ καθαρῶ ἀγγλικῶ τύπου. Οἱ κοπέλλες εἶχαν μιὰν ἰδιαίτερη ὀμορφιά κι' οἱ σεμνοὶ τρόποι τους τὶς ἔκαναν πὸ θελκτικῆς.

Οἱ νόμοι πού εἶχαν ἰσχὺ στὸ νησί ἦταν πολὺ ἀπλοῖ. Σ' ἓνα κατάστιχο ἦταν σημειωμένα ὄσα κέρδιζε καθένας ἀ-

πὸ τὴν ἐργασία του. Νομίσματα δὲν εἶχαν πέραση. "Ὅλες οἱ συναλλαγῆς γίνονταν μὲ ἀνταλλαγὴ. Βιομηχανίες δὲν ὑπῆρχαν, γιατί ἔλειπαν οἱ πρώτες ὕλες.

Οἱ κάτοικοι εἶχαν γιὰ ντύσιμο μόνο πλατύγυρα καπέλα καὶ κάλυπταν τὴ μέση τους μὲ χόρτα.

Ἡ γεωργία καὶ τὸ ψάρεμα ἦταν οἱ κυριότερες ἀσχολίες τους.

Οἱ γάμοι γίνονταν μόνο μὲ τὴν ἄδεια τοῦ "Ανταμς, μὲ τὴν προϋπόθεση ὁ ἄνδρας νάχη ἐκχερσώσει καὶ φυτέψει ἓνα χωράφι γιὰ τὴ συντήρηση τῆς μελλοντικῆς οἰκογενείας του.

Ὁ κάπταιν Σταίηης, ἀφοῦ συγκέντρωσε ὅλες αὐτὲς τὶς ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γι' αὐτὸ τὸ ἐρημονήσι τοῦ Εἰρηνικοῦ, ξαναγύρισε στὴν Εὐρώπη.

Ἡ γεμάτη περιπέτειες κι' ἀγαθὲς πράξεις σταδιοδρομία τοῦ σεβάσιμου Ἰζὼν Ἄνταμς ἔλαβε τέλος μὲ τὸ θάνατό του, τὸ 1829.

Ἀπὸ τότε, τὸν διαδέχθηκε ὁ σεβάσιμος Τζῶριτζ Νόμπ, ἐκτελώνοντας τὰ λειτουργήματα πάστορος, γιατροῦ καὶ διδασκάλου.

Τὸ 1853, οἱ ἀπόγονοι τῶν στασιαστῶν τοῦ «Μπάουν-τν» ἔφθασαν τὸν ἀριθμὸ τῶν 170 ἀτόμων. Ἀπὸ τότε, ὁ πληθυσμὸς δὲν ἔπαψε ν' αὐξάνη. Καί, ὕστερ' ἀπὸ τρία χρόνια, τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀναγκάστηκε νὰ ἐγκατασταθῆ στὸ νησί Νόρφολκ, πού εἶχε ὡς τότε χρησιμοποιηθῆ γιὰ κάτεργα.

Πολλοὶ ὅμως ἀπ' τοὺς μετανάστες νοσταλγοῦσαν τὸ Πίτκαιρν, ἂν καὶ τὸ Νόρφολκ εἶναι τέσσερες φορὲς μεγαλύτερο νησί, ἔχει γόνιμο ἔδαφος κι' οἱ συνθήκες τῆς ζωῆς εἶναι πολὺ πρὸ εὐκόλες.

Γι' αὐτό, ὕστερ' ἀπὸ χρόνια διαμονῆς στὸ Νόρφολκ, πολλὲς οἰκογένειες ξαναγύρισαν στὸ Πίτκαιρν, ὅπου ἐξακολουθοῦν νὰ εὐημεροῦν.

Αὐτὸ στάθηκε τὸ τέλος μιᾶς περιπέτειας πὺν ἄρχισε μὲ τόσο τραγικὲς συνθήκες.

Στὴν ἀρχή, βρέθηκαν νὰ εἶναι στασιαστές, δολοφόνοι, μανιακοὶ — καὶ τώρα, μὲ τὴν ἐπίδραση τῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ παιδείας πὺν προσέφερε ἕνας φτωχὸς, μεταμελημένος γιὰ τ' ἁμαρτήματά του, ναυτικός, τὸ νησι Πίτκαιον ἔγινε ἡ πατρίδα μιᾶς ἡρεμῆς, φιλόξενης, εὐτυχισμένης κοινωνίας, στὴν ὁποία ξαναβρίσκει κανεὶς τὰ παλιὰ πατριορχικά ἦθη καὶ ἔθιμα.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ "ΑΣΤΕΡΟΣ,"

ΤΑ ΑΓΟΓΡΑ ΧΡΟΝΙΑ. Το "Αρτσιμπαλ Κρόνιν. Μετάφραση Σοφίας Μαυροειδή — Παπαδάκη. Εικονογράφηση Β. "Απτοόγλου. Το πιδ διαδεδομένο από τὰ ἀριστουργήματα τοῦ μεγάλου "Άγγλου μυθιστοριογράφου. "Αφηγείται τὴν ἱστορία ἐνὸς ὀρφανοῦ παιδιοῦ, ποῦ πηγαίνει νὰ ζήσει μετὴν οἰκογένεια τῆς μητέρας του στὴ Σκωτία. Οἱ χαρακτήρες τῶν προσώπων τοῦ ἔργου εἶναι τόσο δυνατὰ παρουσιασμένοι, ὥστε ὁ Κρόνιν ἀνομόστηκε ἀπὸ τοῦς κριτικοῦς «γλύπτῃς τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς».

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΜΥΝΧΑΟΥΖΕΝ. Τὸ κλασικὸ ἀριστοῦργημα τῆς γερμανικῆς λογοτεχνίας, ποῦ γνώρισε καὶ γνωρίζει τεραστία διδασχὰ σὲ ὄλο τὸν κόσμο. "Ἐνα βιβλίο μετὰ παράξενα γεγονότα, ποτισμένο ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς πιδ ἐξαισίας σατίρας τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν. Οἱ σελίδες του τέρπου, διδάσκου καὶ βρίσκου ἰδιαίτερα ἀπῆχηση ἰδίως στὴν παιδικὴ ἥλικία. "Ἡ μετάφραση τοῦ ἔργου εἶναι σὲ ζωντανή, λαχταριστὴ δημοτικὴ, ποῦ σαγηνεύει τὸν ἀναγνώστη.

Ἡ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ. "Ἐνα ἀριστοῦργηματικὸ βιβλίο μετὰ θέμα τὸν βίο καὶ τὴ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος, γραμμένο ἀπὸ τὸν μεγάλο "Άγγλο κλασικὸ. "Απόδοση στὴν ἑλληνικὴ ὑπὸ Γ. Δ. Καχρिमάνη καὶ Ν. Β. Καμύσου. "Ἡ ἐξαισία εἰκονογράφηση τῆς Ρούλας Κανάκη καὶ ἡ κομψὴ βιβλιοθεσία δλοκληρῶνου τὴν αισθητικὴ ἀξία τῆς ἐκδόσεως.

ΔΑΒΙΔ ΚΟΠΕΡΦΙΑΝΤ. "Ὁ Ντίκενς, σ' αὐτὸ τὸ μυθιστόρημά του, ἔδωσε ὄλο τὸ μέτρο τῆς μεγαλοφυίας του ὡς συγγραφέως. "Ἡ μετάφραση τοῦ Μανώλη Σκουλοῦδη, μετὰ τὴ ζωντάνια τῆς, καὶ ἡ χαριτωμένη εἰκονογράφηση τοῦ Μ. Μπισταντζόγλου καθιστοῦν αὐτὴ τὴν ἔκδοση ἰδιαίτερα ἐλκυστικὴ.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ. Τὸ ἄλλο κορυφαῖο ἀριστοῦργημα τοῦ μεγάλου "Άγγλου μυθιστοριογράφου, σὲ ὄραια μετάφραση τῆς λογοτέχνης Εἰρήνης Καλκάνη καὶ μετὰ εἰκονογράφηση τοῦ διακεκριμένου ζωγράφου "Αλ. Κοντοπούλου. Μιὰ ἱστορία ὄλο συναρπαστικὲς περιπέτειες, ποτισμένη ὄμως ἀπὸ τρυφερότητα καὶ ἀγάπη πρὸς τὰ ἰδανικά τοῦ ἀνθρώπου.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ. "Ἡ συγκινητικὴ ἱστορία ἐνὸς παιδιοῦ, ποῦ ἡ κριτικὴ τὸ ταυτίζει σὲ πολλὰ μετὰ τὸν ἴδιο τὸν συγγραφέα. Σελίδες πλημμυρισμένες ἀπὸ νοσταλγία καὶ περιγραφικὴ δύναμη ἀπαράμιλλη. Τὸ βιβλίο, καλοτυπωμένο, μετὰ ἐντυπωσιακὴ εἰκονογράφηση ἀπὸ τὸν Δημ. "Αντωνόπουλο, εἶναι ἀληθινὸ κόσμημα ἀνάμεσα στὶς λοιπὲς ἐκδόσεις μας ἔργων τοῦ Ντίκενς.

ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΠΩΛΕΙΟ. "Ἡ συγκινητικὴ ἱστορία τῆς μικρῆς Νέλλας, ἐνὸς κοριτσιοῦ μετὰ ἀγγελικὴ ψυχὴ, ποῦ ἡ ζωὴ τὸ δοκιμάζει σκληρά. Σὲ κανένα ἄλλο ἔργο του ὁ Ντίκενς δὲν δίνει τόσο τόπο στὸ συναίσθημα. "Ἡ μετάφραση εἶναι τῆς Διονυσίας Βικτωράτου καὶ ἡ εἰκονογράφηση τῶν Ντ. Παπαγεωργίου καὶ Μ. Μπισταντζόγλου. "Ἡ κριτικὴ ὑποδέχθηκε τὴν ἔκδοσή μας αὐτὴ μετὰ τὰ πιδ ἐπαινετικά λόγια.

ἹΣΤΟΡΙΑ ΔΥΟ ΠΟΛΕΩΝ. "Ὁ Ντίκενς ἔγραψε καὶ καθαρῶς ἱστορικὰ μυθιστορήματα. "Ἐνα ἀπ' αὐτά, τὸ πιδ ἐπιτυχεμένο, εἶναι τὸ παρόν. "Ἡ ὑπόθεσή του ἀνάγεται στὴν ἐποχὴ τῆς Γαλλικῆς "Επαναστάσεως. "Ἡ ὄραια εἰκονογράφηση τοῦ Δημ. "Αντωνόπουλου δίνει στὸ βιβλίο ἐξχωριστὴ ἐλκυστικότητα.

"ΑΣΤΗΡ., ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 10-ΑΘΗΝΑΙ

“ΑΣΤΕΡΟΣ,, ΕΚΛΕΚΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ. Μία σειρά διηγημάτων του «'Αγίου των Νεοελληνικών γραμμάτων» που αποδίδουν βίον τό άρωμα και την έξαισίαν πνοήν του μεγάλου μας διηγηματογράφου και είναι ιδιαίτέρως κατάλληλα διά τά παιδιά. Τά περισσότερα από αυτά είναι άγνωστα εις τούς πολλούς, ανασύρονται δέ τώρα διά πρώτην φοράν από την σκιάν της άφανείας, αναζητηθέντα και ευρεθέντα εις τά πρώτα έντυπα όπου έδημοσιεύθησαν.

Ένας Παπαδιαμάντης παρθενικώς «νέος» διά τόν σύγχρονον αναγνώστην, μέ θέλγητρα ιδιαίτέρως έντυπωσιακά της μεγάλης και άνεπιαναλήπτου τέχνης του. Δίχρωμος καλλιτεχνική εικονογράφηση υπό του ζωγράφου Ντίνου 'Αναστασόπουλου.

Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ. Έπό Β. ΜΟΥΣΤΑΚΗ. Η βιογραφία του πιδ άγνού από τούς ήρωες του '21, μέ γεγονότα τεκμηριωμένα και συγκλονιστικές περιγραφές. 'Ο άπλός στή σκέψη και καθαρός στήν καρδιά Μακρυγιάννης, που τά περίφημα «'Απομνημονεύματά» του φρονηματίζουν τό "Έθνος, διδάσκοντας, μέσ από τά πράγματα, την άληθινή έννοια της πατριδολατρίας. Ένα άνάγνωσμα που πτερώνει και είστηλάται τις ψυχές των νέων προς τά ήψηλά έθνικά ιδανικά.

ΜΕΤΑ 20 ΕΤΗ. Έπό 'Αλεξ. Δουμά. Διασκευή Μαν. Σκουλοόδη. Εικόνας: FRED — MONEY Χάραξις: VICTOR DU TERTRE. Τό δημοφιλέστερον μυθιστόρημα του Γάλλου γίγαντος συγγραφέως δοσμένον εις ώραιάν μετάφρασιν και λαμπράν εικονογράφησιν. Η πλοκή, ή άφηγηματική χάρις, τό ήρωϊκόν πνεύμα και ή ρομαντική πνοή του έργου αυτού τό προσελίζουν δι' εβρότερον κοινόν, ιδίως τό νεανικόν. Σελίδες 380.

Η ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΜΑΣ. Μιχ. Στασινοπούλου. 'Ακαδημαϊκόδ. 'Από τά πιδ άντιπροσωπευτικά κεζά του Μ. Στασινοπούλου. Τά άφηγήματα που περιλαμβάνονται έχουν μιá έσωτερική ένότητα και συνοχή. Περιέχει γνήσια αυτοβιογραφικά στοιχεία αόθεντικά και μέ ένδιαφέρουσα πλοκή. Εικονογράφηση: Ντίνου 'Αναστασόπουλου. Έργο κατάλληλο για μέγδα παιδιά.

Ο ΓΕΡΟ ΟΛΓΜΠΟΣ. Φανής Παπαλουκά. Οι μεγάλες στιγμές της 'Ελληνικής 'Ιστορίας, από των μυθικών χρόνων και έξής, δοσμένες μέ χαρακτηρισμένη παραστατικότητα και γλαφυρό ύφος, από την μεγαλειώδη σκηνογραφία του ένδοξότερου δρους της Γής. Οι σχετικές άφηγήσεις άπαιθύνονται σέ ένα άβωο τσαπανόπουλο, που εκπροσωπεί τά άγνά έλληνικά νιάτα. Τά λόγια και ή πλούσια εικονογράφηση του βιβλίου τούτου, θέλγουν και διδάσκουν. Εικονογράφηση: Γιώργου 'Ιωάννου.

ΟΙ ΑΘΑΟΙ ΤΟΥ ΠΡΑΚΑΗ. Έπό Βασ. Μουστάκη. Εικονογράφηση Γ. Κουζζήν. 'Ο συναρπαστικός βίος του μεγάλου ήρωος της έλληνικής Μυθολογίας, δοσμένος μέ άπλή και δυνατή γλώσσα. Για τή σύνθεση του χαρακτηρισμένου αυτού βιβλίου έλήφθησαν ύπ' όφιν όλοι οι κανόνες της παιδικής Λογοτεχνίας. Στην πολυτελή εμφάνισή του συμπάλλει και ή εικονογράφηση, έμπνευσμένη από τό ύφος της αρχαϊκής έλληνικής τέχνης. Μία ένδοξη — κομφοτέχνημα.

Λ Υ Κ Ο Υ Ρ Γ Ο Υ Ι Ο - Α Θ Η Ν Α Ι “ Α Σ Τ Η Ρ . .

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΑΣΤΕΡΟΣ,"

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΙΩΣΠΟΥ. Μιά εξαιρετική διασκευή των Μύθων του Αιώσπου από την Π. Τοιμιάλη, με εικονογράφηση Θ. Ανδρεοπούλου.

30 ΔΙΑΛΕΚΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ. Μιά συλλογή από τὰ καλύτερα ξένα παραμύθια. Εικονογράφηση Ε. Σπυρίδωνος, εξώφυλλο Γ. Βακαλό.

ΤΑ ΤΑΣΙΔΙΑ ΤΟΥ ΓΚΙΟΥΛΙΒΕΡ. Τὸ μυθιστόρημα πὸ ἔκανε ἀθάνατο τὸν Ἰωνάθαν Σουφτ σὲ μετάφραση Γιάννη Κότσικα, εικονογράφηση Κ. Μαλάμου καὶ μὲ εξώφυλλο Γ. Βακαλό.

ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Μιά λογοτεχνική εξιστόρηση τοῦ βίου καὶ τῶν συναρπαστικῶν κατορθωμάτων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, μὲ βάση τὴς τελευταῖες ἱστορικές καὶ ἀρχαιολογικές ἐρευνες, γραμμένη ἀπὸ τὴν Π. Μαζίμου. Πλοῦσια εικονογράφηση τοῦ Γ. Βακαλό.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ. Ἐκλεκτὰ κομμάτια ἀπὸ τὸ περίφημο ἔργο τῶν διασημῶν βυζαντινολόγων Γ. Σλουμπερτζέ καὶ Καρ. Ντήλ, σὲ διασκευή τῶν Π. Πρεβελάκη καὶ Δ. Π. Διμασκηνοῦ. Εικονογράφηση Γ. Βακαλό.

Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ. Ἐνα θαυμάσιο μυθιστόρημα τοῦ André Laurie μὲ θέμα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Διασκευή Γ. Τσουκαλά, εικονογράφηση Ρούλας Κανάκη.

Ο ΓΕΓΟ ΣΤΑΘΗΣ. Τὸ περίφημο αὐτὸ ἔργο τοῦ Λέοντος Μελά, πὸ ὑπῆρξε ἐπὶ ἐξήντα χρόνια τὸ πιὸ ἀγαπητὸ ἀνάγνωσμα τῶν Ἑλληνοπαίδων, ἐπανεξεδόθη στὴ δημοτικὴ, διασκευασμένο ἀπὸ τὸν Ν. Κατηφόρη. Εικονογράφηση Κ. Μαλάμου.

ΛΟΥΚΗΣ ΛΑΡΑΣ. Τὸ περίφημο ἔργο τοῦ ἀλησμόνητου Δημ. Βικέλα. Τὸ πραγματικὸ διαμάντι τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας μας, ὅπως τὸ χαρακτηρήσε ἡ κριτικὴ, μὲ συγχρονισμένη ἀπόδοση στὴ δημοτικὴ ἀπ' τὸν Ν. Κατηφόρη. Εικονογράφηση Κ. Μαλάμου.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΦΕΥΡΕΤΑΙ. Τὸ πολυδιαβασμένο βιβλίο τοῦ Μπάχμαν, σὸ ὁποῖο βρῖσκει κανεὶς ἀνάγλυφες τὴς μορφῆς τῶν ἐφευρετῶν καὶ εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος μαζί μὲ τὴς κυριώτερες ἐφευρέσεις τους.

Τὸ βιβλίο περιέχει 119 πίνακες καὶ εἰκόνες καθὼς καὶ εὐρητήριο τῶν σπουδαιότερων προσώπων καὶ πραγμάτων πὸ περιέχονται σ' αὐτό.

ΟΙ ΑΘΑΙΟΙ. Τὸ κλασσικὸ καὶ ἀθάνατο ἔργο τοῦ Βίκτωρος Ουγκώ. Ἡ ζωντανὴ διήγηση καὶ ὁ χρωματισμένος καὶ ἀνάλαφρος διάλογος, ἀνάβασαν τὸ βιβλίο σὲ πνευματικὰ δόξη, πὸ μόνον ἕνας Ὅμηρος μποροῦσε νὰ διεκδικήσει. Ἡ ἀπόδοση στὰ ἑλληνικὰ τοῦ πρωτοτόπου εἶναι ἀπλή καὶ κατανοητὴ γιὰ τὰ μεγάλα παιδιά πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπευθύνεται.

ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ. Ἐνα βιβλίο τοῦ Κ. Κυριακόπουλου, μέσα σὸ ὁποῖο θὰ βρῆ ὁ ἀναγνώστης τοὺς ἀγῶνες καὶ τὴς περιπέτειες τῶν Νεοελλήνων τοῦ '21 γιὰ τὴν ἀποτίναξη τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ.

ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ. Οἱ περιπέτειες τοῦ τόσο δραματικοῦ, ἀνθρώπου καὶ θρυλικῶ ἱππότη τῆς Μάντσας, πὸ γοητεύουν καὶ συναρπάζουν τὸν ἀναγνώστη. Μετάφραση Γιάννη Κότσικα. Εικονογράφηση Γ. Βαλάμου.

"ΑΣΤΗΡ,, ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 10 - ΑΘΗΝΑΙ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

«ΑΣΤΕΡΟΣ»

50 τόμοι με τα άπαντα του μεγάλου προφήτη της σύγχρονης τεχνολογίας καλλιτεχνικώς διδιδιοδετημένοι.

Η πλουσιώτερη σειρά που κυκλοφορεί σ' όλον τον κόσμο (εκτός Γαλλίας) στην διάδοση των Έλλήνων αναγνωστών. Εικονογράφηση με τις χαλκογραφίες των αόδεντικόν εκδόσεων. ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ.

1 ΑΝΩ ΚΑΤΩ	27 ΚΑΙΣΑΡ ΚΑΣΚΑΜΠΕΛ
2 Ο ΠΥΡΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΠΑΘΙΩΝ	28 ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ
3 ΤΑ ΤΕΡΑΤΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΩΝ	ΓΚΡΑΝ
4 Η ΠΛΩΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	29 20.000 ΛΕΥΓΕΣ ΥΠΟ
5 ΟΙ ΠΕΙΡΑΤΑΙ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ
6 ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΚΙΝΕΖΟΥ	30 Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΙΟΣ
7 ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΓΗΣ	31 ΜΑΤΙΑΣ ΣΙΑΝΤΟΡΦ
8 Ο ΚΟΣΜΟΚΡΑΤΩΡ	32 Η ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ
9 ΡΟΒΥΡΟΣ Ο ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ	33 ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
10 ΑΠΟ ΤΗ ΓΗ ΣΤΗ ΣΕΛΗΝΗ	ΤΗΣ κ. ΜΠΡΑΝΙΚΑΝ
11 ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΗΝΗ	34 ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΙΠ
12 Ο ΠΙΛΟΤΟΣ ΤΟΥ ΔΟΥΝΑΒΗ	35 ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ
13 Ο ΛΑΧΝΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 9672	36 ΟΙ ΜΑΥΡΕΣ ΙΝΔΙΕΣ
14 Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΡΟΒΙΝΙΣΩΝΩΝ	37 Ο ΝΑΥΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ
15 ΤΑ 500 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ	38 ΣΑΝΣΕΛΟΡ
ΤΗΣ ΜΠΕΓΚΟΥΜ	39 ΦΑΡΟΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ
16 ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΣ ΕΓΚΛΗΜΑ	ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
17 ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΡΟΓΚΚΦ	40 ΠΕΝΤΕ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ
18 Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	ΜΕ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟ
ΣΕ 80 ΗΜΕΡΕΣ	41 Ο ΜΙΚΡΟΣ ΙΡΛΑΝΔΟΣ
19 ΠΙΘΚΑΝΘΡΩΠΟΙ	42 ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ
ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ	43 ΚΕΡΑΜΠΑΝ Ο ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΗΣ
20 ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ	44 ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΒΙΛΕΛΜ
21 ΟΙ ΠΕΙΡΑΤΑΙ	ΣΤΟΡΙΤΣ
22 ΑΠΟ ΤΩΝ ΚΑΥΚΑΣΩ	45 ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΟΥ ΑΕΡΟΛΙΘΟΥ
ΣΤΟ ΠΕΚΙΝΟ	46 ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ
23 ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ 3 ΡΩΣΩΝ	47 ΑΦΑΝΤΑΣΤΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ
ΚΑΙ 3 ΑΓΓΛΩΝ	48 Ο ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΟΡΕΝΟΚΟΣ
24 ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ	49 Ο ΑΤΣΑΛΛΕΝΙΟΣ ΓΙΓΑΣ
25 Η ΣΦΙΓΓΑ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ	50 ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ
26 Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΗΣ	ΘΟΜΨΩΝ & ΣΙΑ
ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ	

ΟΛΑ ΣΕ ΝΕΕΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΧΡΩΜΑ
ΠΛΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΑΣΤΗΡ» ΑΔ. & Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΟΔΟΣ ΑΥΚΟΥΡΓΙΟΥ 10 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΑΣΤΗΡ» ΑΔ. & Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΟΔΟΣ ΑΓΚΟΥΡΓΟΥ 10 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΑΣΤΗΡ", ΠΛΟΥΚΟΜΠΟΥ 10-ΑΘΗΝΑΙ